

Reis met A et A naar Zuid India 30 december 2003 tot 19 januari 2004

Inleiding

Zuid-India

Zuid India is het minder bekende gedeelte van India. Bekend zijn steden als New Delhi, het regeringscentrum, Agra, de plaats waar de Taj Mahal staat, en een stad als bijvoorbeeld Jodhpur, dat tot de verbeelding spreekt als een van die vele plaatsen waar de maharaja's van India de scepter zwaaiden. Na de succesvolle excursie in 1994 naar plaatsen als Delhi, Ahmedabad en Chandigar, gaat deze reis naar een geheel andersoortig gebied.

Het programma zoals het per 25 november 2003 bekend is (zoals gewoonlijk zullen veranderingen meer grondregel dan uitzondering zijn):

AMSTERDAM

30 dec.	13:00	vertrek Schiphol
	20:00	aankomst Kuwait
	21:30	vertrek

MADRAS

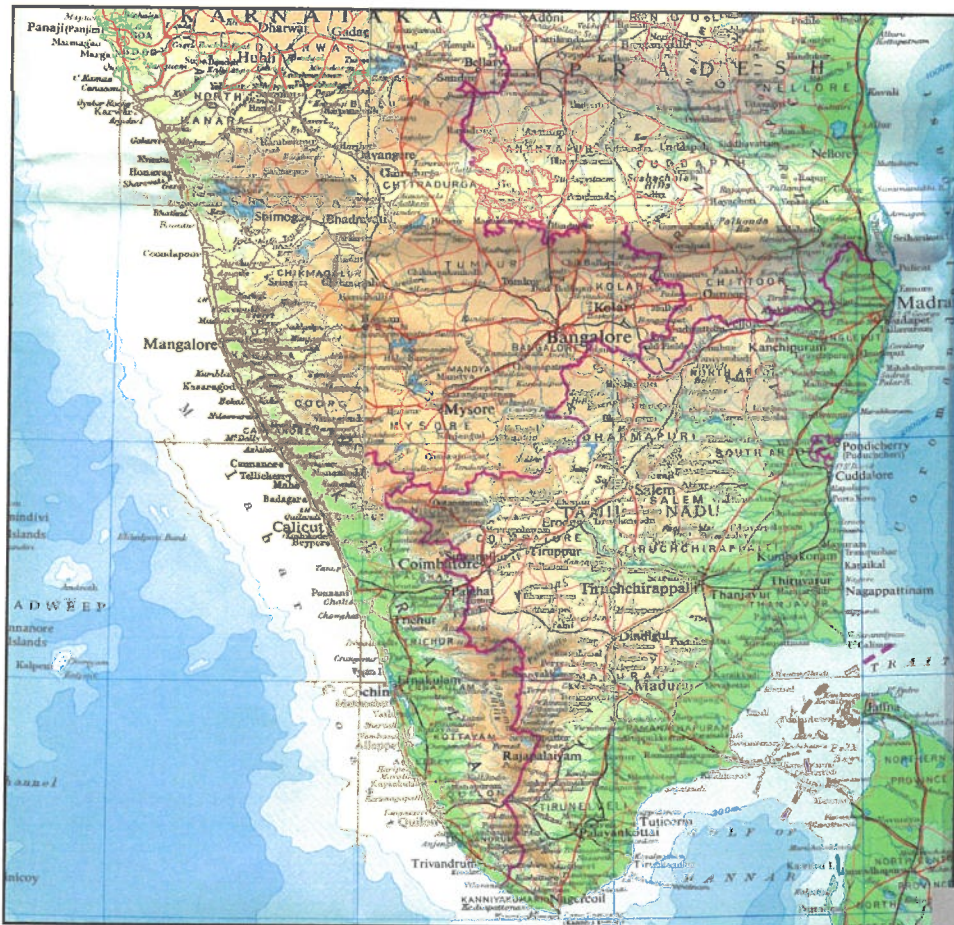
31 dec.	05:05	aankomst op Madras
	11:30	vertrek uit Madras met Jet Airways, vlucht 9W 3525

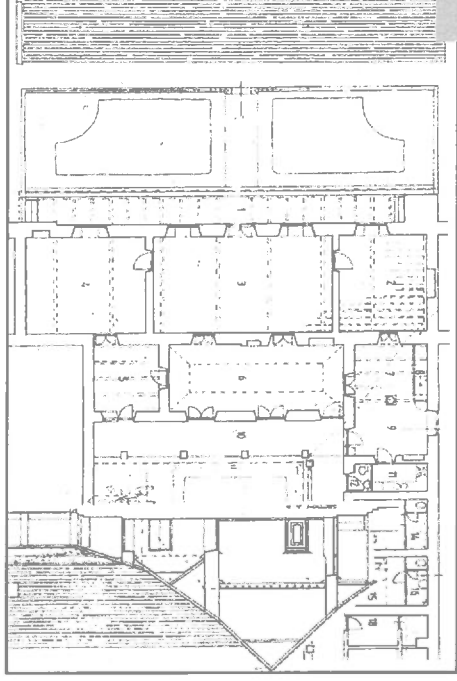
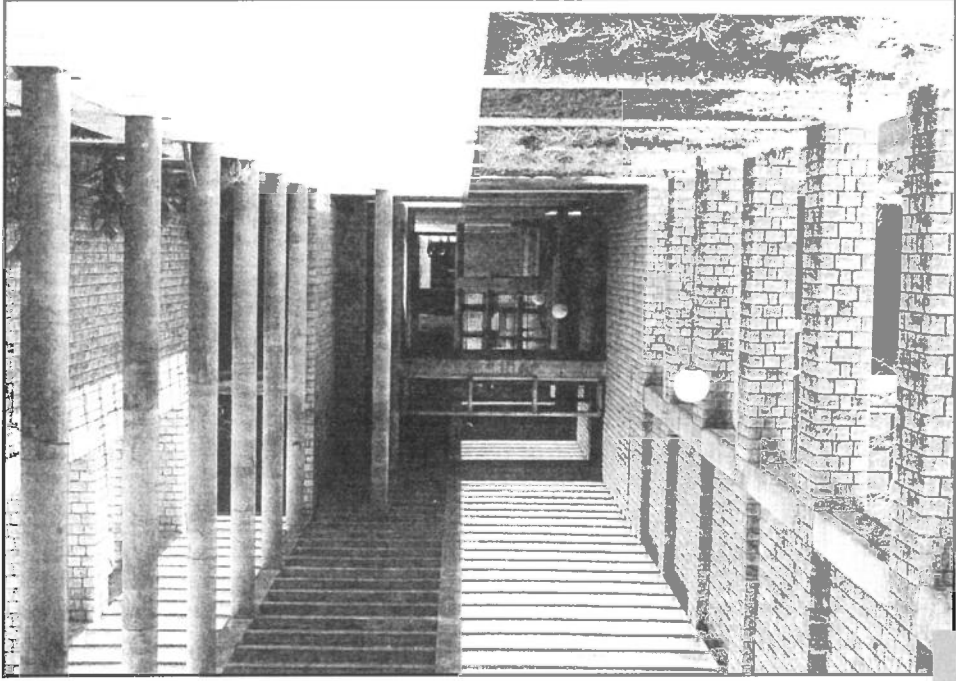
GOA

31 dec.	14:30	aankomst in Goa inchecken in hotel oud & nieuw-strandfeest
	avond	hotel
01 Jan.	ochtend	bijkomen van de 'kater'
	middag	bezoek aan Nilaya Hermitage in Arpora (architect: Dean D'ruuz), een internationaal bekend resort, aansluitend lunch.
		Dona Aida's (Menezes-Braganca) huis is een monument van ruim 300 jaar oud. Het huis van architect Mario Miranda is dichtbij. Deze projecten worden gesteund door INTACH
		diner in de buurt.
	avond	hotel

02 Jan.

ochtend	Panjim, de hoofdstad. Een bezoek aan de Kala Academy van Charles Correa. Rond deze tijd is hij in de stad, zodat hij ons wellicht kan ontmoeten. Daarna een bezoek aan het oude wijk Fontainhas met prachtig gerestaureerde huizen en straten.
lunch	Panjim Café, een herbested monument.
middag	bezoek aan het oude Goa, de basiliek van Bom Jesus en de Se kathedraal. Wellicht een bezoek aan de school voor architectuur. HOD: Jaimini.

avond diner met architecten in Goa.
Nanu's Resort
bezoek aan de Mangeshi tempel en de Shantadurga tempel in Zuid-Goa.
Ontmoeting met Sarto Almeida in een klein dorpje buiten de stad Margao.

hotel

03 Jan. ochtend

lunch

15:00

:
vertrek uit Goa met Jet Airways, vlucht 9W 3516

middag

16:30

aankomst in Bangalore
inchecken in hotel, diner en avond tot eigen beschikking

hotel

04 Jan. ochtend

Een bezoek aan het Indian Institute of Management (Balkrishna Doshi) en het RBI hoofdkantoor (Sanjay Mohe).
Tamarind Tree
bezoek aan de Art of Living Ashram van Sri Sri Ravishankar en het Infosys Corporate Centre.

lunch

middag

informele ontmoeting met architecten van TAG&B om werk te laten zien en te discussiëren.

avond

diner

05 Jan. ochtend

in het EDA of C&T
Royal Orchid Park Plaza
het Ramam Research Institute Library (P.K. Venkataraman), de Tata Digital Library (Sanjay Mohe) en het J.N. Tata Centre for Advanced Studies (Charles Correa).
in een locale dhabba
Nriythyagram Dance Village (Gerard da Cunha)

lunch

middag

13:00 vertrek uit Bangalore met Jet Airways, vlucht 9W 491

14:00

hotel

aankomst in Cochin
Casino
bezoek aan de joodse wijk en de synagoge, de Church of St. Francis, het Nederlandse fort en de Nederlandse begraafplaats
Kattakali danstheater

avond

hotel

COCHIN

06 Jan.

07 jan. ochtend na ontbijt een rit naar Trivandrum
lunch Trivandrum
middag het programma is nog in de maak. Hopelijk
een bezoek aan de Corpus Christi school
(Laurie Baker) en Kottayam
rit naar Kovalaam
avond rit naar Kovalaam
hotel Uday Samudra

KOVALAAM

08 jan.

Centre for Development Studies (Laurie Baker), woonhuizen (Laurie Baker), Padmanabhapuram Palace (15e-18e eeuw). In Padmanabhapuram vind je de oude houten gebouwen van India. Het paleis laat 30 jaar van transformaties in architectonische stijlen zien, van Hindoe tot koloniaal tot verre oosten.

avond de liefhebber van Ayurvedische massage kan in het hotel of de omgeving een afspraak maken voor deze bijzondere Indiase traditionele massage. (Hans en Bronia kunnen hierover meer vertellen)

hotel Uday Samudra

KOVALAAM / KUMARAKOM

09 jan.

ochtend per boot door de Backwaters naar Kumarakom en verschillende meren en (schier)eilanden als Kanaidy en Pulinccano. Interessant is de vergelijking met de Nederlandse woongebieden die een directe relatie met het water hebben.

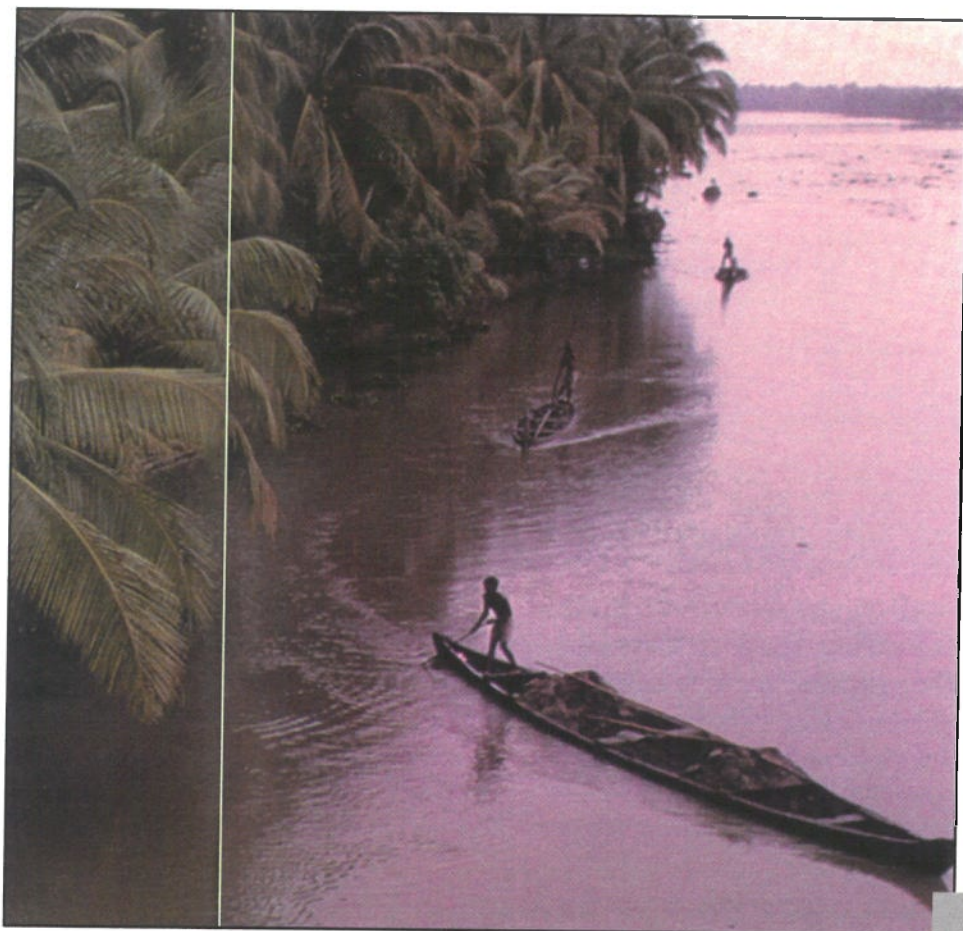
hotel Coconut Lagoon

KUMARAKOM

10 jan.

dag per boot door de Backwaters en verschillende meren en (schier)eilanden als Kanaidy en Pulinccano. Interessant is de vergelijking met de Nederlandse woongebieden die een directe relatie met het water hebben.

hotel Coconut Lagoon

KUMARAKOM / MADURAI
11 jan. ochtend
(uur).

na het ontbijt naar Madurai (duur: p/m. 06
Dit is een tempelstad met veel hindoeïetempels.
De beroemdste is de Meenakshitempel.
Hotel Madura Inn Park Plaza

MADURAI

12 jan.

Dit is een tempelstad met veel hindoeïetempels.
De beroemdste is de Meenakshitempel.
Hotel Madura Inn Park Plaza

MADURAI / MADRAS

13 jan.

Dit is een tempelstad met veel hindoeïetempels.
De beroemdste is de Meenakshitempel.
per nachttrein naar Madras

MADRAS

14 jan.

inchecken in hotel, programma in overleg met
iedereen.
Ambassador Palava

MADRAS / MAHABALIPURAM

15 jan.

per bus naar Mahabalipuram, onderweg
Dakshin Darshana (soort openluchtmuseum)
net alle woonstijlen van India. Mahabalipuram
is bekend om de shore tempels en de tradi-
tionele architectuuropleiding, met veel beeld-
houwwerk in natuursteen. In januari/februari is
er een dans/muziekfestival in de stad.

hotel

Quality Inn Beach Resort

MAHABALIPURAM - PONDICHERRY

16 jan. ochtend

na het ontbijt naar Pondicherry
het programma in Pondicherry en Auroville
wordt geleid door Ajit Kaulagi, architect te
Auroville, India. Ajit woont en werkt vooral voor
de INTACH en het Asia Urbs programme om de
straatstructuur van de Tamilwijk en de Franse
wijk te herstellen en de 'moderne' verpaupering
te stoppen.
wandeling door de straten van Pondicherry

middag

(de oude Franse stad) om het werk van
INTACH te bezichtigen. Een bezoek aan de
Golconde Ashram (Anthonin Raymond 1888-
1976).

hotel

Anandha Inn / Auroville

PONDICHERRY/AUROVILLE

17 jan

Auroville is een Global Village, opgericht door Sri Amobindo en de Moeder. Bezoek aan o.a. Matre Mandir, Solar Kitchen, ateliers van kunstenaars en het woonhuis van een architect. informele lunch en discussie met kunstenaars en architecten.

middag

hotel

Anandha Inn

PONDICHERRY / CHENNAI (MADRAS)

18 jan.

na ontbijt terug naar Madras (als wij tijd over hebben via Kanchipuram naar Madras) aankomst, inchecken in hotel uitchecken en naar het vliegveld

avond

nacht

hotel

Ambassador Palava**Deelnemers:**

Hans van Beek en Karin van Beek
 Friso Broeksma
 Hans Davidson en Bronia Davidson
 Jeanne Dekkers
 Bart Duvekot
 Joost de Haan en Marlies Cordia
 Hans Kuiper
 Mechteld Linssen
 Hans van Olphen en Dinga Hiel
 Dirk Jan Peereboom Voller
 Jan Willem de Kanter
 Els Proost
 Emile Quanjel
 Wessel Reinink
 Corien Sparnaay en Kees Volger
 Rugier Timmer en Hanneke Timmer-Swart
 Subash Taneja en Hanneke Taneja
 Hans Tupkeren Jozephina Tureija
 Paulus van Vliet
 Ellen van Vossen
 Niek van Vugt
 Ruud Wilmink

पाँच श टका
 पाँच श टका
 पांच सोइप्रिया
 ಎದು ನೂ ದ ಉಪಾಯಗಣ
 پانچ سوئوپرييا
 पांचशत रूपये
 पाञ्चशत रूपये
 पञ्चशत रूपये
 पाञ्चशत रूपये
 ಪಂಜ ಮೆ ಬುಪಏ
 पञ्चशत रूपये
 ಪಂಜ ಮೆ ಬುಪಏ
 पाञ्चशत रूपये
 ಪಂಜ ಮೆ ಬುಪಏ
 पाञ्चशत रूपये
 ಪಂಜ ಮೆ ಬುಪಏ

Reisleiding:
 Subash Taneja, Corien Sparnaal en
 Rugier Timmer.
 Reisbureau: Erco, captain Paddy
 Singh.

Inhoud	1
Inleiding	7
Geschiedenis	25
Hindoeïsme	27
Bouwkunst der Eeuwen	29
Tempelarchitectuur	37
Goa	45
Bangalore	49
Institute of Management Studies	53
Centre for Advanced Scientific Research	55
Cochin	57
The Dutch Overseas	63
Het woonhuis in de VOC-tijd	75
A Taste of India	81
Trivandrum	83
Laurie Baker	87
Laurie Baker's Cost Reduct- ion Manual	93
Kovalam Beach Resort	95
Charles Correa	101
Madurai	105
A Taste of India	111
Auroville	113
Rural India Village Houses in Rammed Earth	119
Aspiration Huts in Auroville	121
Miraonevi Nivas	123
Sanskrit School	125
Madras	133
Chasing Rickshaws	137
Padmanabhapuram	139
Pondicherry	141
Verantwoording	141

Geschiedenis

Zuid-India

EEN KORTE GESCHIEDENIS VAN ZUID-INDIA

Zuid-India is dat deel van het subcontinent dat als een driehoek in de oceaan steekt. Het schiereiland wordt in het westen, oosten en zuiden begrensd door resp. de Arabische Zee, de Golf van Bengalen en de Indische Oceaan en in het noorden door de hoge Vindhya-keten die India van oost naar west doorsnijdt.

Vergeleken met Noord-India kwamen er weinig invallen van vreemde machten voor, totdat door technologische ontwikkelingen in de 16de en 17de eeuw zeevarende mogendheden, vooral Europese, naar deze kusten kwamen. De zeemachten slaagden erin delen van het land onder hun heerschappij te brengen. Bijna 2000 jaar eerder bestonden er al contacten met zeevarende naties, maar het ging hier vooral om handelsbetrekkingen, die nauwelijks invloed hadden op de levenswijze van de bevolking. Van veel groter belang voor de levensstijl van de inwoners van Zuid-India waren de invloeden van de Indo-Ariërs en de door hen gedomineerde cultuur, die van de Gangesvlakte uit ook het zuiden bereikte, waar zich vooralsnog stammonarchieën hadden ontwikkeld. Toen deze vorstendommen geleidelijk aan in staten veranderden, namen ze het geavanceerde ontwikkelingsmodel van Noord-India graag tot voorbeeld.

Geografische kenmerken

Zuid-India heeft bijna de vorm van een driehoek. Ten zuiden van de Vindhya-keten lopen twee grote rivieren: de Narmada, die naar het westen stroomt en uitmondt in de Arabische Zee, en de Mahanadi die, stromend naar het oosten, bij Orissa in de Golf van

Bengalen uitkomt. Deze rivieren worden, samen met de Vindhya-keten, als de natuurlijke grens tussen Noord- en Zuid-India beschouwd. Twee bergketens vormen de rest van de driehoek: de West-Ghats beginnen ten noorden van Bombay en lopen langs de westkust tot bijna de zuidelijkste punt van het schiereiland, de Oost-Ghats beginnen in Orissa en lopen langs de oostkust tot dicht bij Madras, waar de keten naar het zuidwesten afbuigt en in de Nilgiri-bergen op de West-Ghats stuit. De West-Ghats rijzen van een hoogte van 700 m in het noorden op tot bijna 3000 m in de koele en vochtige Nilgiri-bergen. Slechts weinig passen verbinden de smalle kuststrook met het achterland. De Oost-Ghats zijn minder imposant en van uiteenlopende hoogte. Tussen deze twee bergketens ligt de rotsachtige hoogvlakte van Deccan (Deccan is een uit het Sanskriet afgeleid woord en betekent 'zuidelijk'). De meeste grote rivieren van Zuid-India, zoals de Godavari, de Krishna en de Kaveri, ontspringen in de westelijke bergketen en stromen door de passen in het oosten naar de Baai van Bengalen. Van oudsher heet de oostkust Koromandel (Cholamandala, 'het gebied van de Cholas') en de westkust Malabar.

De wolken van de zuidwestmoesson die op de West-Ghats stuiten, brengen zware regens in Kerala en het Konkangebied, terwijl in het gebied meteen ten oosten van de Ghats zeer weinig regen valt. De oostkust krijgt de meeste regen tijdens de noordoostmoesson, tussen oktober en december. Deze moesson gaat soms gepaard met cyclonen die de

Uit "India" door Geoff Crowther, Prakash A Raj en Tony Weeler, Lonely Planet, 1981, ISBN 0-908086-23-7 en "Zuid-India" door Shalini Saran en anderen, 1999, Nelles Verlag, ISBN 90-274-6456-1.

grote migratiegolf via Baluchistan, de Punjab en Sind zuidwaarts zijn getrokken. Dit vermoeden wordt nog versterkt doordat in Baluchistan het aan de Dravidische talen verwante Brahmī werd gesproken. Het tweede kenmerk van dit volk is het gebruik van een speciaal soort aardewerk, dat aan de buitenkant een rode kleur heeft en waarvan de binnenkant en de rand zwart zijn. Een dergelijk type aardewerk kwam ook voor in het Egypte van het derde millennium v.C., wat sommige geleerden aanleiding geeft te vermoeden dat er migratie van overzee heeft plaatsgevonden. Onderzoek naar de skeletresten uit deze begraaftplaatsen heeft uitgewezen dat er destijds reeds verschillende volkeren bestonden. Sommigen waren proto-Australoïden met een lange schedel en een brede neus - enkele stammen die nu nog in het zuiden wonen, zoals de Chencu's, de Kurumbas en de Malayans worden als hun directe atstamelingen beschouwd. Andere volkeren die in India zijn vertegenwoordigd - of ze nu negroïde, proto-mediterraan of Armenoïde zijn - doen vermoeden dat er verschillende migratiegolven hebben plaatsgevonden. Indo-Ariërs in Zuid-India Uit historische bronnen blijkt dat de integratie van Zuid-India in de Indo-Artische cultuur overwegend op vreedzame wijze plaatsvond. Enerzijds breidden de Ariërs hun grondgebied steeds verder uit richting van Centraal-India, anderzijds werden prahmanen en andere experts door de Kaukasus kwamen en in een

gebruik van ijzere wapens en snelle paarden en hadden een diepgaande invloed op het dagelijks leven van de mensen. Deze periode viel samen met het verval van de Harappabeschaving in het noorden, die haar bloeitijd tussen 3000 en 1500 v.C. had. De geleerden zijn het erover eens dat de Indusbeschaving sterk Dravidische kenmerken had, met name de zegels met het pictografische schrift duiden in die richting. Omdat dit Indusschrift echter nog niet geheel is ontcijferd, bestaat hierover nog veel onzekerheid.

Overal in Zuid-India zijn overblijfselen uit de IJzertijd gevonden. Drielanden, sporen, zwaarden en paardenzorgen voor een enorme aanvalskracht die snelle kolonisaties mogelijk maakten. De oorsprong van de volken die in grote getale over het zuiden uitzwermden, is nog een raadsel.

Klimaat en geografische factoren zorgen voor een veelsoortige flora. De zuidwestkust is al zo'n 2000 jaar beroemd om zijn rijkdom aan specerijen, in het bijzonder peper. Coit was de belangrijkste schrijftduiden in Harappabeschaving in het noorden, die hpar bloeitijd tussen 3000 en 1500 v.C. had. De geleerden zijn het erover eens dat de Indusbeschaving sterk Dravidische kenmerken had, met name de zegels met het pictografische schrift duiden in die richting. Omdat dit Indusschrift echter nog niet geheel is ontcijferd, bestaat hierover nog veel onzekerheid.

Op de vruchtbare vlakten ten zuiden van de hoogvlakte van Deccan in Tamil Nadu en in het kustgebied van Kerala, is natte rijstbouw het belangrijkste middel van bestaan. Andere gewassen die in Zuid-India worden verbouwd zijn suikerriet, katoen en tabak. Grote delen van de hoogvlakte zijn echter te rotsachtig voor landbouw.

De IJzertijd Zuid-India wordt sinds het Paleolithicum door de mens bewoond. Overal in het zuiden zijn gereedschappen uit de Vroege Steentijd gevonden, hoewel men aanneemt dat deze uit een latere periode stammen dan de vondsten uit het noorden. Rond 1000 v.C. vonden in Zuid-India grote veranderingen plaats. Zij werden gekenmerkt door invoering van het

bewoners van Zuid-India moesten zich tevredenstellen met de onderste sport, de shudra-kaste. Deze indeling is echter zeer schematisch. In werkelijkheid zijn er tegenwoordig duizenden kasten, die meestal alleen op lokaal of regionaal niveau bestaan.

Behalve de Veda's importeerden de Indo-Ariërs nog twee invloedrijke geschriften, twee grote heldendichten, die tegenwoordig niet meer zijn weg te denken uit de Indiase cultuur: de Mahabharata en de Ramayana. Geleerden hebben geconcludeerd dat de Ramayana, die de geschiedenis van de verbannen prins Rama van Ayodhya en zijn overwinning op de koning der demonen in Lanka beschrijft, in feite een dichterlijke allegorie is van de zuidwaartse opmars van de Noord-Indiase cultuur. De invloed van de Indo-Ariërs in India was ingrijpend en duurzaam, maar had in het zuiden een ander effect dan in het noorden. De vlaktes van de Indus en de Ganges kenden een toevloed van steeds nieuwe, sinds de 10de eeuw vooral islarnistische volkeren, die hun stempel drukten op de culturele en maatschappelijke ontwikkeling. De gebieden ten zuiden van het Vindhya-gebergte bleven hier min of meer onverschoond, zodat de hindoeïstische regionale culturen zich hier in betrekkelijke rust konden ontwikkelen. Boeddhisme en jainisme

Twee gebeurtenissen die in Noord-India plaatsvonden, hebben ook het zuiden diepgaand beïnvloed. In 566 v.C. werd de Sakya-prins Siddhartha geboren, die later bekend zou worden als Boeddha, de Verlichte. Hij kwam met een filosofie die de oorzaken van het menselijk lijden trachtte bloot te

leggen. De leer die hij verkondigde, was niet gebaseerd op kaste verschil of rituelen, die al een belangrijk onderdeel waren gaan vormen van de brahmaanse religie. Zijn levensgeschiedenis en de diepe wijsheid van zijn woorden maakten grote indruk en trokken veel aanhangers. Boeddha stichtte de Sangha, de gemeenschap van monniken, en schiep zo een organisatie voor het verbreiden van zijn leer.

Een tijdgenoot van Boeddha was Mahavira (geb. omstr. 540 v.C.), ook wel Jina genoemd. Hij stichtte de jainistische godsdienst. Deze religie is streng ascetisch en had geweldloosheid als voornaamste leerstelling. De volgelingen van Mahavira geloven dat alleen geweldloosheid en soberheid de ziel kunnen zuiveren en dat alle kennis gericht dient te zijn op de zuivering van de ziel, die op deze wijze de eeuwige zaligheid kan verwerven. De geweldloosheid (ahimsa) van de jaina's werd in de praktijk zo ver doorgevoerd dat er behalve de handel, weinig andere beroepen voor hen openstonden.

Monniken

Behalve handelaren en krijgers trokken ook boeddhistische en jainistische monniken zuidwaarts. Een van hen, de monnik Bhadrabahu, zou van groot belang worden (aldus een legende) voor de verspreiding van het jainisme. In de 3de eeuw v.C. reisde hij, vergezeld vande Mauryakeizer Chandragupta, naar Sravanabelgola in Karnataka. Na hun dood werd dit een bloeiend centrum van het jainisme. Het jainistische geloof had grote invloed op de kooplieden, die het tot in het verre zuiden, o.a. Tamil Nadu,

verspreidden. Veel van deze kooplieden gaven de jainistische geloofscentra, die zich rond de belangrijkste steden van het oorspronkelijke Tamilrijk concentreerden, royale giften.

De godsdienstige aspiraties van boeddhistische monniken en leken, die voornamelijk afkomstig waren uit de klasse der kooplieden, ondergingen grote verandering toen keizer Asoka uit de Mauryadynastie in de 3de eeuw v. C. aan de macht kwam.

Al tijdens de eerste jaren van zijn bewind slaagde Asoka erin vrijwel geheel ZuidIndia in zijn greep te krijgen. Hij was de eerste Indiase heerser die een groot deel van India in één rijk samenbracht (op het gebied ten zuiden van Kanchipuram in Tamil Nadu na). Pas 2000 jaar later, kort voor de Britse heerschappij, zou ditzelfde onder grootmogol Aurangzeb weer gebeuren. Asoka's verovering van Kalinga betekende echter een keerpunt, niet alleen in zijn eigen leven, maar ook in de geschiedenis van de godsdienst in India.

De metamorfose van Asoka

De afschuwelijke vernietiging en enorme ellende die de oorlog om Kalinga had veroorzaakt, deden Asoka aan zijn ambities twifelen. Hij oarmde het boeddhisme en in plaats van het veroveren van gebied door oorlogen, ging hij zich inzetten voor de verovering van de menselijke geest door liefde en rechtvaardigheid. Hij verklaarde dat hij het pad van de oorlog onvoorwaardelijk had afgezworen en zond zijn afgezanten op weg om de boeddhistische dharma te verkondigen. Asoka was een praktisch man en liet zijn officieren, waar zij ook

waren, de leer van Boeddha verspreiden en een groot aantal stupa's in Maharashtra, Karnataka en Andhra Pradesh oprichten.

Asoka's edicten zijn in het zuiden van Andhra Pradesh en Karnataka gevonden, waar ze als reliek waren ingemetseld in stupa's ter ere van Boeddha. Volgens boeddhistische bronnen bouwde Asoka een grote stupa in Kanchipuram, in de buurt van Madras. De edicten van Asoka tonen aan dat ZuidIndia werd geregeerd door de Cholas, Pandyas, Kerala-putras en Satya-putras, die de keizer echter goed gezind waren.

Asoka zond zijn boodschappers uit om het boeddhisme te verkondigen, maar hoewel zij goed ontvangen werden, kreeg het boeddhisme ten zuiden van Kanchipuram niet zo'n grote invloed als in de gebieden die direct onder de heerschappij van Asoka stonden. In vergelijking met Andhra, Karnataka of Orissa vindt men in het uiterste zuiden zeer weinig boeddhistische kunst. Toen Asoka stierf was de invloed van het boeddhisme enorm groot. In Dhauli, in de omgeving van Bhubaneswar in Orissa, zijn maar liefst elf edicten van Asoka gevonden. In één ervan staat de beroemde verklaring van Asoka te lezen: 'Devanamapriya (Asoka), de overwinnaar van Kalinga, heeft nu wroeging door de gedachte aan de overwinning die geen overwinning was, want deze ging gepaard aan ondergang en dood en verbanning van het volk. Dit wordt met grote droefheid en wroeging door Devanamapriya gevoeld. Devanamapriya is nu van mening dat zelfs het verlies van een honderdste of zelfs een duizendste deel van al de

den. Deze stijl van steenhouwen is ook te zien bij de poorten van de Satavahanas zijn gebouwd.

Het Sangamtiïdperk
De ontwikkeling in de zuidelijkste
regioenen tussen de 2de eeuw v.C. en
de 2de eeuw n.C. wordt naar het
ontstaan van de oudste bewaard
gebleven Tamilgeschriften het
Sangamtiïdperk genoemd. Het land
ten zuiden van Thirupati Hill (even ten
noorden van Madras) stond van oud-
sher bekend als het land van de
Tamilis. Ook de westkust viel hieron-
der.

Uit de gestachten van de Cheras, de
Cholas en de Pandyas waren de
beroemde 'drie gekroonde
Tamilikoningen' afkomstig, die dit
gebied regeerden. De Cholas beheer-
sten het oosten, de Cheras het westen
en de Pandyas het zuiden van het land
der Tamilis. De Cheras hadden hun
hoofdstad in Karur in het Trichydistrict
en hun heerschappij strekte zich uit
via de Palghatpas in de West Ghats
tot aan de westkust. Na de 7de eeuw
bleef hun machtsinvloed echter
hoofdzakelijk beperkt tot de westkust,
waar een zelfstandige regionale cultu-
ur ontstond. De Cheras uit het tiïdperk
van de Sangam onderhielden inten-
sieve betrekkingen met de
Satavahanas van de Deccan. Urayim,
een voorstad van het huidige Trichy,
was de hoofdstad van de Cholas. De
beroemdste Cholakoning, Karikala,
breidde zijn rijk uit tot aan
Kanchipmam.

Vele heersers uit aangrenzende
streken raakten door huwelijken aan
hem verwant en latere afstammelin-
gen waren daar trots op. Karikala was

Tiïdens het bewind van de
Satavahanas bereikte het boeddhisme
in Maharashtra zijn hoogtepunt. In de
heuvels van Maharashtra werd een
groot aantal boeddhistische kloosters
(viharas) en gebedshallen (chatiyas)
gesticht; een aantal daarvan is in de
rotsen uitgehouwen. Maharashtra
heeft het grootste aantal boeddhistis-
che rotstempels van India.

Tussen het jaar 1000 en 1300 werden
in Andhra, waar een groot deel van de
bevolking boeddhistisch was, vele
stupa's en beeldhouwwerken ver-
vaardigd. De boeddhistische kloosters
waren wetenschappelijke centra en
trokken geleerden aan uit heel India,
maar ook uit China, andere delen van
het Verre Oosten en Sri Lanka.
Hoewel het boeddhisme later in verval
raakte en zelfs geheel uit Andhra verd-
ween, laat deze erfenis nog steeds
haar invloed gelden op de bewoners
van Andhra Pradesh.

De Indiase beeldhouwkunst bereikte
haar hoogtepunt onder de heerschap-
pij van de Satavahanas. Dit is goed te
zien in Amaravati, waar zij de belan-
grijkste stupa verfraaiden en uitbreid-
den. In de uitbeelding van de
menselijke gestalte is Amaravati
onovertroffen. De groepering van de
figuren, de lichaamsvormen en het
gebruik van ruimte om dramatische
effecten te versterken, leveren samen
een opmerkelijk realistisch effect op.
Ook slaagden de beeldhouwers erin
menselijke emoties in steen uit te
drukken. Alle reliëfs, van de kleinste
de grootste voorstellingen van
Boeddha, getuigen hiervan. Het lijkt
haast alsof ze uit ivoor zijn gesne-

De Satavahanas waren aanhangers

van de vedische godsdienst, wat
onder meer inhield dat zij pardenof-
fers (Asvamedha) brachten. Op
end en ten aanzien van het
opkomende boeddhisme hadden zij
een tolerante instelling. Ze lieten hun
echtgenotes bijvoorbeeld boeddhistis-
che kloosters stichten, initiatieven die
overigens niet vrij waren van politieke
bedoelingen. Hun eerste hoofdstad
wordt in Patilhan (Prathishtanapura) in
Maharashtra gevestigd, maar al
spoedig verplaatst naar Dhanyakataka
(Amaravati) in Andhra Pradesh.

Hun hoftaal was het Prakriet - een
gesproken vorm van Sanskriet. Later
zou deze taal zich tot een verfijnd lit-
erair medium ontwikkelen. Het onder
Asoka geïntroduceerde Brahmī-schrift
maakte het de Satavahanas en de
kooplieden onder hen mogelijk om
alles wat zij wilden op schrift te stellen.
Wat vroeger beperkt was gebleven tot
het hof, was nu voor iedereen beschik-
baar en het grote aantal teruggevon-
den inscripties geeft een goed beeld
van de wereld van tiëze mensen.

De Satavahanas moedigen handel
met het Westen, in het bijzonder met
de Romeinen na door munten te slaan
met de beeldenaar van hun koning op
de ene kant en de koninklijke symbol-
en, zoals het paard en de olifant, op de
andere. Het contact met het Romeinse
rijk is ook merkbaar aan Romeinse
invloeden in de boeddhistische beeld-
houwkunst. Afgaande op de kleding
en sieraden van de beelden zou men
de indruk kunnen krijgen dat de
Romeinen ook grote invloed hebben
gehad op de mode van de Zuid-

levens die werden genomen of in
ten tiïde van de overwinning op
Kalinga, te betreffen is. Hij is zelfs van
mening dat allen die hem onrecht
hebben gedaan, vergeven dienen te
worden. Omdat hij wenst dat alle
wezens in vrede worden gelaten, zelf-
beheersing betrachten, gelijkwaardig
behandeld worden en gelukkig zullen
leven. Voor Devanampriya is de
overwinning door rechtshchapenheid
de belangrijkste overwinning."

Behalve als voorvechter van het boed-
dhisme staat Asoka ook bekend om
het introduceren van het Brahmī-
schrift. De oorsprong van dit schrift is
in nevelen gehuld. Naast het pic-
tografische schrift van de Induscultuur
(tot ongeveer 1500 v.C.), is het andere
Indiase schrift dat men kan ontcijferen
dat van Asoka, waarvan het Aramees
mogelijk de bron is. Wat de oorsprong
ook geweest mag zijn, toen het een-
maal door de keizer werd gebruikt,
werd het van Kashmir in het noorden
tot Kannyakumari in het zuiden het
schrift van India. Het vormt de basis
voor alle hedendaagse Indiase schri-
ftwijzen, inclusief het Tamil en het
Malayalam. De Satavahana-koningen
TC VI "De Satavahana-koningen kort
na de heerschappij van de Maurya-
keizer Asoka raakte de Satavahana-
dynastie aan de macht. De
Satavahana-koningen
brachten
Maharashtra, Madhya Pradesh,
Karnataka, Andhra en de grensge-
bieden van Kalinga onder hun heer-
schappij. Van de 2de eeuw v.C. tot de
2de eeuw n.C. bloeiden onder hun
bescherming kunst, literatuur en
filosofie. Ook wisten zij een sociale
eenheid in hun rijk te scheppen.

een aanhanger van het hindoeïsme en van de offerrituelen die daarmee samenhangen. Een van zijn grootste prestaties was de kanalisatie van de rivier de Kaveri, bedoeld om het water voor irrigatie te kunnen gebruiken. De opbrengst van het toch al vruchtbare land van de Cholas nam hierdoor nog verder toe en kwam ten goede aan de koninklijke schatkamers. De belangrijkste haven van het Cholakoninkrijk lag aan de monding van de Kaveri: Kaveripumpattinam, dat ook Poompuhar werd genoemd.

De Pandydynastie

Madurai was de oude hoofdstad van de Pandydynastie. Deze dynastie is uniek in de geschiedenis van India, omdat zij ononderbroken meer dan 1500 jaar, van een paar eeuwen voor onze jaartelling tot de 18de eeuw, regeerde. De belangrijkste havenplaats was Korkai, aan de monding van de rivier de Tamraparni, toen bekend om zijn parels en zelfs in de Mahabharata genoemd. De Pandyas beleden de vedische godsdienst en een van hun heersers heeft zoveel offers gebracht dat hij de titel Palyagasala, d. w. z. man van de vele vedische offers, verwierf.

Zoals we al hebben gezien, heeft het boeddhisme in het uiterste zuiden niet zo'n grote invloed gehad als in de Deccan. Maar het is bekend dat de aanhangers van het jainisme bijzonder in de gunst stonden bij het koninklijke hof. In de annalen uit die tijd worden vele jainistische monniken genoemd en zij kregen een onderkomen toegewezen in de heuvels bij de belangrijkste steden. Vele kooplieden bekeerden zich tot het jainisme. Hoewel de heersers zelf het hin-

doeïsme aanhingen, begunstigde zij de jainistische monniken door ze persoonlijk geschenken aan te bieden. De staatsvorm in Tamil Nadu bestond uit een erfelijke monarchie, maar naar het schijnt was de rol van de koning beperkt tot het beschermen van zijn gebied en het bewaren van de vrede; hij was er niet op uit zijn wil aan het volk op te leggen. Om partijdigheid en haastige of onrechtvaardige beslissingen te vermijden, werd hij geadviseerd door ministers en dichters. Over het algemeen stonden dichters en wijzen in hoger aanzien dan koningen.

Steden, dorpen, tempels en paleizen werden volgens bouwkundige handboeken opgezet en elk vervulde een vooraf bepaalde functie. Er waren vele bedreven ambachtslieden die de plannen, opgetekend in de handboeken, konden uitvoeren. In ieder dorp was een bepaald gebied aangewezen waar de inwoners elkaar in hun vrije tijd konden ontmoeten of de problemen van het dorp konden bespreken. De maatschappij was in kasten verdeeld en elke kaste woonde in een aparte wijk. De brahmanen die de vedische hymnen reciteerden, hadden hun eigen nederzetting. Ook waren er wijken voor de verschillende ambachtslieden, zoals juweliërs, smeden, leerbewerkers, speelgoedmakers, goudsmeden, metselaars en artiesten. Kooplieden leidden een welvarend bestaan en stonden bekend om hun eerlijkheid in de ruilhandel, de voornaamste vorm van handel. Algemeen werd erkend dat de welvaart van het land en het succes in oorlogen in hoge mate afhankelijk waren van een florerende landbouw en het werk van de boeren. Deze werden dan ook

gezien als de belangrijkste beroepsgroep. Er waren speciale instanties voor belastingheffing, octrooien en invoerrechten. Ook waren er bewakers met als enige taak het waterpeil in de reservoirs in de gaten te houden om overstromingen tegen te gaan. Het leger beschikte over olifanten, paarden en strijdwapens. De koning voerde zelf de soldaten aan.

Men bouwde vele tempels, die waren gewijd aan hindogoden. Hier werden dagelijkse offeranden opgedragen en 's avonds droeg men de godenbeelden in processie door de straten. Als een nieuw dorp werd ontworpen, was het de gewoonte om eerst de tempel te bouwen.

De Sangamliteratuur

Deze details van het dagelijks leven zijn bewaard gebleven in een aantal letterkundige werken in het Tamil, die bekend staan onder de verzamelnaam Sangamliteratuur. Het zijn 2239 lange en korte gedichten van een groot aantal dichters en dichtersessen, onder wie enkele koningen. De meeste hebben een werelds karakter en gaan over heldendaden, overwinningen en goede werken van koningen en edelen. Deze fascinerende verzameling gedichten, ontstaan tussen de 2de eeuw v.C. en de 2de eeuw n.C., geeft een levendig beeld van de samenleving in die tijd. Door deze gedichten zijn vele koningen, koninginnen, edelen en dichters niet in de vergetelheid geraakt. Recent epigrafisch onderzoek heeft aangetoond dat velen van hen werkelijk hebben bestaan.

Contacten met de Romeinen

Contacten met het keizerlijke Rome gedurende de eerste twee eeuwen van onze jaartelling hebben grote

invloed op de ZuidIndiase samenleving gehad. De Romeinen werden Yavanas genoemd, een woord dat het eerst werd gebruikt om de Ioniërs aan te duiden, die zich destijds in Egypte hadden gevestigd. Sedert het begin van de christelijke jaartelling voeren schepen naar Barygaza (Broach) in Gujarat, om dan langs de westkust naar het Cherakoninkrijk in het zuiden af te zakken. Daarna rondden ze Kaap Comorin (Kanniyakumari) en bereikten met een tussenstop in Colchi (Korkai) de Cholakust. Poompuhar was hun voornaamste einddoel. In het zuiden en de Deccan zijn verschillende Romeinse munten en andere voorwerpen gevonden. Tenminste drie klassieke werken uit het antieke Europa (o.a. bij Plinius) verhalen over Romeinse schepen die gebruiksgoederen naar India vervoeren en terugkeren met peper, halfedelstenen en andere goederen. Daar lezen we ook dat vanwege de enorme vraag aan luxegoederen de deviezenafvloeiing in Rome alarmerende proporties aannam.

Uit de Sangamliteratuur blijkt dat veel Romeinse soldaten als lijfwacht in dienst waren van de Tamilkoningen en dat de poorten van hoofdsteden als Madurai door Romeinse soldaten werden bewaakt. De meeste Romeinen bleven echter niet langer dan voor hun handelstransacties noodzakelijk was. Er bestond destijds dus al een directe route over zee tussen Europa en ZuidIndia. Men had ontdekt hoe de moesson kon worden benut om direct van de Rode Zee naar Muzuris te zeilen een reis van veertig dagen. Dit bracht een revolutie teweeg in de zeehandel van die tijd.

intellectuele en artistieke hervormingen. De religieuze en intellectuele bewegingen in Tamil Nadu kwamen voort uit het volk en drongen pas later tot de heersende klasse door. De artistieke ontwikkeling, die zich over het gehele zuiden uitstrekte, dankte haar succes daarentegen aan de bescherming van de koningen. Al rond het jaar 600 waren er in Tamil Nadu enkele honderden tempels gebouwd, voornamelijk gewijd aan Shiva en Vishnu. Tegen het begin van de 7de eeuw bestonden er ruim 300 tempelscholen van de shivaïeten of shaiva's (aanhangers van Shiva) en 108 van de vishnuiten of vaishnavas (vereders van Vishnu). Ook het godsbeeld veranderde; in een godheid zag men nu een gepersonifieerd, almachtig wezen dat zijn genade schonk aan hen die hun leven arstemschik op zijn geboden. De zogenaamde Bhaktibeweging ontstond, een beweging die werd gekenmerkt door diepe vershillende filosofische opvattingen die in Tamil Nadu voorkwamen, worden kort besproken, maar de toename van invloed van het boeddhisme is duidelijk merkbaar.

Een belangrijke gebeurtenis tegen het eind van de 3de eeuw is de stichting van het Pallavakoninkrijk, met als hoofdstad Kanchi. Het domein besloeg Tamil Nadu en de zuidelijke gebieden van Andhra Pradesh en Karnataka. Deze dynastie zou een doorslaggevende rol gaan spelen in de culturele en politieke ontwikkeling van het zuiden.

De geschiedenis van de volgende drie eeuwen, van 600 tot 900, wordt gekenmerkt door godsdienstige, intellectuele en artistieke hervormingen. De religieuze en intellectuele bewegingen in Tamil Nadu kwamen voort uit het volk en drongen pas later tot de heersende klasse door. De artistieke ontwikkeling, die zich over het gehele zuiden uitstrekte, dankte haar succes daarentegen aan de bescherming van de koningen. Al rond het jaar 600 waren er in Tamil Nadu enkele honderden tempels gebouwd, voornamelijk gewijd aan Shiva en Vishnu. Tegen het begin van de 7de eeuw bestonden er ruim 300 tempelscholen van de shivaïeten of shalvas (aanhangers van Shiva) en 108 van de vishnuiten of vaishnavas (vereders van Vishnu). Ook het godsbeeld veranderde; in een godheid zag men nu een gepersonifieerd, almachtig wezen dat zijn genade schonk aan hen die hun leven arstemschik op zijn geboden. De zogenaamde Bhaktibeweging ontstond, een beweging die werd gekenmerkt door diepe vershillende filosofische opvattingen die in Tamil Nadu voorkwamen, worden kort besproken, maar de toename van invloed van het boeddhisme is duidelijk merkbaar.

Een belangrijke gebeurtenis tegen het eind van de 3de eeuw is de stichting van het Pallavakoninkrijk, met als hoofdstad Kanchi. Het domein besloeg Tamil Nadu en de zuidelijke gebieden van Andhra Pradesh en Karnataka. Deze dynastie zou een doorslaggevende rol gaan spelen in de culturele en politieke ontwikkeling van het zuiden.

De geschiedenis van de volgende drie eeuwen, van 600 tot 900, wordt gekenmerkt door godsdienstige, intellectuele en artistieke hervormingen. De religieuze en intellectuele bewegingen in Tamil Nadu kwamen voort uit het volk en drongen pas later tot de heersende klasse door. De artistieke ontwikkeling, die zich over het gehele zuiden uitstrekte, dankte haar succes daarentegen aan de bescherming van de koningen. Al rond het jaar 600 waren er in Tamil Nadu enkele honderden tempels gebouwd, voornamelijk gewijd aan Shiva en Vishnu. Tegen het begin van de 7de eeuw bestonden er ruim 300 tempelscholen van de shivaïeten of shalvas (aanhangers van Shiva) en 108 van de vishnuiten of vaishnavas (vereders van Vishnu). Ook het godsbeeld veranderde; in een godheid zag men nu een gepersonifieerd, almachtig wezen dat zijn genade schonk aan hen die hun leven arstemschik op zijn geboden. De zogenaamde Bhaktibeweging ontstond, een beweging die werd gekenmerkt door diepe vershillende filosofische opvattingen die in Tamil Nadu voorkwamen, worden kort besproken, maar de toename van invloed van het boeddhisme is duidelijk merkbaar.

overleven door zich te verbinden met sterkere machten. De Tamillepiek Hoewel de twee grote epische werken in het Tamil, de Silappadhikaram en de Manimekhalai, gedateerd worden in de periode die op het tijdperk van de Sangam volgt, is er weinig bekend over de geschiedenis van de Tamils in die tijd. De Silappadhikaram is een heldendicht bij uitstek. Het is geschreven door een Cherapins, Ilangaadigal. Het thema dat erin behandeld wordt was nieuw in de Tamilliteratuur. De hoofdpersonen zijn een kuise vrouw, Kannagi geheten, en haar echtgenoot, de koopman Kovalam. Deze laatste is verliefd op een danseres. Na zijn romance met de danseres keert de held terug naar zijn echtgenote, om daarna in het Pandyarik zijn geluk te gaan beproeven in de handel. Daar wordt hij in Karnataka beschuldigd van diefstal van een van de enkeldanden van de koningin, en onthoofd. Als wraak brandt de heldin de stad Madurai plat. Daarop trekt zij naar het Cherarik en staat de hand aan zichzelf om zich bij haar echtgenoot in de hemel te voegen. De Cherakoning Sunguttuvan die deze geschiedenis ter ore kwam, richtte ter ere van haar een tempel op. Het verhaal wordt in sublieme poëzie verteld, het geeft een levensecht beeld van de diepste menselijke emoties en bevat een schat aan informatie over de maatschappij uit die dagen. De achtergrond voor het verhaal wordt gevormd door kooplieden, boeren, herders, jagers, de koning en zijn ambtenaren, godsdiensten en heiligen. Een opmerkelijk aspect van het epos is dat het zich verre

De Yavanas hebben de Tamilkunst uit die tijd ontegenzeggelijk beïnvloed, maar uit deze periode is maar zeer weinig bewaard gebleven, zeker vergeleken met de vele vondsten die in de Deccan zijn gedaan. Misschien kan dit verklaard worden door de afwezigheid van de sturende kracht van het boeddhisme in dit gebied. De opkomst van de monarchieën De zuidelijke regio's werden in de drie eeuwen die op het Satavahana en het Sangamtiidperk volgden, gekenmerkt door een uiteenlopende ontwikkeling op het gebied van kunst, cultuur en politiek. In Maharashtra vestigden de Vakatakas, die door huwelijken geïeerd waren aan de Guptas uit het noorden, hun heerschappij. Als ahangers van het boeddhisme lieten ze nog meer groottenkloosters en gebouwen bouwen, waarvan de mooiste die van Ajanta zijn.

In Karnataka kwamen in die tijd twee dynastieën op: de Kadambas in het noordoosten en de Gangas in het gebied van Mysore en Bangalore. De eersten waren aan de vedische leer toegewijde brahmanen.

De stichter van deze dynastie, Mayurasarman, trok in zijn jeugd naar Kanchipuram, de hoofdstad van de Pallavas, om de Veda's te bestuderen, maar bij de grens kreeg hij onenigheid met de grenswaachters en hij besloot daarop zelf een koninkrijk te stichten. De Gangas waren afkomstig van de oevers van de rivier de Ganga (Ganges); zij waren door huwelijken verwant aan de Cholas uit het Kaverigebied. De opkomst van de Chalukyas in de 6de eeuw betekende het einde van de Kadambadynastie; de Gangas wisten nog 800 jaar te

getinte deemoed jegens en liefde tot een zelfgekozen god waren, stonden de principes van deze beweging lijnrecht tegenover die van het boeddhisme en het jainisme. Daardoor verloor het boeddhisme nog meer van zijn reeds marginale invloed in Tamil Nadu.

Met het jainisme was het anders gesteld, want zijn aanhangers waren overwegend invloedrijke kooplieden of leefden aan de koninklijke hoven; zelfs veel koningen waren jaina's. Uitzonderingen bevestigen de regel: zo werden Mahendra (590630) en de Pandyakoning Arikesari later volgelingen van de Bhaktischool en bekeerden zich tot het hindoeïsme. Maar hoe sterk de Bhaktibeweging ook was, het jainisme werd niet uit Tamil Nadu verdreven, alleen de greep die het op de bevolking had, verzwakte.

Wegen tot kennis en devotie Het essentiële verschil tussen de shaiva's en de vaishnava's ligt in hun visie op het Opperwezen. De shaiva's beschouwen Shiva als oppergod, terwijl de vaishnava's Vishnu in die hoedanigheid erkennen. Er zijn twee manieren van verering: de eerste komt neer op het uitvoeren van bepaalde rituelen en de tweede bestaat uit de voortdurende dienstbaarheid aan God, wat geen vast patroon kent. Beide mogelijkheden van aanbidding werden door de Bhaktibeweging erkend. De vaishnava's vergelijken de ziel met een vrouw die streeft naar vereniging met God, gepersonifieerd als haar geliefde. Door deze denkwijze heeft de metafysische ideeënwereld van het hindoeïsme een onmiskenbaar erotisch element. Ofschoon beide sektes deze twee vor-

men van religiositeit accepteerden, kozen de vaishnava's over het algemeen het pad van de liefde, terwijl de shaiva's de voorkeur gaven aan voortdurende dienstbaarheid aan God.

Het pad van de menselijke liefde is het diepst uitgewerkt in de lofzangen van de Alwars. Er zijn 4000 verzen van deze twaalf vaishnavaheiligen opgetekend, die bekendstaan als de 'vierduizend hymnen'. Al deze lofzangen werden door de volgelingen van de Alwars uit het hoofd geleerd en thuis of in de tempel gereciteerd. Uit deze schitterende verzen blijkt dat er verschillende opvattingen over het pad van de liefde bestonden. Peryalvar stelt God in een aantal verzen voor als het kind van de gelovige en prijst Hem met moederlijke genegenheid. Nammalvar, die het grootste aantal verzen schreef, vergeleek het streven van de menselijke ziel met vrouwelijke gevoelens van liefde. Andal, de vrouwelijke mysticus, droomde over een vereniging van het menselijke met het goddelijke en stelde dit voor als een huwelijk. Haar ontroerende verzen worden tot op heden gebruikt als vedische lofzangen tijdens huwelijken van vaishnava's.

Ook bij de shaiva's nemen hymnen een bijzondere plaats in. Meer dan 7000 verzen zijn bewaard gebleven en samengebracht in de Tevaramhymnen. Ze zijn geschreven door drie heiligen, Sambandar, Appar en Sundarar; de verzameling lofzangen van een vierde heilige, Manikkavacakar, wordt de Tiruvacakam genoemd. Tot op heden worden deze hymnen gezongen op de wijs van traditionele muziek die bekendstaat als pans. Appar, een van

de vier heiligen, betoogde dat iemand die God met hart en ziel is toegewijd een leven zonder vrees kan leiden en dat zelfs de dwingende bevelen van een koning hem niet kunnen deren. Volgens hem leidt ware devotie tot kennis die gelijkstaat aan goddelijkheid.

De Bhaktibeweging die door deze heiligen werd geïnspireerd, bezet een unieke plaats in de geschiedenis van India. Zij had grote invloed op de tempelcultuur en veranderde het gehele zuiden in een land vol tempels. Ook had zij invloed op de godsdienstige beleving in het noorden gedurende de Middeleeuwen.

De intellectuele aardverschuiving uit die tijd wordt gesymboliseerd door Sankara, de Advaita (monistische) filosoof. Doordrenkt met de vedische traditie als hij was, beschouwde Sankara de Upanishaden (het slotdeel van de vier Veda's) als een geschrift dat de hoogste wijsheid bevat. Hij was van mening dat alleen kennis tot verlossing kon leiden. Achter de vele verschijningsvormen van de wereld en de ontelbare mensenzielen gaat, verheven boven tijd en ruimte, slechts één onscheidbaar Hoogste Wezen schuil, Brahman genoemd. Alle verschijningsvormen zijn slechts projecties van dezelfde Brahman. In het licht van de opperste waarheid zijn de individuele ziel (atman) en Brahman identiek. De wereld die de mens waarneemt is illusie (maya), die het best kan worden omschreven als een lager bewustzijnsniveau. Sankara stelde de bestaande maatschappelijke verhoudingen niet ter discussie, maar was wel van mening dat dit slechts schijnbare tegenstellingen waren

die geen betekenis hadden voor wie inzicht had in de fundamentele waarheid. Alle menselijke zielen waren volgens hem in wezen één met Brahman en waren derhalve in staat hun ware aard te verwezenlijken. Ook het ritueel verwierp hij niet, omdat dit volgens hem zijn nut had om de geest te disciplineren. Hij benadrukte wel dat het ware inzicht alleen door kennis kon worden verworven.

Sankara heeft vanuit het standpunt van de Advaita drie werken commentarieerd: de Upanishaden, de Bhagavad Gita en de Brahmasutras. Behalve deze commentaren op de belangrijkste delen van de Veda's worden nog een groot aantal minder belangrijke werken aan hem toegeschreven. Wanneer hij precies leefde is onduidelijk, maar zeker is dat hij heel India is doorgereisd om zijn leer te verbreiden. Iedere richting in filosofie of religie die na hem ontstond, moest de enorme overtuigingskracht van zijn betoog erkennen. Sankara is duidelijk de personificatie van het hoogtepunt van intellectuele geestkracht in India.

Religieuze bouwkunst

In deze periode werd de koninklijke macht geleidelijk gestabiliseerd en uitgebreid. Kooplieden begonnen hun bevoorrechte positie aan soldaten en generaals te verliezen.

In het zuiden veroverden de Pallavas uitgestrekte gebieden, in het uiterste zuiden bleven de Pandyas van Madurai een macht waarmee terdege rekening moest worden gehouden. Tegen het eind van de 6de eeuw vestigden de Chalukyas hun rijk, met Vatapi (Badami) als hoofdstad. Het Chalukyarijk strekte zich uit van

had als voornaamste bron de verhandeling van de brahmaan Bharata. Deze dansstrategie beïnvloedde op zijn beurt weer het ontstaan van nieuwe vormen van dichtkunst, die de tempel als middelpunt hadden. De toneelkunst, eveneens afkomstig uit de dansstrategie, werd ook in de tempel beoefend. Sommige koningen waren zelf belangrijke componisten en choreografen. De Pallavakeizer Mahendravarman was daarvan een uitstekend voorbeeld. Hij was een genie op het gebied van bouwkunst, filosofie, schilderkunst, muziek, dans en literatuur. Onder zijn schepplingen zijn twee dansdramas die de tekopdraken van bedelmonniken uit zijn tijd belachelijk maken. Hij steekt bijvoorbeeld de draak met een Kapalika-monnik, een donkarda en losbol, die met een beschonken vrouw de straten van Kanchipuram afschuimt en een boeddhistische bikshu (bedelmonnik) ontmoet die zijn wellustig oog niet kan afhouden van de vrouw. Komende uit de pen van een keizer zijn deze kichten uniek in de Indiase literatuur. Nog verbazingwekkender is het feit dat zij tot op heden in de tempels van Kerala worden opgevoerd, wat wellicht een unicum is in de geschiedenis van het boeddhisme. Het verval van het boeddhisme Hoewel de keizer van China in de 8ste eeuw n.C. toestemming kreeg van de Pallavakoning Narasimhavarmā om voor de Chinese reizigers een boeddhistische chatiya te bouwen in Nagapattinam, in Tamil Nadu, bereikte het boeddhisme in deze periode in het gehele zuiden een dieptepunt. In Orissa duurde de bloeitijd van het boeddhisme sinds de 3de eeuw v.C. voort, bijna 2000 jaar, vanaf de tijd van keizer Asoka tot aan het eind van de 16de eeuw. Een groot aantal boeddhistische beelden die verspreid over heel Orissa gevonden zijn, getuigt hiervan. Na de 17de eeuw verdween het boeddhisme uit Orissa. Op sociaal en economisch gebied werd de rol van de koning in deze periode steeds groter. Zowel privé als in het openbare leven werden de koning en zijn onderdanen geleid door de Dharmasāstras, de wetboeken van de oude Indiase wijsgeren. De koning was alleen de uitvoerder van deze wetten, niet hun schepper. Belastingen op handel en landbouwproducten, samen met belastingen op de uitvoering van verschillende beroepen, vullen de schatkist van de koning. Een deel van dat geld werd gebruikt voor onderhoud en ontwikkeling van het platteland. Hoewel de verschillende regio's door verschillende dynastieën geregeerd werden en er verschillende regionale talen waren, was de levenswijze van het volk onder invloed van de Dharmasāstras in het gehele gebied gelijk. De gouden eeuwen van de Cholas De 400 jaar van de 9de tot de 13de eeuw worden terecht gezien als een hoogtepunt in de geschiedenis van Zuid-India. In deze tijd bereikte men een opmerkelijke perfectie op het gebied van bestuur, kunst en literatuur. In het bijzonder in de 11de eeuw werden duizenden schitterende tempels gebouwd, zoals de grote tempels in Tanjore en Gangaikondacholapuram in Tamil Nadu, de Lingarajtempel in Bhubaneswar en de Jagannathtempel in Puri. Deze tem-

Maharashtra, Andhra Pradesh en Karnataka tot Kalinga. Pulakasin II (609642) was de grootste veroveraar van allen. Hij veroverde Vengi in Andhra, benoemde zijn broer tot heerser en legde zo het fundament voor het koninkrijk van CostChalukya. De beide grootmachten, de Pallavas en de Chalukyas, waren voortdurend met elkaar in oorlog en vielen regelmatig elkaars gebied binnen. Tegen het midden van de 8ste eeuw raakten de Chalukyas uitgeput en namen de Rashtrakutas hun plaats in. Een eeuw later was de macht van de Pallavas verzakt. De Chalukyas uit Badami, de Pallavas uit Kanchi en de Pandyas uit Madurai begonnen in deze periode met het uithouwen van rotstempels en enorme monolithische tempels. De fraaiste Chalukyarotstempels staan in Badami en Aihole. De Rashtrakutas die na hen kwamen, zijn verantwoordelijk voor een aantal rotstempels in Ellora, gewijd aan het hindoeïstische, boeddhistische en jainistische geloof. De Pallavas hebben in verschillende delen van hun koninkrijk een aantal rotstempels nagelaten, waarvan de beroemdste in Mamallapuram staan. Deze meesterproeven van bouw en steenhouwkunst verdienen terecht een plaats in de geschiedenis van de kunst. De Pandyas lieten meer rotstempels na, maar hadden minder aandacht voor het beeldhouwwerk. Hun onvoltooid gebleven monoliet in Kailashnath, in het Tinnelvelidistrict, geldt echter nog steeds als een opmerkelijke prestatie. Het is opvallend dat na deze periode het uithouwen van rotstempels geheel in onbruik raakte. Het bouwen van tempels werd de nieuwe vorm van religieuze bouwkunst. Zij werden rijk versierd met beeldhouwwerken uit die periode getuigen van gedurde ontwerpen, vrijheid van denken en de drang om nieuwe creatieve vormen te scheppen. In deze periode werd wat betreft rituelen en religieuze bouwkunst ook groot belang gehecht aan gecodificeerde teksten, de Agamas geheten. Hierin onderscheidt men gewoonlijk vier delen, die handelen over het gedrag van het individu, rituelen en festivals in de tempel, yoga en jnana, d. w. z. de achterliggende metafysische concepten van rituelen. Verschillende agamische teksten zijn bewaard gebleven en in verslagen uit die tijd kan men specifieke verwijzingen vinden die duidelijk maken in hoeverre deze teksten als leidraad dienden voor tempelbouw en rituelen. Wel moet vermeld worden dat de Agamas, die strenge regels voorschreven, wat betreft de vorm waarin deze gegoten werden een zekere vrijheid van expressie toestaan. De bloei van de kunst De agamische tempelgebruiken vereisten de aanwezigheid van musici en dansers, als een integraal onderdeel van het ritueel. Een groep toegewijde danseressen voerde dansen op gedurende de dagelijkse rituelen en festivals, maar had ook andere plichten, zoals het maken van bloemenkransen. De ontwikkeling van de verschillende dansvormen van de verschillende tempelgebruiken

pels werden gemaakt door uiterst vakkundige gildes van steen en beeldhouwers die in dienst van de koningen waren. Het feit dat in alle rijken tegelijkertijd zulke enorme tempels werden gebouwd bewijst dat de vorsten het politieke potentieel van dergelijke religieuze centra inzagen.

De Cholas van Tanjore kwamen in de 9de eeuw als keizerlijke macht op en breidden hun gebied al spoedig tot ZuidKarnataka uit. Het gebied tot aan de rivier de Tungabhadra werd door hen geannexeerd en bleef bijna 200 jaar lang onder hun bewind. In dezelfde tijd raakte de Rashtakutadynastie in verval en kwam NoordKarnataka onder de heerschappij van de Chalukyas, die Kalyani als hoofdstad hadden. De rivier de Tungabhadra vormde de belangrijkste grens tussen hun koninkrijk en dat van de Cholas, met wie de Chalukyas tot bijna het jaar 1200 onophoudelijk in oorlog waren. De Cholas hadden een zeer goed georganiseerd leger, dat op alle fronten succes oogstte. Ook waren zij bekwame zeelieden en bezaten een machtige vloot. Met name Rajaraja I, de grootste Cholaheerser die van 985-1014 regeerde, was verantwoordelijk voor de maritieme en militaire macht van de dynastie. De soldaten van de Cholavloot veroverden Sri Lanka en wonnen aan de overkant van de Golf van Bengalen beslissende veldslagen in wat toen bekendstond als het Srivijayakoninkrijk, dat het huidige Maleisië, Singapore, Sumatra en Java omvatte.

Ook trok het Cholaleger naar het noorden, waar het na een reeks overwinningen het gebied bereikte waar nu

Calcutta ligt. De Cholas ambiëerden overwinningen in heel India, maar ze slaagden er niet in deze verwoestde gebieden lange tijd te domineren. Ze namen genoegen met symbolen. Het zegevierende leger bracht het heilige water van de Ganga (Ganges) mee naar huis. De overwonnenen moesten het op hun hoofd dragen. Ter ere van de overwinning bouwde Rajendra Chola een nieuwe hoofdstad, Gangaikondacholapuram, die voor de volgende 250 jaar de zetel van de Cholamacht zou zijn. De overheersing van de Cholas duurde tot 1280.

De randgebieden van het reusachtige rijk werden na de verovering teruggegeven aan de oorspronkelijke heersers, en het centrale gebied werd door gouverneurs of beambten bestuurd. De kracht van de Cholas lag in hun zorgvuldig gekozen dorpsraden. De eisen waaraan de leden ervan moesten voldoen, waren nauwkeurig vastgelegd, hun ambtsperiode was beperkt en hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de raad werd nauwlettend in de gaten gehouden. Om nieuwe kandidaten een kans te geven, mocht men zich na één ambtsperiode voor de drie daaropvolgende perioden niet herkiesbaar stellen. Wie deze bepaling overtrad, werd het lidmaatschap onmiddellijk ontnomen. Deze regels maakten de dorpsdemocratie zowel dynamisch als machtig. Het succes van het Cholarijk kan worden toegeschreven aan de actieve deelname van het volk aan het bestuur. Goed georganiseerde gilden van boeren, kooplieden en ambachtslieden functioneerden doeltreffend en droegen zo bij tot de welvaart

van het volk. De Cholas besteedden ook grote aandacht aan onderwijs en gezondheidszorg. Zij stichtten verscheidene brahmaanse nederzettingen, caturvedi mangalams geheten. De brahmanen konden daar belasting innen en zij droegen bij aan het sussen en civiliseren van de bevolking aldaar. De nederzettingen waren in verschillende wijken verdeeld en iedere wijk koos een vertegenwoordiger in de dorpsraad. Die was niet alleen verantwoordelijk voor het bestuur via commissies die variyams werden genoemd, maar ook voor het beheer van de tempels en belastingheffing. In de omgeving van deze centra van geleerdheid bouwden de Cholas handelscentra, nagaram geheten, die beheerd werden door kooplieden. Ook deze nederzettingen hadden hun eigen vorm van zelfbestuur. Men besteedde grote aandacht aan irrigatie en groef enkele honderden irrigatiekanalen die duizenden hectaren land bevoelden. Het land werd op grond van de opbrengst en vruchtbaarheid periodiek getaxeerd en belast. Het in gebruik nemen van braakliggend en moeilijk te bewerken land werd aangemoedigd door vrijstelling van belasting. Regelmatige ontzilting van de meren en waterreservoirs was een belangrijke taak, die was toegewezen aan de dorpsraad. Ambtenaren van de koning controleerden regelmatig de boekhouding van de belastingbeambten. Talloze inscripties in de muren van tempels tonen aan hoe grondig de administratie werd bijgehouden en hoezeer handhaving van de wet afhankelijk was geworden van het geschreven woord.

De wijze waarop de handel onder de

Cholas functioneerde, wordt beschreven in een verslag van de joodse reiziger Benjamin (1170): 'Op het gebied van de handel is deze staat uiterst betrouwbaar. Wanneer buitenlandse kooplieden de haven binnenvaren, komen onmiddellijk drie secretarissen van de koning aan boord, schrijven de namen van de kooplieden op en rapporteren deze aan de koning. Daarop garandeert de koning dat hun eigendommen, die zij zelfs onbewaakt buiten kunnen laten liggen, beschermd zullen worden. Op de markt bevindt zich een ambtenaar om gevonden goederen in ontvangst te nemen, die hij teruggeeft aan eenieder die ze nauwkeurig kan beschrijven.'

Grote onderwijsinstellingen, met een goed voorziene bibliotheek vol manuscripten, en ziekenhuizen werden bij de tempels gebouwd. De Cholas blonken echter vooral uit in de bouw van tempels en de uitvoering van tempeldiensten, inclusief muziek en dans. Letterlijk duizenden tempels werden gebouwd of gerenoveerd en iedere tempel beschikte over musici en dansers. Het gebruik raakte in zwang om dagelijks ter ere van de godheid liederen van de grote heiligen te reciteren. Door deze traditie konden enige eeuwenoude muziekscholen tot op heden blijven bestaan.

De Cholas zijn ook vermaard om hun bronzen beelden, die tijdens de tempelfeesten in processies werden meegevoerd. De Chola-bronzen, in het bijzonder die uit de beginperiode, staan nu wereldwijd bekend om hun verfijnde schoonheid en gratie. Gedurende deze tijd werd ook de uitbeelding van de dansende Shiva, Nataraja, vervolmaakt.

Dit pact was echter eerder anti-Turks dan anti-Islamitisch. Het verzet leidde tot de stichting van twee koninkrijken: het islamitische Bahmani- en het hindoeïstische Vijayanagar-rijk. Het eerste werd in 1347 door Hasan Gangu, een Afghaanse ambtenaar van het sultanaat, gesticht. Hij beweerde een ast-tammeling te zijn van de Perzische koning Bahman Shah, naar wie hij zijn koninkrijk noemde, en riep zichzelf uit tot sultan met de titel Alauddin Bahman Shah. Gulbarga, in het huidige Kerala, werd zijn hoofdstad. Dit koninkrijk hield 200 jaar stand en heeft een geschiedenis die vol is van conflicten en geweld. Van de achtien sultanen die het heeft gekend, werden er twee afgezet en de ogen uitgestoken, twee anderen dronken zich dood en vijf werden vermoord. Hier kwam nog het constante geruzie onder de edelen bij, wat de instabiliteit van het rijk nog meer in de hand werkte. Alleen tijdens het bewind van Mahmud Gawan heerste er een betrekkelijke vrede. Hij veroverde Goa, dat van strategisch belang was voor de handel, en voerde een veldtocht aan tegen Kanchipuram, waar het moslimleger te sterk bleek voor de lokale bevolking, die de tempel van Shiva verdedigde. De chaos en intriges die op de dood van Mahmud Gawan in 1481 volgden, hadden ten slotte tot gevolg dat het Bahmani-rijk in 1538 in vijf staafjes uiteenviel: Bidar, Bijapur, Berar, Golkonda en Ahmadnagar. De geschiedenis van het sultanaat in het noorden herhaalde zich. Nikitin, een Russisch koopman die tussen 1470 en 1474 in het Bahmanrijk woonde, schreef: 'Het land is enorm over-

aanat in Delhi gevestigd en raakte Noord-India onder heerschappij van de moslims. De geschiedenis van India was een nieuwe fase ingegaan, die 650 jaar zou duren. Aanvankelijk bleef de macht van het sultanaat beperkt tot Noord-India. Toen Alauddin Khilji echter de troon had bestegen, trachtte hij een lang gekoesterde wens van de sultans in vervulling te laten gaan: de verovering van geheel India. In 1307 en 1311 zond hij twee expeditielegers onder bergketens aan de westkust terugtrokken. Vandaar trokken ze naar het zuiden. Ongeveer in de 9de eeuw was Kerala van het zuiden van Mangalore tot Travancore in het uiterste zuiden verdeeld in drie gebieden, ieder geregeerd door een aparte dynastie. Het middelste rijk stond onder de heerschappij van de Kulasekharas die, toen hun macht geleidelijk aan toenam, de drie gebieden probeerden te verenigen. Het gebied rond Travancore heette later Thiruvadi Rajya. Tijdens het bewind van deze dynastie vond een belangrijke nieuwe ontwikkeling plaats op het gebied van de handel. Arabieren en Chinezen bereikten de Malabarkust in gezelschap van joodse en christelijke kooplieden. In de 10de en 11de eeuw veroverden de Cholas Kerala en maakten een einde aan de Kulasekhara-dynastie. Weer werd Kerala in drie vorstendommen verdeeld.

omgeving van Trichy stichtten zij in de 13de eeuw een nieuwe hoofdstad. Ramanuja, de grote vaishnava-heilige, moest uit het land van de Cholas vluchten en kreeg asiel bij de Hoysalas. Daardoor kwamen de beide gebieden politiek en cultureel zeer dicht bij elkaar te staan. De Hoysalas heersten van ongeveer 1100 tot 1300. Toen de macht van de Pallavas in Tamil Nadu begon te gelden, zetten zij de Cheras onder druk, die zich achter de bescherming van de hoge bergketens aan de westkust terugtrokken. Vandaar trokken ze naar het zuiden. Ongeveer in de 9de eeuw was Kerala van het zuiden van Mangalore tot Travancore in het uiterste zuiden verdeeld in drie gebieden, ieder geregeerd door een aparte dynastie. Het middelste rijk stond onder de heerschappij van de Kulasekharas die, toen hun macht geleidelijk aan toenam, de drie gebieden probeerden te verenigen. Het gebied rond Travancore heette later Thiruvadi Rajya. Tijdens het bewind van deze dynastie vond een belangrijke nieuwe ontwikkeling plaats op het gebied van de handel. Arabieren en Chinezen bereikten de Malabarkust in gezelschap van joodse en christelijke kooplieden. In de 10de en 11de eeuw veroverden de Cholas Kerala en maakten een einde aan de Kulasekhara-dynastie. Weer werd Kerala in drie vorstendommen verdeeld.

De maritieme contacten met het Verre Oosten waren intensiever dan ooit. Chola-kooplieden en gezanten reisden zelfs naar China, waar zij koloniën stichtten. Boeddhistische monniken trokken van heinde en ver naar het Chola-rijk en tot in China zijn inscripties in het Tamil gevonden. In de kuststreken van Andhra tot aan Visakhapatnam, mochten de Chalukyas als leenmannen van de Chalukyas als leenmannen van de Chalukyas, zetten zij de Cheras onder druk, die zich achter de bescherming van de hoge bergketens aan de westkust terugtrokken. Vandaar trokken ze naar het zuiden. Ongeveer in de 9de eeuw was Kerala van het zuiden van Mangalore tot Travancore in het uiterste zuiden verdeeld in drie gebieden, ieder geregeerd door een aparte dynastie. Het middelste rijk stond onder de heerschappij van de Kulasekharas die, toen hun macht geleidelijk aan toenam, de drie gebieden probeerden te verenigen. Het gebied rond Travancore heette later Thiruvadi Rajya. Tijdens het bewind van deze dynastie vond een belangrijke nieuwe ontwikkeling plaats op het gebied van de handel. Arabieren en Chinezen bereikten de Malabarkust in gezelschap van joodse en christelijke kooplieden. In de 10de en 11de eeuw veroverden de Cholas Kerala en maakten een einde aan de Kulasekhara-dynastie. Weer werd Kerala in drie vorstendommen verdeeld.

De islam in de Deccan in de volgende 400 jaar (1300-1700) stonden de Deccan en Tamil Nadu aan meer vreemde invloeden bloot dan ooit tevoren. Gedurende de 13de eeuw werd het eerste sul-

bevolkt en de bewoners van het platteland zijn er ellendig aan toe, terwijl de adel schatrijk is en zwelgt in luxe. Ze laten zich op hun zilveren bed rondragen, voorafgegaan door 20 paarden met een gouden tuig en gevolgd door 300 ruiters en 500 infanteristen, en door muzikanten en toortsdragers.'De Bahmani-sultans hadden echter ook een betere kant, zo lijkt het. Het is bekend dat zij ziekenhuizen lieten bouwen, dijken opwerpen en kanalen graven, bovendien droegen zij de kunst een warm hart toe. Sommige van de schitterende gebouwen uit deze tijd bestaan nog steeds en vormen een opvallend, maar niet minder mooi contrast met de uitbundigheid van de klassieke Zuid-Indiase kunst. De inspiratie voor de meeste islamitische bouwkunst in de Deccan kwam van overzee. De moslimsteden Bijapur, Golkonda en Bidar waren niet gebouwd in de omgeving van bloeiende centra van hindoeïscultuur, wat het benutten van al bestaande gebouwen, zoals men deed in Noord-India, uitsloot.

Het regelmatige scheepvaartverkeer over de Arabische Zee naar India stimuleerde ambachtslieden uit Perzië en Turkije om in dienst te treden van de sultans van de Deccan, die daardoor onafhankelijk waren van hindoeïstische ambachtslieden uit Zuid-India.... Minaretten, koepels, booggewelven en mozaiektegels waren de nieuwe bouwkundige elementen in de Deccan.

Een ander machtig koninkrijk ontstond omstreeks 1350 op de oevers van de rivier de Tungabhadra. Tijdens de veldtocht van Tughlaq Sultan in de Deccan waren twee prinses, Harihar

en Bukka, als gijzelaar naar Delhi gebracht en tot de islam bekeerd.

Later werden zij als vredestitelers naar het zuiden gezonden om een einde te maken aan een opstand, maar eenmaal daar aangekomen, konden ze de verleiding niet weerstaan om een eigen koninkrijk te stichten. Ze werden hierbij geholpen door de heilige Vidyananya, die hen terugbracht in de schoot van het hindoeïsme. Harihar kroonde zichzelf rond 1345 tot koning van Hastinavati, dat later werd omgedoopt tot Vijayanagar, Stad van de Zege. Vijayanagar was tevens de naam van het rijk. Langzamerhand werden Zuid-Kamataka, Andhra, Tamil Nadu en een deel van Kerala ingelijfd. De twee vorsten bevochten met succes de moslims en wierpen zich op als beschermer van het hindoeïsme. Het rijk bestond tot de 17de eeuw. Dat er in Zuid-India nog steeds een groot aantal tempels staat en dat het hindoeïsme er zijn vitaliteit en continuïteit heeft weten te bewaren, is voornamelijk te danken aan dit rijk. In deze periode bereikten kunst en literatuur in het Telugu een grote hoogte, ook al omdat de keizers zelf vooraanstaande dichters waren. De ruïnestad Vijayanagar getuigt nog steeds van de luisterrijke prestaties van deze periode. De stad, waaraan 200 jaar werd gebouwd, strekt zich uit over een oppervlakte van 26 km .

Tijdens de eerste jaren van het koninkrijk werd een aantal oorlogen uitgevochten met de Bahmani-sultans, voornamelijk over een vruchtbare strook land die bekendstaat als de Raichur Doab, gelegen tussen de rivieren de Krishna en de

Tungabhadra. De glorie van Vijayanagar begon in 1509, toen Krishnadeveraya koning werd. Het was de tijd dat het Bahmani-rijk verscheurd werd door de strijd tussen ambitieuze edelen. Krishnadevaraya pakte hen aan met een combinatie van militaire macht en scherpzinnigheid. Hij was ook verantwoordelijk voor de grootste uitbreiding van de hoofdstad Vijayanagar.

Een legendarisch koninkrijk

De welvaart van het Vijayanagar-koninkrijk is legendarisch. De dichterkoning Krishnadevaraya schrijft in zijn in het Telugu gestelde gedicht Amuktamalyada: 'Een koning dient de havens van zijn land te verbeteren en de handel dusdanig te bevorderen dat paarden, olifanten, edelstenen, sandelhout, parels en andere goederen vrijelijk in zijn land kunnen worden ingevoerd. Hij dient ervoor te zorgen dat buitenlandse kooplieden die ten gevolge van storm, ziekte en uitputting zijn land aandoen volgens de gebruiken van hun land worden verzorgd. Zorg ervoor dat buitenlandse kooplieden die olifanten en goede paarden invoeren aan u verplicht raken door hun dagelijks audiëntie te verlenen en geschenken te geven en door hun toe te staan goede winsten te maken. Dan zullen deze goederen nooit naar uw vijanden gaan ...' En dat is precies wat hij deed toen de Portugezen zich in 1498 in Malabar vestigden. Voor hen werd hij weldra de belangrijkste handelspartner.

Schepen uit Vijayanagar voeren afgeladen met rijst, suiker, kokosnoten, sandelhout, kruidnagels, kaneel, peper, gember, teak en verfstoffen naar Perzië, Afrika, China en

Ceylon. In de drukke straten van Hampi kon men mannen uit alle windstreken zien en ook de welvaart op het platteland was verzekerd door goed functionerende openbare diensten en een efficiënt systeem van belastingheffing. De Vijayanagar-koningen regeerden bijna 400 jaar over Tamil Nadu. Vanaf het begin van de 16de eeuw werd het gebied bestuurd door gouverneurs die nayaks werden genoemd; zij hadden als hoofdsteden Gingee, Tanjore en Madurai. Tegen het eind van de 16de eeuw raakten deze nayaks echter onderling verdeeld en nam hun loyaliteit aan de centrale regering af.

De koningen van Vijayanagar en hun gouverneurs brachten de Telugu-tradities op het gebied van literatuur en kunst naar Tamil Nadu. Deze tradities werden ook ondersteund door de nayaks in Tanjore en Madurai. Enkele kunstenaarsfamilies van Telugu-Bhagavatas vestigden zich in Tanjore en voerden daar jaarlijks dansdrama's op, een traditie die tot op heden bewaard is gebleven onder de naam Bhagavata Mela.

Het Telugu-bewind was geen eenrichtingsverkeer. Ettelijke Tamildichters en kunstenaars verkeerden aan het hof. Ook verrezen er in het hele land tempels die gewijd waren aan Tamilheiligen en wijzen, zoals aan de vaishnavitische volgelingen Andal en de vaishnavitische leraar Ramanuja.

In de laatste decennia van de 16de eeuw waren de vijf islamitische sultanaten die uit het Bahmani-rijk waren voortgekomen, onophoudelijk met elkaar in oorlog. Dit werd gestimuleerd door de Vijayanagar-heersers in een poging om ze van zijn koninkrijk weg

some case continue for some time. In the south the vicerealty in Hyderabad became one of the British-tolerated princely states and continued right to independence. The Nawabs of Oudh in north India ruled eccentrically, flamboyantly and badly until 1854 when the British 'retired' the last Nawab. In Bengal the Moghul unwisely clashed with the British far earlier and was terminated by the Battle of Plassey in 1757. Europese kooplieden had Babur in 1526 het Mughal-rijk gesticht dat later vrijwel het gehele subcontinent zou omvatten. Zijn kleinzoon Akbar, die een synthese van islamitische en hindoeïstische culturele tradities voorstond, was de eerste mogul die met zijn leger tot Centraal-India probeerde door te dringen. Tegelijkertijd ontstonden er nieuwe contacten met Europa en het Oosten. Veel gevraagde goederen uit de Oerïent bereikten Europa via een ingewikkelde route. De Arabieren beheersten de handel met het Oosten en vervoerden goederen uit China en Zuidoost-Azië naar de Malabarkust in India, waar hun voorraad werd aangevuld met Indiase handelswaar. Daarna brachten de Arabieren deze schatten uit het Oosten over de Indische Oceaan naar de Perzische Golf, van waar zij naar de oostkust van de Middellandse Zee werden vervoerd. De veroveringen in de voorste Oerïent in 1453 door de Turken dwong de Europeaanen nieuwe handelsroutes te zoeken, want ze hadden er genoeg van zich door de Arabieren de prijzen te laten dicteren. Het tijdperk van de grote ontdekkingsreizen begon, met

structured. Best known, of course, is the Taj Mahal but that was only one of many magnificent buildings Shah Jahan constructed. Indeed some say that it was his passion for building that led to his downfall and that his son, Aurangzeb, deposed his father in part to put a halt to his architectural extravagances. Aurangzeb was the last of the great Moghuls and although he extended the empire's boundaries to their furthest extent he also ensured its downfall by failing to follow the ground rules Akbar had so successfully established. Akbar had combined his flair for magnificence and grandeur with a sense of fairness. He had kept his Hindu subjects 'on side' by including them in the governing process and respecting their beliefs. In contrast Aurangzeb was a penny pincher and a religious zealot. His belief in Islam was deep, austere and puritanical and the result was that he soon lost the trust and respect of his subjects and had to cope with revolts on all sides. In many parts of India there are mosques which Aurangzeb had built on the foundations of temples which had been destroyed due to his fanatical beliefs. With his death in 1707 the Moghul empire rapidly disintegrated. Although there were 'Moghul Emperors' right up to the time of the mutiny, when the British exiled the last emperor and executed his sons, they were emperors in name only. In sharp contrast to the magnificent tombs of Lahore in Pakistan, Shah Jahan, however, stuck much more to Agra and Delhi and during his reign some of the most vivid and permanent reminders of the Moghul's glory were constructed.

Aurangzeb 1658-1707. Babur, a descendant of both Timur and Genghis Khan, marched into the Punjab from his capital at Kabul in Afghanistan and defeated the Sultan of Delhi at Panipat. This initial success did not totally destroy opposition to the Moghuls and in 1540 the Moghul empire came to an abrupt end when Sher Shah defeated Humayun, the second great Moghul. For 15 years he lived in exile until he was able to return and regain his throne. By 1560 Akbar, his son and successor, who had come to the throne aged only 14 was able to claim effective and complete control of his empire. Akbar was probably the greatest of the Moghuls for he not only combined the military ability required of a ruler in that time but he was also a man of culture, wisdom and with a sense of fairness. He saw, as previous Moslem rulers had not, that the number of Hindus in India was too great to simply subjugate them. Instead he integrated them into his empire and made use of many Hindu advisers, generals and administrators. Akbar also had a deep interest in religions and spent many hours in discussion with religious experts of all persuasions including Christians, and eventually formulated a religion of his own devising which combined the best points of all those he had studied. Jehangir followed Akbar but devoted much of his reign to expressing his love for Kashmir and eventually died while en route there. His tomb is at Agra and during his reign some of the most vivid and permanent reminders of the Moghul's glory were constructed.

te houden. Maar deze strategie had niet lang succes. In 1565 sloten de vijf heersers zich aan en vielen Vijayanagar aan. Vijf maanden na de slag van Talikota verwoestten zij Hampi 'te vuur en te zwaard, met koeroet en bijl... dag na dag...'. Een schrijver uit die tijd vermeldt dat 'wellicht nooit eerder in de geschiedenis van de mensheid zoveel verwoest-ing zo plotseling over zo'n schitterende stad was gekomen'. Het hindoeïstische Vijayanagar-rijk bleef bestaan tot de 17de eeuw, maar grote delen van het land gingen verloren aan de islamitische sultanen Bijapur en Golkonda. Ondertussen in het noorden: The Moghuls Only Ashoka is as giant a figure in Indian history as the Moghul Emperors. These larger than life individuals ushered in another Indian golden age and spread their control over India to an extent rivalled only by Ashoka and the British. Their rise to power was rapid but the decline was equally quick; there were only six great Moghuls, after Aurangzeb they were emperors in name only. The Moghuls did more than simply rule, however, they also had a passion for building which resulted in some of the great buildings in India, indeed Shah Jahan's magnificent Taj Mahal ranks as one of the greatest buildings in the world. Art and literature also flourished under the Moghuls and the magnificence of their court stunned early European visitors. The six great Moghuls were: Babur 1527-1530; Humayun 1530-1556; Akbar 1556-1605; Jehangir 1605-1627; Shah Jahan 1627-1658;

de Portugezen in het voorste gelid. In 1487 bereikte Bartholomeus Diaz de zuidelijkste punt van Afrika. In 1497 vertrok Vasco da Gama uit Lissabon en volgde dezelfde route als Diaz. Maar hij ging verder, rondde Kaap de Goede Hoop en voer, tot grote ontzetting van de Arabieren, langs de oostkust van Afrika. Hij slaagde erin om een Arabische gids te vinden die hem over de Indische Oceaan loodste en in 1498 landde hij in Calicut aan de kust van Kerala.

De zamorin (vorst) van Calicut verleende de Portugese avonturier echter geen faciliteiten, dus zocht Vasco da Gama steun bij de radja van Cochin. Het Portugese conflict met de zamorin duurde bijna een eeuw, waarbij vooral Kinjali Marrakan, de admiraal van de zamorin, een hoofdrol speelde. Toch slaagden de Portugezen erin zich met de hulp van inheemse heersers in de kuststreken te vestigen. In 1500 schreef Almeida, de eerste Portugese onderkoning in India, aan de machthebbers in Lissabon: '...concentreer uw militaire macht op de zee, want als wij ter zee geen macht kunnen uitoefenen, zal alles zich onmiddellijk tegen ons keren. Laat eenieder ervan overtuigd zijn dat zolang gij de zee beheerst, India de uwe zal zijn...'

Rivaliserende handelsmaatschappijen TC 11 "Rivaliserende handelsmaatschappijen" In 1509 werd Alfonso de Albuquerque onderkoning en binnen een paar jaar had hij Portugese bolwerken gevestigd in Goa, Diu, Daman, Salsette, Bassein, San Thome en in Hooghly in Bengalen. In de 16de eeuw waren de Portugezen oppermachtig op zee en hun rijk strekte zich uit van Ormuz aan

de Indische Oceaan tot Macao in China.

Tegen het eind van de eeuw begon hun macht echter te tanen, niet alleen door gebeurtenissen in Portugal zelf, maar ook door hun buitensporige zendingsdrift in India. Het christendom was al in de 1ste eeuw in Malabar geïntroduceerd en had daar ook volgelingen gekregen, die echter veel van hun oude tradities hadden bewaard. Maar de agressieve kerstening van de Portugezen riep weerstand op en droeg aanzienlijk bij tot hun impopulariteit. Ten slotte konden zij alleen Goa, Diu en Daman behouden; in Goa is de Portugese invloed nog steeds duidelijk merkbaar.

Het duurde niet lang voor het gerucht zich had verspreid dat directe handel met het Oosten bijzonder winstgevend was. In Europa werden al spoedig rivaliserende handelsmaatschappijen opgericht, zoals de Hollandse Verenigde Oost-Indische Compagnie (1602). De Hollanders slaagden erin een handelsverdrag te sluiten met de zamorin van Calicut. In 1660 hadden zij de Portugese forten in Cochin en Cranganore veroverd en handelsposten gesticht in Nagapattinam en Pulicut. Ze leden in 1740 echter een gevoelige nederlaag tegen Martandvarma, de heerser van Travancore.

Ondertussen waren de Engelsen ook aan de kust van India verschenen; hun eerste schip ging op 24 augustus 1608 in Surat (Gujarat) voor anker. In 1623 was er al een aantal Engelse factorijen en zestien jaar later pachtte Francis Day, een werknemer van de Engelse 'Compagnie', een stuk land van de radja van Vijayanagar. Hier stichtte

Zuid-India

hij Fort St. George, dat later zou uitgroeien tot Madras. Vanwege zijn voortreffelijke natuurlijke haven nam Bombay de plaats in van Surat als de voornaamste Britse havenplaats.

De Denen sloten in 1620 een verdrag met de nayak van Tanjore en stichtten een handelscentrum in Tranquebar. In Kopenhagen wordt nog steeds een brief in bladgoud bewaard die de nayak Ragunatha van Tanjore schreef aan koning Christiaan IV van Denemarken. Als laatsten kwamen de Fransen; in 1664 kregen zij vaste voet in Pondicherry en Chandernagar in Bengalen. Al deze Europese machten trachtten hun suprematie te vestigen en de gunst van de groot-mogol te winnen. Uiteindelijk bleven alleen de Engelsen en de Fransen over als belangrijkste rivalen.

Terwijl deze Europese invloeden langzaam Zuid-India binnendrongen, waren de Mughals al begonnen met hun invasie van de Deccan. Nadat hij zijn overwicht in Noord-India had bewezen, richtte Akbar (1556-1605) zijn blik op de belangrijkste staten van de Deccan - Ahmadnagar, Bijapur en Golkonda.

Toen de onderhandelingen waren mislukt, greep hij naar de wapenen en binnen een paar jaar veroverde hij Berar en de stad Ahmadnagar. Het koninkrijk Ahmadnagar viel pas in 1633, tijdens de regering van sjah Jahan, Akbars kleinzoon en de bouwer van de Taj Mahal. In 1636 trok deze keizer ten strijde tegen Golkonda en Bijapur. Vooral het laatste rijk bleek moeilijk te veroveren, maar hij slaagde ten slotte toch. Hij stelde zijn zoon Aurangzeb aan als onderkoning van de Deccan en keerde zelf terug naar

het noorden.

De Marathen

Aurangzeb wenste zich slechts korte tijd te schikken in zijn rol als onderkoning en hij poogde ondertussen zijn broers van de troon in Delhi te stoten. Uiteindelijk slaagde hij hierin en in 1658 werd hij tot keizer gekroond. Aangezien hij echter zijn aandacht volledig gericht had op deze machtsstrijd, kon in de tussentijd op de Deccan Shivaji, een aanvoerder van het volk der Marathen, de macht overnemen.

De Marathen waren een gehard en moedig volk dat voornamelijk van de akkerbouw leefde; de mannen van de adellijke families waren ofwel bevelhebbers ofwel jagirdars, in dienst van de sultans van de Deccan. Als volk kenden zij weinig economisch en sociaal statusverschil. Zij spraken Marathi en Hindi en waren hindoes. Hun eenheid werd nog versterkt door de leer van de door hen vereerde Bhakti-heiligen van Maharashtra: Eknath, Tukaram en Dnyaneshwar. Geografisch werd hun gebied begrensd door de Satpura-, Vindhya- en Sahyadri-bergketens. De omstandigheden om een staat te vormen waren dus in vrijwel alle opzichten ideaal; het ontbrak hun alleen aan politiek leiderschap. En hierin voorzag uiteindelijk Shivaji. Onder zijn leiding werden de Marathen de sterkste macht op het hoogland, en Shivaji zelf werd reeds gedurende zijn leven een legende.

Wie het huidige Maharashtra beter wil begrijpen, moet iets weten over deze legendarische en bekwame heerser Shivaji. Hij werd in 1630 in een adellijk gezin geboren. Zijn vader Shahji was

te vergroten. Vanuit hun handelsposten begonnen zij moeizaam het binnenland te infiltreren. De Britse gouverneur van Bombay was zonder veel succes verwikkeld in een successieoorlog van de Carnatic. Zijn collega in Madras stond tegenover een geduchte tegenstander: Hyder Ali, de heerser van Mysore. Hyder Ali was ooit eerste minister van de hindoe-radja van Mysore, voordat hij deze van de troon stootte. Hoewel hij ongetuurd was, sprak hij vele talen en zijn begaafdheid op militair gebied combineerde hij met een grote ambitie. Hij maakte Mysore tot een zeer welvarende staat. In 1776 viel Hyder Ali de onafhankelijke staat Malabar binnen, waar ook de Engelsen een handelspost hadden. Een paar jaar later vielen de Marathen Carnatic en Hyderabad, zagen de Fransen hun kans schoon om greep te krijgen op de Indiase politiek. Hun steun aan Hyderabad leverde wat grondgebied op en de Franse gouverneur Duplex de tamelijk inhoudsloze titel 'suzerein van Zuid-India'. De Engelsen stunden op hun beurt de tegenstander van de Franse kandidaat in de Carnatic. Na de overwinning van hun protégé, begonnen de Engelsen politieke ambities te koesteren. Ze versloegen uiteindelijk hun Franse rivalen, die Pondicherry konden behouden, maar er geen militaire versterkingen mochten bouwen. Ondertussen werden de Marathen in 1761 in Panipat, in Noord-India, belaagd door Ahmad Shah Abdali, zodat hun heerschappij aldaar verzwakte. De Maratha-federatie viel in vijf staten uiteen, waardoor de Engelsen kans zagen om hun macht te vergroten.

Ofschoon hij Shivaji's zoon liet terechtstellen en diens kleinzoon gevangennam zou hij niet lang van zijn overwinningen kunnen genieten, want de Marathen waren nog lang niet onderworpen. Het was de geschiedenis die de Marathen in de daaropvolgende periode te hulp schoot. Na de dood van de keizer brak er in het mogelijk een langdurige strijd los om de troonopvolging. De expansiedrift van de Marathen werd hierdoor opnieuw aangewakkerd. Onder aanvoering van Shivaji's andere zoon, Rajaram, kwamen ze weer aan de macht en de hoofdstad werd verplaatst naar Gingee, bij Madras. Toen Rajaram in 1700 stierf nam zijn weduwe het bevel over; onder het bewind van de uitverende ministers die peshwas werden genoemd, wisten de Marathen hun heerschappij nog een eeuw in stand te houden. Hoewel de Marathen en de Mughals nooit tegenover elkaar stonden op het slagveld, waren de guerrillatactieken van de Marathen een voortdurende plaag voor het logge Mughal-leger, dat uiteindelijk in 1707 gedwongen was zich terug te trekken in Ahmadnagar. Begin van de koloniale heerschappij TC VI "Begin van de koloniale heerschappij/Aurangzeb had de grenzen van het Mughal-rijk verder naar het zuiden uitgebreid dan enige van zijn voorgangers, maar dit uitgestrekte rijk viel na zijn dood in 1707 al spoedig uiteen. Onder het bewind van de Marathen, met de peshwas aan het hoofd, was de Deccan praktisch onafhankelijk. Hun macht werd echter betwist door een aantal nieuwe tegenstanders: de Engelsen, de

bevelhebber onder de sultan van Bijapur en zijn moeder Jijabai was de dochter van een machtige aristocraat. In zijn jeugd zwierf Shivaji door de heuvels en leerde zo ontberingen kennen. Hij groeide op met een sterk ontwikkeld gevoel voor onafhankelijkheid en legde zich toe op de studie van bestuur en politiek, wat hem later goed van pas kwam toen hij de ketenen verbrak van de overheersing door de Mughals. Na de dood van zijn vader nam Shivaji zijn toevlucht tot guerrillatactieken; hij maakte daarbij gebruik van goed getrainde soldaten om de vijand aan te vallen en verschillende forten te veroveren in de heuvels. Lange tijd had hij de overhand op de Mughals en slaagde er zelfs in om ze terug te driven. Dit wakte vanzelfsprekend de woede op van Aurangzeb. Deze stuurde een machtig leger onder bevel van niemand minder dan de grote radja Jai Singh en Shivaji moest zijn meeste forten opgeven. Hij werd ten slotte gevangengenomen en moest aan het hof van de groot-mogol verschijnen. Maar Shivaji was nog niet verslagen. Op ingenieuze wijze wist hij de ontsnappen en in vermomming reisde hij terug naar de Deccan. In 1670 begon hij de forten te heroveren en vier jaar later werd hij koning van de Marathen. Na de dood van Shivaji keerde Aurangzeb terug naar de Deccan, waar hij bleef tot zijn bewind in 1707 ten einde kwam. De reden voor zijn aanwezigheid in de Deccan was zijn vaste voornemen om Bijapur, Golkonda en het land der Marathen te veroveren. Voor wat betreft Bijapur en Golkonda slaagde hij in zijn opzet.

gen, maar Cornwallis, de Britse gouverneur-generaal, had ongelijk toen hij zei: 'We hebben onze vijand verzwakt zonder onze vrienden al te machtig te maken'. Want op hetzelfde moment was Tipu een nieuwe oorlog aan het voorbereiden en zond, in een poging een anti-Britse alliantie op te bouwen, missies naar Afghanistan, Arabië en Turkije. Hij wilde 'liever sterven als soldaat, dan leven als een ellendige vazal van de ongelovigen, in dienst van gepensioneerde radjas en nabobs'.

De Engelsen sloten weer een verbond met de Marathen en de nizam, en daagden Tipu in 1799 uit. Tipu stierf als een held; zijn troepen bleven hem tot de laatste man trouw. Het grootste deel van zijn gebied werd door de Engelsen ingelijfd en de rest gaven ze aan de hindoe-radja, die in zijn vroegere waardigheid werd hersteld, maar geheel van de Engelsen afhankelijk was.

Tipu Sultan is een van de meest opmerkelijke figuren uit de geschiedenis van India. Hij was een groot strateeg en zijn prestaties zijn indrukwekkend te noemen. Bovendien was hij de enige die de ware aard van de Engelse dreiging beseftte.

De Engelsen hadden nu het hele gebied in handen van de Malabar tot de Koromandelkust. De Peshwas waren onttroond en vervangen door een opvolger van Shivaji, die niet meer was dan een marionet in handen van de Engelsen. De Britse invloed was veranderd in Britse overheersing. In 1818, bijna 200 jaar nadat Mr. Day een strookje land in India had verworven, waren de Engelsen de feitelijke heersers in bijna geheel India.

Een tijd van veranderingen
Rond het jaar 1818 begon de heerschappij van de Britse East India Company zich duidelijk af te tekenen in India. Vanuit Bombay en Madras controleerden de Engelsen, die van handelslieden bestuursambtenaren waren geworden, de gehele kust van het subcontinent. Weliswaar werden grote gebieden in naam bestuurd door de oude koningen, maar in werkelijkheid ging het hier veeleer om een symbolische macht. De East India Company had van de Britse kroon het recht verworven de hulp van militairen in te roepen waar dat nodig was, en zij hield zich nu hoofdzakelijk bezig met het innen van grondbelastingen. Dit betekende voor India een hevige economische aderlating, want de opbrengsten kwamen uitsluitend ten goede aan het Engelse moederland; voor de ontwikkeling van India werd zo goed als niets gedaan.

Terwijl het Britse Empire zijn bloeitijd beleefde - in 1858 werd het Mughalrijk formeel opgeheven en een Britse onderkoning aangesteld - gistte het in India en stonden westerse ideeën aan kritische beschouwing bloot. Westers onderwijs, buitenlandse ambtenaren en Britse bestuursvormen versterkten de invloed van een 'ideologische invasie'.

Als reactie hierop ontstond het Indiase nationalisme. Het Indiase Nationale Congres werd al in 1885 opgericht, hoewel de Britse onderkoning het drie jaar later beschreef als een 'microscopisch kleine minderheid', beperkt tot een elite van Indiërs met een Engelse opleiding.

Pas enkele tientallen jaren later, onder leiding van Mahatma Gandhi,

Zuid-India

kreeg de onafhankelijkheidsbeweging ook aanhang onder de miljoenen boeren.

In 1936 was het Congres 'de grootste organisatie van gewone mensen, met een aanhang die voornamelijk uit de dorpsamenleving voortkomt en honderdduizenden grote en kleine boeren telt en een klein aantal industrie- en landarbeiders'.

Tegelijk met de politieke onafhankelijkheidsbeweging vonden grote sociale veranderingen plaats, die samenhangen met sociaal georiënteerde hervormingsbewegingen van het hindoeïsme. Er formeerden zich veel bewegingen die een kritische houding aannamen tegenover de kastestructuur en zich inspanden voor de armen en onderdrukten. Veel mensen herdefinieerden zichzelf binnen het kastestelsel. Rond de eeuwwisseling begonnen de jatis (beroepsgebonden kasten) een hogere status voor zichzelf op te eisen, door de uiterlijke kenmerken van een hoger geplaatste kaste aan te nemen.

De Ezhavas van Kerala, van oudsher paria's, werden geïnspireerd door Sri Narayana Guru (1854-1928) om de heerschappij van de brahmanen, die eeuwenlang een vaststaand gegeven was in de Zuid-Indiase samenleving, te betwisten. Hij moedigde hen aan om de tempels te betreden en de status van hun kaste te verhogen. Door de gezamenlijke inspanningen van Narayana Guru, dr. Palpu, de eerste Ezhava die een universitaire opleiding volgde, en de grote Malayali-dichter Kumaran Asan werd de Dharma Paripalana Yogam opgericht. In de jaren twintig raakte deze organisatie

nauw betrokken bij het nationalisme van Gandhi. Later werden de Ezhavas de belangrijkste aanhangers van het communisme in Kerala.

In Tamil Nadu en Maharashtra ontstonden soortgelijke bewegingen. Zo wisten de onaanraakbare toddy-verzamelaars en de landarbeiders in Tamil Nadu zich tot een commerciële bovenlaag te ontwikkelen, eisten het recht op de status van kshatriya op en gingen zichzelf nadars noemen (oorspronkelijk werden zij shanans genoemd). Hun pogingen om toegang tot de tempel te verkrijgen, leidden in 1899 tot rellen in Tirunelveli. De Pallis uit het noorden van Tamil Nadu maakten een soortgelijke ontwikkeling door en gingen zichzelf vanniya kula kshatriya noemen; daarmee bootsten ze de gebruiken van hogere kasten na.

In Maharashtra kwamen de Mahars in opstand tegen de kastediscriminatie en eisten meer kansen op werk. Later zouden zij de kern gaan vormen van een beweging tegen onaanraakbaarheid, die geleid werd door dr. Ambedkar, de eerste Mahar die aan de universiteit promoveerde. Evenals veel van zijn volgelingen bekeerde hij zich tot het boeddhisme, en hij speelde een sleutelrol bij het opstellen van de Indiase grondwet.

In 1870 stichtte Jyotiba Phule de Satyashodhak Samaj, een radicale beweging die het kastestelsel zelf ter discussie stelde. De literatuur die zij voortbrachten, was in het Marathi geschreven en had invloed tot in de kleinste dorpsgemeenschappen. De boodschap werd verkondigd door middel van het traditionele volkstheater, tamasha, dat in Maharashtra nog steeds populair is.

orthodoxe brahmanen (die zelfs het zien van een onaantakbare als onrein beschouwden) en hielden zich alleen bezig met godsdienstige activiteiten. Opvallend genoeg is E.M.S. Namboodripad, een vooraanstaand lid van de communistische partij van India, uit deze gemeenschap afkomstig. In het verleden hebben de Nair-soldaten altijd pal gestaan voor de verdediging van de eer van Kerala. Tegen de eeuwwisseling werden zij van drie kanten bedreigd: door niet uit Kerala afkomstige brahmanen die hoge bestuursposities bekleedden, door welgestelde Syrische christenen, die toen, en ook nu nog, de plantages in hun bezit hadden en door de sociaal opklimmende Ezhavas.

Het matrilineaire systeem van de Nair-samenleving paste niet meer in deze tijd. Dit resulteerde in sociale hervormingen, anti-Britse gevoelens, patriottisme en radicalisme. De eerste moderne roman in het Malayalam, Indulekha (1889) van Chander Menon, behandelt de sociale problematiek van de Nairs, terwijl Martanda Varma (1891) van Raman Pillai over het krijshattige verleden van de Nairs verhaalt. De Nair Service Society, die in 1914 werd opgericht, combineerde sociale hervorming met verhoging van de kasteestatus. In hetzelfde jaar schreef Ramakrishnan Pillai de eerste biografie van Karl Marx in het Malayalam.

In de eerste decennia van deze eeuw ontstonden krachtige culturele en literaire stromingen in de verschillende regionale talen. In Kerala werden de ideeën van Gandhi door de gespierde poëzie van Vallathol verbreed. In

Prakriet als de officiële taal voor koninklijke oorkonden, documenten en inscripties gebruikt. In het uiterste zuiden was de taal een mengvorm tussen Tamil en Prakriet. Vanaf de 4de tot de 16de eeuw was het Sanskriet als hoftaal in gebruik in het gehele zuiden.

Maar vanaf de 9de eeuw bediende het volk zich ook van regionale talen, zodat het de gewoonte werd om officiële documenten in twee talen op te stellen. Dit droeg niet alleen bij tot de ontwikkeling van regionale talen tot een klassieke status, maar ook tot het bewaren van de culturele eenheid van het gehele zuiden.

Het ontstaan in 1915, in Madras, van de 'Justice Movement' tegen de brahmanaanse overheersing, was voor Tamil Nadu ook van politieke betekenis. Bij de oprichting waren mannen betrokken als C.N. Mudaliar, T.M. Nair en Tyagaraja Chetty. Een radicalere oppositie tegen het kasteestelsel ontstond hier onder leiding van Ramaswamy Naicker. In de staat Mysore kwamen de Vokkaligas en de Lingayats op, terwijl de eerste politieke organisatie daar in 1917 een anti-brahmaanse grondslag had.

De invloed van de katholieke missie in de staat Travancore, in het bijzonder op de Ezhavas, had tot gevolg dat 36 procent van de bevolking hier kon lezen en schrijven, in die tijd het hoogste percentage in geheel India (nog steeds heeft Kerala het laagste aantal analfabeten). Een groot deel van de bevolking van Kerala bestond uit christenen en moslims. De belangrijkste hindoegeemeenschappen waren de Ezhavas, de Nairs en de Namboodris. De Namboodris waren

'U bent een puur Dravidisch ras. Ik zou willen dat u meer aandacht zou besteden aan de pre-Sanskriet elementen in uw cultuur. U hebt minder van doen met het Sanskriet dan wij Engelsen...' Met zijn verwijzing naar het Sanskriet doelde hij natuurlijk op de 'artificatie' van het zuiden.

Maar nu eerst een korte uitweiding over de vier talen die in Zuid-India gesproken worden en die ook hun invloed hebben gehad op het veranderingenproces.

De talen van het zuiden ontwikkelden zich in een zuidelijke richting die ze een buitengewoon sterke training geeft. Hun intellectuele ontwikkeling is hoog, maar tegelijkertijd zijn ze de strenge bewakers van de traditie. Het is daarom niet ongewoon om een Tamil-brahmaan te ontmoeten die de godsdienstige rituelen uitvoert op een astrologisch 'gunstig' tijdstip en tevens een vooraanstaand geleerde is. Deze gemeenschap heeft de afgelopen tijd een aantal grote geleerden voortgebracht. Srinavasa Ramanujam, die in 1988 honderd jaar werd, is een eminent wiskundige. C.V. Raman kreeg in 1930 de Nobelprijs voor natuurkunde voor zijn ontdekkingen, hebben zij zich nooit onafhankelijk van elkaar ontwikkeld en zijn zij sinds mensenhengelen door elkaar beïnvloed.

Het Tamil heeft, met een literaire geschiedenis van meer dan 2000 jaar, de oudste klassieke literatuur van de Dravidische talen. Het Kannada en het Telugu, die als klassieke talen in de 3de en 4de eeuw opkwamen, stonden eerder bekend onder de naam Prakriet (een gesproken vorm van Sanskriet). Het Malayalam, dat in de vroegste periode een Tamil-dialect was, ontstond rond de 9de en 10de eeuw als afzonderlijke taal. Behalve

De Tamil-brahmanen De oververtegenwoordiging van brahmanen in onderwijs en bestuur van de provincie Madras was een bron van grote ergernis voor de lagere kasten, die nu streefden naar verlossing van de 'hypocriete brahmanen en hun opportunistische geschriften'. Maar eerst moet iets gezegd worden over de Tamil-brahmanen die in zekere zin uniek zijn. Al eeuwenlang leren zij de heilige geschriften uit hun hoofd, een training die ze een buitengewoon sterk geheugen geeft. Hun intellectuele ontwikkeling is hoog, maar tegelijkertijd zijn ze de strenge bewakers van de traditie. Het is daarom niet ongewoon om een Tamil-brahmaan te ontmoeten die de godsdienstige rituelen uitvoert op een astrologisch 'gunstig' tijdstip en tevens een vooraanstaand geleerde is. Deze gemeenschap heeft de afgelopen tijd een aantal grote geleerden voortgebracht. Srinavasa Ramanujam, die in 1988 honderd jaar werd, is een eminent wiskundige. C.V. Raman kreeg in 1930 de Nobelprijs voor natuurkunde voor zijn ontdekkingen, hebben zij zich nooit onafhankelijk van elkaar ontwikkeld en zijn zij sinds mensenhengelen door elkaar beïnvloed.

Het Tamil heeft, met een literaire geschiedenis van meer dan 2000 jaar, de oudste klassieke literatuur van de Dravidische talen. Het Kannada en het Telugu, die als klassieke talen in de 3de en 4de eeuw opkwamen, stonden eerder bekend onder de naam Prakriet (een gesproken vorm van Sanskriet). Het Malayalam, dat in de vroegste periode een Tamil-dialect was, ontstond rond de 9de en 10de eeuw als afzonderlijke taal. Behalve

1886 zei de gouverneur van Madras:

Andhra klaagde men over het feit dat de openbare diensten geen gebruik maakten van het Telugu, wat ten slotte leidde tot de eis van een aparte staat op taalkundige basis. In Tamil Nadu werden in Madurai, Madras en verschillende andere plaatsen Tamil Sangams opgericht. Deze hadden tot doel de Dravidische erfenis nieuw leven in te blazen. Zij zetten zich in voor de herwaardering van de klassieke Tamil-literatuur en gingen zelfs zo ver dat ze de schurken uit de Ramayana verheerlijkten. In Maharashtra werd Shivaji nu als strijder tegen het kastestelsel gezien.

India na de onafhankelijkheid
Na de onafhankelijkheid in 1947 stelden de oprichters van de republiek India een grondwet op die sterk leunde op die van de Amerikanen en de Britten, en ze combineerden deze met een gedeeltelijk socialistische planeconomie zoals die in de Sovjet-Unie bestond.

De Congrespartij, die uit de onafhankelijkheidsbeweging was voortgekomen, werd de dominante politieke macht in de nieuwe staat. Premier Nehru was tot aan zijn dood in 1964 de onbetwiste leider van het land. In de jaren zestig leidden echter meerdere hevige droogteperiodes en de langzaam aan het licht tredende zwaktes van de planeconomie tot een economische stagnatie. In 1966 werd Indira Gandhi, de dochter van Nehru, tot premier gekozen. Een van de meest succesvolle politieke maatregelen werd in die tijd geëntameerd, de 'Groene Revolutie', die de landbouwproductie een enorme injectie gaf en tot op de dag van vandaag ervoor zorgt dat de bevolking zichzelf kan

bedruipen met gewassen van het land. Indira Gandhi's regeringsperiode werd evenwel ook door conflicten gekenmerkt. De eerste oorlog brak uit met de nieuwe buur Pakistan dat in 1947 was ontstaan door middel van het separatistische streven van de moslimminderheid van India. Bij de massale vlucht van hindoes naar India en moslims naar Pakistan was het aan beide zijden tot verschrikkelijke slachtingen gekomen. Sindsdien was en is de verhouding tussen beide landen gespannen. Sedert 1947 ontlaadt deze spanning zich hoofdzakelijk in schermutselingen in de grensregio Kashmir, die een islamitische meerderheid kent maar op grond van de beslissing van de daar aanwezige hindoeïstische radja's na de onafhankelijkheid aan India toeviel. Daarnaast ondersteunde India in 1971 het onafhankelijkheidsstreven van Oost-Pakistan, het latere Bangladesh, en liet het de eerste kernproeven uitvoeren in de buurt van de Pakistaanse grens. Uiteraard waren deze beide politieke activiteiten niet bepaald bevorderlijk voor een goede relatie met het buurland.

In dezelfde periode kreeg ook de economie weer te kampen met zware tegenslagen. De oppositie begon met veel bombarie het terugtreden van Indira Gandhi te eisen. Daarop regeerde zij met behulp van een noodtoestandverordening bijna twee jaar lang op een min of meer dictatoriale wijze. Toen er in 1977 eindelijk weer verkiezingen werden gehouden kon zij geen meerderheid verwerven. In 1980 mocht Indira Gandhi echter alweer haar terugkeer vieren toen er nieuwe verkiezingen moesten wor-

den uitgeschreven omdat het land in chaos verkeerde.

Indira Gandhi's grootste fout was haar poging het onafhankelijkheidsstreven van de sikh-separatisten in de deelstaat Punjab met geweld te onderdrukken. Ze liet de separatisten op nietsontziende wijze vervolgen. Daarbij werd onder meer de hoofdtempel van de sikh-gemeenschap verwoest; ook gematigde sikhs waren toen gebrand op wraak. In 1984 werd Indira Gandhi vermoord door haar sikh-lifwachten.

Haar zoon Rajiv Gandhi won de verkiezingen in datzelfde jaar op overtuigende wijze. Zijn eerste stap was het invoeren van een economische liberalisering; India was immers zo goed als bankroet. In de omgang met minderheden had ook hij echter geen gelukkige hand. Het conflict in Punjab verscherpte en de situatie in Kashmir liep uit de hand en leidde tot grensgevechten met Pakistan. In 1989 verloor Rajiv de door hemzelf uitgeschreven vervroegde verkiezingen; in 1990 moest het volk opnieuw naar de stembus vanwege het terugtreden van de nieuwe premier V.P. Singh. Tijdens de verkiezingsstrijd in 1991 werd Rajiv Gandhi door Tamils uit Sri Lanka vermoord omdat hij de regering van Sri Lanka in hun strijd tegen de Tamil-separatisten militaire ondersteuning had geboden.

Opnieuw kon de Congres partij een verkiezing winnen op de golven van sympathie voor een van haar vermoorde leiders. De nieuwe premier Narasimha Rao gelastte de volledige liberalisering van de Indiase economie en doorbrak daarmee de economische impasse van het land.

Sedert de jaren tachtig kan men in politiek India ook meer rechtse geluiden signaleren, die hun spreekbuis hebben in de conservatieve hindoe-partij BJP. Deze partij vertegenwoordigt een verpolitiekt hindoeïsme en richt haar pijlen op de grote moslimminderheid in India. Ofschoon haar activiteiten niet altijd de principes van een rechtsstaat respecteren, zoals de verwoesting van de moskee in Ayodhya heeft aangetoond, won de partij steeds meer aanhangers, vormde sinds het begin van de jaren negentig meerdere deelstaatregeringen en sedert 1998 ook de centrale regering, zij het dan als coalitie.

Meteen na zijn ambtsaanvaarding deed BJP-premier Vajpayee van zich spreken met nieuwe kernproeven in mei 1998 niet alleen aartsvijand Pakistan, dat met een kernproef antwoordde, maar ook China, dat sinds 1962 een deel van het Noord-Indiase Ladakh heeft bezet, betoonden zich gealarmeerd.

Vaak wordt vergeten dat een groot deel van de Indiase politiek tot stand komt in de deelstaten. De federalistische structuur van de republiek garandeert een relatief grote autonomie. Vooral in de zuidelijke staten Andhra, Tamil Nadu, Kerala en Karnataka worden de regeringen gevormd door regionale partijen die uitsluitend het welbevinden van de eigen staat nastreven. Zoals we hebben gezien speelden kasteconflicten, met name de antibrahmaanse beweging, hier een belangrijke rol. De onafhankelijkheid maakte daar geen einde aan. De activiteiten van de Congrespartij werden vergeleken met de 'brahmaanse invasie' vanuit het noorden,

onder meer omdat ze probeerde het Noord-Indiase Hindi als staatstaal door te drukken. De regionale partijen waren deels radicaal gekant tegen kasten en religie en voelden zich vooral in Tamil Nadu thuis in de Dravidische taal. In Kerala werd de communistische partij, die soortgelijke doelen diende, een regionale partij die de deelstaat af en toe bestuurde. Een belangrijk programmapunt van deze partijen is de quotaregeling die ervoor zorgt dat de kaste der onaanraakbaren een ruime hoeveelheid opleidingsplaatsen en banen krijgt. Tegenwoordig zitten er bijna geen brahmanen meer op belangrijke posten. De radicale uitgangspunten van deze partijen zijn echter groten deels afgevlakt door de alledaagse politieke praktijk, die zijn eigen problemen kent. Afwisselend ondersteunen ze de regering in Delhi en oefenen zo een zekere invloed uit op de beslissingen die daar worden genomen. Alarmerende separatistische ambities bestaan er tegenwoordig niet in het zuiden.

Hindoeis- me

Zuid-
India

India's major religion, Hinduism, is followed by approximately 80% of the population, over 500 million people. Only in Nepal and on the Indonesian island of Bali do Hindus also predominate but it is the largest religion in Asia in terms of number of adherents. Despite its colourful, comic book, almost Disneyland appearance it is actually one of the oldest extant religions with firm roots extending back to beyond 1000 BC.

The Indus Valley civilisation developed a religion which shows a close relationship to Hinduism in many ways and later it further developed through the combined religious practices of the southern Dravidians and the Aryan invaders who arrived in the north of India around 1500 BC. Around 1000 BC the Vedic scriptures were introduced and gave the first loose framework to the religion. Hinduism today has a number of holy books including the Bhagavad Gita which is credited to Krishna, the Mahabharata, the Ramayana, the story of Rama; the Vedas, the Upanishads and the Puranas.

Basically it postulates that we will all go through a series of rebirths or reincarnations that eventually lead to moksha, the spiritual salvation which frees one from the cycle of rebirths. With each rebirth you can move closer or further from eventual moksha, the deciding factor on this is your karma which is literally a law of cause and effect. Bad actions during your life result in bad karma which ends in a lower reincarnation. Conversely if your deeds and actions have been good you will reincarnate on a higher level and be a step closer to eventual

freedom from rebirth.

Dharma or the natural law defines the total social, ethical and spiritual harmony of your life. There are three categories of dharma, the first being the eternal harmony which involves the whole universe. The second category is the dharma that controls castes and the relations between castes. The third dharma is the moral code which an individual should follow.

The Hindu religion has three basic practices. They are puja or worship, the cremation of the dead and the rules and regulations of the caste system. There are four main castes defined as the Brahmin or priest caste, the Kshatriyas - soldiers and governors, the Vaisyas are tradespeople and farmers while the Sudras are menial workers and craftspeople. These basic castes are then subdivided into a great number of lesser divisions. Beneath all the castes are the Harijans or untouchables, the lowest caste-less class for whom all the most menial and degrading tasks are reserved.

Westerners have trouble understanding Hinduism principally because of the vast pantheon of gods involved. In fact you can look upon all these different gods simply as pictorial representations of the many attributes of a god. The one omnipresent god usually has three physical representations. Brahma is the creator, Vishnu is the preserver while Shiva is the destroyer and reproducer. All three gods are usually shown with four arms, but Brahma has the added advantage of four heads to represent his all seeing presence. The four Verlas are supposed to have emanated from his

Uit "India", Geoff Crowther, Prakash A Raj en Tony Weeler, Lonely Planet, 1981, ISBN 0-908086-23-7.

Ganesh obtained his elephant head due to his father's notorious temper. Sadhus following Shiva will often carry dust with their hair and beard matted. Coming back from a long trip Shiva discovered Parvati in bed with a young man, not pausing to think that their son might have grown up a little during his absence Shiva lopped his head off! He was then forced by Parvati to bring his son back to life but could only do so by giving him the head of the first living thing he saw - which happened to be an elephant. Ganesh's vehicle is a rati Shiva and Parvati's other son is Kartikkaya, the god of war.

A variety of lesser gods and goddesses also crowd the scene. Most temples are dedicated to one or other of the gods but curiously there are very few Brahma temples - perhaps just two or three in all of India. Most Hindus profess to be either Vaishnavites (followers of Vishnu) or Shaivites (followers of Shiva). The cow is, of course, the holy animal of Hinduism. Hinduism is not a proselytising religion since you cannot be converted to Hinduism. You're either born a Hindu or you are not, you can never become one. Similarly once you are a Hindu you cannot change your caste - you're born into it and are stuck with it for the rest of that lifetime. Nevertheless Hinduism has a great attraction to many westerners and India's 'export gurus' are many and successful.

A guru is not so much a teacher as a spiritual guide, somebody who by his example or simply by his presence indicates what path you should follow. In a spiritual search one always needs a guru. A sadhu is an individual on a recognised group, usually wandering around half-naked, smeared in prosperity and wisdom and is probably the most popular of all the gods.

incarnation was on visit nine when he came as the Buddha. This was probably a ploy to bring the Buddhist splinter group back into the Hindu fold. When Vishnu appears as Vishnu, rather than one of his incarnations, he sits on a couch made from the coils of a serpent and in his hands he holds two symbols, the conch shell and the discus. Vishnu's vehicle is the half-man-half eagle known as the Garuda. The Garuda is a firm do-gooder and has a deep dislike of snakes, Indonesia's national airline is named after the Garuda. His consort is the beautiful Lakshmi (Laxmi) who came from the sea and is the goddess of wealth and prosperity.

The gods also have an associated animal known as the god's vehicle on which he or she rides. Each god has a consort who also has certain attributes and abilities. The gods generally have symbols which they hold in their hands. You can often pick out which god is being represented by their vehicles or their symbols. Brahma's consort is Sarasvati, the goddess of learning. She rides upon a white swan and holds the stringed musical instrument known as a veena. Vishnu, the preserver, is usually shown in one of the physical forms in which he has visited earth. In all Vishnu has paid nine visits and on his tenth he is expected as a Kalki, riding a horse. On his earlier visits he appeared in animal form as in his boar incarnation or his man-lion (Narsingh) incarnation but on visit seven he appeared as Rama, regarded as the personification of the ideal man and the hero of the Ramayana. Rama also managed to provide a number of secondary gods including his helpful ally Hanuman, the Monkey God. Hanuman's faithful nature is illustrated by the representation of Hanuman which is often found guarding fort or palace entrances. Naturally incarnations can also have consorts and Rama's lady was Sita.

On visit eight Vishnu came as Krishna who was brought up with peasants and thus became a great favourite of the working classes. Krishna is renowned for his exploits with the gopis or shepherdesses and his consort are Radha, the head of the gopis, Rukmani and Satyabhama. Krishna is often blue in colour and plays a flute. Vishnu's final recent

India, Bouwkunst der eeuwen

Voorwoord door Walter Henn, architect, in het boek "India" in de serie Bouwkunst der Eeuwen van Andreas Volwahn, uitgeverij Meulenhoff Nederland N.V., 1971, ISBN 90 290 0242 5.

Zuid-
India

Voor de Europeanen is het moeilijk de Indische bouwkunst te begrijpen; en wanneer men als uitgangspunt neemt verwantschappen aan te tonen met de hedendaagse bouwkunst lijkt dit ons te berusten op volkomen verkeerde gronden. Men zoekt naar leidraden, zoals ze gemakkelijk aantoonbaar zijn in de Europese bouwkunst, of men verlangt tenminste het een of andere aanknopingspunt aan te treffen en men is teleurgesteld dat men dergelijke hulpmiddelen ter oriëntering niet zonder meer kan ontdekken. Zelfs het simpele middel van de vergelijking in stijlelementen biedt de vreemde beschouwer geen uitkomst.

Zoals de weelderige plantengroei van de jungle een vrij uitzicht belemmert, zo wordt men in de Indische bouwkunst gehinderd door de onoverzienbare rijkdom van vormen, van decoratieve ornamentiek en plastische expressie. Des te aantrekkelijker en verleidelijker is het echter om de uiterlijke verschijningsvormen te doordringen en zich af te vragen of de oude Indische bouwmeesters niet ook regels en wetten hebben gekend, volgens welke zij hun bouwwerken hebben opgetrokken. Zulke vragen rijzen vooral bij de middeleeuwen van India met de talrijke hindoeïstische tempels.

Het resultaat van de verrichte onderzoekingen, die in dit boek voor de eerste maal toegankelijk worden gemaakt voor een brede lezerskring, is verrassend. Men stuit op heel simpele wetmatigheden, te weten het vierkant en de gelijkzijdige driehoek. En uit de regelmatige aaneenvoeging van gelijke vierkanten ontstaat een zeer streng rasterpatroon, dat aan bijna alle Hindoetempels ten grond-

slag ligt. Het vierkant en de gelijkzijdige driehoek zijn bovendien wegens hun meervoudige symmetrie altijd ook verwant met de cirkel.

Zodra men echter eenmaal het geometrische beginsel van de Indische bouwwerken heeft ontdekt, dan trekt men onwillekeurig vergelijkingen met de corresponderende tijdperken van de Europese bouwkunst; bovendien springen direct parallellen

met de bouwkunst van onze tijd in het oog. Deze verwijt men, dat ze in vergelijking met vroegere tijdperken verarmd is, aangezien de meeste van haar bouwwerken op een raster zijn ontwikkeld. De Indische bouwkunst daarentegen schijnt in de toepassing van een rasterpatroon - bovendien een strak vierkant raster - helemaal geen beperking van haar vormenrijkdom ondervonden te hebben. Misschien kon ze haar weelderigheid alleen maar ontplooien, omdat zij berustte op een rasterpatroon. Hoe is deze ogenschijnlijke tegenspraak te verklaren?

De toepassing van het vierkant als basis patroon en de driehoek als compositiebeginsel had in de Indische bouwkunst op de eerste plaats een godsdienstige betekenis. In elk vierkant huisde een godheid en de positie van het vierkant in de plattegrond stemde overeen met de betekenis van de godheid. Het zich in het midden van het bouwwerk bevindende vierkant was de zetel van het Brahman. Voor de Indische bouwmeester was uitsluitend de godsdienstige betekenis van het door hem toegepaste rasterpatroon van belang. Een Hindoetempel kan derhalve als

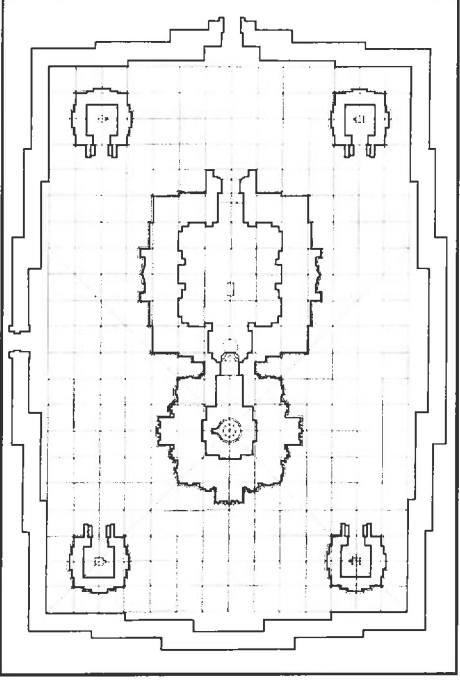
gaan, waarbij ook de decoratie en vooral de sculpturale ornamentiek een iconografisch karakter bezit.

Nu is bij onze bouwwerken ook een ontwikkelingsmerkbaar, die het rasterpatroon naar de achtergrond dringt. Het 'bureaulandschap' in een grote kantoorruimte verheeft nagenoeg het rasterpatroon, dat aan het bouwwerk ten grondslag ligt. Deze vrijheid in het organisatorische gebruik van een gebouw is echter slechts mogelijk, omdat meerdere rasterstelsels - van het systeem der dragers via de installatie in de vloer tot en met de indeling van de beneden platonds en de plaatsing van de verlichting - zeer consequent op elkaar zijn afgestemd. We zouden vermoedelijk helemaal niet in staat zijn om zonder de geometrische basisstructuren, die ons de rasterpatroenen opleveren, een zinvolle oplossing te vinden voor de bouwkundige vraagstukken van onze tijd. En er staan niet alleen technisch-economische overwegingen of eenvoudige ordeningsprincipes, die er ook voor zorgen dat de hedendaagse architect zijn bouwwerken in het rasterpatroon ontwikkelt, op de voorgrond, maar in laatste instantie is het de drang om vorm te geven - het bewust vormgeven in tegenstelling tot het organisch groeien -, die de noodzaak van een geometrische ordening impliceert. Het hangt af van de intensiteit waarmee men zich verstaat met de gestelde architecturale opgave, of er een vrije en overtuigende vorm boven een raster ontwikkeld kan worden

tektuur tot stand brengt.

bekleedt, bepaalt wat het in de archi-

tektuur tot stand brengt. De verschildende bewegredenen hebben evenwel tot geheel verschillende, daarboven opgetrokken bouwwerken geleid. Daaruit kan men slechts concluderen, dat een raster als waarde vertegenwoordigt. Pas de betekenis, waarmee een architect het

Plattegrond van een hindoetempel die boven een vierkante plattegrond werd ontwikkeld, de Brahmeshvar-tempel in Bhubaneswar, 1075, zie verder het hoofdstuk 'Tempelarchitectuur'.

een religieuze voorstelling van de wereld worden geïnterpreteerd.

Als wij voor onze moderne functionele bouwwerken gebruik maken van een rasterpatroon, dan zijn hier - oppervlakkig gezien allereerst duidelijk economische bedoelingen in het ged- ing. Men streeft naar gelijke bouwle- menten, om ze in serie van te voren te kunnen vervaardigen. Wij zijn ook bereid om het aan onze bouwwerken ten grondslag liggende rasterpatroon te variëren, zodra dit ons doelmatig en economisch toeschijnt. Voor de

bouwmeesters was er geen verander- ing in de geometrische basispatronen mogelijk, omdat deze van godsdien- stige oorsprong waren. Vandaar ook het vasthouden aan oude vormen en hun eeuwenlange herhaling in ver- schillende materialen. Men kan hieruit vervolgens concluderen, dat de Indische bouwkunst vreemd staat tegenover het begrip: architectuur, die eigenschappen van het bouwmateri- aal laat uitkomen. De canonsatie van de vorm staat voorop. Zo zijn op de Indische bouwkunst ook begrippen uit de Europese bouwkunst, als last, stut- ten en bogen, niet over te brengen. Zelfs de voorstellingen, die voor ons verbonden zijn met het woord facade, zijn niet van toepassing op de Indische architectuur.

Omdat echter voor de Indische priester-architecten het vierkant de absolute basisvorm was, waarvan geen afleidingen mogelijk waren en die ook geen ruimte liet voor variaties in de constructie, kon deze mystieke basisvorm des te meer door het decoratieve worden over- woerd en hieronder bijna schuil

Tempelarchitectuur

Zuid-India

De hindoe-architectuur van India is een uiting van de intense spiritualiteit van dit uitgestrekte land. Het geeft op deze wijze uitdrukking aan zijn geloof in een religie en in alom aanwezige rites, tot in het dagelijks leven van miljoenen individuen. De heiligdommen en tempels die overal te bewonderen zijn, getuigen van het belang van de diverse religieuze ordes en hun veelvormige goden. Ze vertegenwoordigen een groot aantal bewonderenswaardige en afwisselende bouwwerken, die samen het rijke erfgoed van India vormen. Het Indiase subcontinent telt een groot aantal middeleeuwse heiligdommen, die bestemd zijn voor heilige hindoeën jainarituëlen. Tussen de 5e en 18e eeuw worden honderden schitterende gebouwen opgericht. Deze heiligdommen, die grote menigten aantrekken, zijn over het hele land verspreid. Ze worden opgericht ter verering van de goden of voor het brengen van offers en worden in de rots gehouwen, uitgegraven of gebouwd.

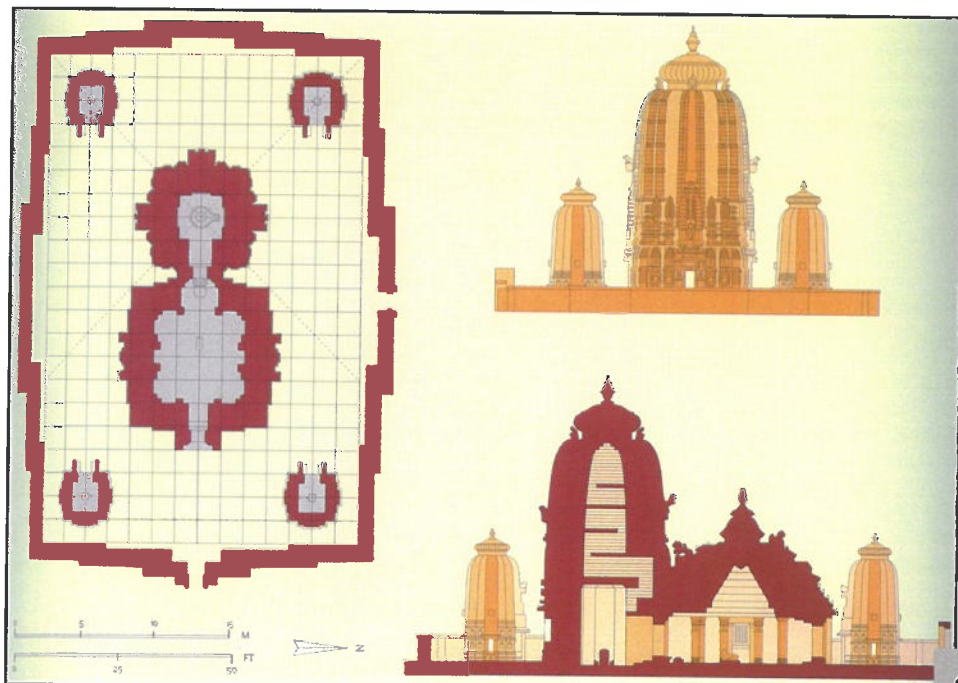
In tegenstelling tot de kerken en kathedralen van de christelijke westerse wereld, opgericht om de trouwe volgelingen van de gemeenschappelijke religie te ontvangen, is de voornaamste missie van de hindoe heiligdommen in India de bescherming van het beeld of het heilige embleem van de god. Daarnaast worden er -net als bij de Griekse tempel- offers en offerandes aan de hogere machten gebracht. Het merendeel van de religieuze Indiase gebouwen bestaat uit eenvoudige 'tabernakels', die voorafgaan aan de muziek- en danszaal waar de rituelen worden uitgevoerd. Over het algemeen zijn er

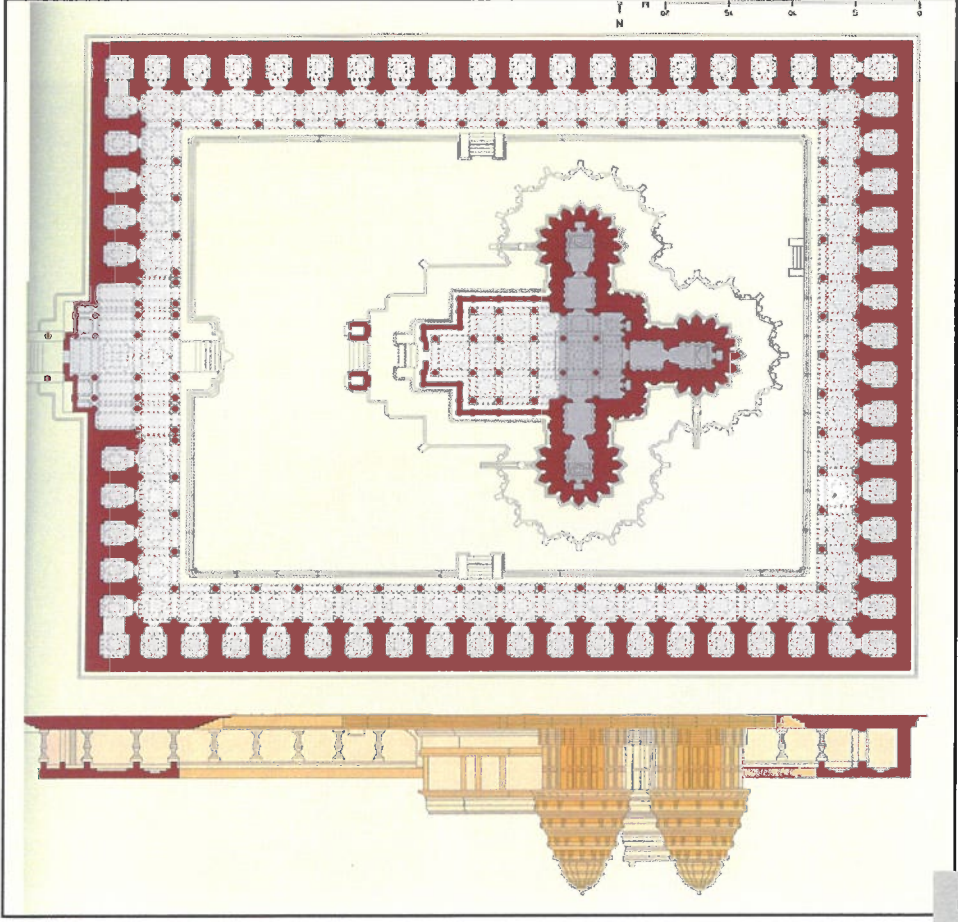
geen grote binnenruimten. De monumentaliteit komt daarentegen tot uitdrukking in de vorm en de omvang, die een symbolische betekenis hebben. Om die reden zijn de tempels vaak bedekt met versieringen en beelden die de grote religieuze mythen uitbeelden. De functie en ontwikkeling van de architectonische vormen en de snel toenemende versieringen vormen de basis van deze studie. Het is niet de bedoeling om in dit boek tot een compleet overzicht te komen van de verschillende Indiase stijlen, en evenmin om eindeloze variaties van bouwtekeningen of aanzichten te vermelden. We willen vooral de betekenis van deze talrijke structuren afbakenen, de boodschap van de hindoe-tempels ontcijferen en achter de diepere betekenis komen van de afbeeldingen, beelden en versieringen die deze heilige architectuur opluisteren.

Zo zullen we ook proberen terug te gaan naar de oorsprong van een mysterieuze en miskende kunst, waaraan in wetenschappelijk onderzoek nog te weinig aandacht wordt besteed. We zullen de bewonderenswaardige vormen van de meesterwerken analyseren, evenals de opbouw van de weelderige beelden kunst en de bouwvoorschriften van de heilige-stedenbouw, die in tweede instantie minder 'exotisch' blijkt te zijn en waarvan de opzet soms opmerkelijke overeenkomsten vertoont met de westerse kunst uit de Middeleeuwen. Deze zoektocht leidt tot een grote ontdekkingsreis door het overgrote deel van het schiereiland, met een bezoek aan meer dan 20 plaatsen, de belangrijkste centra van de hindoe-spiritu-

Uit "Hindoeïstisch India" door Henri Sterlin, Taschen, 2002, ISBN 3-8228-1771-6.

Brahmeshvar-tempel in Bhubaneswar, 1075.

Keshava-temple te Somnathpur, 1268.

Het isolement is geografisch bepaald: India is zo goed als afgesloten van de omliggende landen, zowel door de noordelijke bergketen met China, als door de ongenaakbare kusten die pas verkend werden toen de grote scheepvaart op gang kwam. Decca wordt bovendien begrensd door gebirge: de ketens van de West-Chats en de Oost-Chats. Ze vormen een natuurlijke bescherming die elke vorm van indringing tegen-

gaat.

De enige-moelijke en gevaarlijke doorgang die India over land toe-gankelijk maakt, is de Khyberpas, die dat in het noorden begrensd werd door de enorme bergketens van de Hindukusj en de Himalaya. Ten zuiden van de stroomgebieden van de Indus en de Ganges, die oorsprongen in het noordelijke grensgebirge, besloeg India het hele schiereiland Deccan, dat als een driehoek tussen de Zee van Oman en de Golf van Bengalen in de Indische Oceaan ligt. Het toenmalige India besloeg een totale oppervlakte van 5 miljoen vierkante kilometer. Onze aandacht beperkt zich tot de twee miljoen vierkante meter van het schiereiland zelf. Dit betreft het gebied tussen Rajasthan en Gujarat in het westen en Bengalen in het oosten, evenals Deccan, een gebied dat zich hoofdzakelijk tussen de 25e en 10e breedtegraad bevindt en door de kreetsteekkring wordt doorsneden.

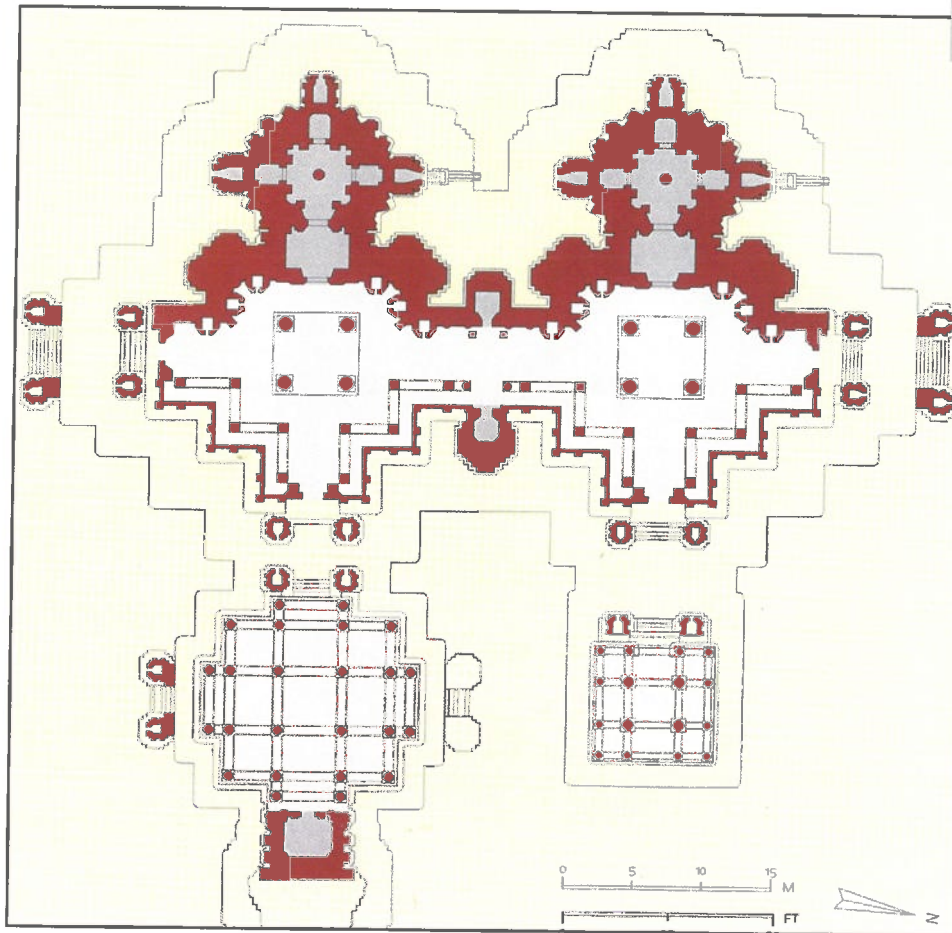
Van deze volksbewegingen en cultu-

urstromen die de Indase wereld ver-rijken, zullen we in eerste instantie de opeenvolgende golfbewegingen volgen van de Aryas, de Indo-Europeaanen die zich gedurende het tweede en eerste millennium v.Chr. in India vestigen. Vervolgens zullen we de Achaeemidische overheersing behandelen, die tijdens de 6e eeuw v.Chr. bijdraagt aan de invloed van de Perzische cultuur. Deze overheersing wordt gevolgd door de veldtocht van Alexander de Grote.

alleit. We geven een analyse van zo'n 50 bouwwerken die meer dan een millennium bestrijken. We bezoeken grote, en heilige steden in Zuid-India, gebouwd in de 7e en 18e eeuw n.Chr. De ontstaansgeschiedenis van India wordt vaak 'het subcontinent' genoemd. Dit om twee redenen die met elkaar samenhangen: enerzijds is het land immers groot en anderzijds is het nagenoeg volledig geïsoleerd van zijn buurlanden.

Vroeger omvatte de Indase wereld het huidige Afghanistan en Pakistan in het westen en het hedendaagse Bangladesh in het oosten, een gebied dat in het noorden begrensd werd door de enorme bergketens van de Hindukusj en de Himalaya. Ten zuiden van de stroomgebieden van de Indus en de Ganges, die oorsprongen in het noordelijke grensgebirge, besloeg India het hele schiereiland Deccan, dat als een driehoek tussen de Zee van Oman en de Golf van Bengalen in de Indische Oceaan ligt. Het toenmalige India besloeg een totale oppervlakte van 5 miljoen vierkante kilometer. Onze aandacht beperkt zich tot de twee miljoen vierkante meter van het schiereiland zelf. Dit betreft het gebied tussen Rajasthan en Gujarat in het westen en Bengalen in het oosten, evenals Deccan, een gebied dat zich hoofdzakelijk tussen de 25e en 10e breedtegraad bevindt en door de kreetsteekkring wordt doorsneden.

Heel India is onderhevig aan het moessonklimaat, dat elk jaar voor stortregens zorgt. Behalve de Indus en de Ganges in het noorden zijn er te weinig rivieren om het land permanent te irrigeren

Hoysaleswara-tempel in Halebid, 1150.

Zuid-India

De hellenistische koninkrijken van Bactria laten enkele sporen van de Griekse cultuurten tijde van het keizerrijk van Ashoka (3e eeuw v.Chr.) achter. Deze Griekse of 'Grieks-Bactriaanse' invloed leeft lang voort bij de boeddhistische en hindoeïstische kunstenaars en is nog altijd zichtbaar in de wijze waarop gezichten worden vormgeven.

Na de invasie van de Arabieren in de 7e eeuw, naar het schijnt via de woestijnen van Baluchistan en Sind, vindt de ware islamisering van India plaats. Via de Khyberpas vallen de Turks-Afghaanse troepen het 12e-eeuwse India binnen, gevolgd door de horden van Gengis Khan in de 13e eeuwen de Mongoolse ruiters van Tamerlan in 1398. Een van zijn afstammelingen, Babur, afkomstig uit Ferghana, sticht in de 16e eeuw het Mongoolse Keizerrijk. Geleidelijk zal dit rijk bijna heel India overheersen, wat tot aan de Engelse overheersing niemand anders is gelukt.

De wereld van de Ariërs

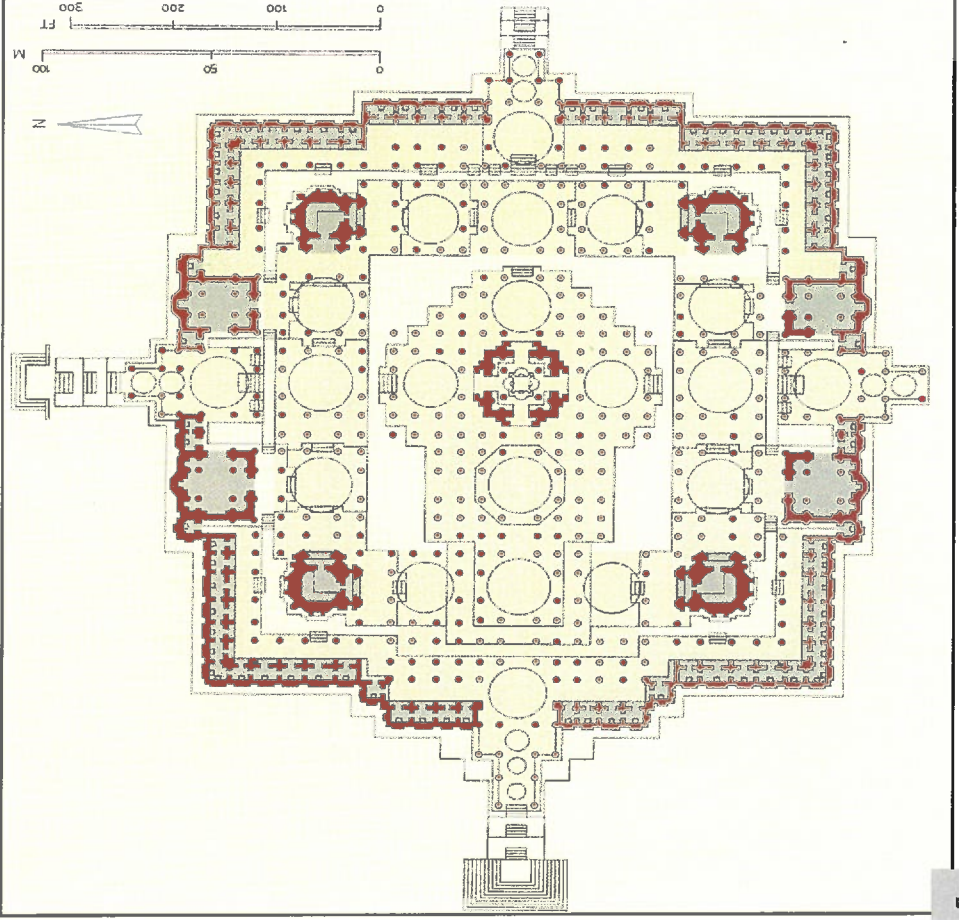
De Aria's of Ariërs -een naam die helaas geassocieerd wordt met het racisme van het Derde Rijk van nazi-Duitsland, maar die we voor het gemak wel handhaven zijn de blanke mensen van Indo-Europese afkomst. Vanaf het begin van het tweede millennium v.Chr. dringen ze in opeenvolgende bewegingen de vlakten van de Indus en de Ganges binnen. Deze Ariërs verdrijven steeds verder de Dravida's met hun donkere huid en steile haar, dat ze misschien ooit heel lang geleden geërfd hebben van de Oeral-Altai'sche wereld. De Dravida's zouden zich opgelegd hebben aan de Australoïde oerbewoners, die

overheersten in het overgrote deel van prehistorisch India.

De stammen van de Aria's, een herdersvolk van half-nomaden, waren afkomstig van de Iraanse hoogvlakten en zetten zich in het tweede millennium v.Chr. in beweging. Sommige historici vermoeden dat de invallen van de Aria's, rond 1600 v.Chr., de oorzaak zouden zijn van de vernietiging van de steden van de Indus Mohenjo Daro en Harappa-, gesticht in het derde millennium door een opmerkelijk goed georganiseerde samenleving. Deze is in vele opzichten vergelijkbaar met die van de Soemeriërs uit Mesopotamië, maar blijft mysterieus doordat het nog steeds niet gelukt is hun handschrift te ontcijferen.

Rond 1100 beschikken de Aria's over ijzer. Ze kunnen paarden temmen en maken gebruik van de handploeg. Hiermee kunnen zij druk uitoefenen op de autochtone bevolking. De lange periode tussen 1800 en 800 v.Chr., waarin de Aria's India bevolken, gaat gepaard met de introductie van het Sanskriet, een zustertaal van het Iraans, dat eveneens verwant is aan het Grieks, Latijn, de Germaanse, Scandinavische en Keltische talen. De Aria's vormen met elkaar de uitgestrekte Indo-Europese gemeenschap en beschikken bovendien over een schrift waarmee ze hun religieuze teksten vastleggen.

De religies van de Aria's zijn met name gebaseerd op de vier grote boeken van de Veda, die ons informeren over het vedische geloof dat de Brahmanen praktiseerden. Uit deze religie ontstaat aan het begin van onze jaartelling het hindoeïsme, als gevolg van een verslapping van

Adinatha-temple, Kajuraho.

de twee aspecten van de allerhoogste macht vertegenwoordigen: de geestelijkheid en de soevereiniteit. Daarnaast noemen we hier de volgende goden: Dyaus Pitar (Zeus de Vader), God van de hemel; Indra, de belangrijkste der goden, die de bliksem hanteerten de ster symboliseert; Vishnu, die de oppergod van het hindoeïsme wordt, regeert over de ruimte en heeft het heilal in drie stappen doorkruist; Agni, de god van het vuur, ziet toe op de offers, het liturgisch vuren het huis, en ten slotte Soma, de levenskracht, die de offerdrank vertegenwoordigt en zorgt voor de onsterfelijkheid. Zij is een hogere liturgische godheid.

Nast het offeren van mensen, wat al snel door het vedisme wordt atgescraft, worden er volgens een zeer precies en strikt ritualisme dieren geofferd. Dat geldt met name voor het belangrijkste offer: het koninklijk offer van het paard, dat onder bepaalde omstandigheden door de vorst gebracht dient te worden om de magische macht van de koning te bevestigen.

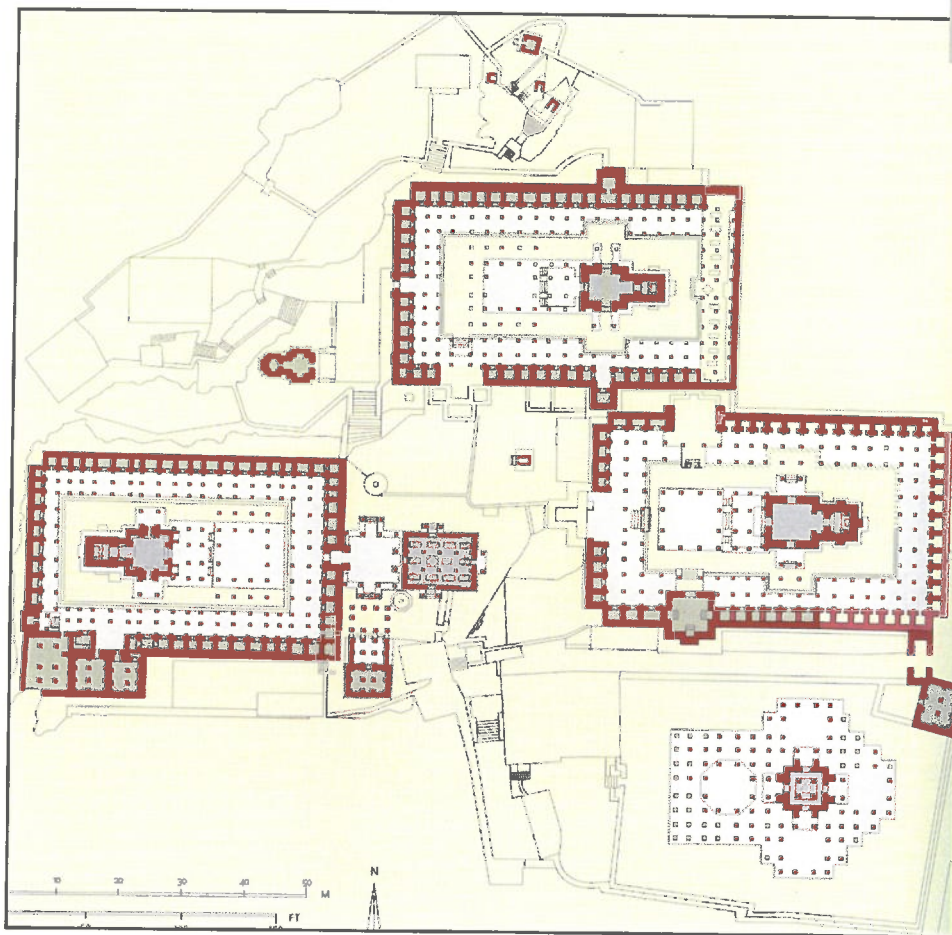
Vanaf de 10e eeuw v.Chr. bestaat de samenleving van de ARIA's uit vier hiërarchische klassen: de Brahmanen, oftewel de priesters die de ingewikkelde rituelen van het vedische geloof uitvoeren; de Kshatriya, de oorlogvoerders die de macht in handen hebben; de Vaisiya, de veehouders, boeren en kooplieden die de samenleving in stand houden, enten slotte de Sudra oftewel de slaven, uit wie latere kaste van de paria's voort zal komen. De hiërarchie die de ARIA's scheppen, zal later aan het begin staan van het hindoeïstische kas-

het vedische geloof door de snelle bloei van het boeddhisme. Deze teksten zijn in Oud-Sanskriet opgesteld en behoren tot de belangrijkste literaire werken van het tweede millennium v. Chr. Het betreft de Rigveda, de Yajurveda, de Samaveda en de Atharvaveda, teksten waaraan de religieuze Brahmanse literatuur de Brahmana, Aranyaka en Upanishad toe zal voegen.

De vier grote boeken gaan terug naar de periode waarin de ARIA's zich op de vlakten van de Indus en de Ganges vestigen. De Rigveda is een offer-ritueel met lofliederen op diverse goden. De Yajurveda bestaat hoofdzakelijk uit offerformules, terwijl de Samaveda de elementen van de Rigveda in muziekvorm bevat. De Atharvaveda bestaat magische en divinatorische teksten.

Aan deze vier fundamentele boeken wordt later de bundel Upanishad toegevoegd, waarvan de oudste hoofdstukken van de periode tussen 700 en 300 v.Chr. dateren. Deze hoeveelheid geschriften, liefdevol bewaard door een duizendjarige traditie, bestaat uit tienduizenden verzen die de heilige basis van de vedische samenleving van de ARIA's uit vier religieuze vormen. Door de taalkundige overeenkomsten met de Indo-Europese taalgroep bestaan er nog menswaardige overeenkomsten tussen het vedische pantheon en de Grieks-Latijnse en Germaanse mythologie.

De goden van vedisch India - waarin we een selectie moeten aanbrenge, aangezien we te maken hebben met een grote hoeveelheid goden wier machten elkaar vaak overlappen - zijn met name Mitra en Varuna, die beide

Vimala Vasahi-tempel en anderen, Mount Abu, 1032 - 1045.

Zuid-India

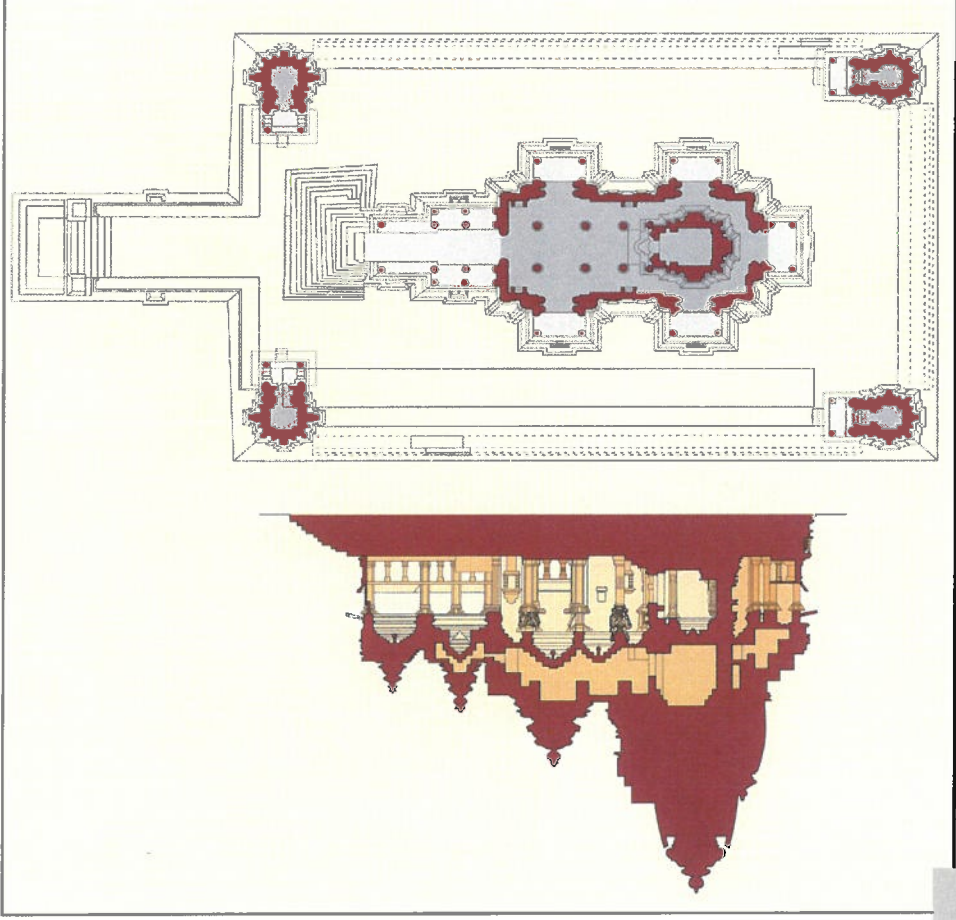
tenstelsel, dat steeds ingewikkelder wordt en geleidelijk verstart.

Het schijnt dat in de oude vedische religie de offers niet in speciale tempels worden gebracht: het ritueel kan in de openlucht op een altaar worden uitgevoerd of in de eigen woning. De term chaitya, wat letterlijk heiligdom betekent, heeft dan ook betrekking op de heilige boom. Bomen worden bovendien vereerd als goden en zijn gewijd aan Shiva en Vishnu. De vijf verwijst in de teksten vaak naar de laatstgenoemde. De archeologie-wetenschappers zwijgen tot op heden over de meeste gegevens over de vedische wereld- getuigt nauwelijks van de heiligdommen en de architectuur uit de oude tijd. Er is sprake van een archeologische lacune van ruim duizend jaar: de periode tussen de val van Mohenjo Daro en Harappa (rond 1600 v.Chr.) en het ontstaan van de Taxila- en Gandhara-culturen (in de 6e eeuw v.Chr.). De vedische teksten - religieuze teksten die zich plaatsen in een cyclische tijd hebben geen historisch karakter. Pas met de komst van de Achaemeniden en met name de Grieken gaat het gegeven tijd pas een rol spelen in India. Eerder bestaan er geen overzichten van koningen en geen plaatselijke of regionale kronieken. Er zijn uitsluitend mythische teksten, zodat sporen die een datering of het schetsen van een ontwikkeling mogelijk maken, vrijwel ontbreken. In feite gaat het historisch bewustzijn terug tot de regering van Ashoka (269-232 v.Chr.), de derde koning van de Maurya-dynastie, waarvan de hoofdstad in Pataliputra (Patna) ligt. Van daaruit bestuurt hij vrijwel het gehele schiereiland, met uitzondering van

het zuiden van Deccan. Sterk beïnvloed door het koninkrijk van Bactria, laat hij edicten in het Grieks, Armeens en diverse Indiase talen graveren, zowel in rotsen (op Achaemenidische wijze) als op zuilen. Deze zuilen tonen overeenkomsten qua vorm en stijl met die uit Persepolis, hoewel ze lijken te zijn vervaardigd door inheemse handwerkslieden en niet door Grieks-Perzische, zoals men lang veronderstelde.

De opkomst van het hindoeïsme.

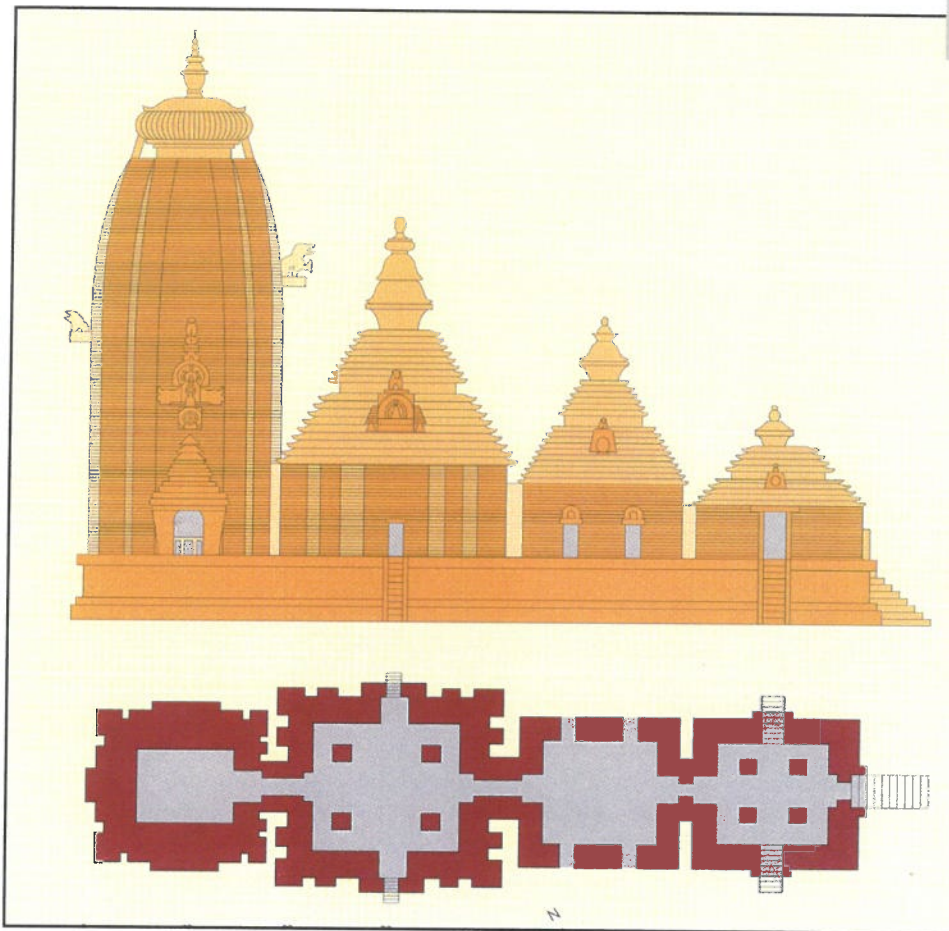
In een samenleving die bijna niet over kronieken of andere chronologische sporen beschikt, is het moeilijk in te schatten hoe de ontwikkeling verloopt van de oude vedische religie naar het ontstaan van nieuwe culten. Aan het begin van onze jaartelling ontwikkelt zich bijvoorbeeld het hindoeïsme. Het lijkt erop dat er rond de 6e eeuw v.Chr. sprake is van een reactie op het te grote ritualistische rigorisme dat het vedische systeem aantast. De hervormingen die enerzijds het boeddhisme en anderzijds het jainisme willen voordragen, zijn handelingen van personages die afkomstig zijn uit de hogere regionen van de samenleving: Mahavira of Jina (de 'Overwinnaar'), Siddharta Gautama of Boeddha maken een eind aan de bloedige offers ten gunste van een ethische optiek. Deze hervorming vindt erkenning in de hindoeïstische religie, met uitzondering van enkele shivaïtische rituelen. Het hindoeïsme heeft het merendeel van de vedische goden overgenomen. Bovendien is ook de invloed van de Aria's zichtbaar in deze vernieuwing. De 'doctrine' -als we tenminste een verzameling voorschriften, vaak

Lakshmana-heiligdom in Kajuraho, 954.

gelifde godheid wiens liefde met Radha, zijn echtgenote, een erotisch tintje geeft aan episodes van de duizendmaal herhaalde en vertraaide legenden. Een andere avatar van Vishnu is de god Rama, die onafscheidelijk is van zijn vrouw Sita. In zijn strijd tegen de De Brahmasutra, een samenvatting van de leerschool van Veda (die verbonden is aan de Upanishad), verschijnt tussen het jaar 200 en 450 en weidt uit over de kennis die betrekking heeft op brahman en atman. In de Rigveda staat brahman voor het gebed, de lofzang, terwijl het in de Upanishad de 'eerste oorzaak van alles wat bestaat' aanduidt, oftewel de schepping van het universum. De atman, of 'universele geest', geeft antwoord op deze aanduiding, die al snel verandert in het eeuwige principe van het individu, het 'zijn'. Het betreft een dialoog tussen brahman en atman over het ontstaan van het individu. Hieruit vloeit het filosofische debat van het hindoeïsme voort.

Als we ervan uitgaan dat de belangrijkste hindoegoden voortkomen uit de vedische leer, dienen we rekening te houden met het feit dat de betekenis van alle goden diepgaande veranderingen hebben ondergaan. Vishnu, die toeziet op het wereldlijk gezag, is de oplettende godheid bij uitstek. Tot zijn avatars (avatara betekent een manier van op aarde komen, een incarnatie) behoren onder andere Krishna, de 'Heer', held van de Bhagavad Gita, eerst een krijger en vervolgens een stichter van steden, en een beschouwer van demonen. Daarna wordt Krishna de heilige handhaven de bloedige offers van de

Lingaraja-type, 11e eeuw.

Zuid-India

vedische tradities.

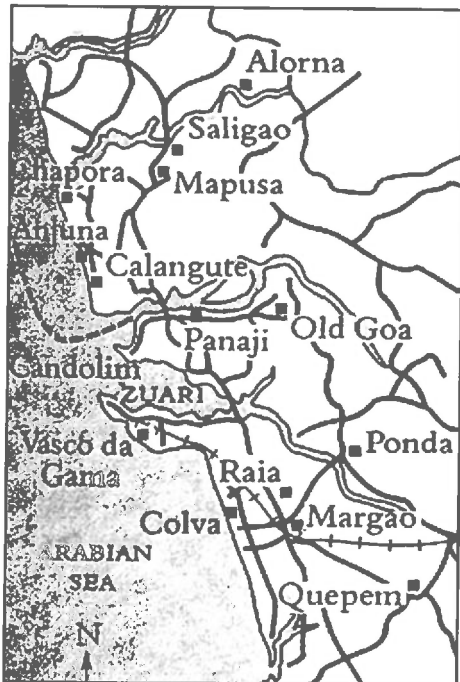
De ontwikkeling van het hindoeïsme zal echter een steeds groter beroep doen op de goddelijke gratie, die de offerrituelen zal vervangen als enig middel tot zielenheil. De nieuwe religie baseert zich op het dharma, de universele morele wet. Volgens deze wet moet de mens proberen één te worden met het universum om zo de goddelijkheid te bereiken. Dit gaat gepaard met een aantal cycli van reïncarnatie die leiden tot de verlossing. Een verwarrend milieu In deze wereld situeert zich de religieuze architectuur, die zich gedurende meer dan een millennium zal ontwikkelen. Er ontstaat een veelheid aan monumenten: van het heiligdom in de dorpen in de bush tot enorme tempelsteden in het zuiden van India; in de rotsen gehouwen grotten met mysterieuze hypostiel-zalen; middeleeuwse 'kathedralen', waarvan de torens bedekt zijn met erotische of schrikwekkende sculpturen. De overbevolkte Indiase wereld, met zijn onstandvastige grenzen, zijn vaak onduidelijke geschiedenis en ontelbare dynastieën, brengt een samenleving voort die gericht is op het geloof, rituelen en de religieuze gedachte. De 'doctrine' kan alles, maar bevestigt ook het tegendeel. De verschijning en de eigenschappen van de goden veranderen en de mens voelt zich oneindig klein, alsof hij geplet wordt onder een veelheid van gelijken en heilige beelden die hem constant aanvallen, onder de verticale tropische zon of de stortregens van de moesson. Daar, op de grens van de jungle, in het gebulder van de golven van de oceaan of in de stilte van de rotswoestijnen, waar heremieten en sadhu zich

terugtrekken ter meditatie of ascese, rijzen de hindoetempels uit dit onderzoek op.

Goa by Philip Davies

Uit "Monuments of India" door Philip Davies, Penguin Books Ltd, 1989, ISBN 0-14-008425-8.

Portuguese India has a character and ambience quite unlike the rest of the country, a product of the melding of European and Indian cultures over many generations.

Until 1962 Goa was a Portuguese colony. It is 3,496 sq. km (1,350 square miles) in area, with a beautiful coastline over 104 km (65 miles) long, including the small island of Anjidiva near Karwar.

Goa is mentioned as early as the 3rd century BC as part of the Mauryan Empire. In 1310 it fell to the Muslims, but in 1370 it was absorbed by Vijayahagara. In 1469 it was conquered by the Bahmani Sultans of Gulbarga and later passed to the Adil Shahi Sultans of Bijapur.

The Portuguese enclave was carved out by Affonso D'Albuquerque. Born in 1453, he was a veteran naval commander well over fifty years old by the time he attacked Goa. In November 1509 he became Governor of the Eastern Possessions and four months later, on 1 March 1510, he launched a successful attack on the fortress at Panaji. He was soon dislodged by the Adil Shahi forces of Bijapur, but on 25 November 1510 he returned, stormed the city and fortress and ordered a general massacre of Muslims. Over 6,000 men, women and children perished.

Albuquerque died on 15 December 1515 en route from Ormuz to Goa. His body was transferred to Lisbon, where it rests in the Church of Nossa Senhora da Graca. By the early 17th century Portuguese naval supremacy had been displaced by the English and their commercial pre-eminence was challenged by the English, French

Zuid-India

accelerated the decline of the city. In 1639 the Dutch attempted to seize Goa but failed. During the Napoleonic Wars British troops occupied Goa in 1800 and again in 1808.

Cocooned between the Western Ghats and the warm waters of the Arabian Sea, Goa became a charming colonial backwater. The towns and villages have a distinct Mediterranean atmosphere, with red-tiled roofs, narrow streets and brightly painted stucco houses, while the people bear witness to centuries of intermarriage between the Portuguese and Indians.

Panaji (Panjim), the capital of the Union territory of Goa, Daman and Diu, is situated on the southern bank of the Mandovi river. The earliest reference to the town is in an inscription of a Kadamba king in 1170. Under Muslim rule the town was notable for its castle, built by Yusuf Adil Shah, and it was from here that the Bijapur forces offered such vigorous resistance to Albuquerque in 1510.

During the first century of Portuguese rule, Panaji was the temporary residence of the Viceroys and Governors on their arrival from Portugal, but in 1759 the Viceroys moved there permanently from old Goa to escape the recurrent epidemics which plagued the old capital. By 1811 many of the administrative and state offices had also moved, including the Custom House, High Court and Chancery. In 1843 it was formally declared the capital of Portuguese India.

Panaji, with a population of about 40,000, is one of the smallest but most atmospheric of all the state capitals of India. It is laid out on a typical grid pattern, centred on a church set in a

civic succession of open spaces, pretty vernacular houses with stucco walls and tiled roofs, and administrative buildings. The estuary is commanded by the picturesque forts of Aguada and Reis Magos.

Largo da Igreja or Church Square is the heart of the town. The Church of the Immaculate Conception (1541) is here, with a grand balustraded staircase and tall, twin towers, a local landmark for sailors. Designed in Portuguese Baroque style, it was modelled on the Church at Reis Magos. Originally a small chapel, it was renovated in 1619. The image of Our Lady of Fatima can be found on one of the altars. There are two major feasts at the church each year on 13 May and 8 December. The bell in the tower is the second largest in Goa.

The Shrine of Our Lady of Fatima, in the compound of Don Basco's High School, was built in 1970.

The Jami Masjid lies near Church Square. It has no dome but can be identified by the star over the front entrance and the minarets. Built in the mid-18th century by Sulaiman Shet and Aba Shet, it was renovated in 1935.

The Idalcao (Adil Shahi) Palace or Secretariat faces the river, part of a sequence of hands one buildings. Once the castle of the Adil Shahi Sultans of Bijapur, it was rebuilt in 1615 by the Portuguese Viceroy Jeronimo de Azevedo. Until 1759 it was used as a residence by the Viceroy and in 1843 it became the Secretariat. To the southwest is the Palace of the Archbishop.

Much of the charm of Panaji lies in narrow, cobbled streets lined by ver-

spendour. Even before the arrival of the Portuguese, it was a thriving city, the second capital of the Adil Shahi Sultans of Bijapur, a vast complex of mosques, temples and fortifications. Today only a small fragment of the old gateway to the Sultan's palace survives; the rest dates from the Portuguese occupation.

The town lies on the banks of the River Mandovi. Once it was the first Christian colony in the Indies, with a population of 200,000 in 1565, but its site was afflicted by recurrent epidemics. It is now a city of ruins. Here, set picture esquely among graves of the Union Territory of Goa, Daman and Diu. In 1594 a Franciscan convent was built here. In the 17th century it was selected as the temporary residence of the Archbishop of Goa owing to its salubrious position and panoramic view. Further changes were carried out by the Count of Rio Farde (1816-21) and, with the abolition of some of the religious orders in Goa, it was converted into a summer palace for the Governors.

British troops were garrisoned here between 1779 and 1813 to defend Goa from the French. The Raj Niwas is a large building of mud and laterite set in landscaped gardens.

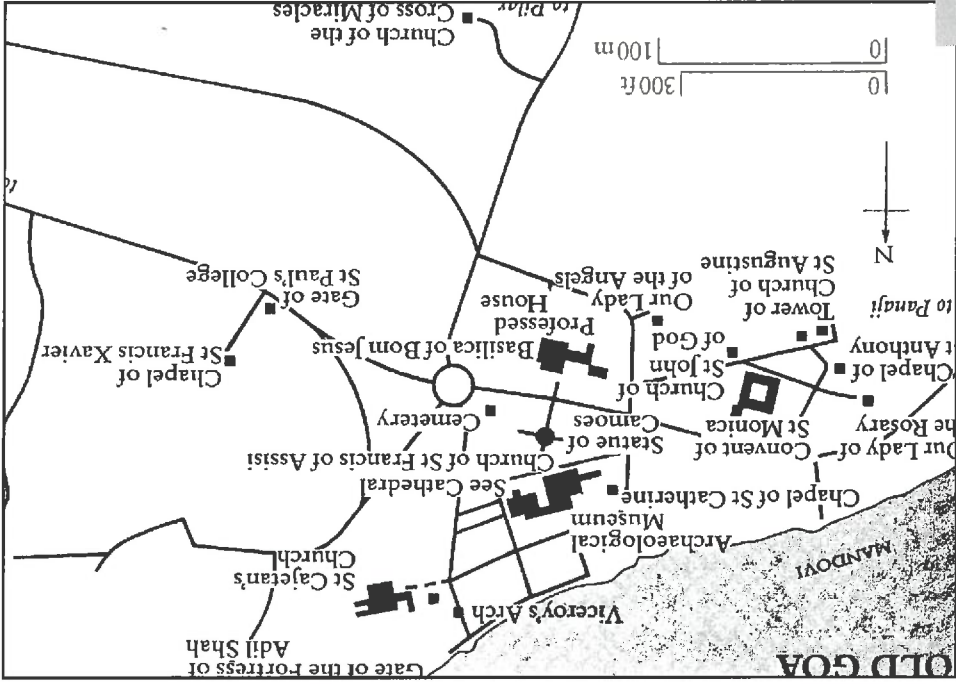
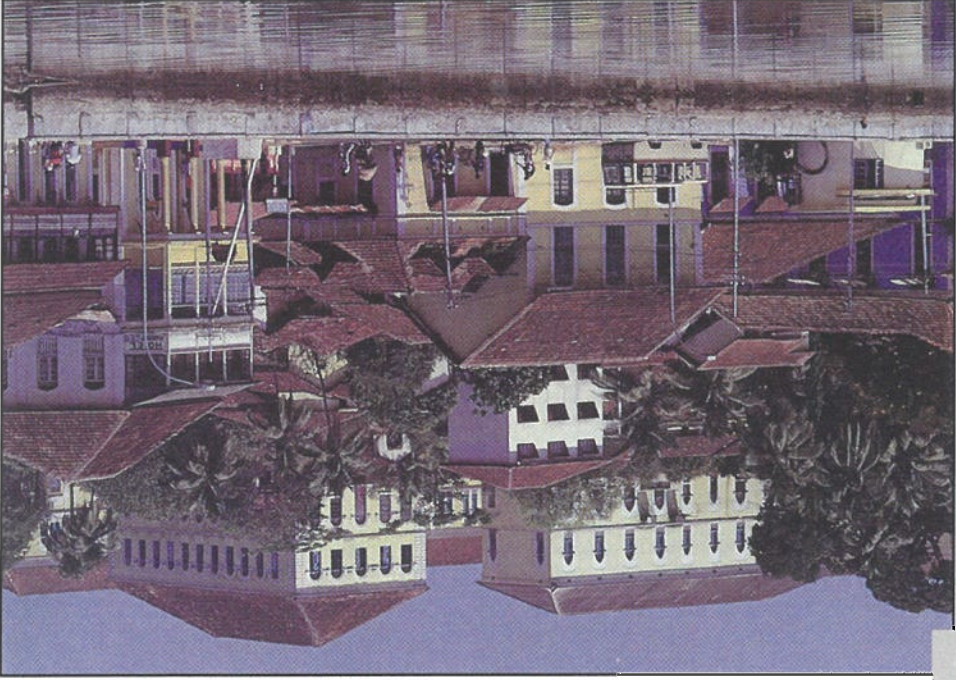
Old Goa (Goa Velha)

The 8-km (5 mile) journey from the new to the old capital is a pleasant drive. The road from Panaji to Old Goa passes the Fountain of Banguinim, which once supplied water to the old capital.

Old Goa, once the 'Rome of the East', a fabulous city where East and West met, is now little more than a village. Once it rivalled Lisbon in size and

The city was protected by a continuous fortified wall. Enclosed within are a rich and prosperous city. West of the present Chapel of St Catherine was Ribeira Grande or the Great Embankment, which housed the mint, gun foundry, arsenal and workshops, together with the Archbishop's Prison, Chapel of St Martin, College of Aljube, Chapel of St Catherine's Quay To the right of St Catherine's Quay was Ribeira das Gales, where great galleys were built. Next was the Terreiro Grande, the commercial and administrative centre, including the Viceroy's Palace and Custom House. East was the great market and to the south, the town of Goa, approached through the Viceroy's Arch.

The Viceroy's Arch lies a short way from the modern jetty, which was the principal landing-place of Old Goa. It

was built in black stone as a Centennial Memorial to Vasco da Gama, to commemorate his discovery of the sea route to India, under the orders of his grandson, the Governor Francisco da Gama, (1597-1600). It was designed as a triumphal arch and was decorated on the occasion of the entry of every new Viceroy.

On the right-hand side is an inscription, 1656, the date of Portuguese emancipation from Spanish domain. In the niche at the top of the arch is a statue of Vasco da Gama; behind is a statue of the Argonaut.

The arch was restored in 1954.

To the left of the Viceroy's Arch is the Gate of the Fortress of Adil Shah. Also constructed in black stone, it comprises a lintel carried on moulded pillars, flanked by the remains of perforated stone screens. Situated on a low plinth, it is purely Hindu in form and style and was probably built by Sabaji, the Hindu ruler of Goa before the Moslim conquest of 1471. The palace, demolished in 1920, was occupied by Adil Shahi Sultans of Bajipur prior to the acquisition by the Portuguese in 1510.

Zuid-India

From 1554 to 1695 the *Palacio de Fortaleza* or Palace of the Fortress was the residence of the Portuguese Viceroys. It faced a large square surrounded by beautiful houses and was the most conspicuous building in the city. It is reputed that the walls of the palace were decorated with paintings of Portuguese ships that had sailed to India since the time of Vasco da Gama. In front of the palace stood the High Court, flanked by the Chief Jail or Tronco and, to the left, the royal magazines.

The See Cathedral or Cathedral of St Catherine is the biggest of the churches in Old Goa and the largest Christian church in Asia. Commenced in 1562, the main body of the building was completed by 1619, but it was not until 1652 that the altars were finished. The cathedral was built for the Dominicans from the proceeds of a sale of Crown property.

It is 60 m (250 ft) long, 54,8 m (180 ft) wide and the façade is 35,3 m (116 ft) high.

The Cathedral is a magnificent exercise in European Renaissance architecture. The principal façade faces east. There are three porticos and three naves. In the centre of the middle portico is an inscribed memorial slab carrying the papal insignia. Externally, it is designed in a Tuscan Ionic style; internally, it is Corinthian. Originally, there were two towers, but the southern tower collapsed in 1776. The remaining tower houses the Golden Bell, cast at Cuncolim in 1652. The interior is stunning. It is divided by two rows of massive pillars into a nave and two large side aisles. The ceiling is vaulted. To the right of the

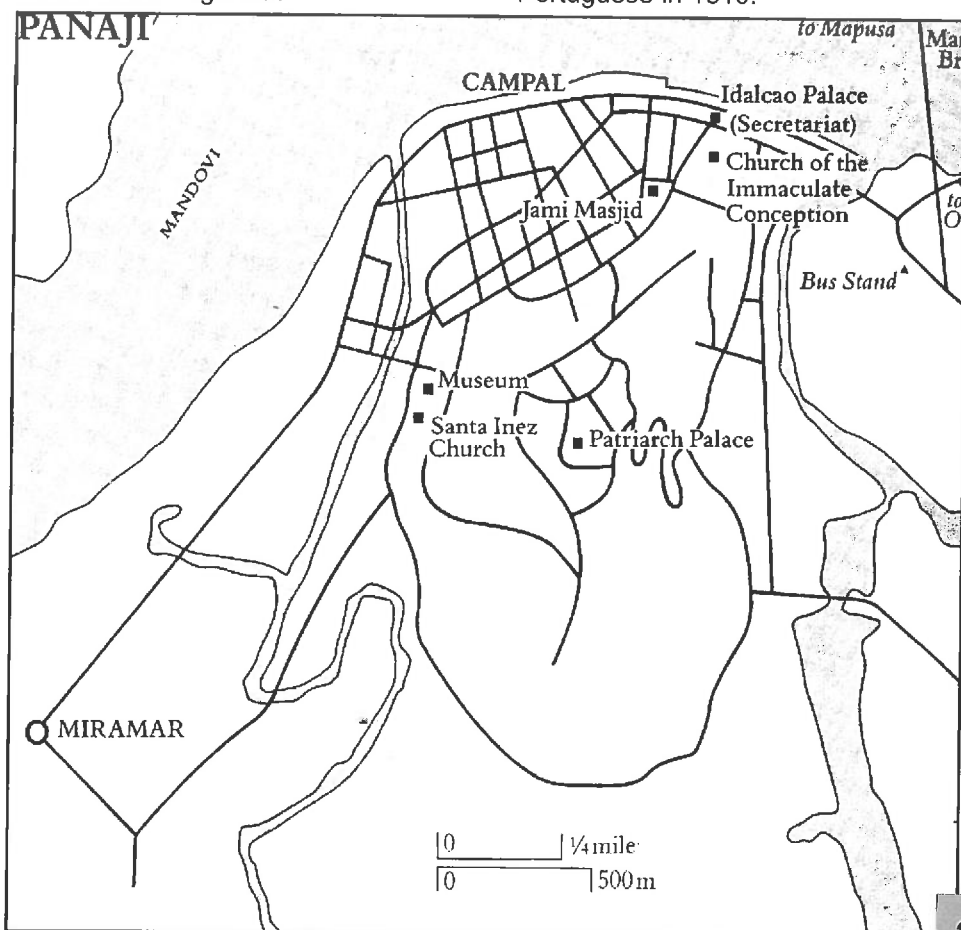
entrance is an octagonal baptismal font made of a single block of granite. Here St Francis Xavier is reported to have baptized hundreds of followers in 1542. To the left is a large painting of St Christopher carrying the Infant Jesus.

Turning right there are four chapels: to St. Anthony, St. Bernard, the Cross of Miracles and the Holy Spirit. The cross in the third chapel is alleged to grow in size.

On the left are four more chapels: to Nossa Senhora de Necessidades, St Sebastian, the Blessed Sacrament and Nossa Senhora de Boa Vida. The Chapel of the Blessed Sacrament has a beautiful decorated altar.

Beyond, in the transept, are six altars. In the vestry are pictures of St Catherine and the Twelve Apostles. The High Altar terminates the vista down the nave with an elaborately carved and gilded altarpiece, richly adorned with pillars, pilasters and engravings. It has three niches in the centre, one above the other, containing images of St Catherine, Nossa Senhora d'Assumpção and Christ Crucified. On either side of the altarpiece are images of St Peter and St Paul and four engravings depicting the martyrdom of St Catherine.

South-east of the Cathedral stood the Palace of the Inquisition, a fearful complex of dungeons and prisons. From the terraced roof of the Cathedral, the most dreadful sights could be seen when the great cathedral bell tolled the celebration of an auto-da-fé. Once a splendid edifice with a magnificent hall and vaulted front, nothing now remains. Between 1561 and 1774 over 16,172 cases

West of the Sec Cathedral lies the former Palace of the Archbishop, which links with the Convent of St Francis of Assisi, built by Franciscan friars in 1517 and restored in 1762 and 1765. The entrance portico is a fine example of Portuguese Gothic or Manueline architecture. The Convent is now an Archaeological Museum, which houses portraits of former Viceroy and sundry other artefacts.

The Church of St Francis of Assisi is attached to the Convent. It is one of the most interesting buildings in Goa of the period. Externally, it is Tuscan in style. In a niche on the facade is a statue of St Michael. The church faces west, with a central nave and three altars or chapels on each side and a choir and two altars in the transept beside the High Altar. The nave is rib-vaunted. The internal walls separating the chapels have frescoes of elaborate floral patterns in Indian style.

Over the tabernacle in the High Altar is a large statue of St Francis of Assisi and another of Christ Crucified. Flanking the altar are paintings on wood depicting scenes from the life of St Francis. The floor is paved with carved tombstones. A short distance from the Cathedral is the huge Basilica of Bom Jesus, facing a large central square, more popularly known as the Church of St Francis Xavier. The Basilica of Bom Jesus (literally Good Jesus) is a spectacular building. Erected in 1594 and consecrated in 1605, its principal facade faces west. It is a Renaissance Baroque building combining Ionic, Doric, Corinthian and composite styles in an imaginative and original manner. Crowning the stone

facade are the letters IHS; 'Iaeus Hominum Salvator'.

The church is cruciform in plan, supported by three buttresses on the northern side. Built of laterite, the exterior is divided into four stages. The lowest has three elegant entrances, above which are three large windows, then three circular windows culminating in a richly carved central gable with arabesques. The bell tower is at the rear.

The interior of the church is plainly detailed in a Corinthian style. On each side are three bars of windows rising above each other. Note the plaques on the columns supporting the choir; they record the construction of the church in Latin and Portuguese. In the centre of the nave is the cenotaph of the benefactor of the church, Don Jeronimo Mascarenhas, who died in 1593. It is a splendidly elaborate affair in richly gilded bronze, carried on two lions. The wooden pulpit is also lavishly carved with figures of Jesus, the Evangelists and the four doctors of the church. Around the base are seven figures. In the transept on the north side is the chapel of the Blessed St Francis Xavier lie on the south side of the transept. St Francis Xavier was born on 7 April in 1506 in Navarre in Spain. A former pupil of St Ignatius Loyola, founder of the Jesuit order, he was ordained in 1537 and came to Goa in 1542. He spent the next few years nursing the sick and spreading the gospel in south India. On hearing of the baptized but uninstructed Christians of Malacca, he went east, where he taught and preached. After a brief return to Goa in 1547, he left

once more for Malacca and from there sailed on to Japan. In September 1551 he was appointed Provincial of all the Jesuits east of the Cape of Good Hope. A year later he left Goa once more for the east, but at a Sanctian island, off the coast of China, he fell sick and died in September 1552 at the age of forty-six. His body was interred at Sanctian, but later moved to Malacca and then to Goa. In 1613 it was transferred to the Professed House. After canonization it was removed to the Basilica.

The Tomb of St Francis Xavier was the gift of Grand Duke Cosmo III of Tuscany. Carved by the sculptor Giovanni Battista Foggini, it took ten years to complete and was erected in 1698. It consists of three tiers of sarcophagi in jasper and marble, the base, the mausoleum and the cas- ket. On the middle section are figures of four saints.

The interior of the chapel is ornamented with carved detail and paintings illustrating scenes from the life of St Francis. One of the paintings in the top row shows his death at Sanctian. The corridor from the chapel to the sacristy is decorated with nine beautiful paintings. The entrance to the vaulted sacristy is a splendid door carved in relief with figures of four saints.

The interior of the chapel is ornamented with carved detail and paintings illustrating scenes from the life of St Francis. One of the paintings in the top row shows his death at Sanctian. The corridor from the chapel to the sacristy is decorated with nine beautiful paintings. The entrance to the vaulted sacristy is a splendid door carved in relief with figures of four saints.

Every ten years the holy relics are displayed to the public on the anniversary of the saint's death. The next exposition is in 1994. There is a modern art gallery next to the church.

The Professed House of the Jesuits (1589) is a handsome, two-storey latente building covered in plaster and connected to the Basilica. From here devoted Jesu missionaries travelled throughout the East. It was damaged by fire in 1663 an extensively reconstructed in 1783. Today it is used as priests' quarters.

The Chapel of St Catherine, situated to the west of the Church of St Francis ! Assisi and near the gate of the old Muslim city wall, was built in 1510 by Albuquerque to celebrate his conquest of Goa. In 1550 it was enlarged by Jorge Cabral, the Governor. The façade, in Renaissance style, carries a statue of Our Lady. There is a statue of Our Lady of Piety over the altar.

The Royal Hospital lay beside the Chapel, facing north. It was established in 1510 by Albuquerque for the care and benefit of his soldiers, but later it was handed over to the Holy House of Mercy. The hospital was a fine two storey building bearing the royal arms which are now in the Museum. Nothing now remains of the structure.

To the west are the Arsenal. This was demolished in 1869. Somer of the cannon manufactured here can still be found in the fortresses of Goa, Daman and Diu.

On the east side of the road leading to the Gomanteshwar Temple in the city square is the Old Pillory, a single shaft of basalt which had iron rings affixed to it.

Opposite the See Cathedral are the Convent and Church of St Cajetan, dedicated to Our Lady of Divine Providence. They were built by Italian friars of the Theatine Order, who were sent to India by Pope Urban III to preach Christianity in the kingdom of Golconda. The Convent was built in 1649 and the Church in 1651.

Architecturally, the church is designed in the style of St Peter's, Rome, with a Corinthian order externally and internally. It is crowned by a dome and two low towers. Faced in plastered laterite, the church is vaulted and designed on the plan of a Greek Cross. The nave terminates in an apse and aisles marked by four massive piers faced with Corinthian pilasters which carry the base of the drum of the dome. On the threshold is inscribed in bold letters 'Domus mea Domus Orationis': 'My House is a House of Prayer.' Inside are three chapels to the left and three to the right. The main altar in the sanctuary is profusely carved and gilded.

The altars in the chapels are treated in a similar manner. Note the elaborate pulpit with the carved figures of a bull, an eagle, an angel and a lion. In the crossing is a square platform beneath which is a well.

To the south of this church, on the main road leading to Panda, is the Gate of the College and Church of St Paul. The College was founded in 1541 to instruct converts in arts and sciences and to train them as preachers in their own languages. It possessed a vast library and in 1556 boasted the only printing-press in the East. Later it was abandoned in favour of a less pestilential location.

Only the Doric facade of the church remains.

In the grounds of the college is the Chapel of St Francis Xavier, founded in 1545. The present chapel, in a Doric style, was built in 1884.

On the hill opposite the Basilica of Bom Jesus, en route to the Church of Our Lady of the Rosary, is a vast three storey building of laterite, square in plan but with a large inner court yard surrounded by a cloister, cells and halls. There is a vaulted ceiling and painted ornament illustrating scenes from the Bible.

The Church and Convent of St Monica is the oldest and biggest in eastern Asia. It was completed in 1627 as a retreat for cloistered nuns. Externally, it is designed in a free combination of Tuscan, Corinthian and composite styles. Inside it is Doric and composite. Over the entrance to the convent is a coat of arms.

Immediately to the right is the Convent of St John of God (1685), founded by the Order of Hospitallers of St John of God to care for the sick. The church was commenced in 1691 and completed in 1721. The Convent was rebuilt in 1953. The Church of the Cross of Miracles is on the southern perimeter of Old Goa. It was built by the Carmelites in 1619 and rebuilt in 1674. Only the façade remains.

On the Holy Hill, west of Bom Jesus, is the tower of the Church of St Augustine, now in ruins. The church and former convent were erected in 1512 and reconstructed in 1597 and 1602. Designed in a Gothic style, the church once boasted eight richly adorned chapels and two high towers. The vault collapsed in 1842, burying a

colossal image of St Augustine. In 1931 the façade and main tower fell.

Nearby is the Chapel of St Anthony, the national saint of Portugal. Built in 1543, it has a vaulted chancel with four frescoes on the walls. It closed in 1835, reopened in 1894 and was restored by the lions.

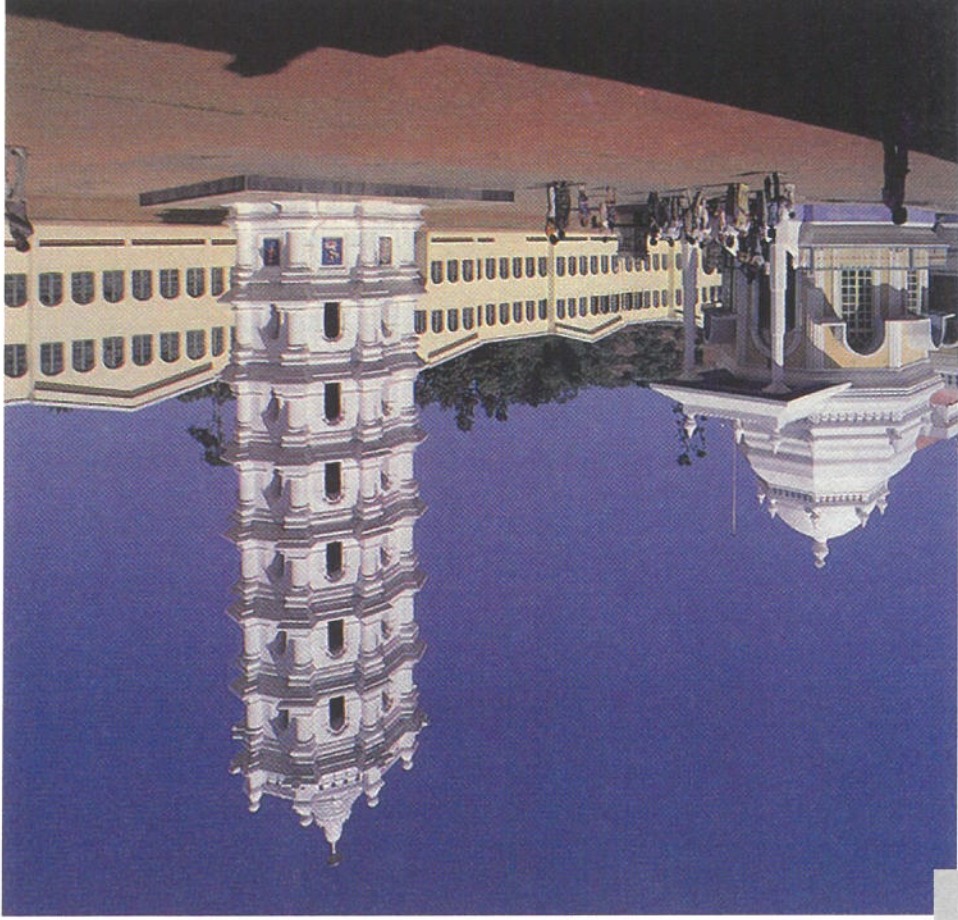
The wooden pulpit is also lavishly carved with figures of Jesus, the Evangelists and the four doctors of the church.

Around the base are seven figures. In the transept on the north side is the chapel of the Blessed Sacrament.

The Chapel and Tomb of St Francis I Xavier lie on the south side of the transept.

St Francis Xavier was born on 7 April 1506 in Navarre in Spain. A former pupil of St Ignatius Loyola, founder of the Jesuit order, he was ordained in 1537 and came to Goa in 1542. He spent the next few years nursing the sick and spreading the gospel in south India. On hearing of the baptized but uninstructed Christians of Malacca, he went east, where he taught and preached. After a brief return to Goa in 1547, he left once more for Malacca and from there sailed on to Japan. In September 1551 he was appointed Provincial of all the Jesuits east of the Cape of Good Hope. A year later he left Goa once more for the east, but at Sancian Island, off the coast of China, he fell sick and died in September 1552 at the age of forty-six. His body was interred at Sancian, but later moved to Malacca and then to Goa. In 1613 it was, transferred to the Professed House. After canonization it was removed to the Basilica.

The Tomb of St Francis Xavier was the

to the west of the Church of St Francis of Assisi and near the gate of the old Muslim city wall, was built in 1510 by Albuquerque to celebrate his conquest of Goa. In 1550 it was enlarged by large Cabral, the Governor. The facade, in Renaissance style, carries a statue of Our Lady. There is a statue of Our Lady of Piety over the altar.

The Royal Hospital is beside the Chapel, facing north. It was established in 1510 by Albuquerque for the care and benefit of his soldiers, but later it was handed over to the Holy House of Mercy. The hospital was a fine two storey building bearing the royal arms, which are now in the Museum. Nothing now remains of the structure.

To the west is the Arsenal. This was demolished in 1869. Same of the cannon manufactured here can still be found in. On the east side of the road leading to the Gomaneshwar Temple in the city square is the Old Pillory, a single shaft of basalt which had iron rings affixed to it.

Opposite the See Cathedral are the Convent and Church of St Cajetan, dedicated to Our Lady of Divine Providence. They were built by Italian friars of the Theatine Order, who were gentle, India by Pope Urban III to preach Christianity in the kingdom of Golconda. The Convent was built in 1649 and the Church in 1651.

Architecturally, the church is designed in the style of St Peter's, Rome, with a Corinthian order externally and inter-iorly. It is crowned by a dome and two low towers. Faced in plastered laterite, the church is vaulted and designed on the plan of a Greek Cross. The

gift of Grand Duke Cosmos III of Tuscany. Carved by the sculptor Giovanni Battista Foggini, it took ten years to complete and was erected in 1698. It consists of three tiers of sarcophagi in jasper and marble, the base, the mausoleum and the casket. On the middle section are bronze plaques depicting scenes from his life and work. There are two cherubs of Carrara alabaster in each corner.

The silver casket, a magnificent specimen of Italian and Indian art, is a relic of the saint. The casket is divided on each side into seven panels. There is a cross on top with two angels. In front of the casket is a fine silver statue of the saint.

The interior of the chapel is richly ornamented with carved detail and paintings illustrating scenes from the life of St Francis. One of the paintings in the top row shows his death at Sanctian. The corridor from the chapel to the sacristy is decorated with nine beautiful paintings. The entrance to the vaulted sacristy is via a splendid door carved in relief with the figures of four saints.

Every ten years the holy relics are displayed to the public on the anniversary of the saint's death. The next exposition is in 1994. There is a modern art gallery next to the church. The Professed House of the Jesuits (1589) is a handsome, two-storey late Renaissance building covered in plaster and connected to the Basilica. From here devoted Jesuit missionaries travelled throughout the East. It was damaged by fire in 1663 and extensively reconstructed in 1783. Today it is used as priests' quarters.

beneath which is a well. To the south of this church, on the main road leading to Panda, is the Gate of the College and Church of St Paal. The College was founded in 1541 to instruct converts in arts and sciences and to train them as preachers in their own languages. It possessed a vast library and in 1556 boasted the only printing-press in the East. Later it was abandoned in favour of a less pestilential location. Only the Doric facade of the church remains. In the grounds of the College is the Chapel of St Francis Xavier, founded

have terminates in an apse and aisles marked by four massive piers faced with Corinthian pilasters which carry the base of the drum of the dome. On the threshold is inscribed in held letters 'Dornus mea Domus Orationis'; 'My House is a House Prayer.'

Inside are three chapels to the left and three to the right. The main altar in the sanctuary is profusely carved and gilded in a similar manner. Note the elaborate pulpit with the carved figures of a bull, an eagle, an angel and a lion. In the crossing is a square platform

in 1545. The present chapel, in a Doric style, was built in 1884.

On the hill opposite the Basilica of Bom Jesus, en route to the Church of Our Lady of the Rosary, is a vast three storey building of laterite, square in plan but with a large inner court yard surrounded by a cloister, cells and halls. There is a vaulted ceiling and painted ornament illustrating scenes from the Bible.

The Church and Convent of St Monica is the oldest and biggest in eastern Asia. It was completed in 1627 as a retreat for cloistered Duns. Externally, it is designed in a free combination of Tuscan, Corinthian and composite styles. Inside it is Doric and composite. Over the entrance to the convent is a coat of arms.

Immediately to the right is the Convent of St John of God (1685), founded by the Order of Hospitallers of St John of God to care for the sick. The church was commenced in 1691 and completed in 1721. The Convent was rebuilt in 1953.

The Church of the Cross of Miracles is on the southern perimeter of Old Goa. It was built by the Carmelites in 1619 and rebuilt in 1674. Only the façade remains.

On the Holy Hill, west of Bom Jesus, is the tower of the Church of St Augustine, now in ruins. The church and farmer convent were erected in 1512 and reconstructed in 1597 and 1602. Designed in a Gothic style, the church once boasted eight richly adorned chapels and two high towers. The vault collapsed in 1842, burying a colossal image of St Augustine. In 1931 the façade and main tower fell.

Nearby is the Chapel of St Anthony,

the national saint of Portugal. Built in 1543, it has a vaulted chancel with four frescoes on the walls. It closed in 1835, reopened in 1894 and was restored by the Portuguese government in 1961.

The Chapel of Our Lady of the Rosary commands a panoramic view from the summit of Holy Hill. From here Albuquerque directed the battle "against the Adil Shahi troops in 1510. The chapel was built in 1526 and belongs to the earliest Manueline period of church architecture in Goa. Built of laterite and faced in Ionic plasterwork, it has a two-storey portico, a single tower and cylindrical turrets each side of the façade. Note the Bijapur-style carved designs in the stonework of the tomb to the right of the main altar.

The remaining villages and towns in Goa are dealt with alphabetically for ease of reference.

Alorna

This quiet village across the Chapora river has an interesting Fort to the north-east of Pernem, on the right bank of the river. The fort was seized from the Bhonsla by the Portuguese in 1746, as a result of which the Governor was made Marquis of Alorna. Today it is in a dilapidated state.

Anjidiva Island

Anjidiva Island lies about 8 km (5 miles) south-west of Karwar. It is irregular in shape, measuring 1.6 km (1 mile) by 266 m (867 ft). It is a steep, rugged island with a small harbour on the eastern side.

Anjidiva was the centre of Portuguese activity in the area before they captured Goa in 1510. After this it

Zuid-
India

ceased to have any importance and declined.

The Fort was built in 1682 and was briefly threatened by Sambhaji in the same year. For many years it was used as a penal settlement for Goa and Diu. On 19 December 1961 a confrontation took place here between the Portuguese and Indian navies.

The Church of Nossa Senhora das Brotas was reconstructed with the fort in 1682.

Anjuna

This small village lies about 11.2 km (7 miles) from Mapusa. Chapora Fort is in one of the most beautiful and unspoilt parts of Goa. Perched on a rocky hill to the south of the River Chapora, it was commenced in 1717 by the Viceroy and completed by his successor, Francisco Logé de Sampaio e Castro. It was designed to defend the estuary. Although captured by the Sawant Bhonsla of Sawantwadi in 1739, it was surrendered again two years later.

Nearby palm-fringed Vagator Beach is a wonderful tropical retreat much favoured by Europeans and hippies.

Calangute

This has one of the most famous beaches in the country and was one of the principal centres of Western counter-culture in India in the 1960s and 1970s. There are no monuments of any consequence.

Candolim

The most important monument is the Fort of Aguada. This encloses the peninsula on the northern side of Goa Bay. Built in 1612, there is a statue of a freedom fighter outside, erected since 1961.

The fortifications skirt the seashore.

At the centre is a citadel with a circular light-house tower which carries a huge clock and bell, taken from the Convent of St Augustine.

Within the citadel is a large cistern. There are two powder rooms, two magazines, two prisons, four barracks, a chapel and several staff quarters. Note the inscription over one of the old fountains cut from a rock in 1624.

Today the fort is used as a Civil jail and is well maintained. Several nationalist leaders were imprisoned here by the Portuguese.

Colva

Colva is renowned for its world-famous beach and also for the miraculous image of the Infant Jesus in the local church.

The Church of Our Lady of Mercies is situated just off the Margao-Colva road and cannot be missed as it is a huge edifice. Founded in 1581, it is famous for the miraculous image of Jesus alleged to have been found by a Jesuit priest on the coast of Africa after a shipwreck. In October there is a feast, which is a popular attraction.

Mapusa

Mapusa is both a route centre in northern Goa and an important trading centre.

The Church of Our Lady of Miracle was built in 1594 and rebuilt in 1719. It was destroyed by fire in 1838 and rebuilt again. Over the altar is the image of Nossa Senhora de Milagres, which is venerated by Hindus as well as Christians.

Margao

Margao lies about 40.2 km (25 miles) south-east of Panaji. It is the capital of Sillcete district and the biggest commercial centre in Goa, a pleasant

Maratha emergency of 1739, women, children and nuns were evacuated here. The principal buildings are now all in ruins, but a fine old church survives, together with the fort.

According to an inscription over the gate, the Fort was built in 1624. It covers a huge area - the walls are over 9.6 km (6 miles) in circumference - and in its heyday it was one of the most important fortresses in western India. Today the port and harbour are the focus of economic activity in Goa. In the heart of the town St Andrew's Church has a statue of the saint dating from 1570. The principal facade is in Gothic style.

building. In the compound wall are two statues of our Lady of Fortune and Mae de Deus. The Seminary is situated on a low hill near the village. It is a large modern building commenced in 1937 and completed in 1952.

Sanguem

This district headquarters, 75.6 km (47 miles) south-east of Panaji, is a somnolent backwater. The Church of Our Lady of Miracles stands in the centre of the town. It was built in 1763 and repaired in 1857.

The Jami Masjid is a 19th-century mosque, renovated in 1959. It has four minarets and two elegant minarets crowned by kiosks.

Vasco da Gama

Vasco da Gama lies on the left bank of the Zuari river, close to Marmugao harbour. It is a pleasant, tree-lined town. The village and port of Marmugao is 8 km (5 miles) south of Panaji. They are the site of an attempt in the late 17th century to abandon Goa and concentrate the seat of government here. In 1684-5 the foundations of a new capital were laid, under the supervision of the Portuguese Viceroy, the Count of Alvor. Work stopped a year later. Over the next fifteen years orders were received repeatedly to resume work, to demolish the public buildings of Goa and to use the materials for the new capital. Under Caetano de Mena e Castro the several buildings, including a palace and a hospital, were completed and the Viceroy himself resided here in 1703. By a royal edict dated 8 March 1712 work was stopped and never resumed, although during the

provincial settlement raised to the rank of a town by royal decree in 1778. It has a strong Portuguese flavour.

The Church of the Holy Spirit is impressive. Built in 1565 on the ruins of a Hindu temple, it was sacked by Muslims in 1589 and rebuilt in 1675. The main altar is dedicated to the Holy Spirit, one of the side altars to St Roque.

Panda

Panda is the headquarters of a local district and a route centre. Located about 35.4 km (22 miles) south-east of Panaji, it is distinctly different in character from the Latinized coastal areas. The Fort, which is now in ruins is the main building of interest. It was founded by the Adil Shahi rulers of Bijapur, but destroyed by the Portuguese in 1549. Shivalji conquered the town in 1675 and rebuilt it, but it fell to the Portuguese in 1682-4.

Raia

Raia lies on the left bank of the River Zuari about 51.4 km (32 miles) on the way from Panaji to Margao.

The Fort of Racholles on the left bank of the Zuari river, opposite the village of Siroda. It pre-dates the Portuguese occupation and was attacked frequently by Bijapur and the Marathas. It was strengthened and repaired in 1604 and again eighty years later. There is an inscription of 1684 on the gate.

After the Maratha campaigns of 1740, it was repaired by the Marquis of Alorna in 1745. Most of the buildings have been demolished. Only the Church and Seminary remain. The Church of Nossa Senhora das Neves (1576) was expanded and rebuilt between 1584 and 1596. There

are five altars. The Seminary and Church of Rachol was established here in 1606 under the auspices of King Dom Sebastio, whose portrait can be seen in the main room. It was used as a Jesuit College until 1762 and boasted a printing-press, but after the expulsion of the Jesuits from Portuguese territory, it became a Diocesan Seminary. It is a large turreted building. The Church of St Ignatius Loyola is attached to the seminary. The vestry, which is vaulted, contains some fine paintings.

Reis Magos

Erected on the ruins of an older strong point, the Fort was built in 1551 by Don Afonso de Noronha. It was extended and altered in 1704. The underground vaulted casements were built in the late 16th century. Situated on a high hill, the fort commands a fine view of the river and sea. It still retains Dille cannon and a lighthouse.

To the east is the Church of Reis Magos, dedicated to the three Magi. Gaspar, Balthazar and Melchior. It is reputed to have been built on the ruins of a Hindu temple in 1550 by Franciscans. The main facade is superb, with same excellent carved detail and armorial bearings. In the sanctuary is the grave of Dom Luis de Athaide, twice Viceroy of Portuguese India. The old Franciscan college is now in ruins.

Saligao

Saligao or Salgaon lies about 6.4 km (4 miles) north-east of Mapusa. A dirt road leads to the Church of Mae de Deus (1867), a beautiful Gothic

Bangalore by Philip Davies

Zuid-India

Bangalore (literally the Town of Bengaluru, a type of heau) is one of the fastest-growing cities in India. It is being transformed from a relaxed military station and cantonment into a bustling modern city of over 2,500,000 people the capital of the state of Karnataka.

The town was founded by Kempe Gowda in the early 16th century, and it became an important fortress under Haidar Ali and Tipu Sultan in the late 18th century. With the storming of Seringapatam in 1799 and the demise of Tipu Sultan, the Wadiyar family were restored to power by Wellesley. In 1881 the state passed from British control to an adopted heir, although the large cantonment area was assigned to the British government for military use.

Bangalore resembles an English garden city in its layout, with spacious parks, wide streets and tree-lined avenues.

The cantonment was founded in the early 18th century as a more salubrious location for the British garrison than the malaria-ridden island at Seringapatam. By the end of the century Bangalore was a well-established and flourishing garrison town.

The Cantonment grew during the 19th century as a military and administrative centre, separated from the old town by a strip of open land. Today this distinction has been lost. The two are as have merged into a large conurbation, but the special character of the cantonment can still be discerned.

In the north-west lies the Maharaja's Palace (c. 1865; modified 1881 onwards). This is an extraordinary

pile set in a large estate. It was built for a local British merchant, Mr Garrat, but was taken over and extended for use by the Maharaja of Mysore. In silhouette it is reminiscent of Windsor Castle, on which it is based, with a romantic skyline of machicolated and crenellated towers.

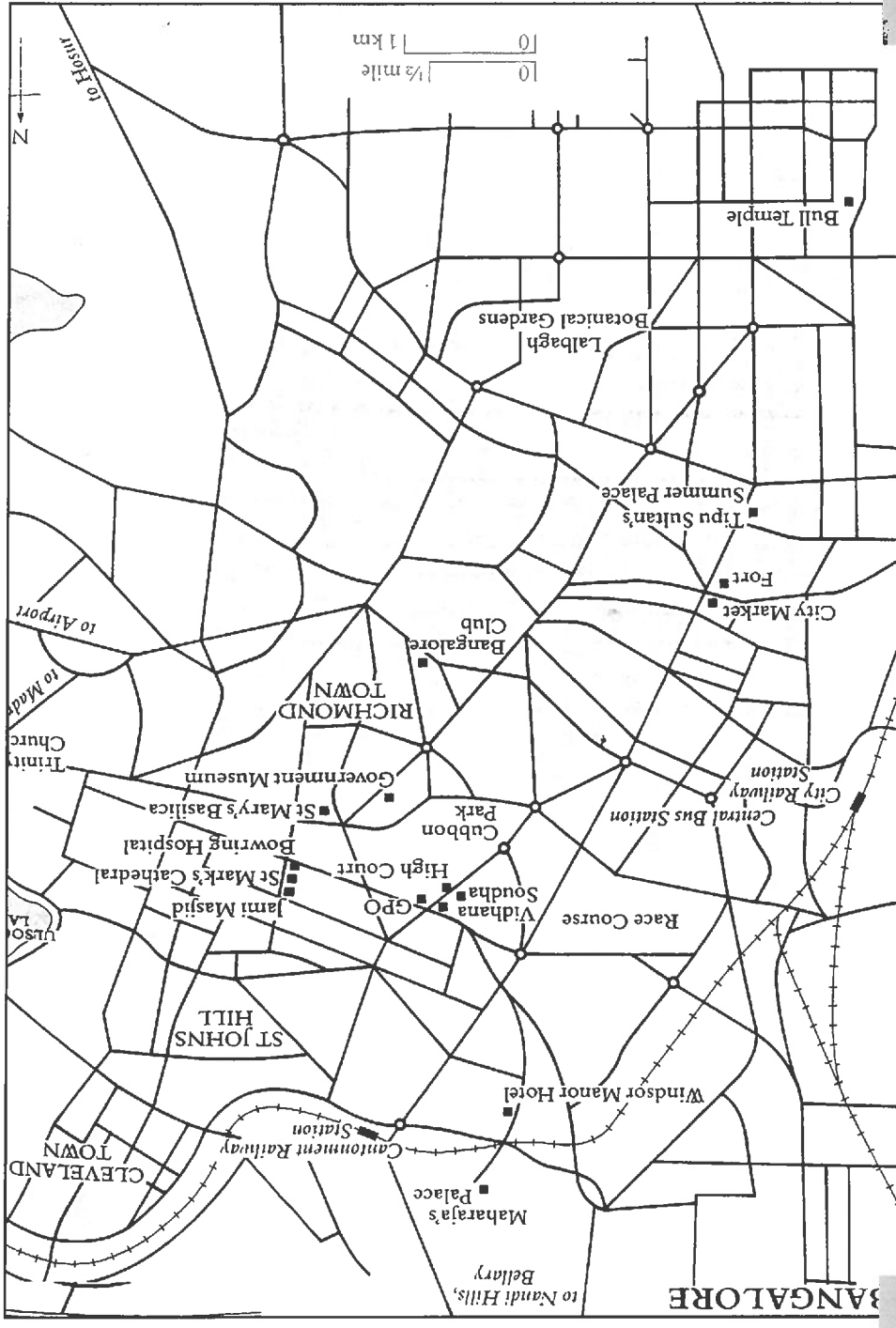
Adjoining the entrance is a large semicircular bar crowned by an elegant cast-iron verandah. It is built of stone, in spite of the expense lavished on it, the whole resembles a Disneyland parody of an English Gothic country house.

The inside has a steep staircase with a carved Gothic balustrade, enriched with bronze figures and overlooked by hunting trophies. The ballroom, reception rooms and bedrooms are well worth a visit, as is the splendid tiled multiple lavatory. The Maharani's and Maharaja's courtyards are delightful internal wells surrounded by arcaded cloisters, but the entire palace is sadly run down.

There is a Dower House in the extensive grounds, together with an interesting cast-iron conservatory.

The Indian Institute of Science and other research institutes lie to the north of the palace on the outskirts of the city. To the south-east is the opulent Windsor Manor Hotel (1985), designed in a classical colonial style, demonstrating the continuity of the classical tradition in India. On the east side of the cantonment is the large Ulsoor Tank, north-east of which lie the suburbs of Cleveland Town, Fraser Town and Richards Town. In Cleveland Town are St Xavier's Roman Catholic Church and St John's Anglican Church, in the cemetery of which is the Tomb of

Uit "Monuments of India" door Philip Davies, Penguin Books Ltd, 1989, ISBN 0-14-008425-8.

It is St Mark's Church (mid-19th cen-

tury). This is an interesting building, a distinguished stucco edifice with a shallow dome over the crossing and a

Madras Army . The famous Madras Sappers and Miners are based nearby. A memorial obelisk to the regiment can be found

at Ulsoor. South of their lines is a West of the church lies Cubbon Park

one of the principal parks in the city. covering over 120 hectares (296

These include St Andrew's Kirk (1864), the Main Guard, Bowring Civil Hospital and the Lady Curzon

Women's Hospital. Just to the north lies Russell Market, in Indo-Saracenic

style, and the Jamî Masjid, the oldest mosque in the city. St Mary's Basilica,

a frenetically ornate Gothic church, lies nearby. South of Ulsoor lie the

Artillery Barracks, the old Cemetery, which contains same early graves

from 1808 and 1809, the Mounted Parade and the YMCA buildings.

Trinity Church, off the Old Madras Road, contains same fine memorials.

There is a half-length marble statue of General Clement Hill, who served through the Peninsular War and later

commanded the Mysore Division, before his death in 1845. Immediately west of Trinity Church lie the Wesleyan Chapel, the Public Offices and Mayo Hall. This is a handsome Italianate stucco building with rusticated quoins and a typical crested roofline. Next is the Gymkhana on the General Parade Ground, which stretches over 1.6 km (1 mile) from east to west. To the south are St Joseph's College, the Gothic Roman Catholic i Cathedral and All Saints' Church.

General J. W. Cleveland, after whom the area is named. Cleveland died in 1883, at the age of ninety-two, having served for seventy-three years in the

Madras Army . The famous Madras Sappers and Miners are based nearby. A memorial obelisk to the regiment can be found

at Ulsoor. South of their lines is a West of the church lies Cubbon Park

one of the principal parks in the city. covering over 120 hectares (296

These include St Andrew's Kirk (1864), the Main Guard, Bowring Civil Hospital and the Lady Curzon

Women's Hospital. Just to the north lies Russell Market, in Indo-Saracenic

style, and the Jamî Masjid, the oldest mosque in the city. St Mary's Basilica,

a frenetically ornate Gothic church, lies nearby. South of Ulsoor lie the

Artillery Barracks, the old Cemetery, which contains same early graves

from 1808 and 1809, the Mounted Parade and the YMCA buildings.

Trinity Church, off the Old Madras Road, contains same fine memorials.

There is a half-length marble statue of General Clement Hill, who served through the Peninsular War and later

commanded the Mysore Division, before his death in 1845. Immediately west of Trinity Church lie the Wesleyan Chapel, the Public Offices and Mayo Hall. This is a handsome Italianate stucco building with rusticated quoins and a typical crested roofline. Next is the Gymkhana on the General Parade Ground, which stretches over 1.6 km (1 mile) from east to west. To the south are St Joseph's College, the Gothic Roman Catholic i Cathedral and All Saints' Church.

There was a local outcry against recent proposals to remove them.

Look out for the splendid cast-iron bandstand nearby. To the west are the Public Offices, a huge building in front of which is a statue of Sir Mark Cubbon, Commissioner of Mysore (1834-61).

Raj Bhavan, the former Residency (early 19th century), a low stucco building in a beautifully landscaped compound, lies 400 m (1/4 mile) north of the Public Offices.

One of the greatest delights of the cantonment area is the concentration of fine colonial bungalows. Many of these are disappearing fast, as pressure for higher-density development increases,

but some fine examples can still be found. Many have elaborately carved bargeboards and trelliswork, known as *mankertops*. This is an attractive local style which imparts a distinctive character to the cantonment. The area around Richmond Town retains a number. Here also is, the Bangalore Club, an early 19th-century classical range. The pride of the club is an unpaid bill from Winston Churchill.

The city area of Bangalore is called the Petta, after the deep ditch and thorn hedge which protected the area until 1898. The Fort lies on Krishnarajendra Road, south of the Petta and the City Market. Built in 1537 by Kempe Gowda and originally a mud-brick structure, it was reconstructed in stone by Haidar Ali in 1761. It is oval in shape, 731 m (2,400 ft) from north to south and 548 m (1,800 ft) from east to west. Only the Delhi Gate remains. The fort contains an Arsenal and fragments of Tipu Sultan's palace, but little else of any consequence. It was captured

by Cornwallis on 21 March 1791 after a fierce battle.

Outside are the Victoria Hospital and Minto Ophthalmic Hospital. Tipu Sultan's Summer Palace, completed in 1791, is now a dilapidated ruin next to a temple at the junction of Krishnarajendra Road and Alben Victor Road.

2.4 km (1 1/2 miles) east of the Petta, the Lalbagh Botanical Gardens lie on the southern edge of the town and cover an area of 96 hectares (237 acres). The gardens were laid out by Haidar Ali with tropical plants and shrubs. They are beautifully maintained. In the centre is a large iron and glass conservatory reputed to be modelled on the Crystal Palace, but in fact there is little resemblance.

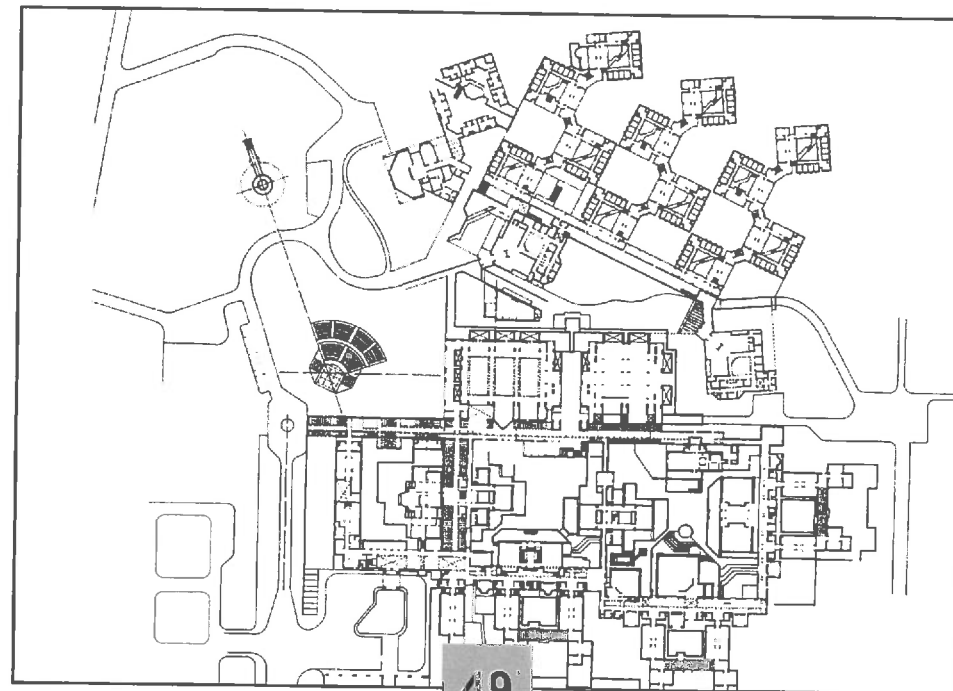
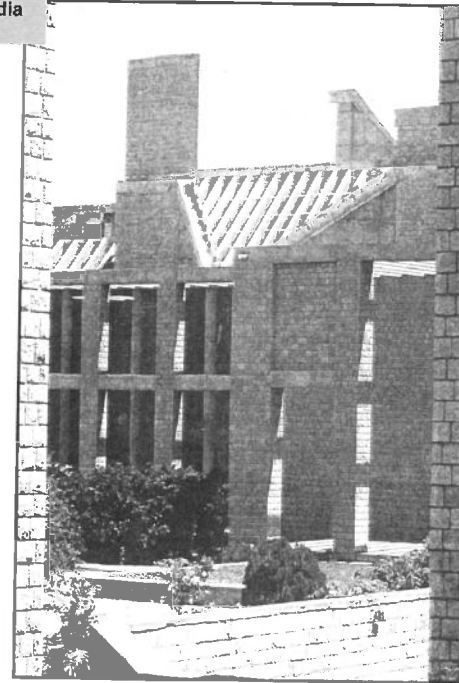
Among the lotus ponds, lakes and shaded avenues is a large outcrop of some of the most ancient rock in the world.

Indian Institute of Management, Bangalore by Balkrishna Doshi.

Zuid-India

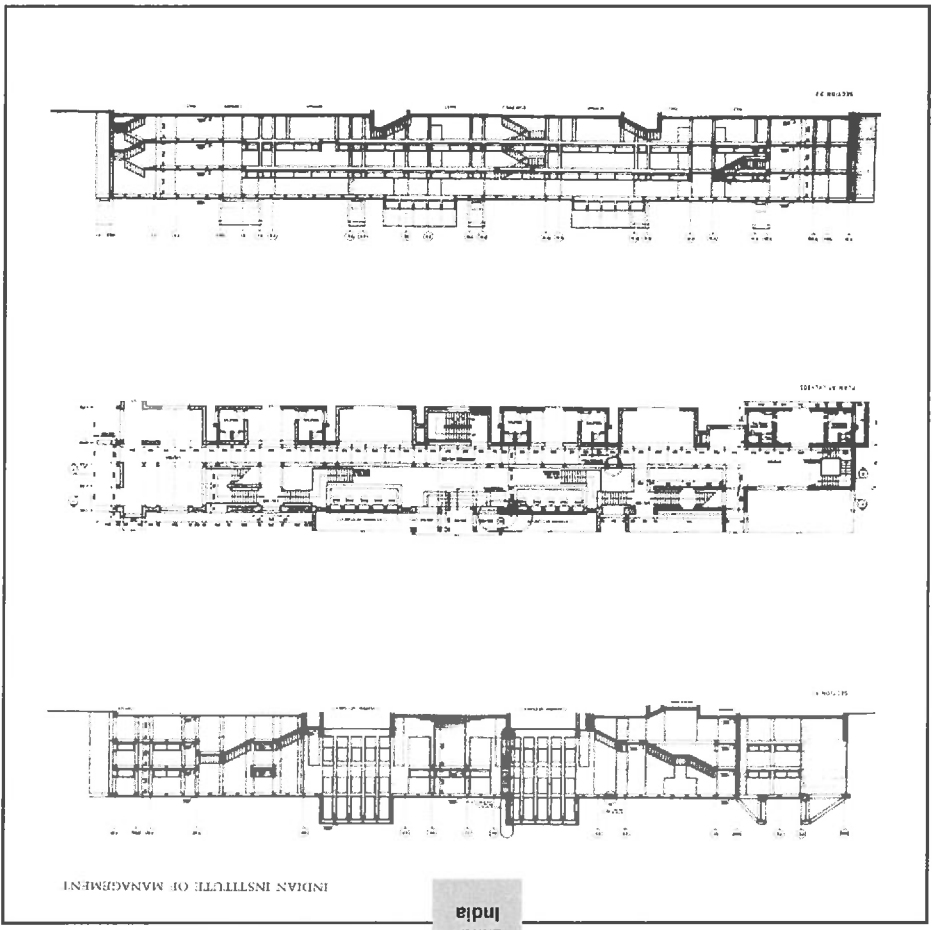
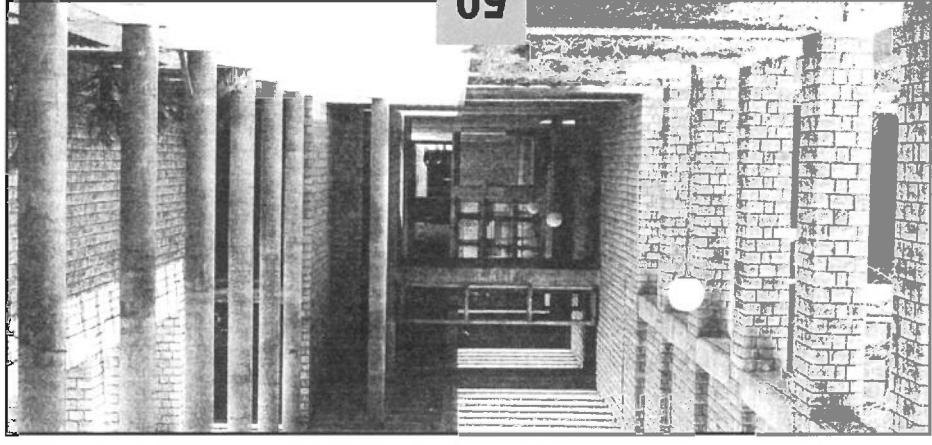
Uit The Complete Architecture of Balkrishna Doshi door James Steele, Super Book House, 1998, Thames and Hudson, ISBN 81-900809-1-1.

The Indian Institute of Management (IIM) at Bangalore is one of four institutes commissioned by the government shortly after Independence to train the future leaders of a new, industrialized society. The rise of a new middle class in India in the 1990s is partially a result of that decision.

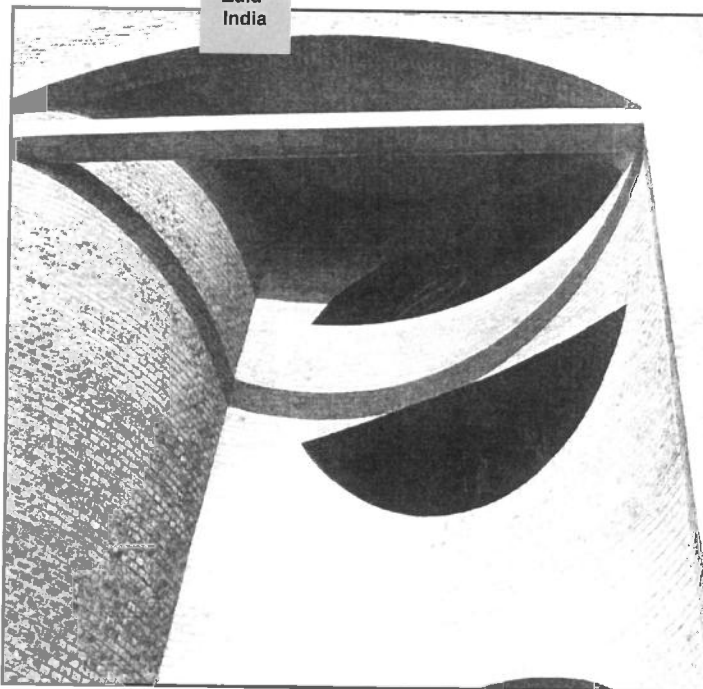
Louis Kahn's Institute in Ahmedabad (1962-74) was based on an orthogonal system characteristic of his rational approach to planning. The heavy brick envelope of each of the units in that framework, pierced with huge circular and square openings, is placed in front of a second inner envelope as a means of layering that Kahn called 'wrapping ruins around the building', to create shaded glare-free spaces. Those spaces are inside each individual unit and the outdoor 'rooms' between them are mostly devoid of shade. Kahn relied upon this geometrical arrangement of units to bring order to a large and varied programme that includes class-rooms, offices, a library and dining hall, dormitories and faculty residences, workers' housing and a market, all the components of a small self-sustaining village. Kahn employed the interlocking diagonal system that had been the inspiration of Ann

Tyng in the design of the Bryn Mawr Dormitory in 1963. Kahn's layers provided terraces between the inner wall and outer brick envelope with arched openings widened by concrete relieving arches and this interstitial space became a similar covered outdoor zone in blocks with other uses. The covered walkways between many of the blocks, while equally protective, fail to realize the vision Kahn had ear-

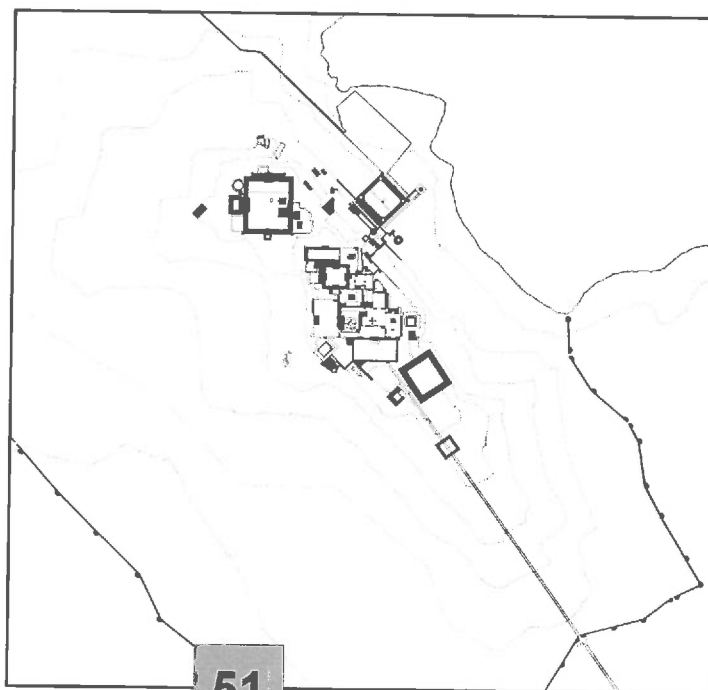
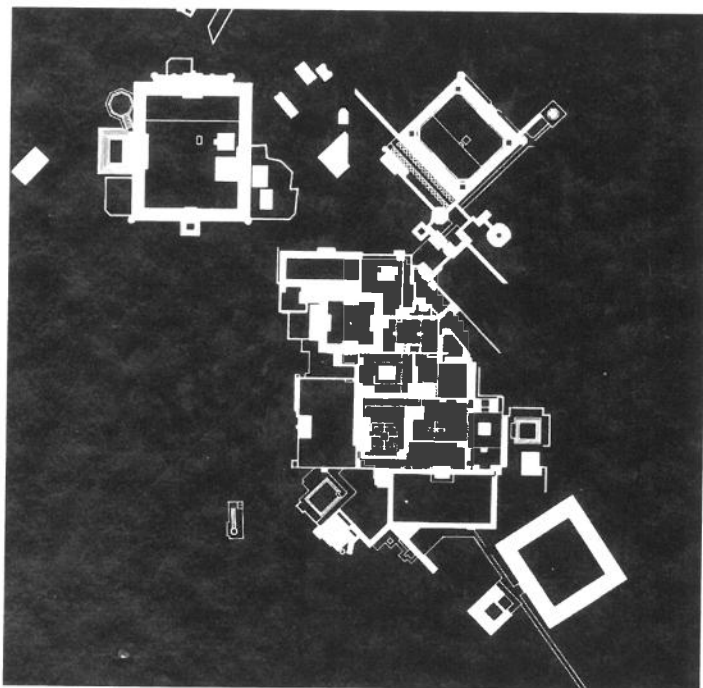

hier described as 'a realm of spaces which may be connected by ways of walking and the walking is a protected kind of walking [which] you consider as high spaces together with low spaces and various spaces where people can 50ft or find the place where they can do what they want to do. Balkrishna Doshi's IIM in Bangalore, which has been described as a 'critique' of Kahn's Ahmedabad Institute, deviates from same basic principles and fulfills others unrealized in the earlier project in significant ways. The main grouping of the campus, which contain administration offices, classrooms, laboratories and a library, is arranged as a datum in a ladder-like plan along a longitudinal axis, with student dormitories a short distance away, organized in interlocking squares at an angle to this axis. In the main campus plan, the 'outdoor rooms' are not as clearly defined as they are in the Ahmedabad essay; each of the open spaces is full of seemingly random pavilions to be used as teaching spaces, and there are walls that define terraces at various levels. What is most striking, however, are the corridors, more appropriately described as covered pedestrian streets, that join the diverse elements together. These were designed, according to Doshi, to provide innumerable vistas or focal points for generating a dialogue with oneself. These corridors are sometimes open, sometimes with glazed skylight. To further heighten the spatial experience, the width of the corridors was modulated in many places to allow for casual eating and interaction

Zuid-
India

Referenties voor de architect zijn het Paleis van de Mogul-heerser Fatehpur Sikri in de buurt van Agra en het Instituut voor Managment van Louis Kahn in Ahmedabad.

to take place, soaring up to three storeys high in many places, these covered 'streets' literally activate the interstice that Kahn created at Ahmedabad, making it a continuous pedestrian thoroughfare, linking all of the various pieces of the plan and combining Kahn's terraces and walkways into all. With its dense population and tight family structure, India is a communal country and solitude is rare. By making it possible for students to have the chance to be alone if they want to be, Doshi offers a valuable alternative to the group encounters that are inevitable in this academic society.

The remarkable change that is evident from projects built only a few years earlier, such as the Electronics Corporation of India in Hyderabad (1971), indicates a conversion of sorts to a much more complex, historically based view. The Mughal city of Fatehpur Sikri, built by emperor Akbar in the sixteenth century, was an obvious precedent for Doshi. One interesting aspect of the choice of Fatehpur Sikri as a model is that on initial inspection the overall site plan seems to be based on a principle similar to the interlocking corners used by Kahn at Ahmedabad as a diagonal processional device, but on closer analysis the pattern is far more intricate and not nearly as regular. While some of the enclosures are symmetrical, they each contain elements that break strict axiality and they are joined to each other in dynamic, rather than static, proportional relationships. The pavilions placed inside the enclosures at Fatehpur Sikri gain in stature, rather than being diminished by their

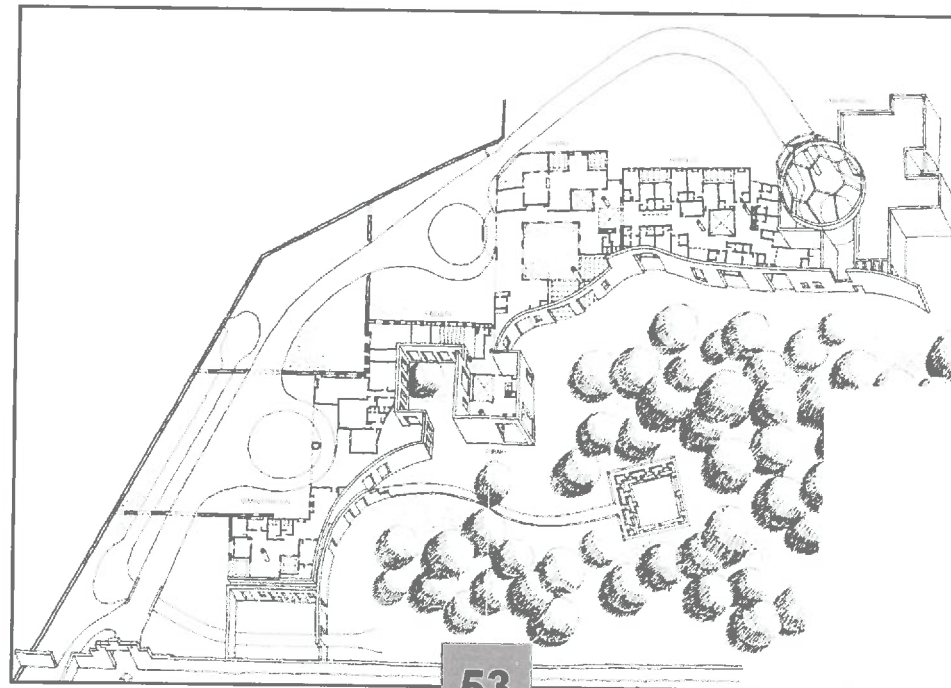
surrounding frames and they, in turn, prevent those frames from becoming repetitions. All of the principles now essential to his planning method, especially the use of multiple structural systems, mythical space, dialogue between architecture and people, symbolism, and amorphous form are present at Fatehpur Sikri and have been sensitively retranslated at Bangalore.

In a large complex such as IIM, the main problem facing the architect was how to make each portion distinct and let to provide overall unity, to create institutional identity. The planning principles used in Fatehpur Sikri provided an example of such unity, as well as more subtle lessons about materials, consistency of details and hierarchy of scale, all evident at Bangalore.

Centre for Advanced Scientific Research, Bangalore, 1990 - 1994, by Charles Correa,

Zuid-
India

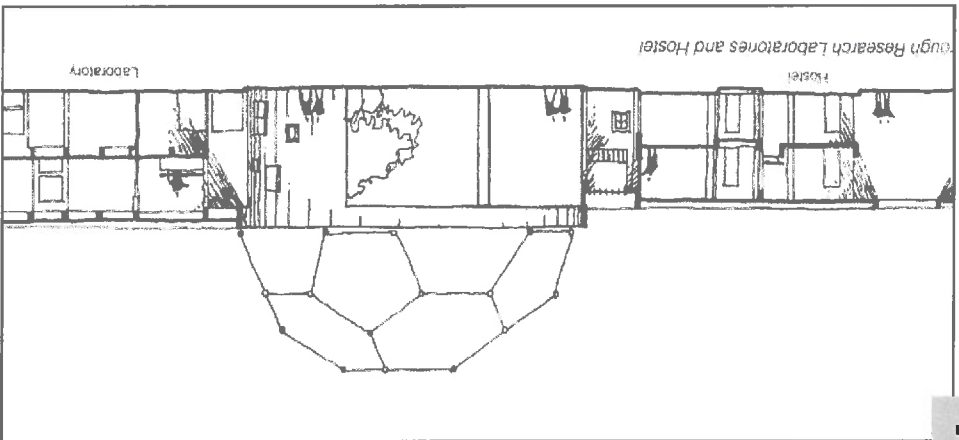
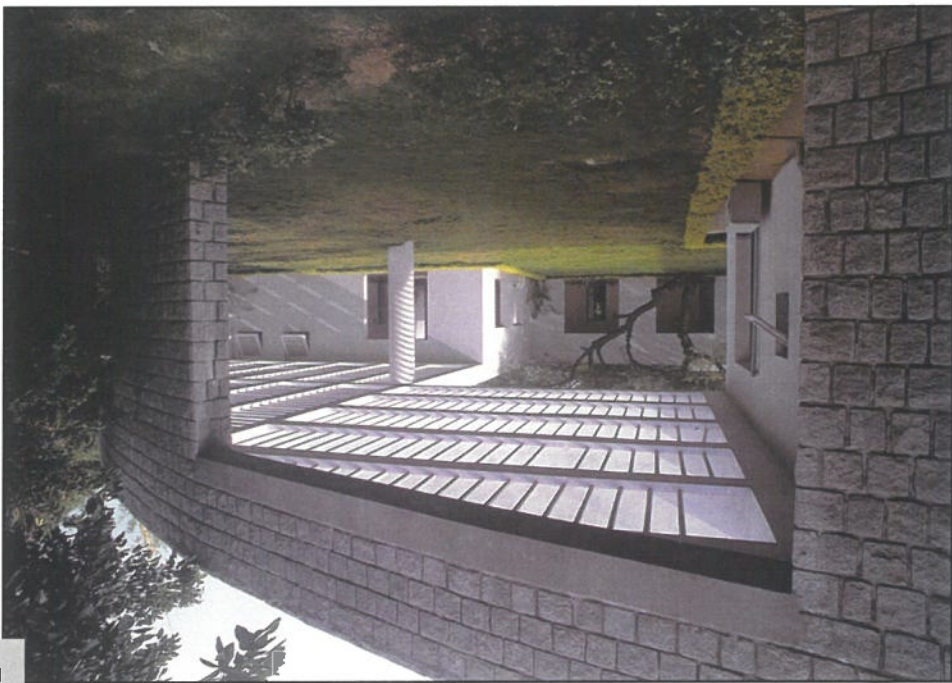
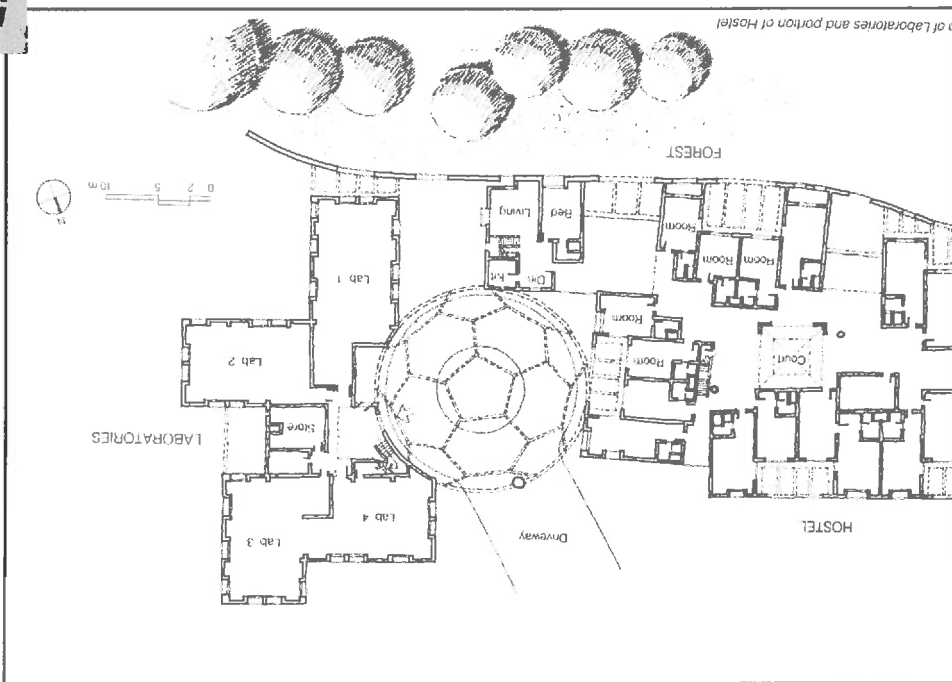
Uit Charles Correa, Perennial Pres,
1996, ISBN 81-86767-00-2.

Since time immemorial, holy men and scholars in India have renounced the world and gone to live a life of contemplation in forests and high mountains.

This age-old pattern was adopted as a metaphor for generating the layout of this new campus, an extension of the Indian Institute of Science (the oldest and still the premier Institute of Fundamental Research in India), which has been created to provide research facilities and living accommodation for distinguished visiting scientists and scholars. The traditional renunciation of the world by the rishi (holy man) is here symbolised by a long curving wall, built of granite blocks, which encircles a forest in the centre of the site. The various facilities provided (research laboratories, lecture halls, library, residential accommodation, etc.) are on the other side of the wall - so that during the course of their studies and research, the scientists (truly the new rishis!) can step through the perforated granite wall, into the forest for wisdom and enlightenment.

A service road skirts the outer boundary of the site, providing access to the various facilities. In a second phase, an additional set of research laboratories has been added, connected to the main building by a Buckminster Fuller dome, celebrating the "Bucky Balls" which constitute the structure of carbon atoms, - a geometry intuitively conceptualised by one who must surely be among the greatest rishis of our 20th century.

Cochin by Philip Davies

Zuid-
India

Uit "Monuments of India" door Philip Davies,
Penguin Books Ltd, 1989, ISBN 0-14-008425-8.

Cochin is one of the most fascinating cities in India, a cosmopolitan melting pot of races and cultures. Portuguese, Chinese, Jewish, early Christian, Dutch and British influences can be seen to advantage here.

Cochin is the oldest European settlement in India. Tradition asserts that St Thomas the Apostle visited the region in 52, leaving behind him the Moplahs as a Christian colony. The Jews are also said to have settled here at this time. There is evidence that both Jewish and Syrian Christian communities were established by the 8th century. Later there were recorded visits by a friar, Jordanus, in 1347, Chinese travellers in 1409 and a Persian in 1442. In 1500 the Portuguese adventurer Cabral landed here and took home a consignment of pepper. He was soon followed by Juan de Noval Castelo and then by Vasco da Gama, who established a factory in 1502. A year later the Portuguese admiral Albuquerque arrived, helped the Cochin Raja and established a fort. Portuguese friars who travelled with him founded a chapel on the site of the Church of St Francis. From 1530 onwards St Francis Xavier preached here and made many converts. By 1557 the Church of Santa Cruz was consecrated a cathedral. In 1635 the English founded a factory by agreement after earlier attempts at sedition had failed, but in 1663 the town fell to the Dutch, who did much to improve it. The Franciscan church was made into a Protestant chapel and the cathedral used as a warehouse. In 1778 Adrien Van Meens reconstructed the fort and built seven strong bastions. With the fall of Holland to France in 1795, the

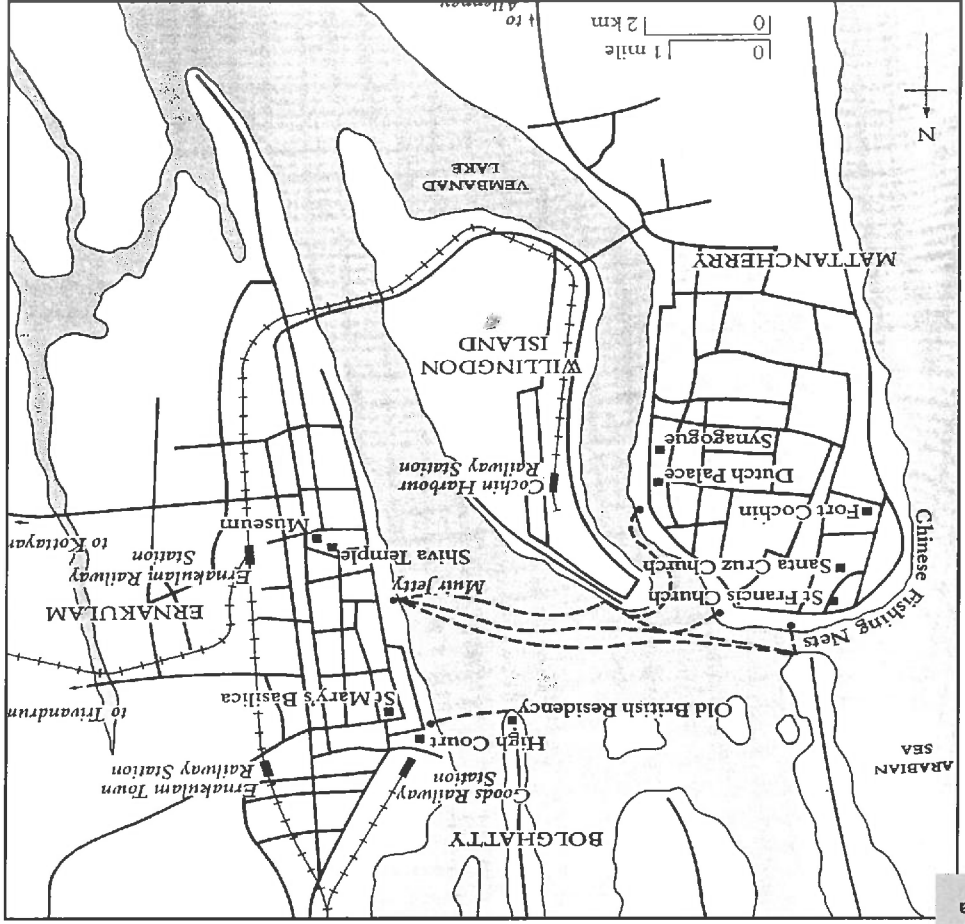
British seized the Dutch possessions in India. Cochin was captured on 20 October 1795 by Major Petrie. Nine years later the cathedral, most of the fort and the quays were blown up by the British.

Most of the historical sites are in Fort Cochin or Mattancherry. St Francis Church (c. 1546) is reputed to be the oldest European church in India. It is a plain, massive structure built by the Portuguese Franciscan friars who sailed with Pedro Alvarez Cabral. The original wooden church was replaced in stone in 1546. One inscription is dated 1562. Vasco da Gama died here on Christmas Day, 1524, and was buried in the church. What is alleged to be his tombstone can still be seen (but the coat of arms is not his). Later, his body was removed to Lisbon. After the occupation of Cochin by the British in 1795 the church became Anglican. Today it is used by the Church of South India. The earliest Portuguese tombs date from 1546, the Dutch from 1664.

Nearby, the Cathedral of Santa Cruz (20th century) should be visited.

Opposite Vypeen Island, along the tip of Fort Cochin, are cantilevered Chinese fishing nets introduced centuries ago by traders from the court of Kublai Khan. Others can be seen in the Malabar backwaters near Kottayam and between Quilon and Alleppey.

The Mattancherry or Dutch Palace was actually built by the Portuguese in 1557 and presented to the Cochin Raja as a gesture of goodwill to secure additional trading privileges. In 1663 it was renovated by the Dutch. It comprises a two storey building set

Zuid-India

ular display of dance drama in India, with origins which go back 400 years or more, based on the great Hindu epics the Ramayana and the Mahabharata.

On Bolghatty island, in the lagoon, is the old British Residency (1744), built by the Dutch and set in a beautiful and escaped garden. Some of the old paintings are still on the walls. It is now a Government Tourist Bungalow.

At the south end the long main street in Mattancherry is the Jewish quarter, an atmospheric warren of old buildings haunted by the pungent aroma of cloves, cardamom and other local spices.

There are two Synagogues one belongs to the Black Jews, who trace their settlement here to 567 BC, the other to the White, who arrived much later. The synagogue of the White Jews, built in 1568, is the oldest in the Commonwealth. The building was destroyed by the Portuguese in 1662 but reinstated by the Dutch. It has a floor of White willow-pattern Chinese tiles brought from Canton in the mid-18th century by Ezekial Rahabi, who was also responsible for the clocktower above. Among the possessions are the Great Scrolls of the Old Testament and raper plates recording the grant of privileges by King Ravi Varman (962-1020) to the Jewish merchant Joseph Rabban.

The Cochin Museum is housed in the old Durbar Hall, an enormous rambling building built in local Kerala style, and has an interesting collection of oil paintings, coins, sculptures, etc., as well as exhibits from the Cochin palace.

At Ernakulam open-air dance performances are held, the most spectac-

The Dutch Overseas by Coenraad Temminck Groll

Zuid-India

The Malabar coast was especially important for the pepper trade. After landing in Calicut in 1498, the Portuguese had set up a number of coastal factories and forts in this region: Cochin, Quilon, Cannanore, Cranganore, Calicut, and several smaller ones. By the 1650s, the Portuguese had firmly established themselves with forts in several places, most notably in Cochin, and had agreed treaties with the Malabari rulers.

In 1604, the first *voc* fleet, under Admiral Steven van der Haghen, made an attempt to gain entrance to the Malabar pepper market when he called unsuccessfully at Cannanore, but he was welcomed in Calicut by the advisers of the absent Zamorin, and an alliance was signed later. The alliance was frequently renewed over the next three decades, but it remained more an expression of goodwill than a working arrangement. Later, from the 1650s onwards, the Dutch Heets gent to blockade Coa often called in to load pepper in Malabar.

The Dutch were not really interested in the pepper itself - which was cultivated in many tropical places in Asia - but rather in obtaining the monopoly on the entire pepper trade; therefore, control of the Malabar Coast was extremely important as it was the pepper-supplying area closest to Europe. Another important reason was that the Portuguese on the Coromandel Coast and on the Malabar Coast were considered to be too close to Ceylon, which had been seized by the Dutch in 1658.

However, invading Malabar meant

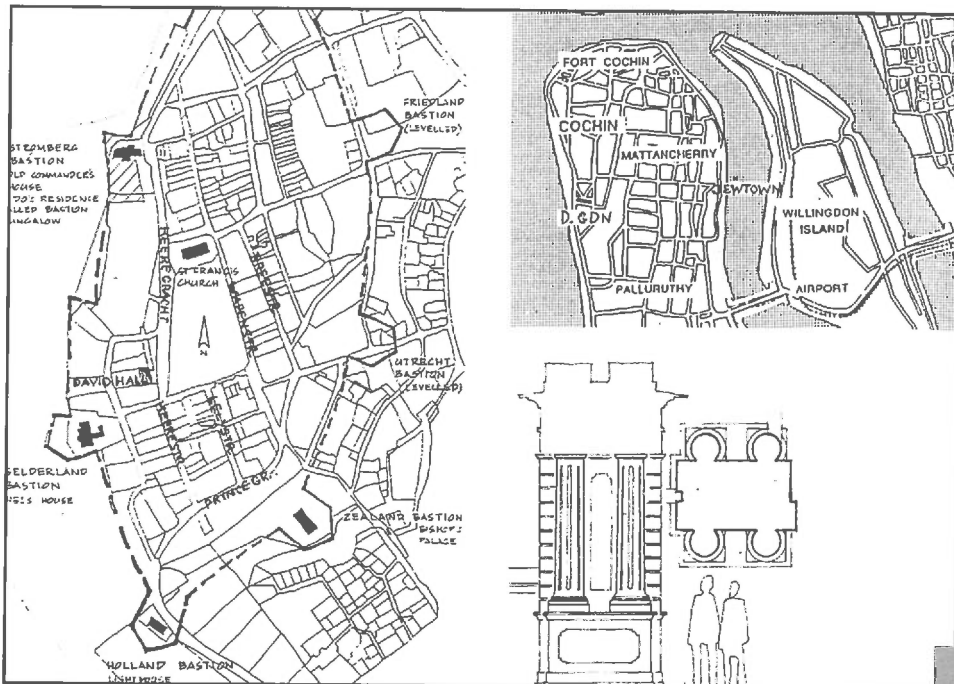
striking right at the Portuguese heartlands, and it must be remembered that Cochin itself was even more vital in commercial terms to the 'Estado da India' than Coa itself. Five costly expeditions were necessary before the objective of ousting the Portuguese was eventually attained. Only in 1666 was Cochin finally captured, but Coa would remain in Portuguese hands until 1957. Just like the Portuguese, the Dutch made treaties with the local rulers.

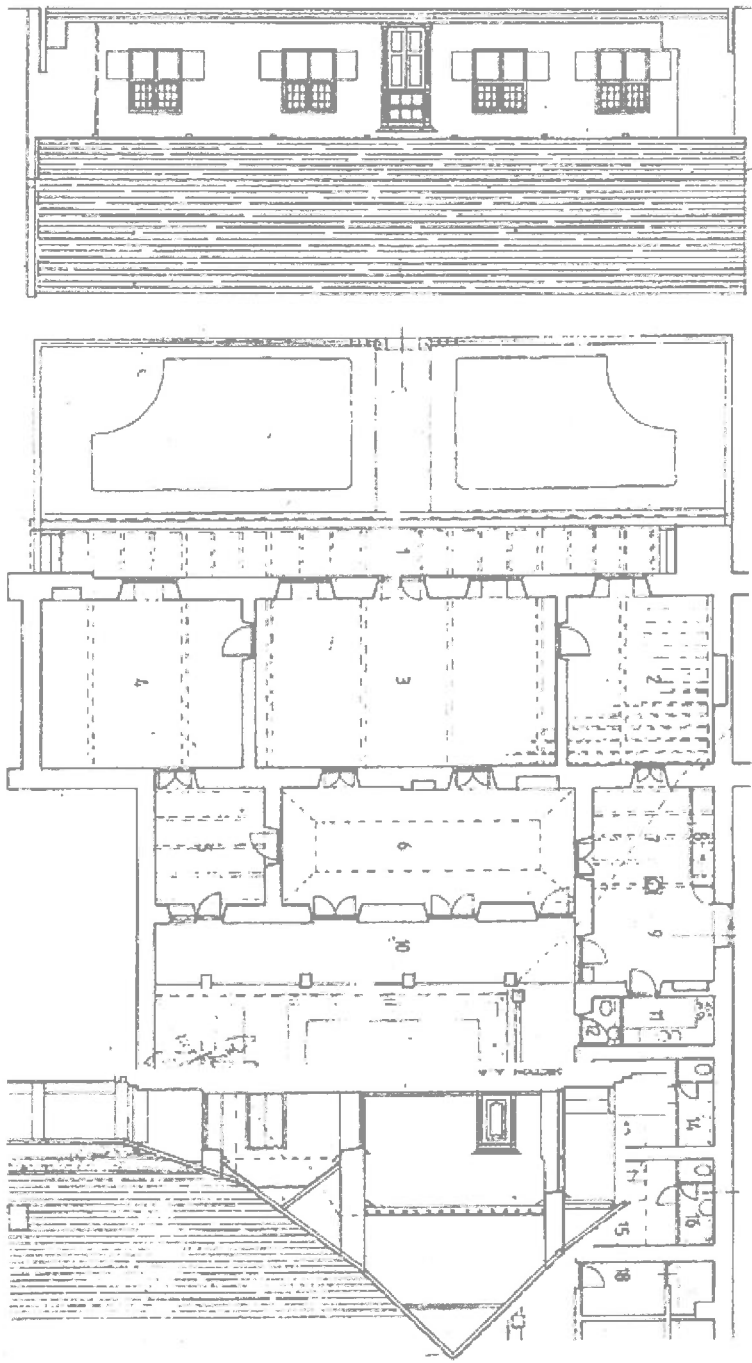
Right from the outset, the *voc* pepper monopoly proved difficult to maintain. There were the many small native rulers - minor rajas - who had to be dealt with, and many presents were required to keep them appeased, without any further guarantees for the *voc*. In addition, there was the competition from Muslim merchants and the English. Moreover, it was impossible to control the smuggling through the backwaters.

When the English established their factory at Calicut in 1664, the *voc* Malabar pepper monopoly had largely evaporated, never to be regained. The English became increasingly competitive, gradually establishing new factories here.

Under the influence of the optimistic Rijckloff van Goens, a hawkish policy was to be pursued, originally aiming at maintaining or regaining the trade monopolies, a circumstance that could only be achieved by means of high investment (forts, garrisons). A more moderate policy had already been proposed by 'Commander' Hendrik Adriaan van Reede tot Drakensteyn in 1677, but Van Goens' influence only vanished after his retirement in 1681.

Uit *The Dutch Overseas* door prof.dr.ir.C.L.Temminck Groll, 2002, Waanders Publishers, ISBN 90-400-8743-1.

where Fort Cochin now lies. A hub was created for traders from the west (the Middle East, East Africa) and from the east (as far as China).

As the 18th century progressed, the Dutch also encountered increasing difficulties with several local rulers. In 1741, the conflict with the Raja of Travancore resulted in the battle of Colachel, which the voe lost. In 1743, a treaty was signed with the Raja of Travancore, and another one ten years later, in which the Company declared that it would renounce all other allies. Because of this, several other Malabar rulers - like the Raja of Cochin

felt betrayed, and the Dutch definitively lost their chances of any monopoly of the pepper market in Malabar. In the 1770s and 1780s, the Company sold several forts to the local rulers and by the time of the French invasion of the Netherlands, only Cochin and Quilon were still Dutch. Due to the rather confused political situation - the Dutch were asked by Stadholder William V to hand over the territories

to the British - the 'Commander' of Cochin initially refused to surrender. After a brief bombardment, Cochin's powder magazine was struck and blown up, and the town passed into British hands in 1795. R. Barendsen, voc vestigingen aan de Malabar kust, Calcutta 1966.

In 1341, a great tidal wave altered the hydrographical situation at Fort Cochin. During the Dutch period, various buildings in and around Cochin were newly constructed and modernised. The specific Dutch contribution to Cochin also included tree-planting, which clearly rested on a deliberate policy. An

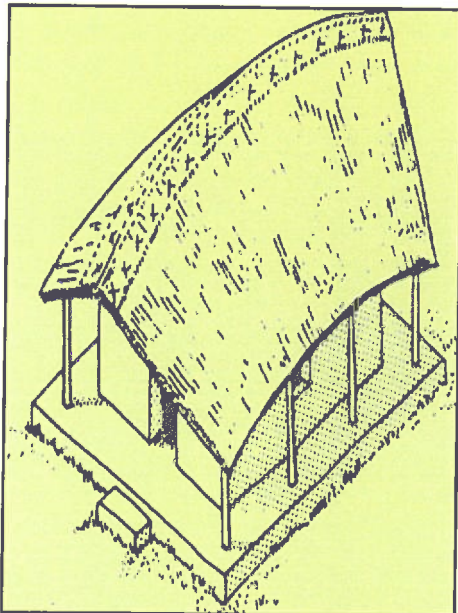
open field of fire was created. The Portuguese grid structure with various buildings was largely retained within the 17th-century circumvallation of Fort Cochin. During the Dutch period, various buildings in and around Cochin were newly constructed and modernised. The specific Dutch contribution to Cochin also included tree-planting, which clearly rested on a deliberate policy. An

open field of fire was created. The Portuguese grid structure with various buildings was largely retained within the 17th-century circumvallation of Fort Cochin. During the Dutch period, various buildings in and around Cochin were newly constructed and modernised. The specific Dutch contribution to Cochin also included tree-planting, which clearly rested on a deliberate policy. An

18e eeuwse woonhuis in Church Road in Cochin, voorheen de Heeregracht of Heestraat, opmeting en foto door Y.Hangelbroek, 1990.

De uit het Engels voortgekomen term 'bungalow' komt van het Hindi-woord 'bangale', wat 'hut'

important publication, the 'Hortus Malabaricus' by Baron van Rheede, was also written during this period.

Town Walls. Little recognisable evidence has remained of the polygonal wall structure due to the urban development of the field of fire and the excavation of the bastions and the walls. The streets on the edge of the old centre, such as Jacob Road and Rampart Raad, still indicate the position of the Dutch bulwark. One of the smaller stone bastions from the Portuguese period may have survived in the terraces of the Bastion Bungalow. The house on this bastion, called Stroomberg in the Dutch era and now 'Stromberg', was probably built by the British in 1806 after the dismantling of the fortifications.

The St Francis Church was completed by the Portuguese in 1516, and was taken over by the Dutch for Protestant services in 1663. Use of the church passed to the Anglican community in 1817, and it is now used by the Church of South India (Protestant).

The church has a rectangular ground plan measuring approximately 12 x 25 metres with a rectangular chancel on the east side and a vestry on the south side. The front façade has three window axes between four pilasters and is crowned by a contorted gable with a bell. The sidewalls are enlivened by buttresses and cambered windows. A stone above the front door showing the inscription 'renovatum anno 1779' indicates building activity in that year. The interior was modernised in 1886 and the tombstones in the floor were moved to the north wall (the Portuguese tombstones) and the south wall (Dutch tombstones). The

Zuid-India

present-day British pews were probably installed at the same time. The only tombstone that remained in the floor was that of Vasco da Gama, who was buried there in 1524 although his remains were repatriated to Portugal in 1538. The Dutch baptismal registers (1751-1804) and the marriage registers (1751-1802) are kept in the vestry, along with a report of the lifting of the tombstones, with detailed drawings, by M.D. Peiloth in 1886.

The Dutch Cemetery is situated on Beach Road, south of the church. The ground measures approximately 40 x 50 metres and is enclosed by a wall. A stone showing the date 1724 has been embedded in one of the fence posts on Beach Road. The graveyard includes various Dutch and British graves. The whole is currently rather rundown and overgrown with plants.

The David Hall is situated next to the church on the west side of the square. This house was originally part of a block with three almost identical 18th-century houses. It consists of a main wing parallel to the square and an auxiliary wing at right angles to this at the rear. Bath wings have tiled saddleback roofs with large eaves. The façade has a central molded front door with architrave and two crossbar windows with shutters on either side.

The window sills, inner shutters and architrave doors in Louis XIV style are well worth mentioning. The kitchen in the auxiliary wing can still be recognized as such. The building was purchased by the CNO India Foundation in around 1992, after which the roof was renewed.

Other town houses in Fort Cochin were probably reconstructed or ren-

ovated during the Dutch period. One of the few houses in which the Dutch influence is demonstrable is the house opposite David Hall. The VOC emblem is displayed on a stone in the garden wall, with the year 1740 underneath.

Mattancheri Palace lies south-east of Fort Cochin. This was the former palace that was built by the Portuguese for the Raja of Cochin in 1555. The palace also acquired the name 'Dutch Palace' due to the fact that the complex was renewed and enlarged by the Dutch in 1663. It is now a museum and accommodates an office of the Archaeological Department of Kerala State.

The palace consists of four wings around a courtyard. There are many windows in the two-story façades, including crossbar windows. The interior contains murals, window sills and a built-in cupboard with a Louis XIV-style ornamental top.

Jewtown lies south of the Mattancheri palace. Besides various dwelling houses and the synagogue, this quarter is still typified by a large number of warehouses. Dating from 1761, one of the dwelling houses at the top of Synagogue Lane is a very fine example of this period. The structure and orientation of the L-shaped house is identical to the previously mentioned David Hall. The wing containing living areas is parallel to the street, and an auxiliary wing stands at right angles to this at the rear. The front façade displays several Dutch features, such as a stoop, crossbar windows with shutters and richly decorated door framing in a very late Louis XIV style.

The Synagogue belonged to the Pardesi, the so-called 'White Jews'. It

to the north of the house also dates from that century. After independent-ence, Bolghatty became state property. The house was used by officials for the State of Kerala. In the 1960s, it was transformed into a hotel for the Kerala Tourism Development Corporation (KTDC). The building has been recently renovated.

1762. A square belfry, dating from 1760, belongs to the synagogue. The size of this Jewish community decreased substantially after 1950, and the other Jewish community, the Black Jews (with an African background) has almost completely disappeared. Their synagogue lies south of this one but is now used as a warehouse. Another synagogue lay between these two buildings, as did a Jewish burial place.

Approximately 2 km south of Fort Cochin, one of originally two estate fence posts has survived.

The brick fence posts probably belonged to a farmer estate house of one of the voc superintendents. In the 18th century, this ground was known as the Thuin van de Weduwe Beits ('Garden of Widow Beits'). From the gate, three splendid lanes extend like a 'goose foot' towards Cochin.

According to the paintings in the window embrasures, Bolghatty Palace on the other side of the bar was built in 1744, possibly by one of the voc directors for the Malabar Coast. The British Resident occupied the house from 1795 until independence. During the 19th century, one of the Residents modernized the house by enlarging it with the present verandas and the roof (1897). The gallery and dependencies dates from 1568 and was partly destroyed by the Portuguese after the first unsuccessful siege by the voc in 1662, but was rebuilt two years later with help from the Dutch. The window sills and the beautiful blue Chinese floor tiles in the interior are worth a mention. These tiles were possibly transported by the voc from China in 1762. A square belfry, dating from 1760, belongs to the synagogue.

The two-story house has a rectangular ground plan measuring 34.5 x 18.5 metres, with galleries on the east and west sides and a porch on the main axis of the house. The galleries are supported by round and square columns, with Doric capitals on the ground floor and Ionic ones on the upper floor. In the interior, the central rooms on both story's contain a number of architectural details of Dutch origin,

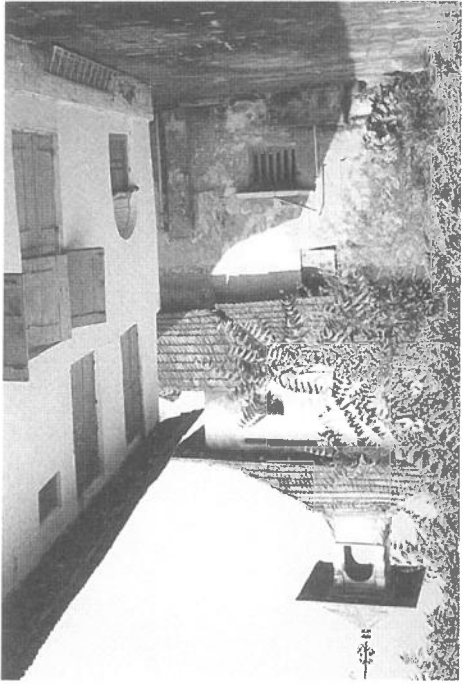
such as the doors with decorated brass escutcheon plates, crossbar windows and wan cupboards with richly carved volutes in Louis XIV style. There are decorative paintings with coats-of-arms, rosettes, and birds above the windows and door in the embrasures on the west side.

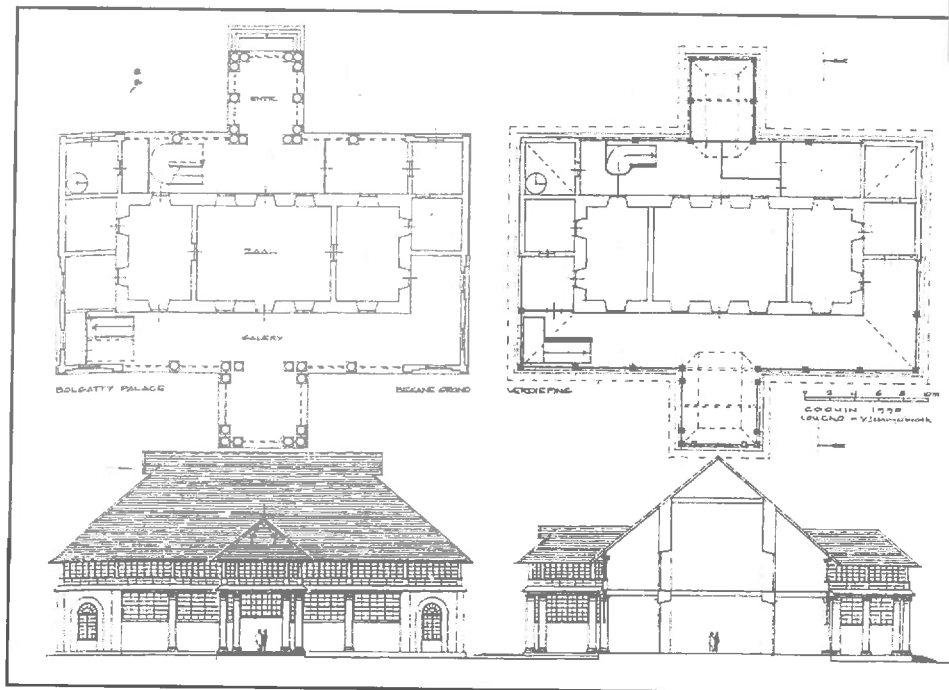
The Chendamangalam Palace was most probably built by the Paliyath family and has remained in their hands right down to the present day. The link between the Dutch and the Paliyath family dates from the time of the conquest of Cochin by the Dutch, i.e. 1663. Paliyath Achan, the chief commander and first noble, helped the Dutch against the Portuguese. Admiral Rijckloff van Goens drew up a testimony in his favor, and this testimony was renewed in 1691. In 1785, Paliyath Komi Achan bought the Paulistan island and the fields in Vypin from the Dutch East India Company for 6000 Rupees. He may have had the present palace built in that year or shortly afterwards.

The two-story palace consists of a rectangular main block measuring 14.95 x 16.35 metres and an entrance wing with portico measuring 18.50 x 6.10 metres. The stone columns of the portico have beautiful capitals, sculptured in Kerala Style. The entrance gate and the roof construction were also made by local craftsmen. The only European feature is the deployment of sash windows.

K. T. Ravindran et al., Heritage Zone Fort Cochin and Mattancheri, New Delhi 1989.

Y. Hangelbroek and M.P. Wolff, Cochin, CNO, Amsterdam 1990. Detailed documentation with photographs.

Zuid-
India

graphs and measured drawings by Y. Hangelbroek (Hoorn), now in the RDMZ archives.

F. F. Ambagtsheer and F. Franken, Cochin, Heritage Zone Project, India, A mixture of cultures, Results of fieldwork, Delft University 1992 (Ambagtsheer & Franken 1992).

LB. Wevers, Dutch monuments in India, Bolgatty and Chendamangalam Palace at Cochin, Utrecht 1997.

Of the places north of Cochin, we shall first discuss Cannanore. Fort St Angelo is of Portuguese origin and was begun in 1505. After Fort Cochin had been captured by the Dutch, this fort, too, was taken by Van Goens on 15 February 1663. Repairs were carried out in the middle of the 18th century, as is indicated by the observations of De Jong in 1756. In 1771, the fort was sold to Raja Ali, after which, in 1790, it was captured by the British. Nowadays it is a museum and the Archaeological Survey of India has an office there.

The fort is situated on a rocky island, and is triangular with sides of approximately 200 metres. The landward side, facing north, is protected by a main moat, a ravelin and an outer moat, and the east and west sides are lapped by the Arabian Sea. The various constructions and circumvallation are built of laterite, a reddish brown soil.

The south point of this fort is almost empty and is surrounded by fragments of the old walls. A 17th century Dutch bastion stands halfway along the peninsula, with a building that currently accommodates the ASI. On the

northern wall, which has bastions at either end, there is a lighthouse and a gravestone. Various barracks and arsenals with stone barrel vaulting are situated behind these.

The graveyard itself lies near the fort but is currently in a very run-down and overgrown state. There must have been Dutch graves here at one point but no remnants of these can be recognized.

Calicut is the place where Vasco da Gama reached India in 1498 and where the vee made its first official contact with the Malabar Coast and, in particular, with the local ruler, the Zamorin of Calicut. However, the vee never founded a factory in Calicut, although there were important commercial relations with the town. In 1661, for instance, an agreement was made with the Zamorin that the pepper grown in his area would be sold to the vee.

Fort Crangamore was built by the Portuguese in 1503 on an elevated piece of land measuring approximately 100 x 250 metres. It controlled the confluence of three waterways a few miles from the sea. The Dutch managed to take the fort in 1662. In 1789, the vee sold the fort, along with Fort Ayakkottai, to the Raja of Travancore for 30,000 Surat rupees, to round off his line of fortifications against the Sultan of Mysore.

The current triangular layout with bastions and earthen wall was probably realized immediately after its capture by the vee in 1662. Little remains of the fort except a few parts of the earthen wall and bastions. The brick wall 20 metres long, on the north side

Dutch gable with volutes in Louis XIV style. There are three monumental tombs within the walls of the church, including the grave of De Lannoy.

Fort Padmanabhapuram lies one and a half kilometres east of U dayagiri. This fort, which was also strengthened by De Lannoy in the 18th century by means of a heavy stone wall, contains the old palace of the Rajas of Travancore. The museum collection of the palace includes a Dutch cabinet. Fort Vattakottai is one of the best preserved forts built by De Lannoy. It was constructed on the orders of the Raja of Travancore in the middle of the 18th century. The stone fort measures approximately 80 metres square and has four bastions on the corners. The bastion on the south-east corner extends right down to the sea.

est Portuguese construction can still be found. These parts have been classified as a 'protected monument' by the ASI.

The voc factory in Anjengo was burned down by the English in 1696. There is a small, intact, English fort here, dating from 1694, and it gives a good impression of the voc fortifications at that time. Varkala, situated a few kilometres inland, has a Hindu temple with a Dutch ship's bell displaying the inscription 'Zeeland 1737 Pieter van Belzen'.

Colachel is of historical importance due to the battle that was fought there between the Dutch and troops from Travancore in August 1741. The battle, in which the Dutch were defeated, signified the end of the Dutch trading monopoly on the Malabar Coast. Adjacent to the church in Colachel is the monument commemorating the victory of the Travancore army.

Fort Udayagiri was built in around 1600 on the orders of the Raja of Travancore. It was reinforced in 1741-1744 by De Lannoy, a Dutch officer serving in the voc armed forces, who was captured by the Travancore army in the Battle of Colachel in 1741.

De Lannoy was subsequently employed by the Raja of Travancore and had various fortifications built or reinforced, such as those at Padmanabhapuram and Vattakottai. Fort Udayagiri consists of a large, rectangular, open piece of ground surrounded by a heavy, stone, defensive wall with crenellation. The inner yard contains the walls of plastered church that probably stems from the 1740s. The front facade is crowned by a

Dutch captain remained for some time in Tripunittura. There are still two remarkable buildings displaying Dutch architectural influence.

The Kaly Kotta is an estate house dating from the late 18th century, which formerly functioned as a school building and is now in use as a meeting place. The building, with three consecutive hipped roofs, has a richly detailed facade, with pilasters and sash-windows with fine glazing bars. Little is known of the origins of Bungalow Palace, situated opposite the Kaly Kotta. It is a late

18th-century building with, on the top-pel floor, a hall with eight murals applied on the window piers, showing representations of Napoleon, the British, the Raja of Cochin, and various unidentified portraits.

The voc founded its first factory on the Malabar Coast in Kayamkulam (Calicoyian). Unfortunately, no remnants of this have survived. Tangasseri lies roughly three km west of Quilon on a rocky peninsula. The Portuguese built Fort Thomas here, which, in its strategic position, shows a certain similarity to Fort St Angelo in Cannanore. After the fort had been taken by the Dutch, it was also reduced in size and modernized with bastions and earthen ramparts. Repairs were carried out on the fort in 1684 and again in 1756 after a part of the fortifications had collapsed into the sea. The complex is now in a dilapidated state, and the north bastion, on which various British tomstones and a bellry are situated, is threatened by quarrying activities. On the south side,

a few sections of wall from the old-

gives an impression of the interior construction. There is a memorial stone in the open central area, marking the official preservation of the fort by the government of Travancore in 1909.

The Portuguese founded Fort Ayakkottai in Pallipport in 153 for the purpose of controlling the estuary. This means that the current tower could be the oldest European construction in India. It was captured by the vee farces in 1661 and in around 1687 the voc maintained a watch here, 5 man strong. In 1698, Governor Zwaarddecroon observed that the course of the river had shifted northwards, so that the tower had largely lost its military function. Along with the nearby Fort Cranganore, it was eventually gold to the Raja of Travancore in 1789. The plastered tower has a hexagonal ground plan and is around 9 metres high. Three square gun slits have been built into each side, one above the other. The wadden constructions of the Hoors and roof are no longer present.

The former Dutch lep rosarium is situated in the grounds of the little Flower Convent. The aval stone in the facade indicates that the building dates from 1728. The elongated building is divided into four by partition wangs, which, because they do not extend right up to the roof, allow a view of the entire roof construction and also ensure ample ventilation

Further along the coast is Cochin, already described, and south-east of Cochin lies Tripunittura, where the palace of the Raja of Cochin was originally situated. After the surrender of Cochin to the British in 1795, the

Woonhuizen in de VOC-tijd door Rugier Timmer

Zuid-India

Stedebouw

De nederzettingen, welke gesticht zijn in opdracht van de Verenigd Oostindische Compagnie en de West Indische Compagnie vertonen in aanleg een een zekere gelijkenis.

In een proefschrift getiteld "Dutch Town Planning Overseas during VOC and WIC Rule" duidt dr.R.van Oers op door de Heren Zeventien aan de stichters van de nederzettingen verstrekte richtlijnen en de vooropgezette bedoeling de opzet van de nederzettingen planmatig aan te pakken.

Van Oers laat doorschemeren dat daarbij de denkbeelden van Simon Stevin (1548-1620) waarschijnlijk leidraad zijn geweest bij het opstellen van de richtlijnen.

In een door Stevin opgesteld geschrift getiteld "Van de Oirdening der Steden" wordt een model beschreven van de ideale stad. Stevin heeft dat model opgesteld met sterke overeenkomsten met het Romeinse legerkampement (castrum). Dat is niet verwonderlijk als in gedachte wordt gehouden dat Stevin adviseur was van Prins Maurits en in diens opdracht voorschriften voor legerkampementen had opgesteld, waartoe hij de Romeinse 'kunst van het oorlogvoeren' had bestudeerd.

Nederzettingen, welke werden opgezet volgens de grondbeginselen van de ideale stad, hadden twee duidelijk herkenbare assen, welke loodrecht op elkaar stonden met poorten aan beide uiteinden in de verdedigingswal; zij waren dus omringd door verdedigingswerken met op regelmatige afstand bastions.

Binnen de wallen was de ideale stad verdeeld volgens een regelmatig

rechthoekig stratenpatroon waarbij de bebouwing volgens een vooropgezet en steeds opnieuw toegepast patroon was verdeeld naar maatschappelijke groepering.

Water vormde een element van verdediging, distributie en vermaak en diende uiteraard voor de dagelijkse behoefte zoals afvoer van vuilwater.

De bebouwing werd verdeeld in vier bouwzones, op hun beurt weer verdeeld door de plaatsing van verbijzonderingen zoals kerkgebouwen, schoolgebouwen etc. De straten dienden 60 voet breed te zijn, de bouwblokken lang en breed 360 voet en de grachten 180 voet.

Stevin pleit, met het oog op een efficiënt plan, voor rechthoekige plannen en haalt daarbij aan steden als Coevorden en Palma.

Als tweede typisch Hollandse element introduceert Stevin twee grote open ruimten: een voor de grote markt en een voor het beursplein. Overige open ruimten zijn voor de beestenmarkt, de korenmarkt, de houtmarkt en de steenmarkt. Laatstgenoemde ontstaan door het weglaten van een bouwblok.

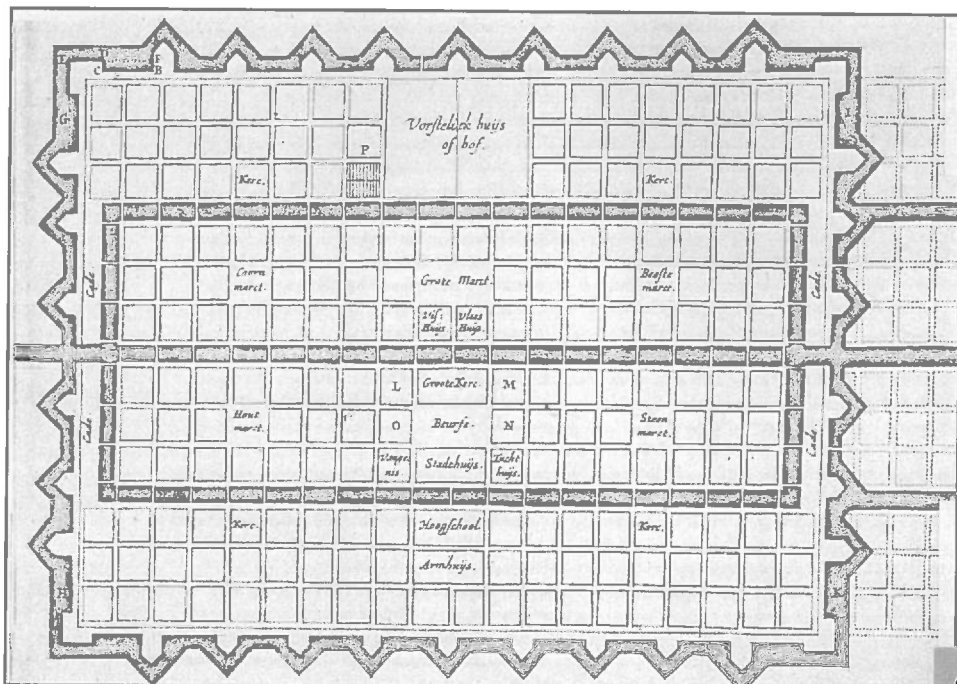
Terwijl in landen met een absoluut heersende persoon het paleis van deze persoon in het midden van de stad zou zijn geplaatst, wordt door Stevin de plaats van dit paleis met opzet excentrisch gehouden, hetgeen hij in een andere verhandeling, 'Het Burgherlick Leven', onderbouwd heeft.

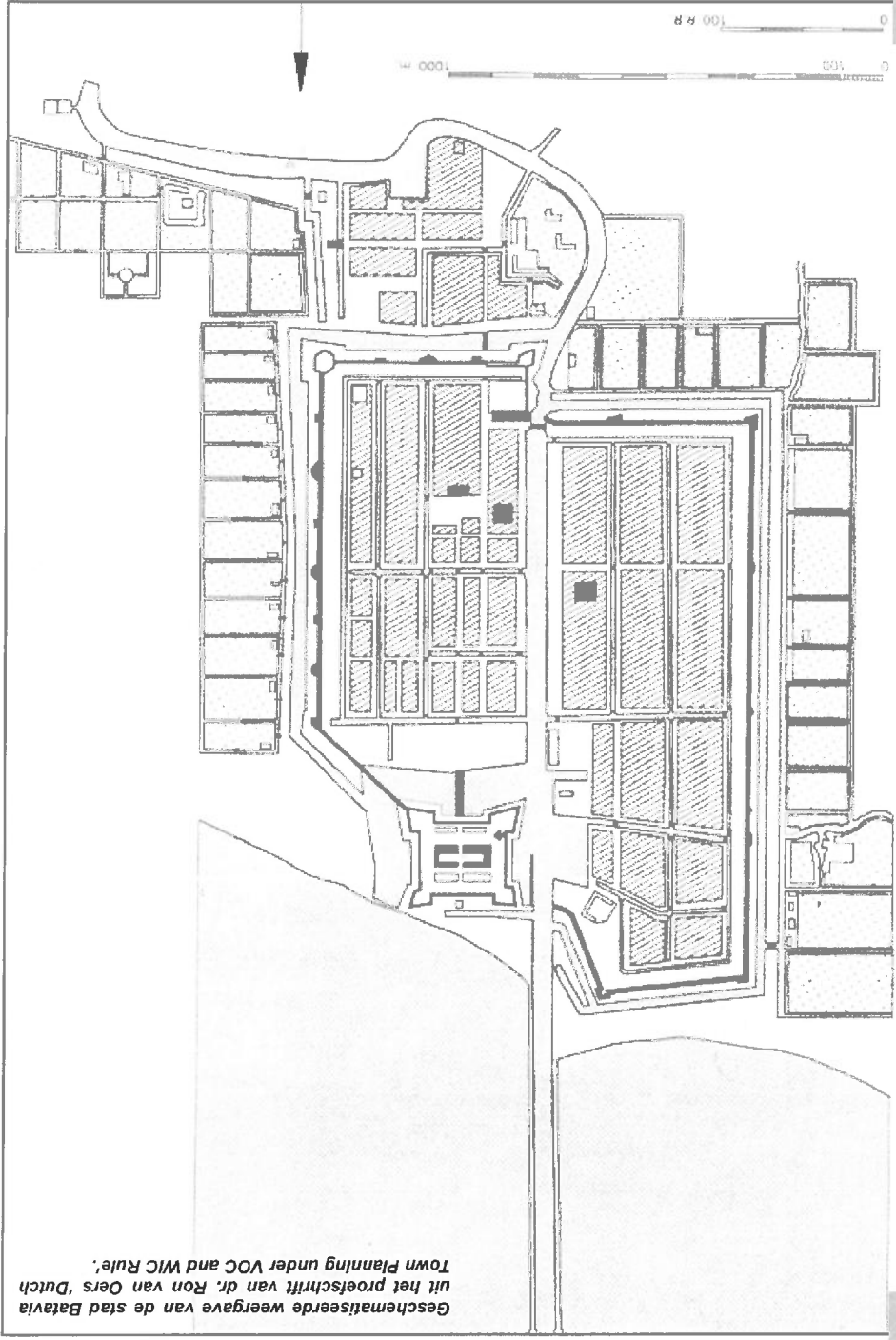
Het derde element in het model wordt gevormd door het intrinsiek democratisch karakter van de opzet. Terzijde van de grote open ruimten staan gebouwen voor het stadhuis, de grote

Dit artikel is een bewerking van lezingen naar aanleiding van de totstandkoming van het boek 'Wonen in Indië' door Esther Wils voor de Stichting Tongtong in 1999, waarvoor ik de foto's heb gemaakt, een boek waarin het hoofdzakelijk om de beleving van het Indische woonhuis ging.

Stedebouwkundig en architectonisch zijn er grote gelijkenissen te ontdekken in de nederzettingen welke tot stand kwamen onder het bestuur van de VOC in Voor Indië (India), Ceylon (Sri Lanka) en Nederlandsch Oost Indië (Indonesië).

Illustratie bij 'De Ideale Stad' van Simon

Geschematiseerde weergave van de stad Batavia uit het proefschrift van dr. Ron van Oers 'Dutch Town Planning under VOC and WIC Rule'.

belang dat in oorsprong de stad slechts aan één zijde van de rivier de Ciliwung zou komen te liggen. Binnen tien jaar na de stichting van Batavia werd de stad al uitgebreid over de rivier. Op de primaire as liggen achtereenvolgend de haven met het fort, de stad en het 'hinterland'. Uitbreiding in eerste instantie was ook langs deze as, Weltevreden. Laatsgenoemde werd in de twintigste eeuw het hart van de stad. De secundaire as, loodrecht op de primaire, is in het centrale deel geoptimaliseerd, ter plaatse van het oorspronkelijke hart van de stad. Ter plaatse van de ontmoeting van de twee assen bevonden zich de belangrijkste openbare gebouwen/functions. Vanwege verdedigingsaspecten werd het gedeelte op de linkeroever van de gekanaliseerde rivier een bouwblok algemeen gevormd door een kanaal, gracht of rivier, welke aan de ene zijde aansloot op de haven en de zee en aan de andere zijde aan het 'hinterland' met zijn handelswaar. De korte zijde van het plan symboliseerde 'continuiteit', daar waar de lange gestolte en van verdedigingswerken voorziene zijden 'discontinuiteit' symboliseerde. Samengevat vormde het Schema voor een Ideale Stad een stelsel beginnend voor het ontwerpen en ontwikkelen van een nederzetting, vooropgesteld, overzee. Begrippen als uitbreiding, baarheid, standarisatie, herkenbaarheid en flexibiliteit spelen bij het ontwerp en de ontwikkeling een rol. Ter onderbouwing kunnen de beginnende van Stevin's Ideale Stad worden toegevoegd aan de plattegrond van Batavia.

Bij de ontwikkeling van Batavia is van belang dat in oorsprong de stad slechts aan één zijde van de rivier de Ciliwung zou komen te liggen. Binnen tien jaar na de stichting van Batavia werd de stad al uitgebreid over de rivier. Op de primaire as liggen achtereenvolgend de haven met het fort, de stad en het 'hinterland'. Uitbreiding in eerste instantie was ook langs deze as, Weltevreden. Laatsgenoemde werd in de twintigste eeuw het hart van de stad. De secundaire as, loodrecht op de primaire, is in het centrale deel geoptimaliseerd, ter plaatse van het oorspronkelijke hart van de stad. Ter plaatse van de ontmoeting van de twee assen bevonden zich de belangrijkste openbare gebouwen/functions. Vanwege verdedigingsaspecten werd het gedeelte op de linkeroever van de gekanaliseerde rivier een bouwblok algemeen gevormd door een kanaal, gracht of rivier, welke aan de ene zijde aansloot op de haven en de zee en aan de andere zijde aan het 'hinterland' met zijn handelswaar. De korte zijde van het plan symboliseerde 'continuiteit', daar waar de lange gestolte en van verdedigingswerken voorziene zijden 'discontinuiteit' symboliseerde. Samengevat vormde het Schema voor een Ideale Stad een stelsel beginnend voor het ontwerpen en ontwikkelen van een nederzetting, vooropgesteld, overzee. Begrippen als uitbreiding, baarheid, standarisatie, herkenbaarheid en flexibiliteit spelen bij het ontwerp en de ontwikkeling een rol. Ter onderbouwing kunnen de beginnende van Stevin's Ideale Stad worden toegevoegd aan de plattegrond van Batavia.

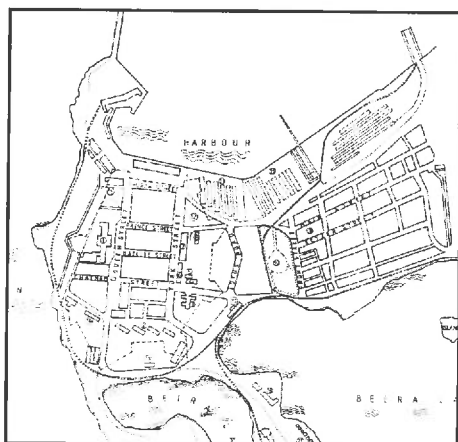
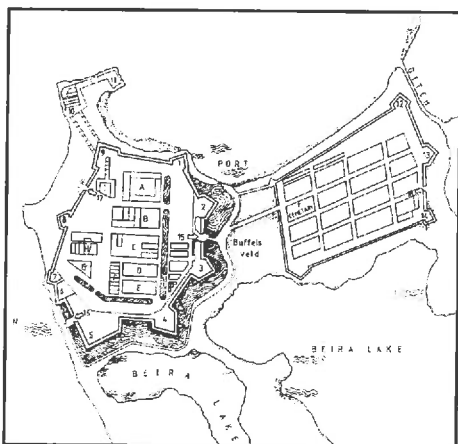
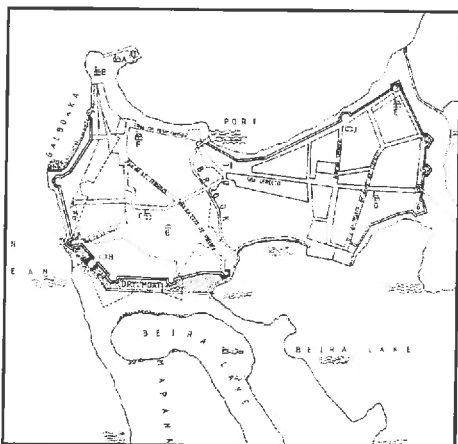
Het valt aannemelijk te maken dat Stevin adviezen heeft verstrekt aan

boeren.

De grachten verdelen de stad in min of meer regelmatige bouwblokken en ontsluiten deze.

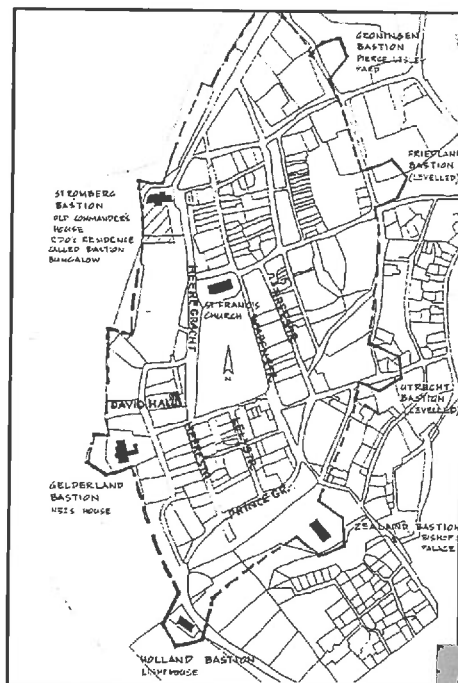
Buiten de wallen liggen de tuinen, de enige bebouwing hier wordt gevormd door de bebouwing van de Javaansche boeren.

Het valt aannemelijk te maken dat Stevin adviezen heeft verstrekt aan boeren.

Colombo in het midden van de 17e eeuw, in het midden van de 18e en aan het einde van de 19e eeuw.

Cochin, zie The Dutch Overseas, plattegrond van de versterking met enige monumenten ingetekend naar Ambachtsheer/Franken 1991 en Revindran 1989.

Zuid-India

Jan Pietersz. Coen. Zeker het oorspronkelijke rechter deel volgt de grondbeginselen van de Ideale Stad van Stevin, zeker daar waar het de ruimtelijk-functionele en organisatorische aspecten betreffen.

Er is geen hard bewijs voor de directe bemoeienis van Simon Stevin met de opzet van een standaard stelsel van regels voor het opzetten van een nederzetting. Wel is er een uitgebreide correspondentie tussen Stevin en Jan Pieterszoon Coen, de eerste gouverneur-generaal. Stevin heeft een plan gemaakt voor het fort en de stad, deze is echter verloren gegaan. Dat Stevin grote invloed heeft gehad, niet alleen door z'n theorieën maar ook door zijn studenten, op de stedenbouwkundige uitleg van vele nederzettingen kan met gezag worden aangenomen.

Batavia is een stad geweest die door de Hollanders van begin af aan opgebouwd is. Aanvankelijk onder de naam Jayakarta, later door Jan Pieterszoon Coen omgedoopt tot Batavia en (uiteraard veel later) door de Indonesiërs weer omgedoopt tot Jakarta. Batavia is overigens lang niet de enige stad in het voormalige Nederlands Indië waarvan de grondlegging terug te voeren is op beginselen zoals die naar waarschijnlijkheid door de bewindhebbers van de Compagnie zijn meegegeven aan de stedenstichters. Steden als Semarang, Cirebon, Ambonstad in Nederlands Indië en bijvoorbeeld Recife in het tegenwoordige Brazilië vertonen in aanleg een overeenkomstig patroon.

Bij steden, welke in oorsprong niet zijn opgezet door de Compagnie,

maar welke zijn verworven, in het algemeen door geweld, is aan de uitbreidingen vaak te zien op welk moment de Hollanders het voor het zeggen kregen.

Colombo in het tegenwoordige Sri Lanka, voorheen Ceylon, laat zien dat de uitbreiding van het oude gedeelte in de loop van de zeventiende eeuw onder invloed van de Hollanders tot stand kwam. In 1658 werden de voormalige heersers over Ceylon, de Portugezen, verdreven en vanaf dat moment stond het land onder bestuur van de Compagnie.

Een eeuw later was het gedeelte buiten de omwalling geheel volgens een regelmatig stratenpatroon aangelegd. Namen als Keizerstraat, thans Keyserstreet, Prinsenstraat, tegenwoordig Princestreet, en Eerste Kruisstraat, thans 1st Crosstreet, werden geheel volgens Hollandse traditie gebruikt. Bij de herinrichting van het gedeelte dat voorheen het fort vormde is in de daarop volgende eeuw ook weer een duidelijk regelmatig stratenpatroon terug te vinden.

Cochin werd, net als Ceylon, veroverd op de Portugezen in de tweede helft van de 17e eeuw.

Het stedenbouwkundig plan van Cochin was reeds bepaald door de Portugezen. Dit plan is gebaseerd op een ruimtelijke structuur volgens een min of meer regelmatig stratenpatroon.

De stadswallen werden verbeterd en er werd gekozen voor het veelvuldig planten van bomen.

Woningbouw

Het ligt voor de hand dat de eerste bebouwing, die door de stichters van bijvoorbeeld Batavia, werd gebouwd volgens een beproefd en bekende receptuur werd gebouwd. Oude afbeeldingen laten aaneengesloten rijen huizen zien met trapgevels en zakgoten boven de woningscheidende wanden.

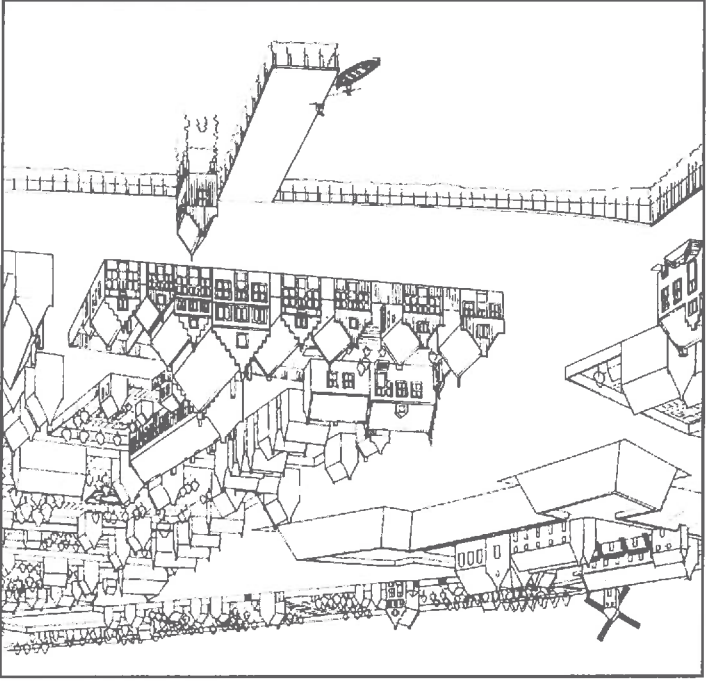
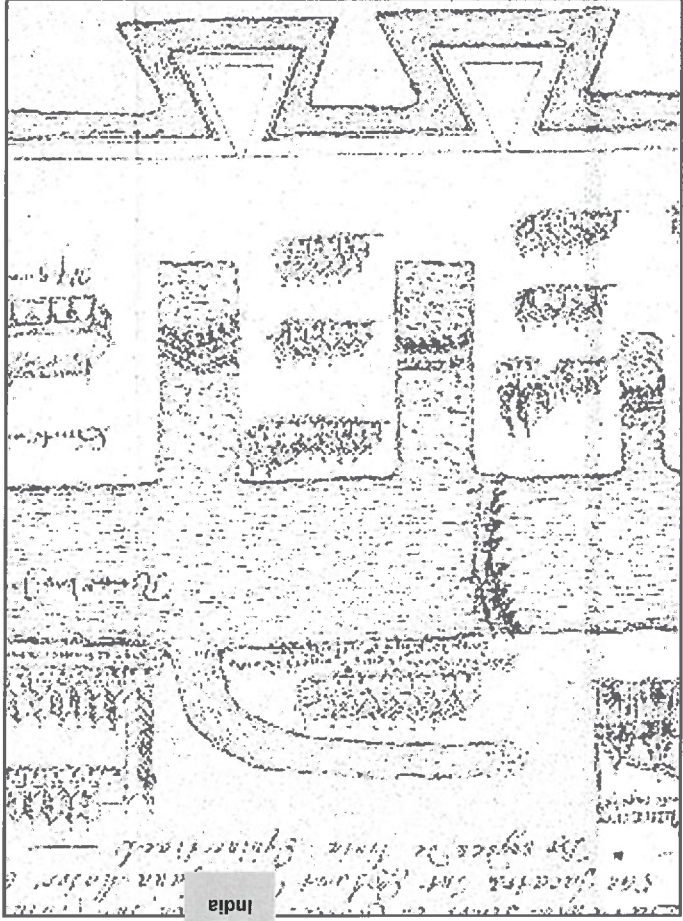
Van dit type huis is zelfs nu nog een enkel exemplaar terug te vinden, zoals het huis aan Taman Fatahillah in Jakarta dat nu in gebruik is als wayang-museum.

Niet alleen in de Oost werd dit model toegepast, ook in het Westen zal men in eerste aanleg niet zijn atgeweken van het bekende patroon.

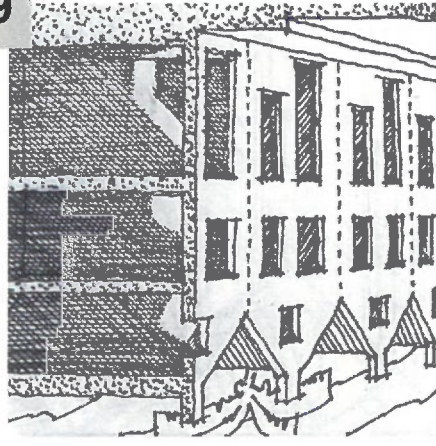
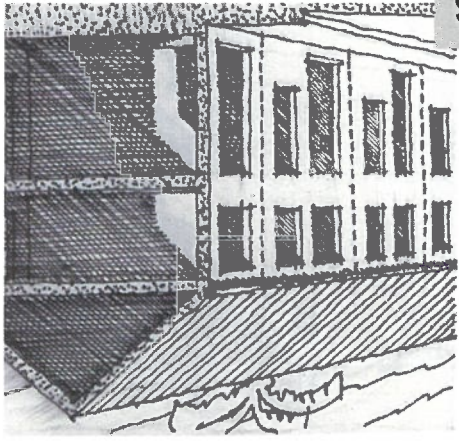
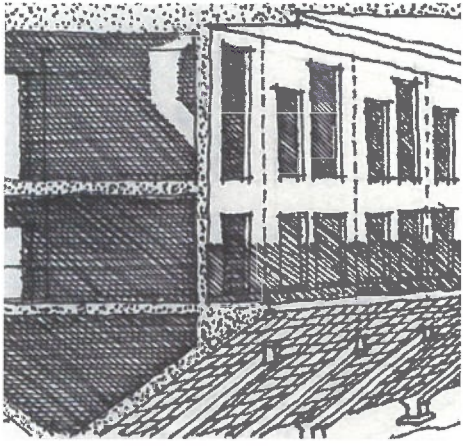
Een moordend klimaat als het Indische met zijn verzenkende zon en tropische regenbuien, waarover zelfs Hollanders zich verbaasd moesten hebben zal alras geleid hebben tot een herbezinning op het uit Holland geïmporteerde model. Opgewarmde gevels en vervolgens drijfnatte bin-nenwanden in de natte moesson, moesten de aanzet zijn geweest om een ander, meer aan het klimaat aangepaste model te gaan zoeken.

Er zijn aanwijzingen dat de Hollanders al snel, waarschijnlijk mede geïnspireerd door de Chinezen, wier woningen altijd al een zadeldak hadden evenwijdig aan de voor- en achtergevel, tot de gevolgtrekking kwamen dat een zakkoot geen geschikt element was voor het klimaat en dat het voorkomen van het opwarmen van de gevels het klimaat in de woningen ten goede kwam. Dat een ruim overstek zowel de gevels droog houdt in het natte jaargetijde als ook

Zuid-India

Gedeele van een kaart van Batavia uit ca. 1622 met als opschrift 'Batavia stadt Nieuw Amsterdam volgens een reconstructie van Paul Hendriks uit 1982 gebaseerd op de castello plattegrond en drie stadia in de ontwikkeling van het stadshuis van Batavia, achtereenvolgens het uit Holland geïmporteerde huis, een huis met gedraaide nok en het uiteindelijke stadshuis in Batavia met 'uitsteker' en 'schoorsteen'.

Zuid-
India

voorkomen dat de gevels overmatig werden opgewarmd maakte dat het oorspronkelijke Hollandse model al snel verdween en plaats maakte voor het soort woning dat zelfs nu nog wel is te vinden in Jakarta.

Het is niet alleen het klimaat, dat van invloed is geweest op de opzet van het huis, zelfs van het meest eenvoudige onderkomen voor onderkoop- en ambachtslieden. Een van grote invloed zijnde verandering in het leven van de net in het verre Oosten aangekomen VOC-ambtenaar was het houden van slaven. Daarvoor was het nodig onderkomens te bouwen en bij de beperkt ter beschikking staande grond betekende dat de dichtheid van bebouwing groot was. Veel ruimte voor buitenshuis oponthoud, anders dan een stoep voor het roken van een pijp aan het einde van de dag, gunde men zich niet en was gezien de verzengende zon ook niet gewenst.

Als materiaal voor de wanden werd aanvankelijk koraalsteen uit de zee gebruikt. Dat had als nadeel dat de woningen, ondanks het pleisterwerk dat als afwerking de steen bedekte, nogal stonken. Koraalsteen bevat immers veel gedierte dat afsterft zodra de 'steen' uit het water wordt gehaald. De schepen, welke naar Indië voeren om de specerijen op te halen welke de basis voor de uiterst lucratieve handel vormde, zorgden tevens voor de bevoorrading van materieel, materiaal en mensen en, brachten op de heenreis naar Indië als ballast ook bakstenen en dakpannen mee. Edoch, men kwam er snel achter dat er in de Indische wereld geen traditie van metselen bestond. Het uitvoeren van schoon metselwerk was dus geen

optie (het huis 'Tokoh Merah', de woning van de gouverneur-generaal Von Imhoff, is voorzien van pleisterwerk waarop bakstenen zijn geschilderd!). Daarentegen was stucadoren een techniek die door de aanwezige inlandse handswerklieden goed werd beheersd.

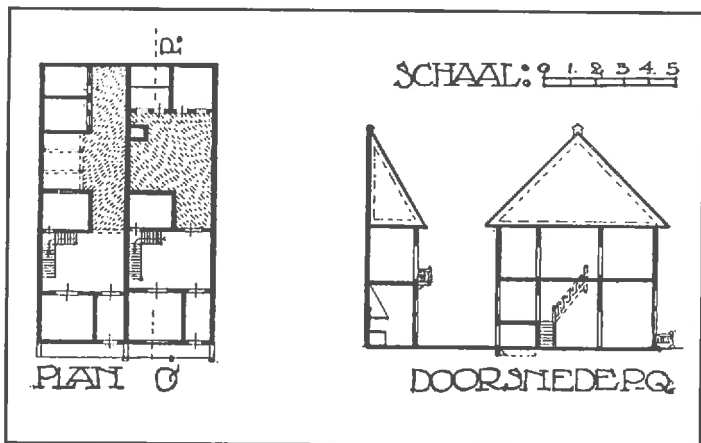
Het pleisterwerk diende met regelmaat te worden voorzien van een laag witkalk (kapoer) tegen schimmels en tegen optrekkend vocht werd de funderingsvoet geteerd.

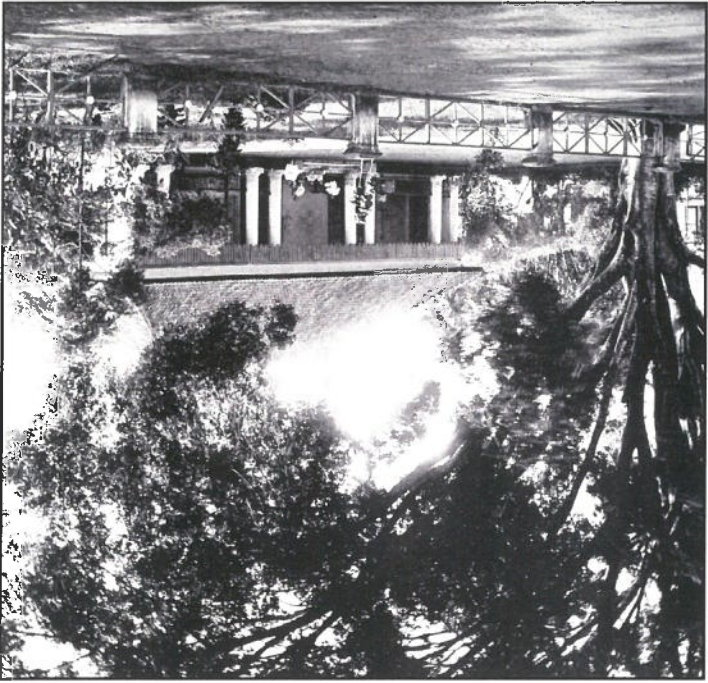
Laatstgenoemde bewerking was bovendien bedoeld om de witte mieren tegen te gaan, welke anders alle houtwerk aantastten.

Ter vervanging van glas in de kozijnen werd veel gevlochten rotan toegepast. Overige details van de deuren en ramen waren geheel zoals men die gewend was in het thuisland.

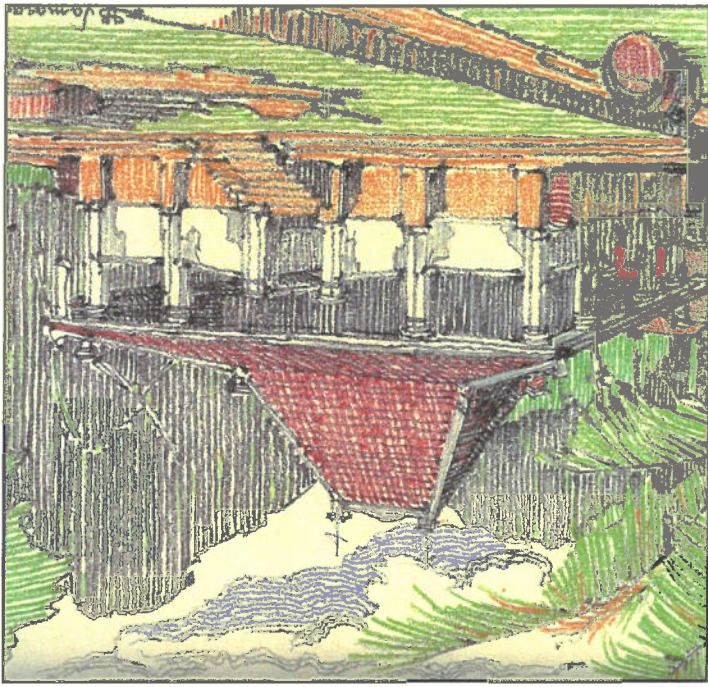
Een curieus detail zijn de vreemde vierkante uitsteeksels boven de woningscheidende wanden ter plaatse van de nok van het zadeldak. Het is enigszins speculatief om aan te nemen dat het een verbastering is van de Hollandse schoorsteen waaraan optisch behoefte was maar waarvoor uiteraard geen emploti bestond.

Voormalig woonhuis aan Taman Fatahilla (voorheen het plein voor het Stadhuis) in Jakarta, oude woningen aan Ruau Malakka in Jakarta (voorheen Malakkastraat) en plattegrond en doorsnede van een eenvoudige woning (maar met slavenverblijven in het achterhuis) in Batavia.

name lieden (waar men Zuid-India tenslotte alleen mee te maken had bij onderhandelingen), waren ruim, vooral hoog en open naar de wereld rondom. Dit is terug te vinden in de woningen uit de tweede helft van de 18e eeuw en daarna. Het model van de 'pendopo', een van de onderdelen van het Javaanse voorname huis heeft ongetwijfeld bijgedragen aan de totstandkoming van het later in zwang geraakte model. Het is het model zoals Berlage het optekende tijdens zijn Indische reis in 1923 in Semarang.

Huis aan de voormalige Molenvliet, tegenwoordig Jalan Gajah Mada, in Batavia, foto door het eertijds zeer bekende fotografies-tudio Woodbury & Page uit ca. 1870 en een tekening van een 'pendopo'-huis te Semarang op Java van Hendrik Petrus Berlage uit 1923.

Nadat gaandeweg de levensomstandigheden door de verdergaande intensivering van de bebouwing binnen de stadswallen slechter werden en de vervuiling met gelijke tred toenam, werd het noodzakelijk elders woonruimte te gaan zoeken. Dat viel samen met een toenemende 'veiligheid', mede ingeleid door een verdergaande 'pacificatie', in het begin van de 18e eeuw en een veranderende opstelling ten opzichte van het leven in de kolonie.

Daar waar aanvankelijk geen belangstelling bestond voor de Indische wereld, de flora en fauna van het gastland, begon zich rond die tijd een stellige verandering te voltrekken.

Vanuit de drukke broeierige benedenstad ontwikkelde zich langs een van de hoofdtoegangswegen naar de stad, de Molenvliet (tegenwoordig Jalan Gajah Mada en Jalan Haram Waruk), een lintbebouwing van voorname woonhuizen. Hier was genoeg ruimte voor een ander type huis: vrijstaand en temidden van een grote tuin.

Een van de belangrijkste daarvan was het Huis de Klerk van de gouverneur-generaal de Klerk, dat hij zich liet bouwen in 1760 (hier niet getillustreerd omdat het de gang van het verhaal niet ondersteund: het heeft meer dan één verdieping). Indien men het zich enigszins kon veroorloven dan was een woning in dit nieuwe gedeelte van de stad verre te verkiezen boven de bedompte en ziekmakende omgeving van het oude Batavia.

Men was zich tegen die tijd ook bewust geworden van de veranderende ideeën omtrent hygiëne zoals het zorgdragen van verse lucht. Dit had gevolgen voor het ontwerp van woningen. Daar waar voorheen werd volstaan met kleine openingen in de gevels werden nu voor- en achtergevel voorzien van ruim bemeten ramen en deuren. De eerder genoemde belangstelling voor de cultuur van het land maakte dat men bereid was geworden om hetgeen het land te bieden had tot zich te nemen. Inlandse huizen, vooral van voor-

Tegen het einde van de 19e eeuw was het model van het Indische woonhuis uitontwikkeld. Het resultaat laat zich als volgt beschrijven.

Overeenkomstig de eisen, die door het klimaat aan de woningen werden gesteld bestond het uit een eenvoudig rechthoekig volume met een pannenkak met grote overstekken, hoge vertrekken en een voor- en achtergalerij.

Het waren buitenruimten voor respectievelijk ontvangst van relaties en de ruimte waar men de gezamenlijke maaltijd aan het einde van de dag gebruikte: het meest openbare en het meest intieme deel van de buitenruimten om het huis. Uiteraard overdekt vanwege de zon en de regen. Groepsfoto's van Indische families zijn vrijwel zonder uitzondering genomen op de voorgalerij.

Het inwendige van de woning bestond veelal uit een binnengalerij, waarvandaan de verschillende privévertrekken werden ontsloten.

Binnen- en buitenwanden werden gemaakt van gepleisterde baksteen, voor de buitenwanden werd wel gebruik gemaakt van een plint van 'kali'-stenen, kali betekent beek/kleine rivier, om optrekkend vocht tegen te gaan.

Het dak van de voorgalerij werd veelal gedragen door gietijzeren of houten kolommen, laatstgenoemde met basementen en kapitelen van de Dorische orde waar overheen een vaak rijk bewerkte dakvoet werd aangebracht. Het merkwaardige is dat vaak nog eens een extra afdak aan de voorgalerij werd aangebracht met smeedijzeren consoles en een golfplaten afdekking. De voet van de kolom-

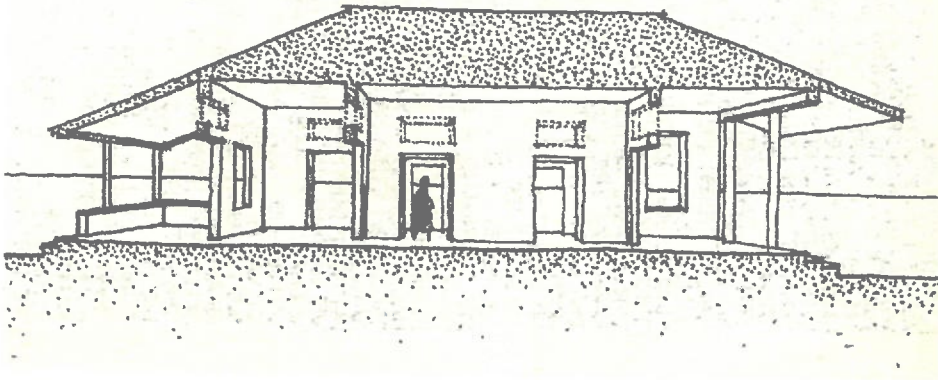
men werd geteerd, wederom om de vernietigende werking van witte mieren tegen te gaan. Tussen de kolommen bevonden zich vaak een houten rolgordijn, de kree, waarmee het licht getemperd kon worden.

Buitenkozijnen werden voorzien van luiken, gescheiden voor het bovenlicht en het overige deel, vaak met regelbare jaloezieën, om naar gelang de helderheid buiten het licht in de kamers aan te kunnen passen.

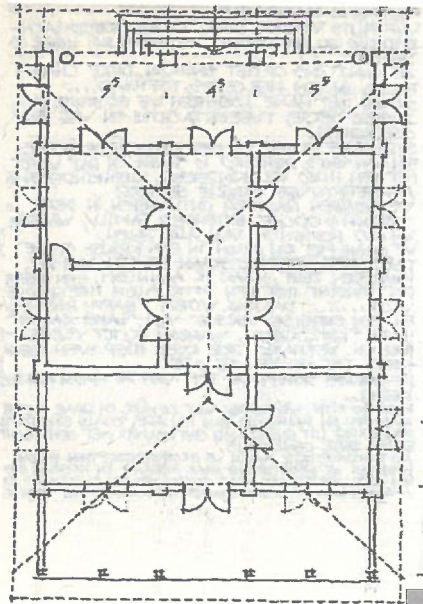
De achtergalerij werd veelal eenvoudiger uitgevoerd met gietijzeren kolommen en golfplaten afdekking.

De beschrijving die Louis Couperus geeft van het fictieve huis van de resident van Oudjikin 'De Stille Kracht' is zo precies dat aanvankelijk de mededeling dat iedere ruimte voorzien was van een individueel dak als niet aannemelijk werd ervaren. Een dergelijk huis zou veel zakgoten hebben gekend, waarmee lekkages aan de orden van de dag zouden moeten zijn. Couperus'beschrijving wordt overigens bevestigd door bijvoorbeeld Ir.H.A.Breuning in zijn boekje 'Het Voormalige Batavia', in het Javaans heet dit een limasan-dak. Van dit type woonhuis zijn er nu, zo'n slordige honderd jaar later nog verscheidene in Jakarta terug te vinden, soms nog in uitstekende staat. Het betreft dan vaak gebouwen die door de overheid in gebruik zijn genomen. Ongebruikelijk in Europese ogen is de scheiding van woon- en slaapvertrekken van de overige ruimten van de woning zoals de keuken en de badgelegenheid.

Slechts de volgende verklaring lijkt aannemelijk: de Hollanders hebben voorafgaande aan de kolonialisering

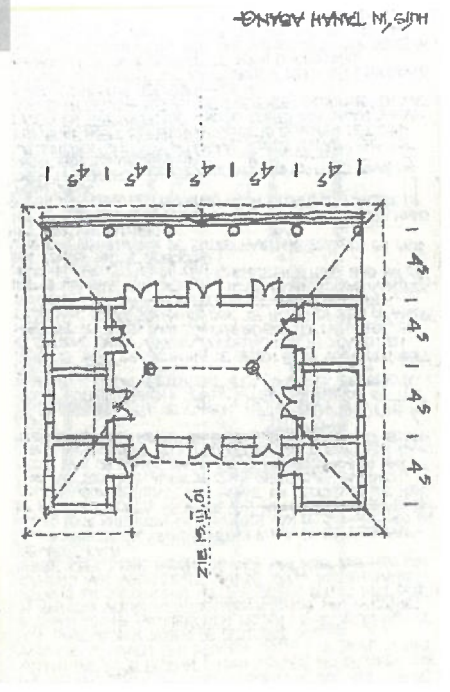
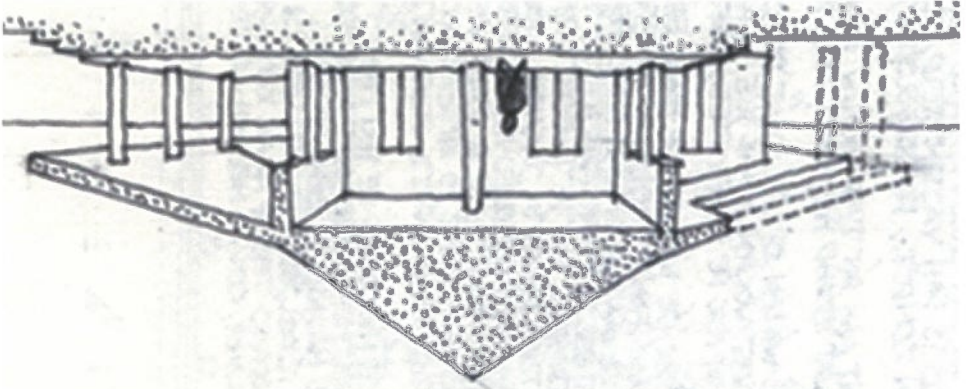
Huis aan de Jalan Pegaangsaan Barat in Jakarta, opgetekend in 1999 en gefotografeerd in 2001, tot het huis behoren twee 'paviljoens', eertijds in gebruik als gastenverblijf, de paviljoens lagen net als het huis aan de straatzijde van het perceel.

Huis in Tanah Abang te Jakarta, plattegrond- en doorsnedetekeningen en opname uit 2001.

Zuid-India

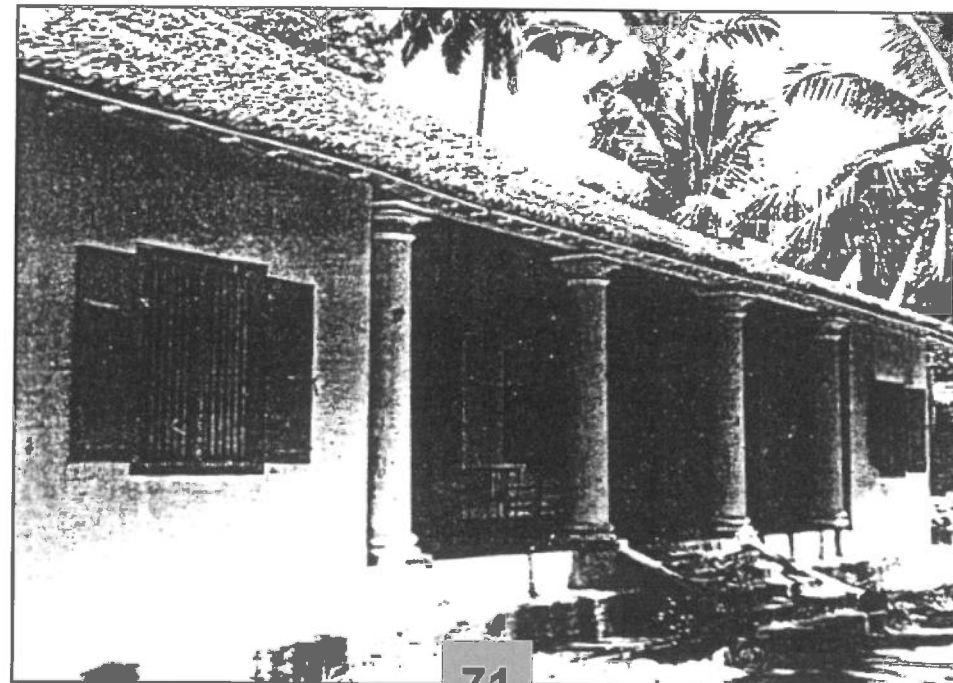
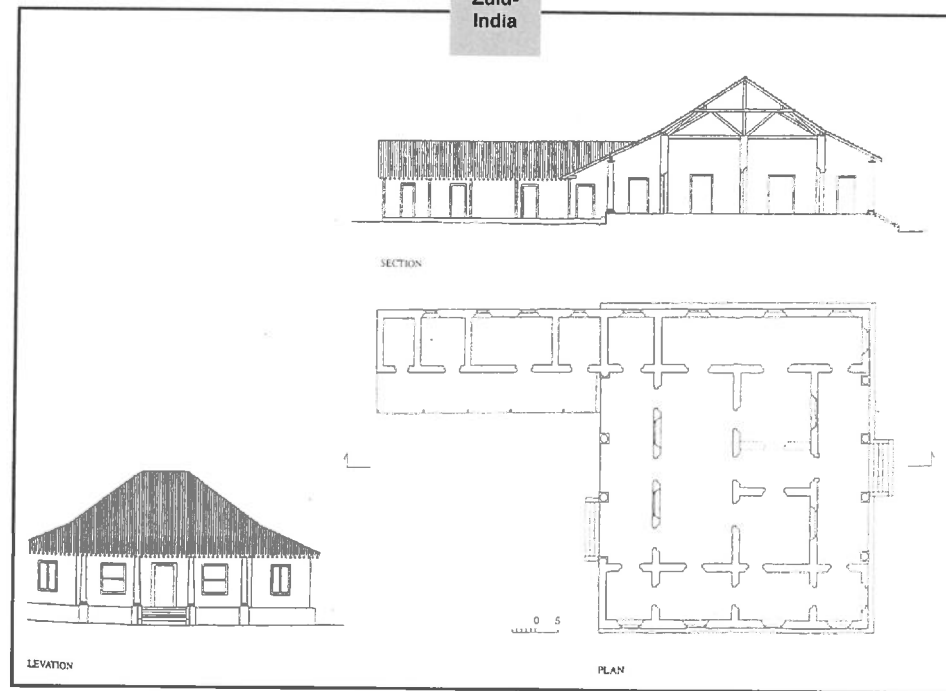

HUIS IN TANAH ABANG

van Nederlands Indië verbleven in Voor Indië. Daar zijn zij in contact gekomen met de hindoe-cultuur waarin men, alvorens de maaltijd s'ochtend te gebruiken, zich diende te reinigen, het is denkbaar dat daarvan daan deze gewoonte werd overgenomen. De keuken behoorde tot het terrein van de bedienden en kreeg daarom een plaats op het achtererf. Bij de badgelegenheden is het opmerkelijk dat de Europeanen er kennelijk geen been inzagen een intieme handeling als baden uit te voeren op het achtererf temidden van de bedienden.

Boerderijhuis Dooranberg in de buurt van Galle, uit "The Architecture of an Island" door Barbara Lawson.

In het midden van de 17e eeuw werd het voormalige Ceylon door de Hollanders veroverd op de Portugezen.

Veel Portugezen bleven echter op het eiland en werden betrokken bij de bouwnijverheid. Dat maakt dat de invloed van de Hollanders op de architectuur tenminste in aanvang niet helder is te duiden.

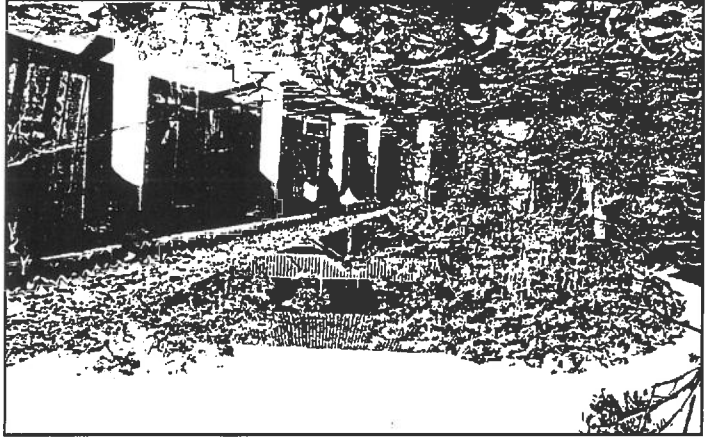
Vanaf het begin van de 18e eeuw trokken veel Hollanders na afloop van hun loopbaan in de VOC in Nederlandsch Indië zich terug op Ceylon. Zeker het koelere klimaat op het hoge centrale deel van het eiland zal aantrekkelijk zijn geweest.

In tegenstelling tot die van de Portugezen hadden de Hollanders een voorkeur voor woningen met slechts één bouwlaag (het Hollands Museum in Colombo heeft twee bouwlagen maar is een voormalig Portugees huis, dat door de Hollanders werd gebruikt als woning van de gouverneur), een voorkeur naar is aan te nemen, werd meegebracht uit Nederlandsch Indië.

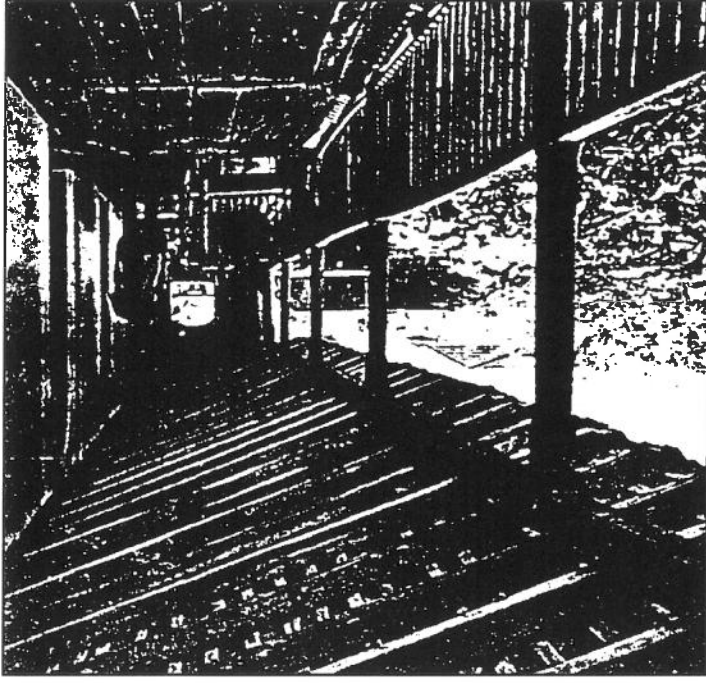
Een voorbeeld van het typische woonhuis is het boerderij-huis Dooranberg in de buurt van Galle in Zuid-Ceylon uit het begin van de 18e eeuw.

Evenals de huizen in Nederlandsch Indië (zie bijvoorbeeld het huis in Tanah Abang in Jakarta) is het huis precies symmetrisch, een symmetrie die slechts wordt verstoord door de vleugel met de keuken en bediendenverblijven.

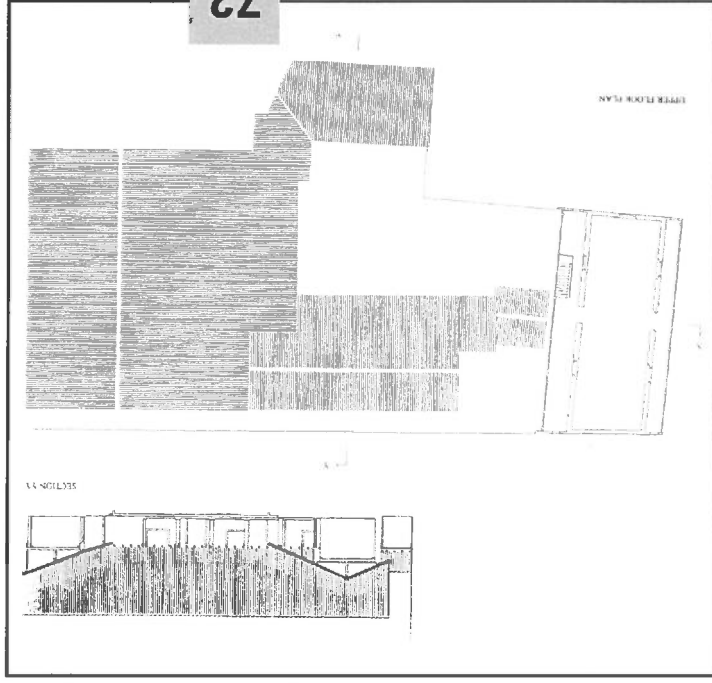
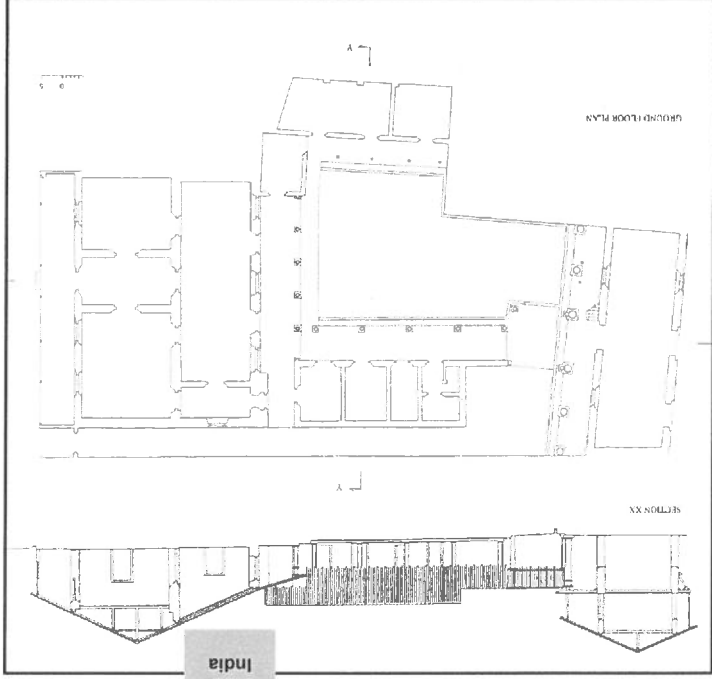
Het lijkt erop dat de villa's van Andrea Palladio uit de 16e eeuw grote invloed hebben gehad op de ontwerpen voor villa's in het moederland en vervolgens op de villa's in het Oosten.

Huis aan de Zeeberg-
street in Galle, uit "The
Architecture of an
Island" door Barbara
Lawson.

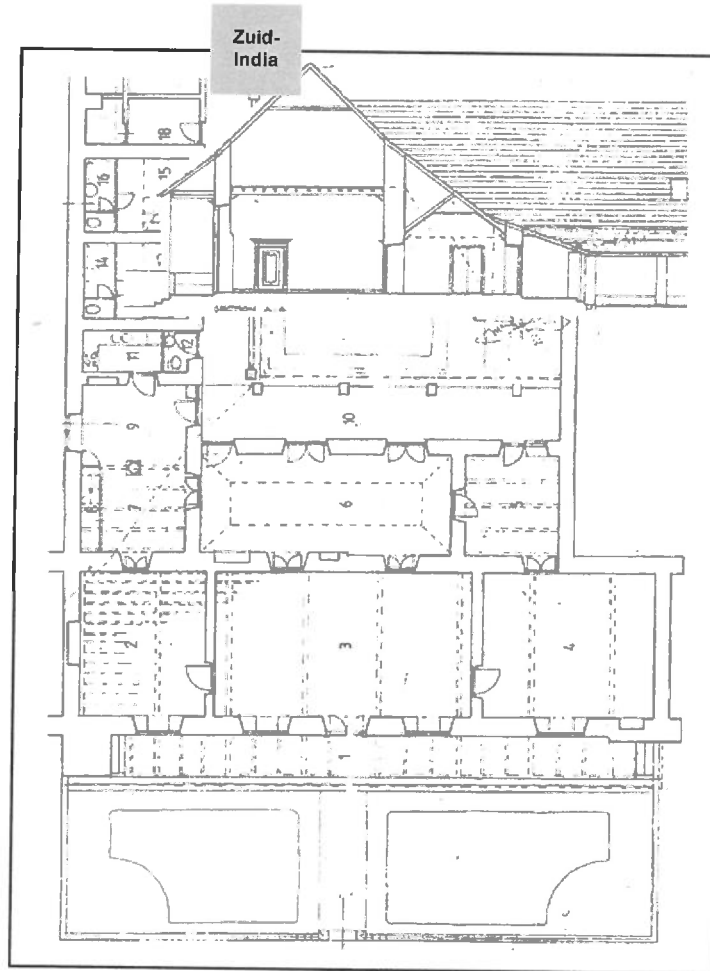
Zuid-
India

72

De plattegrond van het huis doet ver-
moeden dat de beide uiterste rijen
kamers later zijn toegevoegd.
Onderzoek heeft aan het licht
gebracht dat de veranda aan de
voorzijde, en waarschijnlijk dus ook
aan de achterzijde, eveneens later is
toegevoegd.
Niet alleen de plattegrond van het
huis vertoont overeenkomsten met
in sommige woonhuizen
Nederlandsch Indië, ook het gebruik
van grote ver overstekende daken,
hoge ruimtes en veel details in de
raam- en deuropeningen laten ver-
wantschap zien.
Een huis aan Zeebergstreet in Galle,
eveneens in het Zuiden van
Ceylon dat Hollandse, vertoont
Portugese en Singalese invloeden.
Het voorhuis is Hollands, de kolonade
rond de binnenplaats Singalees en
het gedeelte met twee verdiepingen
Portugees.

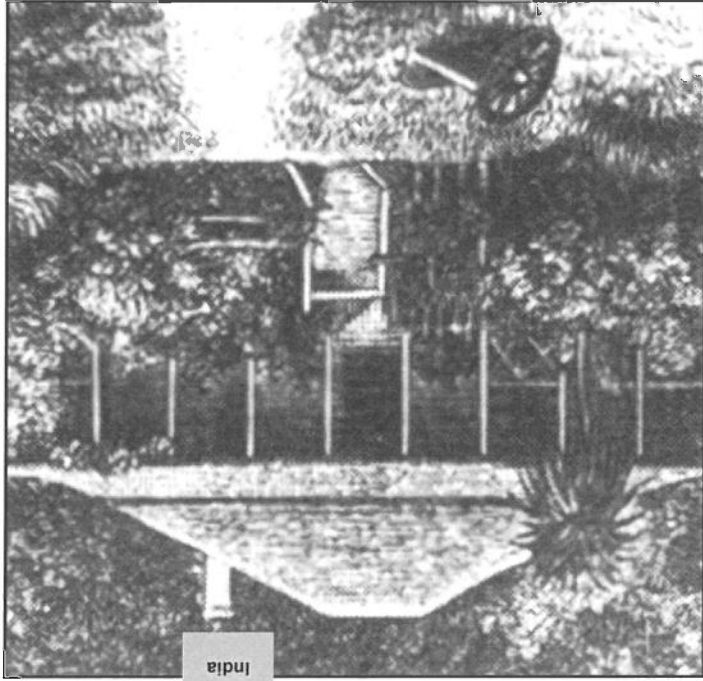
*Opmetingstekening
en exterieuropname
door Y.Hangelbroek,
1990, zie The Dutch
Over-seas door
prof. dr. ir.
C.L.Temminck Groll.*

Aan de Westzijde van het plein aan Church Street in Cochin, voorheen Heeregracht of Heerestraat, in Cochin-Fort staat David Hall, een huis uit een oorspronkelijke rij van drie identieke woningen uit de 18e eeuw. Ook hier is weer het patroon terug te vinden van het woonhuis, symmetrisch van opzet met een vleugel dwars erop voor de keuken, badgelegenheid en de bediendevertrekken. De overige kenmerken zoals hoge ruimten, daken met grote overstekken en ramen met luiken en bovenlichten maken de overeenkomst met de woonhuizen in Nederlandsch Indië en Ceylon compleet.

De conclusie is gerechtvaardigd dat de Hollanders bij het bouwen van hun woningen in het Oosten al snel een soort aan het Oosten aangepaste architectonische formule hadden gevonden.

Zuid-
India

Dat het type huis niet uniek was voor de door de Hollanders in gebruik genomen gebieden in het Oosten wordt misschien wel aangetoond door een illustratie uit een reisgids over Nieuw Zeeland.

A Taste of India by Madhur Jaffrey: Kerala.

Zuid-India

Heaven must be a bit like Kerala, an ancient strip of lush, tropical land that slithers sensuously down the coast of south-western India. Devout Hindus, Muslims, Christians and Jews live in harmony here, the steeples and spires of their age-old temples, mosques, churches and synagogues all aspiring to same common goodness, side by side.

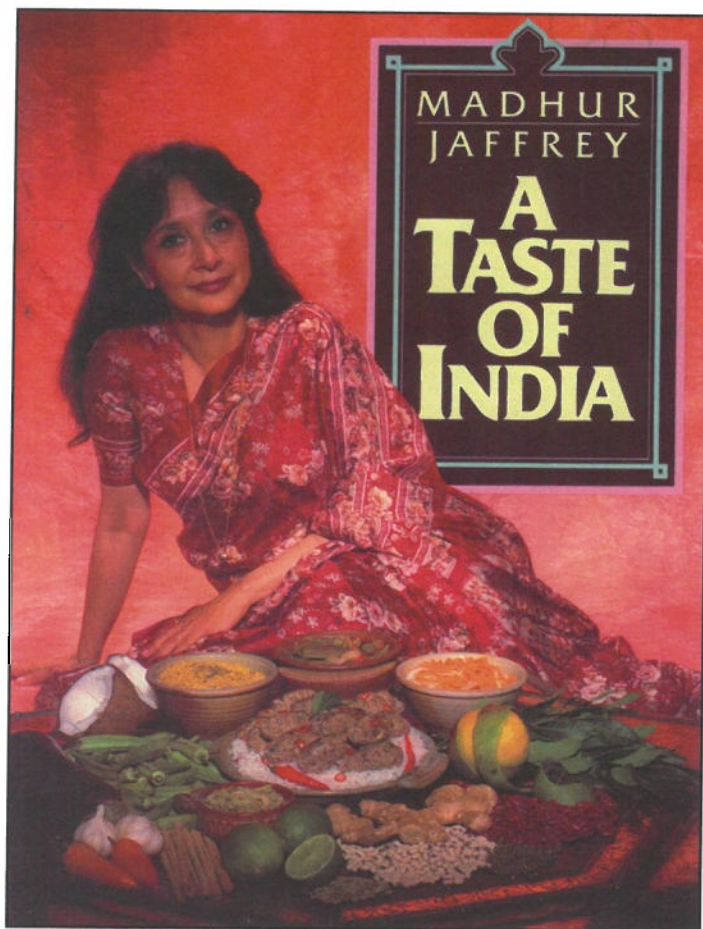
Blessed not only with the winds of tolerance but with temperatures that have around the constantly balmy mark and plentiful rain, the land in Kerala produces with the enthusiasm of a pampered hothouse. When Ibn Batuta, an Arab traveler, traversed this region in the fourteenth century, he found that 'the whole way by land lies under the shade of trees and in the space of two months journey, there is not one span free from cultivation; everybody has his garden and his house is firmly planted in the middle of it.'

The gardens, then as now, are kitchen gardens which do not sit neatly and demurely on one side of the house as a European herb garden might, but encircle it with same abandon. Houses of ten disappear entirely within their verdant, forest-like foliage. Black pepper vines clamber tenaciously up mango trees, the peppercorns huddling together in bright green clusters like bunches of embryo grapes. Nutmeg fruit hang like tennis balls, ready to split open and offer bath their nuts and their special bonus, curls of tangerine-coloured mace. Cinnamon, clove and tamarind trees compete for a view of the sky while cardamom stays close to the ground, hugging its mother bush. There are ginger

and turmeric plants as well, sending fingers of their tuberous rhizomes out into the cool, dark earth. Above all, there are the two trees that give the foods of Kerala their very special character - the sweetly aromatic curry leaf tree (*murraya koenigii*) and the arching, swaying coconut palm.

It has been these spices that have lured traders into Kerala's warm waters since antiquity. The port of Cranganore (called Muzuris by Pliny) saw the ships of the Phoenicians, of King Salomon, of the Syrians under the Selucids, the Egyptians under the Ptolemies, the Greeks, Arabs, Romans and Chinese. Fleeing Christians, led it is believed by St Thomas, sought refuge here in the first century AD and then remained to farm the thriving Syrian Christian community. Early Jewish settlers came here in the same century, fleeing Roman persecution. They stayed on and prospered. Arabs, long-time traders, built their first mosque in Cranganore in the seventh century, in the life-time of the Prophet Muhammad. The Chinese under the Tangs followed soon after with a trading post in Quilon.

In 1494, Pope Alexander VI divided the 'undiscovered' world into two halves. (Indian school children have hooted with laughter at this for as long as I can remember.) Spain was given the world west of the Atlantic, and Portugal the east. Vasco Da Gama hitched up his sails and after circling the Cape of Good Hope, landed in Kerala at the port of Calicut (known for its calicoes) in 1498. The local ruler, the Zamorin, agreed to trade. 'In my country there is an abundance of cin-

Uit 'A Taste of India' door Madhur Jaffrey, 1985, Pavilion Books Limited, ISBN 0-907516-88-2.

Madhur Jaffrey, schrijfster en actrice, groeide op in Delhi. Zij kwam naar London om toneel te studeren.

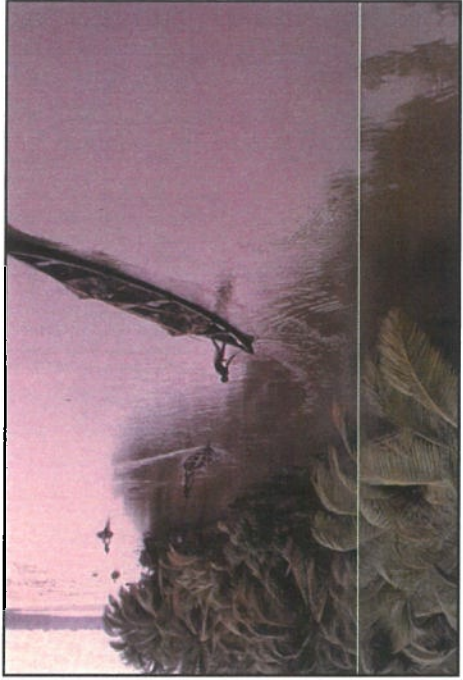
Ze is bekend van haar boeken, haar toneel-spel en de radio- en televisieprogramma's over Indian Cookery.

An intricate network of inland waterways connects much of coastal Kerala. Here coir and sand are being transported in boats.

Tropical India. Cargo boats gliding through the palm-fringed backwaters near Cochin.

The massive jackfruit are treated as vegetables when green, and as fruit when they ripen.

palm-lined terraces where reluctant ducks are herded from one flooded rice field to the next, higher up into the Cardamom Hills where black pepper, Cardamom and ginger flourish, where lemon grass grows wild and where decorously pruned tea bushes sit under the shade of taller trees, and even higher up where forest-covered mountains of luxuriant evergreen beauty sprout ebony, rosewood, sandalwood and teak, all to be bulldozed by the most charming bull-dozer on earth, the elephant.

The foods I have eaten on these travels have been nothing short of magical, varying not so much from town to town as from community to community, with many dishes common to all the surrounding north Kerala region and its name was to become synonymous with the heady, pungent aroma of the best pepper in the world.

What we call 'black' pepper is laboriously hand-picked while still green and then spread out on palm leaf mats to dry in the sun.

Here it shrivels, darkens and turns into aromatic white pepper, the berries are picked when they are almost ripe. They are then soaked and milled to remove the outer hulls.

Needless to say, this King of Spices, used in the past to pay tributes and ransoms and now a part of everyday cooking throughout the world, is used generously in Kerala's own dishes.

To sample these dishes, I have traveled freely across the state, starting from the seas that produce the prawns (shrimps) that go into pickling jars, up the backwaters and lagoons that are inhabited by crabs and otters, past

namon, cloves, pepper and precious stones. What I seek from thy country is gold, silver, coral and scarlet [cloth], he said quite reasonably.

This innocent offer started up a whirlwind of violence and colonization in which, using the name of God, king and country, Europeans - Portuguese, Dutch, French and English - tripped over each other in unseemly haste to capture and hold the lucrative spice trade.

The English won out, at least until Indian independence several centuries later, capturing a lion's share not only of the trade but of India itself.

In 1683 they set up a factory at Tellicherry. This port city was to serve as an entrepot for black pepper from the surrounding north Kerala region and its name was to become synonymous with the heady, pungent aroma of the best pepper in the world.

What we call 'black' pepper is laboriously hand-picked while still green and then spread out on palm leaf mats to dry in the sun.

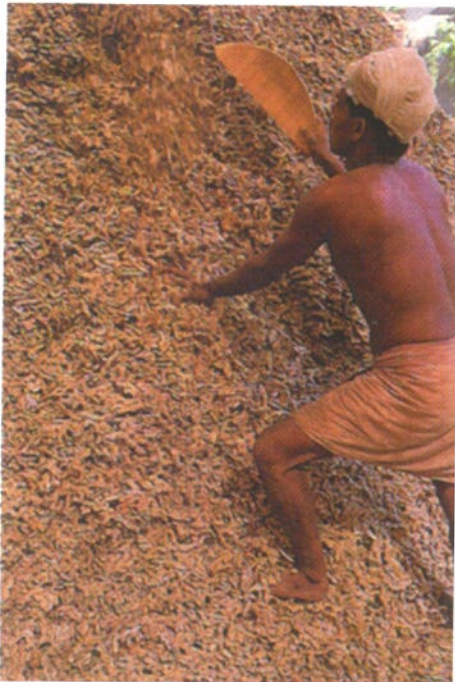
Here it shrivels, darkens and turns into aromatic white pepper, the berries are picked when they are almost ripe. They are then soaked and milled to remove the outer hulls.

Drying peppercorns at Cochin, black pepper, on which the prosperity of ports like Tellicherry is founded, is known as 'King of Spices'.

A mountain of ginger in Cochin. Ginger is one of the mainstays of Cochin's spice trade.

Transport of delight. One of Kerala's brilliantly decorated trucks.

Zuid-India

down to a mouthwatering breakfast. Much of the work has already been done. Fires were lit early in the morning with palm fronds and eoeonut husks. The 'stew', or 'shtew' as they sometimes call it, is ready. Chicken and potatoes have simmered gently in a creamy white sauee flavoured with black pepper, cinnamon, cloves, green chillies, lime juice, shallots and coconut milk. Mounds of shallots and coconuts are used in the cooking. One slender girl in a turquoise and white cheeked mundu has spent the early morning with a basket of shallots, peeling and slicing them with the utmost patience. Another girl handles the coconuts. First she hacks them into equal halves with a hooked cleaver and a practised hand. Then, sitting side saddle on a stool-shaped coconut-grater, she reduces the halves to snowy shreds in a matter of minutes. It is all in the wrist, she says, as she rests with a cup of filtered coffee.

The stew will be eaten with appams (or 'hoppers' as the English called them), a combination that compares, in an earthy sort of way, with caviar and champagne. It is quite magnificent. I find myself lusting for it in such an irrational manner that I am now convinced that while I might look like a dyed-in-the-wool North Indian, my soul is Southern.

Appams - kallappams or wellayappams to be more exact, as there is actually a whole family of them - are rice flour pancakes designed miraculously to have soft, thick, white spongy centres and thin, golden, crisp, lace-like edges.

To achieve this delightful balance of

textures, a special rice flour - made by rhythmically pounding bath ordinary and parboiled rice in huge mortars - is used. This is then mixed with a little sugar, a little cooked rice paste and the tapped sap from palms - the alcoholic beverage, toddy. The last acts as a fermenting agent. The batter sits all night, seething and bubbling. Next morning, it is thinned out with coconut milk :

A small amount is ladled out into a heated and oiled two-handed wok known here, not to a surprisingly, as a cheena chatti or 'the pot from China'. (The ancient Chinese may have come here for black pepper but, in fair exchange, they left behind their woks, cleavers, plates, pickling jars and designs for roots and river-craft.)

In a cool corner of the kitchen is a rounded terra cotta pot known simply as a chatti. Its contents, meen vevichathu - fish in a fiery red chilli sauce - were cooked three days ago and left unrefrigerated. At weddings, two or three dozen such pots filled with the same dish are cooked up to a week in advance and just brought to a boil every night. Nothing spoils. In fact, the taste of the fish improves and, as rules of hospitality require, there is always plenty for the unexpected guest. The secret lies partly in the pot. Terra cotta breathes and keeps the fish air-cooled.

What really preserves the fish and gives the vevichathu its characteristic (and quite delicious) sour and smoky flavour is kodampoli (garcinia indica), also known as 'fish tamarind', the sour rind of a fruit that is first sunned and then arranged on shelves of bamboo slats set over kitchen wood stoves to

Kerala's magnificent red banana's are delicious, nutritious and very filling. Just one makes a perfect snack. They are grown around Kovalam.

Bitter gourds, which will be pickled with garlic and tamarind.

'spice'), sliced shallots, red chillies and curry leaves. As soon as the brown, the papaya and the coconut mixture are emptied over them and given a final, vigorous stir. That is all there is to it.

No meal here is complete without rice, and it is puffing up in a kozhul or a narrow-necked urn. This is parboiled rice, its existence in the South preceding Uncle Ben by many centuries, and it comes from the family's own fields same distance away. A clear distinction is made in Kerala, as indeed in the whole South, between 'raw' rice - and 'boiled' rice, which has been par-boiled and dried. Far from being a mechanized process, parboiling is done in court yards and fields, often under the watchful supervision of the household women.

Until now, the family has sustained itself on coffee alone, coffee that was served before church services in the early morning.

Impelled by hunger, and successive waves of heady kitchen smells, the children begin to mill around the dining table. Adults follow on their heels. But before breakfast is served, the lady of the house ambles into the store-room and confronts the pickles.

They sit in neat rows, some hiding in massive Ali Baba-style jars of ancient origin. Which is it to be? There are whole green mangoes in brine, flavoured with mustard seeds and fenugreek powder, pickled prawns, pickled me at cubes, limes pickled with ginger, bitter gourds pickled with garlic and tamarind, citron pickled with garlic and ginger and ada

dry slowly. After a meal is over, extra firewood and rice husks are thrown into the fire. Smoke billows upwards to blacken the rind and hasten the smoking process. The kitchen is also blackened but that is accepted, quite rightly, as a minor inconvenience.

Besides the chicken and fish, there is also red meat, ertachi olarthathu. Beef (it could be lamb as well) has been boiled with roasted coriander seeds, red chillies, cloves, cumin, onions, garlic, ginger, fried coconut chips and a little vinegar. Then, with the water reduced, the meat is almost fried dry in a little oil that has been flavoured with sliced shallots and the highly aromatic curry leaves. Beef is eaten freely in Kerala. It is the only Indian state where, perhaps in deference to its high population of Christians, Muslims and Jews, the slaughter of cows is not banned.

Vegetables from the garden are cooked simply and quickly. A thoran is being made with shredded green papaya. Papayas, like the massive jackfruit, are treated as vegetables when they are green and as fruit when they ripen. The technique of making a thoran is very interesting. A ball of seasoned, same ground and same crushed - green chillies, cumin seeds, garlic, shallots, turmeric and coconut - is buried under a mound of finely shredded papaya in a wok. A little water is added and the wok covered so the vegetable cooks gently in delicious natural juices. Within ten minutes it is ready. Sesame oil is heated separately in a wide urali, a cross between a wok and a wide frying pan. In it are thrown mustard seeds, a little raw rice (it makes a wonderfully nutty

manga, almost black in colour, dried mangoes pickled in sesame oil and dark vinegar. The last is selected. Not much is left as it is quite the family favourite.

The food begins to stream in. Besides the stew and appams and meat and fish and rice, there are delicious little morsels that appear out of nowhere - fried banana slices, crunchy yam crisps, prawns in coconut milk and the chestnut-like seeds of jackfruit flavoured with chillies, garlic, cinnamon and fennel.

The meal is to end simply - but divinely - with thick, creamy yoghurt (the cow outside takes full credit) laced with paani Erom Kottayam. Paani is Kerala's nectar and its best kept secret. It is the maple syrup of the south-west, the honey made without any assistance from bees, by boiling down tapped toddy until it is a thick, irresistible, golden syrup.

After feasting with the Syrian Christians, I decide to clear my palate with fresh passion fruit juice and move on to the Thiyyas. Thiyyas are Hindus and, by ancient tradition, professional toddy-tappers. It is they who shimmy up coconut and palmyra palms to collect the sap that turns into paani. Thiyya society is matriarchal, their line of inheritance moving somewhat like the knight in chess - to the side and then down - with a man required to bequest his wealth not to his own offspring but to those of his sister.

Many dishes are common to all Keralites, appams being one of them. The Thiyya family I visit have long given up toddytapping for the more earthbound pleasures of medicine and business. They too eat appams,

sometimes with 'stew', sometimes - with egg mixed into the batter - with sugar and thick coconut milk, and sometimes with the North Kerala speciality meen kootan or 'fish in coconut sauce'.

This is no ordinary coconut sauce. Fresh coconut has been hand-ground (as no machine in my kitchen can manage) to a silken paste. It has been put into a terra cotta chatti along with ginger, green chillies, curry leaves, bits of tart green mango and seer, a fish with fine, white flesh. The vessel is not stirred as it cooks, just shaken. When we eat the fish with our appams, we come across bits of the mango - little starbursts of sourness in a sea of cream. It is superb.

There is lamb 'stew' at this meal as well, served with neiphathal, a star fish-shaped fried bread made with ground rice, and there is pumpkin pachadi. For this, ground mustard seeds and ginger have been mixed into plain yoghurt. Then, cooked pumpkin is folded in as well and the mixture left overnight in a pickling jar to 'mature'.

For dessert, there is prathamam, as delicious pudding made by boiling mung dal with coconut milk and then flavouring it with raw palm sugar, cardamom and ginger powder. Sprinkled like nuggets in the pudding are fried cashews, raisins and little coconut chips.

My next stop is Trivandrum, the capital of the state. Here, as the sun clips into the Arabian Sea, I loll in the superb Ashok Kovalam Beach Resort hotel, sipping gimlets made with Indian gin and lime cordial. Soon after I keep my rendezvous with same Brahmin

families who offer me kalan - green plantains stewed in buttermilk, and olan, little squares of ash gourd (winter melon) poached with lentils and yoghurt. These treats are followed by the equally exquisite offerings of the beautiful, willowy women of the warrior caste, the Nairs, who serve split peas cooked with coconut milk, 'dal curry', and kootu, a unique melange of mixed vegetables, coconut and dried beans. Once again I move on, this time to the port city of Cochin.

There is much here to intrigue visitors: little green islands, set like jewels amidst the lagoons and backwaters, where coconut husks are transformed into coir: the sixteenth-century synagogue which has doors of blue and white Chinese tiles; the St Francis Church where Vasco da Gama was once buried (he has been moved to Portugal since) and where records are kept of every 'heathen' and 'savage' that was converted by changing denominations of Christians - Catholic, Dutch Reform and Anglican; and the wholesale spice markets that make one sneeze and sneeze again as one passes them.

There is another shrine in Cochin, a living shrine that most visitors miss. He is an elderly gentleman who happens to be Jewish and a complete charmer. I decide to pay him a visit. He does not live in the historic Jewish quarter known as Jew Town. He has prospered and lives in the 'newer' sea-facing suburb of airy colonial mansions settled in the 1500s, Fort Cochin.

I catch him munching on a mouth-puckeringly sour Indian gooseberry (emblic myrobalan). 'My family,' he

says with a twinkle, 'are Baghdadis and we came here very recently. Only about two hundred years ago. Before long, even we, like our earlier counterparts, we're speaking the local language,

Malayalam. Of course, it was pidgin Malayalam, with words of Portuguese, Spanish, Dutch and English thrown in. And we have completely succumbed to Kerala's passion-for hot and sour foods. Many of the young people have now emigrated to Israel. But they keep writing to us to send parcels. Italian hoodlums at the Rome airport once tried stealing such a parcel. They left pickled mangoes and smoked tamarinds scattered over hallways in utter disgust.'

The foods of these Iraqi Indian Jews are a fascinating blend of the Middle East and Kerala. A Friday evening meal might include mahasha, a Baghdadi speciality consisting of vegetables such as tomatoes, green peppers, onions and aubergines (eggplants) stuffed with minced (ground) meat, rice and nuts, as well as 'green chilli chicken', which no one but a Keralite could dream up. The last calls for a chicken, 1/2 pounds (700 grams) shallots, 1/4 pound (100 grams) hot green chillies, 1 tablespoon ground red chillies and a lump of sour tamarind - certainly enough 'heat' to, well, clear the head.

Breakfasts for all Keralites, whatever their religion, might turn up appams, or uppama, a vegetable and semolina pilaf or an amazing hot 'cereal' known as pootu.

Pootu was served to me for the first time many years ago. I had spent the preceding winter's night in the court

Fruits of the sea, displayed on a bananaleaf. From left: tqwo scampi prawns, a tiger prawn and a pair of sand lobsters.

Cantivered Chinese fishing nets, one of Kerala's oldest imports, suspended over the shallows on the beach of Fort Cochin.

sell cheaply once. But now the Japanese market offers bags of hard currency.

The fish is auctioned off on the beach by the village women almost as soon as it comes in. A tenth of the catch will go to the church which stands on the share, keeping a watchful eye on the comings and goings of the fishermen. The fishermen keep an eye on the church, too. They want all the protection it can give. The sea can be treacherous.

The seer and pomfret and prawns will fetch a good price, ending up in the kitchens of the rich in the forms of meen pappadas, fish cooked with curry leaves and coconut milk, or meen molee, fish cooked with, onions, tomatoes and coconut. Sardines are running at the moment and are therefore cheap. They will go into hundreds of humble terra cotta pots to be cooked simply with lots of red, red chilli powder and kodampoli, the smoky fish tamarind. The fishermen might eat this themselves, with same whole chillies to bite on as a relish, fresh tapioca thoran to provide the starch, and a nice, large bottle of alcoholic toddy to ease the aching of tired bones.

by more functional aluminium tubes. However, the pootu still tastes good. Mopla fishermen, who are Muslims,

enjoy eating their pootu.

touch park but favour beef and shellfish with a passion. A tiny Mopla lady, her head covered with a long, white scarf and her ears festooned with earrings along their entire length, leads me into her kitchen where she will prepare my lunch. There is to be a prawn pullao (pilau) which, I am told, must be eaten with fried prawns. Water, perfumed with cardamom pods, cinnamon sticks and cloves, is on the boil. Rice is dropped into it, partially boiled, and then drained. Prawns have already been cooked with chillies, ginger, poppy seeds, coconut milk and lime juice. The rice and prawns are then layered, along with crisply fried onions and fried cashews, in a large pot and left to steam together briefly. When the lid is removed, the smell of the pullaa perfumes the whole kitchen. Moplas are not the only fishermen in Kerala. Further down the coast is the fishing village of Vizhitingam where about a hundred families, all 'latin Christians', live along sandy lanes.

The men go out to sea in slim catamarans made out of five tags tied together. ('Maran' means 'log' and 'kettu' means 'to tie'.) The catamarans seem so frail and the sea so vast and ruffled. Yet, they streak forth in the middle of the night, catching the currents as they have done for centuries, travelling ten miles, sometimes fifteen, and returning with meagre or hefty catches of sardines, mackerel, pomfret, seer, prawns and squid. Squid used to

yard of a small temple, being mesmerized by Kerala kathakali dancers who strutted, leapt and swayed in front of a dickering oil lamp. By the time the rosy glow of dawn had hit the makeshift stage, Good had prevailed over Evil and the dancers - all male - were ready to slip out of their towering headdresses, take a few puffs of their cigarettes and head home.

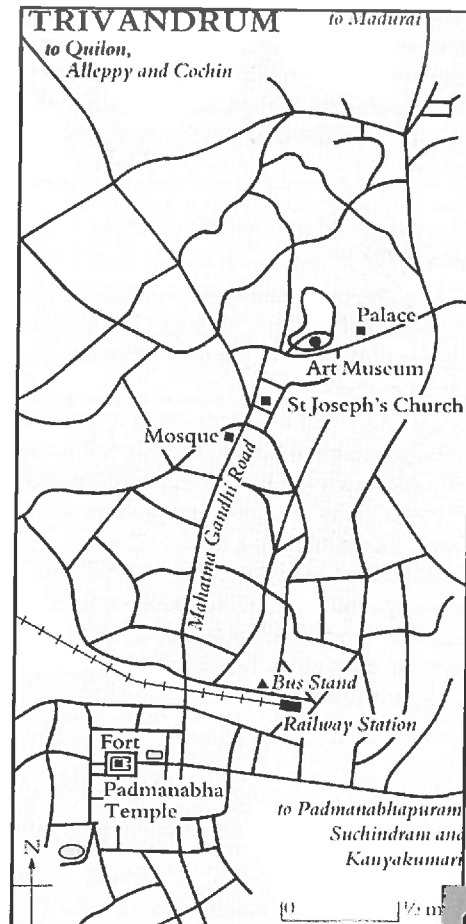
I, too, was ready to head home, which, that week, happened to be a tiny rest house in the village of Cheruthuruthy, north-east of Cochin. But before I could fling myself on my bed, I had to eat. I was starved. The kitchen staff were barely up when I marched in. As I was the sole paring occupant, everyone scurried around, anxious to please. Would I like fried eggs and toast? Good grief, no! (What did they take me for? A north Indian memsahab?) Did they have anything else? Well, they did have their pootu. That was it. It would be pootu.

I took my place, my solitary place, in the airy dining room. Five minutes later a section of bamboo, about two inches wide, appeared on a plate. The waiter lifted it up and pushed a rod into its top opening. What came out, like marrow from a bone, was a cylinder of hot, steaming pootu, to be eaten with milk and tiny, sweet-sour bananas. I became a hopeless addict on the spot. To make pootu, 'raw' and parboiled rice are first crushed until the grains resemble coarse semolina. This flour is then mixed with grated coconut, stuffed into the hollow of a bamboo and steamed in an upright position. These aromatic bamboo steamers are now fast disappearing, to be replaced

Trivandrum by Philip Davies

Uit "Monuments of India" door Philip Davies, Penguin Books Ltd, 1989, ISBN 0-14-008425-8.

Zuid-India

Trivandrum (literally Thiru Vananta Puram or Abode of the Sacred Serpent) was the state capital of Travancore, which in 1956 combined with Cochin to form Kerala. It is a large, rambling city dispersed across a series of lush forested hills on the edge of the Arabian Sea. It retains a strong vernacular character, with red-tiled roofs and a common local architectural style. It's biggest attraction for tourists is the nearby Kovalam Beach. There are few Islamic or European buildings of any great interest. The Napier Museum (1880), Zoological Gardens and Art Gallery form a complex in the park to the north of the city. The Museum has an interesting collection of bronzes, musical instruments and sculptures. The nearby Sri Chitra Art Gallery has some notable Rajput and Mughal paintings. About 800 m (1/2 mile) beyond the Zoo, the Maharaja's Palace, now government offices, has a conference room and ballroom of some consequence. Enjoy the fine view from the terrace.

Most of the civic and legislative buildings are relatively modern. The Parliament House was built in 1939. The Fort contains several palace buildings and an old Temple of Vishnu, known as the Padmanabha Temple. Padmanabha Temple, mostly 18th century. Much of this Hindu complex was reconstructed during the period of Martandavarma, the ruler of Travancore. At the heart of the complex is a shrine built in the typical Kerala style. The outer walls, which are covered with murals, are sheltered by a double tier of gabled roofs. Three doorways in the rectangular

sanctuary reveal the face, navel and feet of a large reclining Vishnu image; murals adorn the outer walls. Subsidiary shrines to Krishna, Narasimha and Garuda are also located here. An entrance gateway on the north follows the traditional Kerala pattern with its multi-tiered gable roof. Other buildings of the complex are more influenced by contemporary Nayaka traditions. The soaring tower of the east gopura, with its seven ascending storeys capped with a vaulted roof, is exceptionally broad. The colonnade surrounding the shrine and the extensive columned mandapa are both elaborately treated.

Art Museum

This collection has fine metal images from the Kerala region. These include an interesting 9th-century bronze Vishnu with inlaid crystal eyes. Dating from the 17th-18th century are a silver image of Shasta and bronze figures of Vishnu and Garuda. Among the other metal objects are brass lamps fashioned as miniature female figures.

Numerous wooden sculptures from the same period are also exhibited. These include Indra, Narasimha and other deities, as well as bracket figures such as Durga on the buffalo.

Laurie Baker by Gerard Da Cunha

Uit tijdschrift A&U, no.363.

Gerard Da Cunha, born in India in 1955. Graduated from the School of Planning and Architecture, New Delhi in 1979. Apprenticed with Laurie Baker 1974-75. In private practice since 1983 in the State of Goa in South India. Received the Commendation Award in Rural Architecture (J. K. Cement) in 1991, the Designer of the Year nomination (Interiors India) in 1993 and was listed in the "581 Architects of the World" published by TOTO, Japan in 1996. Was invited speaker at the "International Symposium of Innovative Architecture in Asia", Osaka 1997 and Bangalore 1999. In 1999, brought out a book called Houses of Goa on the Indo - Portuguese architectural tradition and also prepared an exhibition on the same subject, which travelled, to Porto, Lisbon, Mumbai and Delhi. Was the Indian Delegate to "East Wind 2000" held in Tokyo in July 2000. He is currently setting up an architectural museum in Goa. His work spans

Zuid-India

I was an anarchic 19 year old student of architecture on a study tour to the south of India, when I saw two buildings done by Laurie Baker. The first was a one-time home of his with a doughnut plan. It had no windows and just the bare essential doors. All ventilation was through traditional trick jallis (trellis) and the roof was an A-frame made of bamboo which carried a coconut thatch roof. The curve of the plan gave privacy to the various spaces. The other building was a health centre with a more complex plan and also had a

court yard. Both these buildings moved me deeply. That night the principal of the local school of architecture hosted a dinner for our group and in his welcome speech derided "an English quack who claimed to be an architect".

Back in Delhi, I read messianic articles by Baker such as "Roofs for Roofless Millions" and "Low-cost Buildings for all". Within the year, I began to feel terribly suffocated in college and Baker seemed to be my escape. I travelled to his home and refused to leave until he promised me an apprenticeship. Over the next year I was his errand boy - organizing materials, paring labour and doing design tasks a third year student of architecture is capable of.

He had a strange style of working. He worked completely alone and his office was a little room 3 m X 1.8 m where everything was within arm's reach (though not necessarily findable). He began work before dawn and at about eight o'clock began the rounds of each site. Most of his plans were on the back of carefully opened envelopes and other sal-

vaged paper. At each site he gave instructions for the day, explaining in a combination of the Queen's English and extremely poor Hindi and Malyalam (the local language), together with a great deal of mime and wonderful sketches (on cards made on the back of invitations). These sketches were the working drawings and were done upside down, so that the mason could see it develop. He used a lot of chalk on the walls to place windows, draw reinforcement and explain an idea. Throughout the visit, he was clowning around and in the best of humour, his mind furiously ticking away developing a dream.

He seemed to produce numerous options at each step and he'd then choose one and change it as it physically developed. The laying out of buildings was my greatest lesson. He'd have a centre line drawing, which he marked, on site. Next he walked into each room and studied the view, looking to see if his assumptions fitted the land. He then re-marked the building, most of ten changing the plan until he was truly satisfied.

I watched in bewilderment as these daily site visits caused the creation of wonderful and individual projects. The buildings sat snug on the land, caught the breeze and captured the views. They were magical inside - custom-made creations for their owners. I believe that he actually reinforces the personality of his clients in his buildings.

Baker had consciously chosen his materials of rubble foundations, exposed country trick walls and a r.c.c. filler slab (with the capability of a 3.6 m span). These are his basic building

study his background, influences and philosophy. Baker was born in watching local masons and villagers work.

England in 1917 and was educated at the Birmingham School of Architecture. During World War 11, he worked in an ambulance unit in China and Burma. While returning to England in 1944, Baker met Mahatma Gandhi in Mumbai and was very impressed and this meeting probably caused him to return to India. Gautam Bhatia in his book on Baker says "Baker's instinctive response to Gandhi's simplicity and his acceptance of the frugal style of life in Pitthoragarh stems perhaps from his Quaker upbringing, with its emphasis on simplicity and austerity, its rejection of all ornament and luxury as sinful self - indulgence, was reinforced by the theories of modernism that were current during his architectural training - the ODe complementing the other",² Baker returned to India in 1945 as a social worker-architect trying to right the wrongs perpetrated by colonialism. He soon realized that his English education was of no use: "I felt less knowledgeable than the stupidest village idiot for he seemed to know what a termite and a monsoon and black cotton soil were. I had brought with me my text books, reference books and construction manuals, but a bundle of comic strips would have been as helpful",³

In 1948 he married Elizabeth Jacob, a like minded doctor from Kerala and they set up a hospital in the Himalayas which they ran for 16 years. It was during this period that Baker became fascinated by vernacular architecture and he began re-educating himself through his favourite allies were for

blocks with which he weaves his designs - folding and curving walls and slabs giving them strength. He uses the trick fall to let in slibde light and breeze. He conceives in 3 dimensions, carving out space like a magician. Space under the stairs and within the apex of the space roof between the low height of the garage and the next slab, within the drop of the land and the floor, are all fodder for his imagination.

Baker uses geometry as a basis of his designs. The circle, the triangle, hexagon, spiral, etc., every conceivable shape or combination of shapes to fit the matrix of the brief. The resulting plan is of great economy and functionality and is of course a visual treat. His mastery over the subject is so great that he works with great speed, creating numerous well worked out options in a very short span of time. I remember his visiting Baroda for an industrial group and creating 15 designs for buildings over a 2 day period. However complex a building of his may seem, they are exceedingly simple to build and have been conceived out of constructional practice. Baker is the intrinsic inventor, always sniffing around looking at materials and thinking of new ways to use them. This restlessness gives his buildings a wonderful experimental quality.

Baker explains it as "Always living close to nature I learnt many lessons from the design of God's creations, Very rarely do we find the square or the rectangle but very often the circle is used. . . . . , and building becomes more fun with the circle",¹ To understand Baker's ideas, it is important to

the poor. Film studios, fishing villages, auditoriums, institutions came his way. The middle class embraced Baker as a saviour to make their dream houses on a limited budget.

Baker stuck to his spartan style of functioning, hardly charging any fees for his work. He continued on this with his evolutionary style of building - "Personally, I am not happy designing buildings by sitting in isolation at a desk in an office. My designing comes into my head while I'm with a client on their site - and I believe, like the people, in improvisation and alteration as the work proceeds".⁷ The human being was central in his scheme of things, "I have never had any personal doubts about who my real clients are. There have never been to me categories' - 'tribals', 'fisherman', 'HIG (High Income Group)', EWS (Economically Weaker Sections). They have been people with names and personalities".⁸ Even at the height of his fame, nothing pleased him more than a request to make an additional toilet or even a door for a house he had built in the past.

As Baker's fame spread, he became an important force in shaping government policy in housing and rural development and for reconstruction after natural disasters such as earthquakes and cyclones. His emphasis on cost reduction in a field where consultants work on the basis of commission, made him many enemies in the establishment who criticized his methods and technology. Over the years the longevity of his technology has proved these skeptics wrong.

Baker's personal commitment to low-

cost construction and the avoidance of waste is so dominant that he avoids speaking about his architectural design, which is a real pity as his significant contribution on the subject is of ten neglected.

In his public and personal life, Baker has displayed a morality and a sense of purpose and conviction which is very rare in the profession. He speaks his mind with fearlessness on each and every issue which concerns him - human rights, the senselessness of developing nuclear weapons or the consumerism that sweeps the country. He is a prolific author and pens his books in the form of illustrated manuals all by himself. His titles vary from "Rubbish", 'Mud', 'Earthquake', 'How to reduce Building Cost' etc., which deal with the design aspects of these subjects.

Baker's example raises fundamental question on how one should practice architecture in rural India. Do we need the trappings of the office, the working drawing, the specialized contractor? The success of Baker with his pencil stubs and worn out scale seem to suggest otherwise. .

"Is Baker a traditionalist or a modernist?" a question of ten asked. Modernity in the Indian context is associated with steel, glass and concrete - materials which Baker abhors. He strongly believes that modernity in the Indian context should mean encompassing the whole population and that marrying traditional technology with modern knowledge is the key to real and meaningful development: "my observation is that vernacular architecture almost always has art solutions to all our problems of building. All

that is required is to go a step further with the research our forefathers have done that is, to improve on what has already been accomplished."⁹

What is Baker's contribution to Indian architecture? I personally believe that in the context of India's socio-economic condition, the profession of architecture is an elitist one. Baker can be credited with having shown us how to make our profession a mainstream one, touching the lives of common people and solving the real problems facing society.

In terms of design, I consider him to be the grand wizard. One who can with so little do so much - taking simple materials, low budgets and creating palaces for people and in the league of the great masters. Baker has shown that it is possible to create a modern Indian architecture derived from local forms, material and practice together with modern knowledge and a strong ideology, an architecture which is not a part of fashion, but which has a timeless quality about it.

What then is Laurie Baker's legacy? To begin with, India was a great nation with a rich culture and tradition and a mosaic of great diversity. Colonialism stopped its growth and we now face a bleak future with a large population and great poverty. In the last decade the winds of globalization are sweeping across the nation bringing in a world culture and aesthetic, further weakening our fragile traditions. Architecture too has been no exception, with our inspiration coming from the west in the form of climatically unsuitable buildings, which use scarce resources and energy. Laurie Baker has shown us that an alternative does exist. Is Baker

to be like the lone red Indian chief as seen in the movie 'Soldier Blue' riding into battle, outnumbered by the American cavalry? Will his legacy be massacred as the Indian chief was? This is a question each and every Indian architect must answer.

Laurie Baker's Cost Reduction Manual

Zuid-India

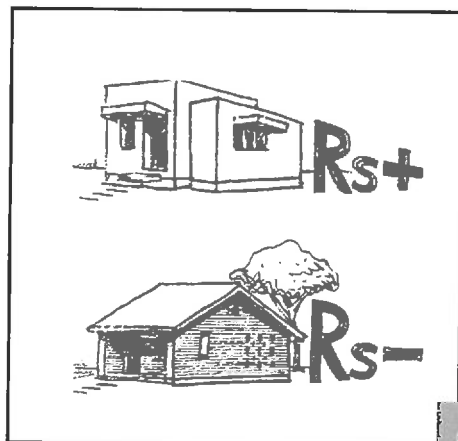
Houses: How to Reduce Building Costs

Building houses is a costly business these days. A lot of the current expenditure is on unnecessary fashionable frills and designs. Much money could be saved merely by using common sense, along with simple, established, tried building practices. Every item that goes to make up a building has its cost. So always ask yourself the question: is it necessary? If the answer is 'no'; then don't do it! The following pages attempt to show graphically the current and of ten expensive ways of doing things, compared with the simplest, less-expensive ways of building. The saving on each individual item may be small, but if you can cut down every rupee's worth of the current cost by twenty-five paise, a ten-thousand rupee house can be built for RE 7,500. In saving and cutting down costs, the choice is yours. Do not allow the architect, the engineer, the building contractor to be dictators. You tell them what you want!

short supply and needed for other uses. It also copes effectively with weather hazards, such as strong still, heavy rain, strong winds, high humidity, etc.

The two sketches typify the small 'modern house' at the top and an old-fashioned one below. The modern house is 'cubist' in design and uses a lot of cement plaster and paint. The roof does not protect the walls from rain and sun with the result that it is not very comfortable or convenient to live in. The 'old-fashioned' house has a sloping roof which quickly sheds heavy rain, protects walls from getting damp and from absorbing heat from the sun. Some of the windows have been replaced with jalis, which are cheaper and give permanent ventilation and light and protection or security.

Uit tijdschrift A&U, no.363.

Of ten hear people describing houses as 'modern' or 'old-fashioned.' The so-called modern house is of ten merely fashionable but foolish, simply because it is expensive and does not take into account the locally-available inexpensive materials or the local climatic conditions or the actual needs of the occupants. Quite of ten the so-called 'old-fashioned' house demonstrates that the choice of building materials is important because it is less expensive and does not use up unnecessarily materials that are in

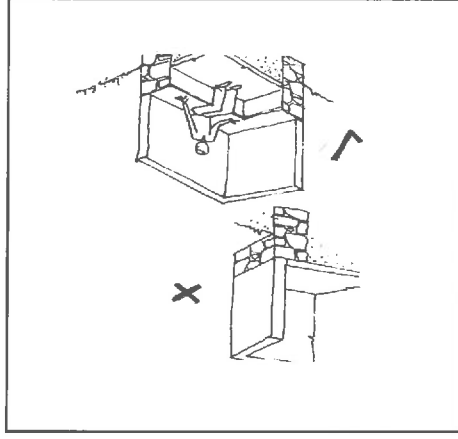
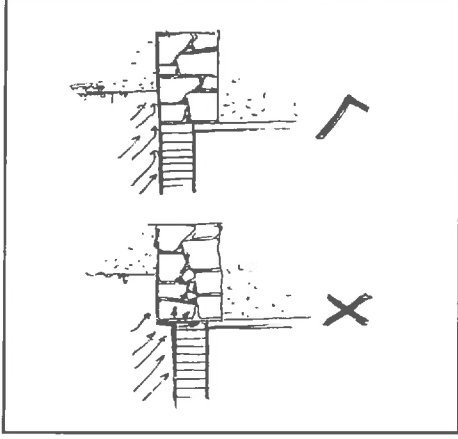
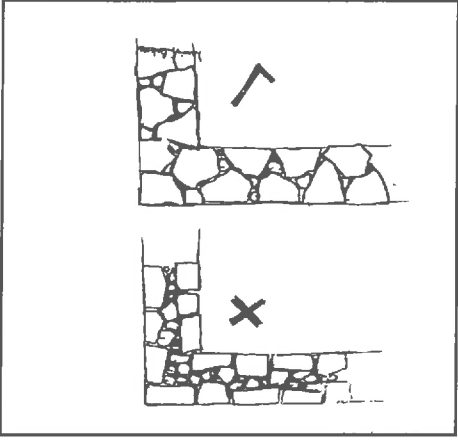
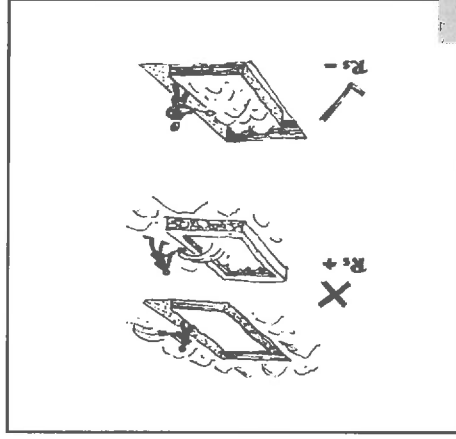
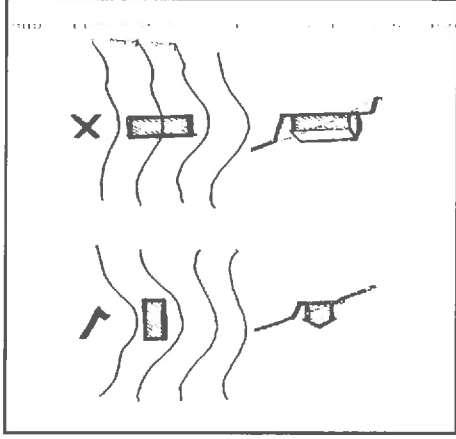
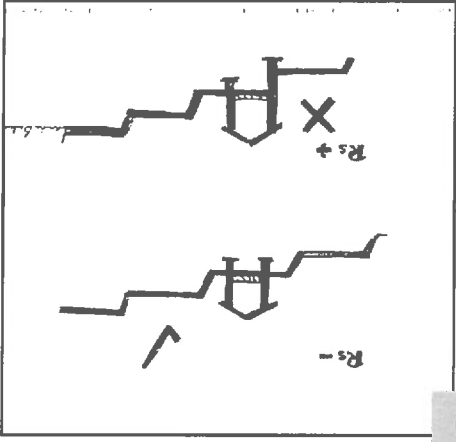
If you have to build your house on a terraced site, it is less expensive to place it in the middle of the terrace. The lower picture shows the extra and more costly foundation and basement walls of a house in nine-inch thick burnt bricks, sitting on top of an eighteen-inch random rubble (roughly-shaped stones) for the basement and foundation.

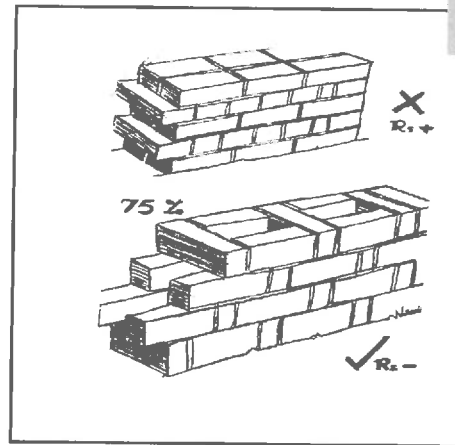
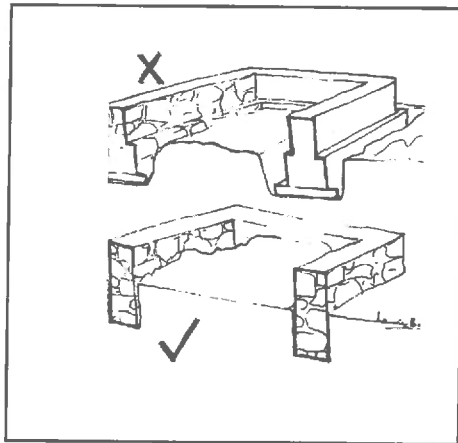
This means that there is a step where the Dille-inch wan sits on the eighteen-inch wan below, and random rubble tends to seep in and weaken the lower stone wan, as shown in the upper picture. For single and double store houses it is better to put the outer side of Dille-inch brick wan flush with the outer side of the eighteen-inch stone especially outwards. After the basement walls have been completed they then shovel all the soil back again as infilling. If they shovel the soil inwards it will already be where it is wanted for infilling and some of the expense of excavation and infillink will have been saved.

Masons are of ten more concerned with the outward appearance of a stone wan than with its strength and stability. The upper sketch shows a plan of a stone wan as it is usually built, with big, flat-faced stales on the outside while the middle of the wan is fined in with bits and pieces. The lower plan shows how stales should be bonded, that is they dovetail in with stales on the other side of the wan and therefore give a much stronger and more durable wall. A properly bonded stone wan hardly needs mortar, and certainly a mud mortar is adequate, whereas the upper typical wan is not really safe

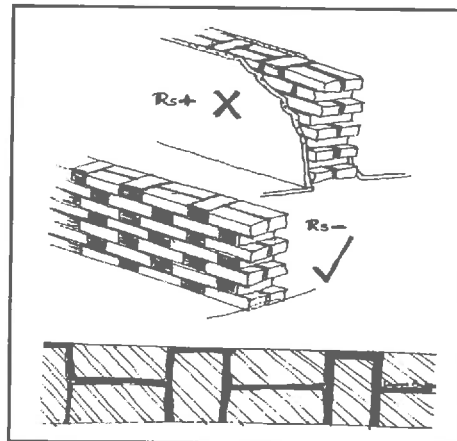
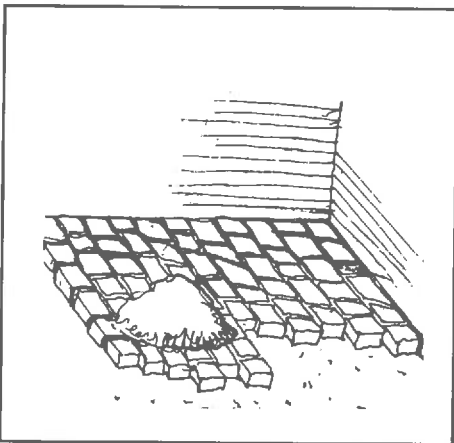
Miter building a house there is of ten little cash left over for furniture. Built-in seats, beds, work tables, etc. can easily and inexpensively be had, plan of a stone wan as it is usually built, with big, flat-faced stales on the outside while the middle of the wan is fined in with bits and pieces. The lower plan shows how stales should be bonded, that is they dovetail in with stales on the other side of the wan and therefore give a much stronger and more durable wall. A properly bonded stone wan hardly needs mortar, and certainly a mud mortar is adequate, whereas the upper typical wan is not really safe

lower sketch.

The object or function of the foundation is to spread out the total weight of the house over the ground below it. For small single- and double-story houses on eighteen-inch (45 cm) wide foundation base is usually fully adequate on most soils and there is not of ten the need for the wider concrete layer beneath the basement wall! (as shown in the upper picture). Where stone is available, the ordinary simple eighteen-inch thick random rubble wall is perfectly adequate to carry the full load of a single or double story house, unless the soil is very poor or loose or of different consistencies.

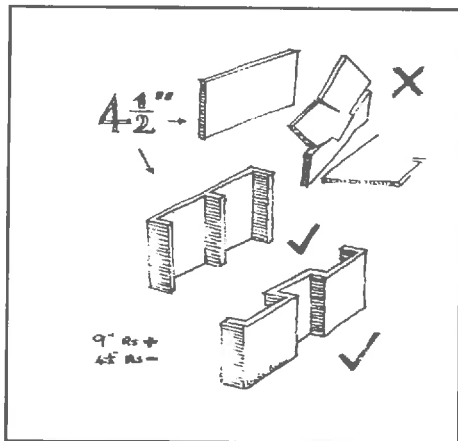
Almost every sort of floor has to have a solid base under it. Fill the basement with sand or soil at an early stage and it will get trampled down solid as work is done above it. After the roof is out, collect all the broken brick bats and lay them side by side, touching each other, on the rammed earth. Mix a small heap of sand and lime on top of the bricks, and then spread it out and brush it in so that it fills all the cracks. On top of this base any type of flooring finish can be laid successfully.

six feet (as in the middle picture) or if recesses are created (as in the lower picture). Similarly corners and intersecting walls are strengthening points in a thin wall. These recesses can be used for shelves and almirahs at almost no extra cost!

If burnt-brick is available, and if a nine-inch thick wall is required, then twenty-five per cent of the total number of bricks, and of the cost of the wall, can be saved by using a 'rat-trap' bond. It is simple to build, looks well, has better insulation properties and is as strong as the ordinary solid nine-inch thick wall.

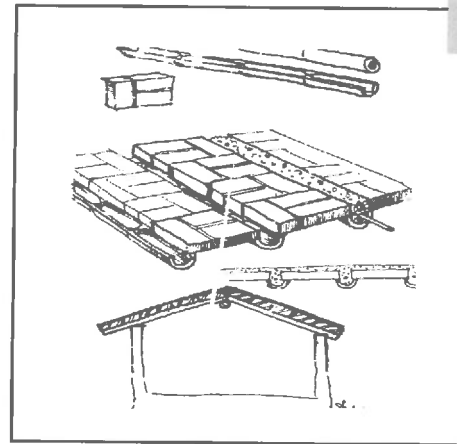
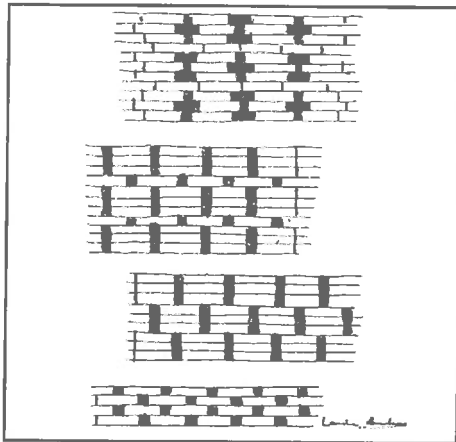
The orthodox English bond is shown at the top, and the rat-trap bond below.

Bricks are of ten slightly irregular in length. So even if you can get a smooth 'fair face' on one side of a wall, the other side will be lumpy and irregular. Therefore, many builders say you must plaster the wall. But plaster is costly (it accounts for up to ten per cent of the total cost of a building). Also, there are the painting and maintenance costs of plaster to be considered. The middle sketch and the lower plan show how the mortar can be finished over the sunken end of the brick to produce a special fair face on the second side of the wall. Plaster is not required and a pleasing pattern has been made. Besides it has no painting and maintenance costs.

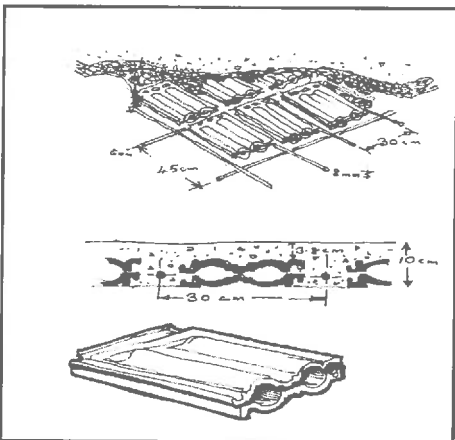
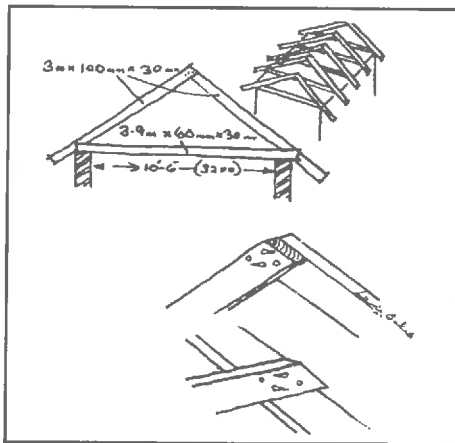
From a structural stability point of view, a four-and-a-half inch thick brick wall is of ten adequate for small single-story houses, and certainly for interior partition walls. An isolated straight four-and-a-half inch thick wall is weak and can either lean over, or be knocked over, or can be crushed by the weight of the roof it carries. But it can be perfectly strong and capable of carrying the load of roofs and floors if it has either thin buttresses every five or

Zuid-
India

Windows are costly. One square foot of window can cost up to ten times the cost of the simple brick or stone wall it replaces. A window has varied functions: to look out of, to let light inside a room, to let in fresh air, to let out stale air, and so on. In many of these situations ajali or 'honey-combed' wall is just as effective. Far from being a lot more costly than the basic wall, if made of brick it can be less costly than the house wall!. The bottom picture shows the simple honey-comb brick pattern. Wide vertical joints are left open and not filled with mortar. The pictures above show a few of the many possible variations. This is an excellent inexpensive alternative to the costly window.

Anyone who can use a saw and a hammer can put together a simple, strong roof of timber over rooms up to twelve feet (3.65 m) wide. Three pieces of wood are nailed together and this simple 'trussed rafter' sits directly on top of any wall. No wall plates and no ridge poles are necessary. The traditional timber roofs are beautiful, but often quite elaborate and extravagant with the use of wood and skill.

Timber is becoming too scarce and costly. Galvanized iron and asbestos cement sheets use less timber, but iron rusts and is very hot to live under while those who work in asbestos factories and who live and work under AC roofs tend to develop lillig cancer, so we should discourage its use and manufacture. Reinforced cement

concrete slabs are very costly and use a lot of iron and cement. As there is quite a lot of unnecessary concrete in an orthodox RCC slab we can replace some of this redundant concrete with any light-weight, cheap material in order to reduce the overall cost of the slab. This alternative RCC roof is called a filler slab. For fillers we can use light-weight bricks, or Mangalore or country tiles, or hourdies etc. This will reduce the cost of the orthodox RCC slab by about thirty or thirty-five per cent. As roofs and intermediate floors account for twenty to twenty-five per cent of the total cost of a house, the saving by using a filler slab is considerable.

The top picture shows how two waste Mangalore tiles COLLIE together to form an excellent light-weight filler, and how they are placed between the steel reinforcement rods creating a grid of RCC or teams. The lower picture shows a section through the slab.

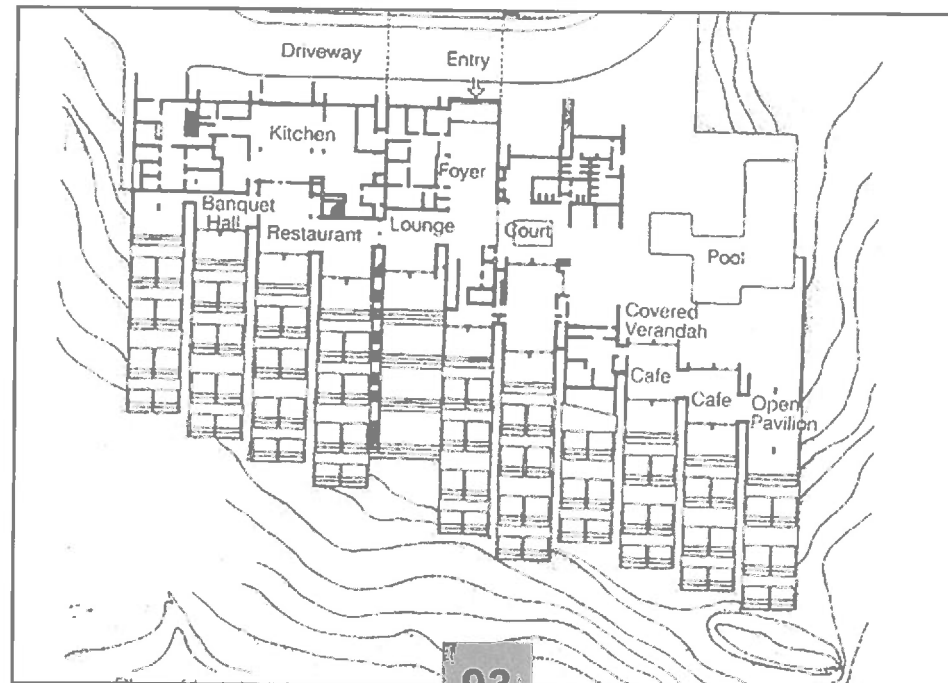
A good mature bamboo can also be split in half and used as a permanent shuttering for reinforced cement concrete ribs between brick units (three burnt bricks previously joined together with mortar to form a small slab). This is a rural version of orthodox reinforced brick slab (RBC).

Kovalam Beach Resort by Charles Correa.

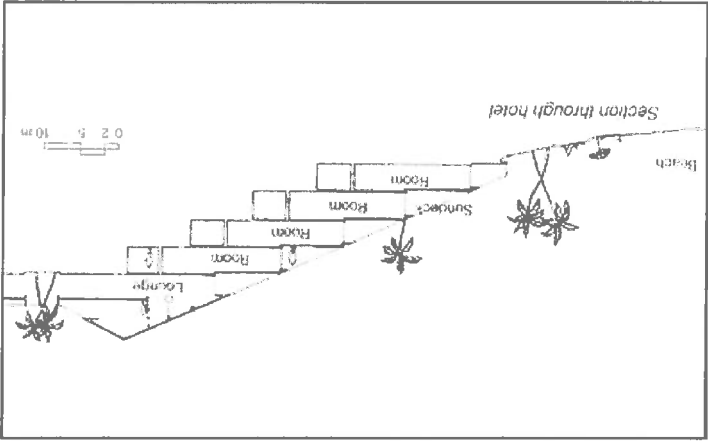
Zuid-India

Uit Charles Correa, 1996, *The perennial Press*, ISBN 81-86767-00-2.

The purpose of this project, commissioned by the Government of India, was to initiate one of India's most spectacular (but relatively unknown) beaches as a major beach resort area. Thus the facilities specified in the programme (accommodation for over 300 guests, centres for yoga and ayurvedic massage, water sports, and so forth) had to be deployed in a manner which would create a critical mass for each activity - and at the same time open up several strategic points on the site so as to increase future growth options. The master plan therefore does not concentrate all the facilities in one area, but generates a larger number of potential growth points, thus allowing a more flexible response to future demands.

The guest rooms come in three configurations. Firstly, on the edge of the beach, hidden under the palm trees, are the kudils individual suites for longer stays, with their own cooking facilities, etc. Overlooking the beach is the main hotel with 100 guest rooms. Here, in order to preserve the natural beauty of the site, the facilities are all built into the hill slopes - every room getting its own private sundeck. In between the kudils and the hotel there are clusters of "detached units", offering about the same facilities as the kudils but at slightly higher densities. Throughout the project, the construction is in traditional vernacular of Kerala: viz, white plastered walls with red tiled roofs; other pavilions consist of light bamboo chhatris with coir matting on the floor and local Kerala handicrafts. The purpose of

this project, commissioned by the Government of India, was to initiate ones of India's most spectacular (but relatively unknown) beaches as a major beach resort area. Thus the facilities specified in the programme (accommodation for over 300 guests, centres for yoga and ayurvedic massage, water sports, and so forth) had to be deployed in a manner which would create a critical mass for each activity - and at the same time open up several strategic points on the site so as to increase future growth options. The master plan therefore does not concentrate all the facilities in one area, but generates a larger number of potential growth points, thus allowing a more flexible response to future demands.

The guest rooms come in three configurations. Firstly, on the edge of the beach, hidden under the palm trees, are the kudlis individual suites for longer stays, with their own cooking facilities, etc. Overlooking the beach is the main hotel with 100 guest rooms. Here, in order to preserve the natural beauty of the site, the facilities are all built into the hill slopes - every room getting its own private sundeck. In between the kudlis and the hotel there are clusters of 'detached units', offering about the same facilities as the kudlis but at slightly higher densities. Throughout the project, the construction is in traditional vernacular of Kerala: viz, white plastered walls with red tiled roofs; other pavilions consist of light bamboo chhatris with coir matting on the floor and local Kerala handicrafts.

Charles Correa

Zuid-
India

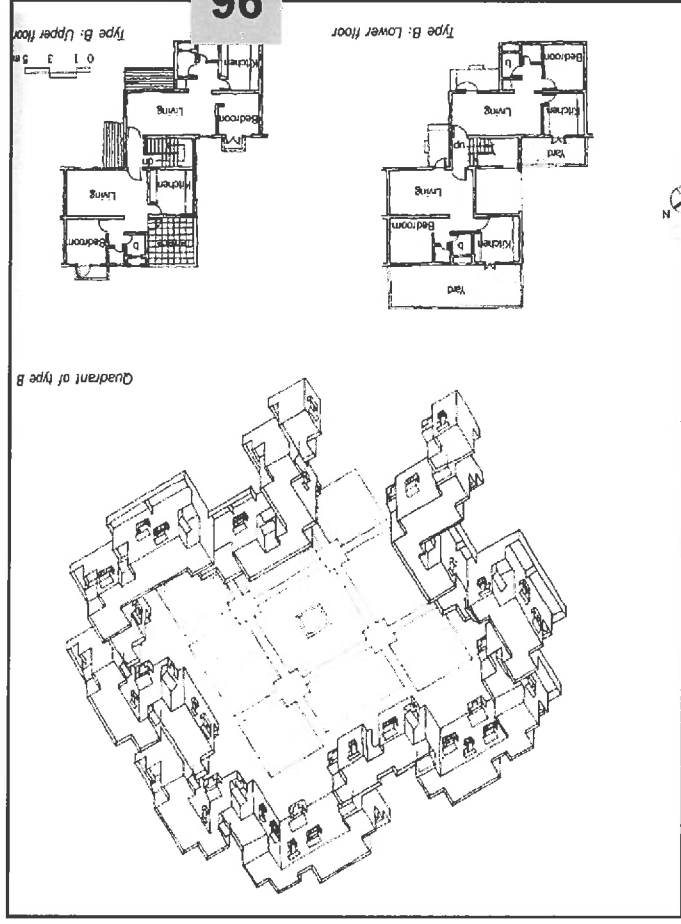
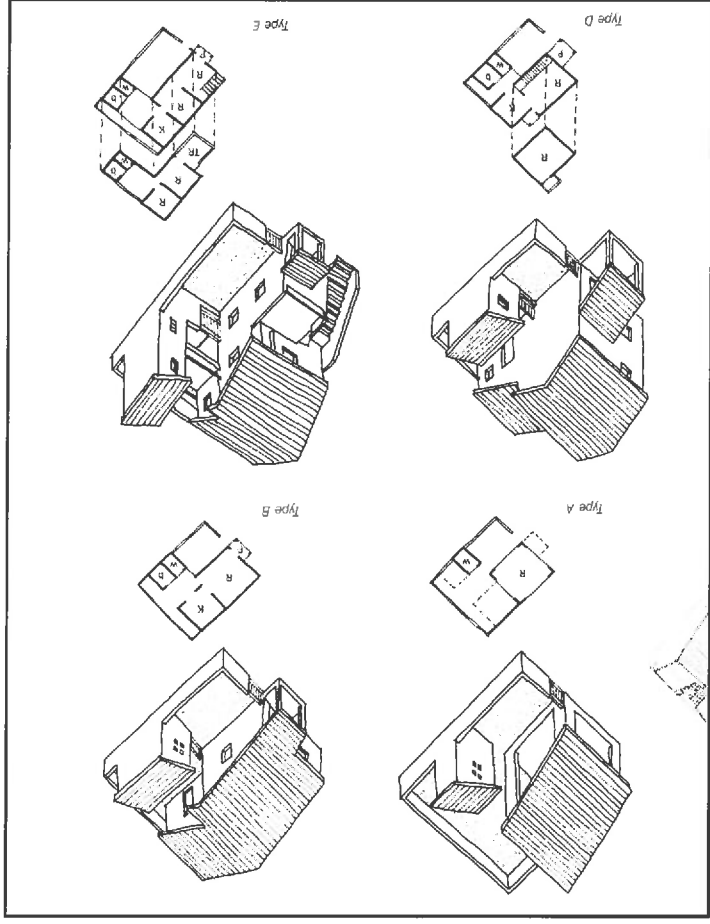
Voorwoord door Charles Correa in "Charles Correa Housing & Urbanisation", The Urban Design Research Institute, ISBN 81-901128-0-5, 1999.

De illustraties zijn een selectie uit het boek en geven een indruk van het werk van Charles Correa.

This book came about because my friends, Lena and Willie Lim, asked me to send them some material on various Housing and Urban projects we had done. Very soon, it became apparent that from over 40 years of practice, quite a few buildings, plans and ideas had accumulated.

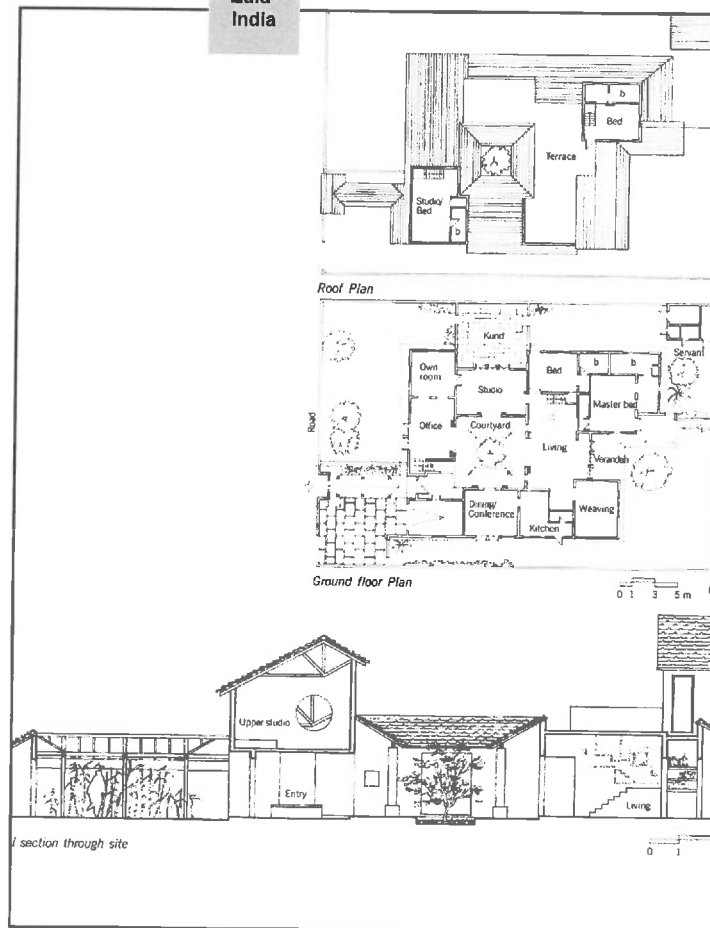
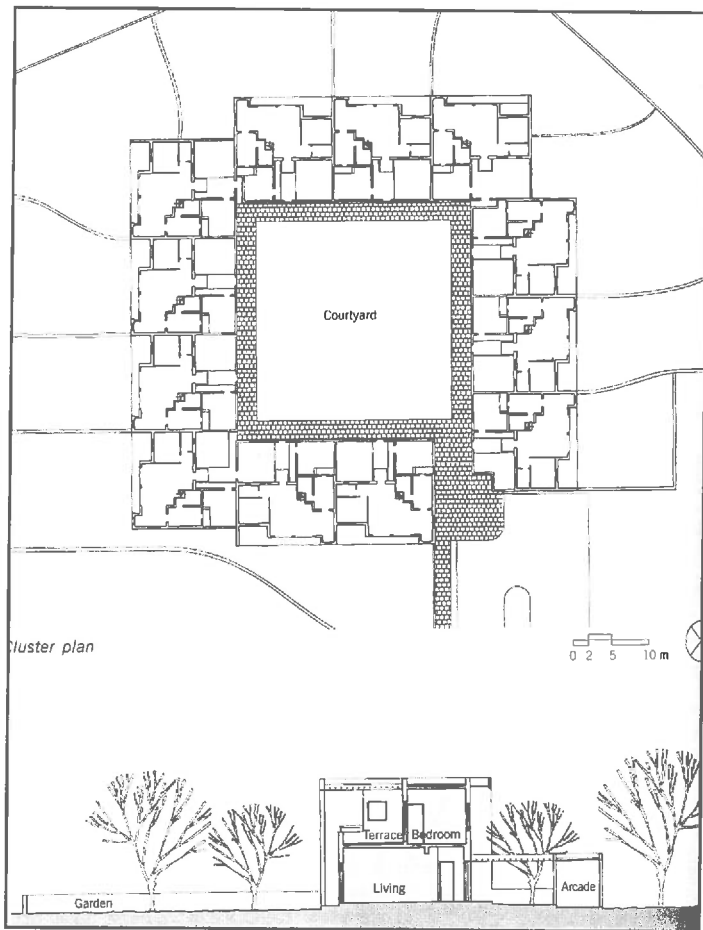
The Housing and Urbanisation projects in this book are presented on their own, in seeming isolation - but in actual fact, of course, they are part of a much larger spectrum of concerns. And I believe that the issues they represent are central to architecture. That has been one of the benefits of making the effort to assemble this material. It reminds one of the days when architecture was not confined to one-off buildings for a special client, but was also the domain of public housing, of town-planning, in short: of making the everyday habitat in which we live. In fact, from the polemics of the debate on these issues came the energy that fuelled the extraordinary architecture with which this century began. It is only in the last few decades, alas, that we have ignored these issues, run out of energy, and lapsed into the ennui of arbitrary fashion.

This is where our work-processes themselves can help us. For architects are after involved in a number of different assignments at the same time - and this can be an advantage. It makes one see connections between issues, ranging from the smallest to the largest, from the practical to the metaphysical. An idea you have been dealing with at the scale of an out-house suddenly becomes relevant, a day - or an hour - later, when you are

looking at a whole township. Or perhaps, conceptualising a new museum typology. And the other way round, of course, up and down the scale. This kind of cross-fertilisation is the essence of an architect's work. It is an analogue of what designing is all about - and that is the ability (in fact, the compulsion) to connect. So that you go from the detail to the overall concept and back again, in the continuous and reiterative process we call architecture. It would seem to me that one of the consequences of this paradigm is that the kind of designs that emerge are dependent on the issues we feed in at the input end. And this is where housing and urbanisation are so important - if nothing else, they bring same basic questions back into our profession. And, in the process, perhaps cross-fertilise the issues involved in these wonderful one-off public buildings we also like to do.

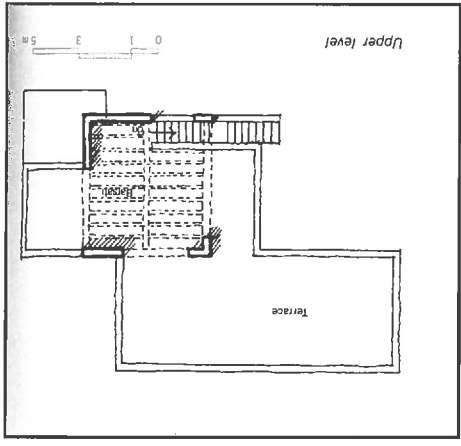
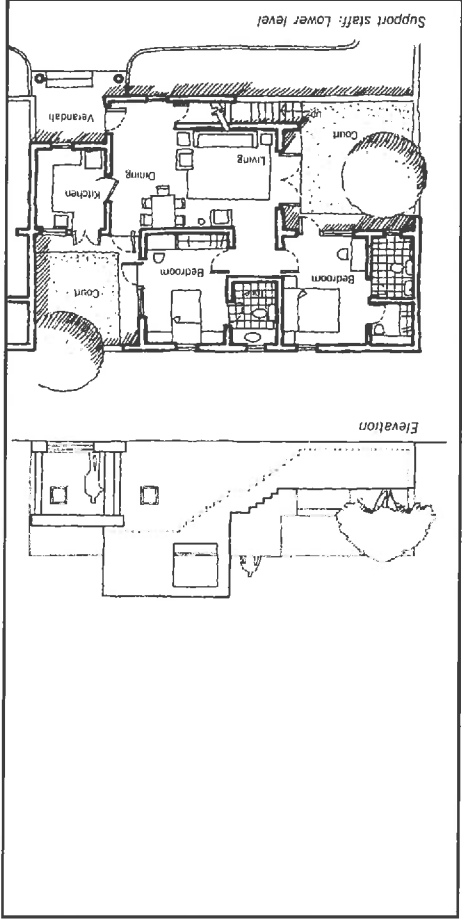
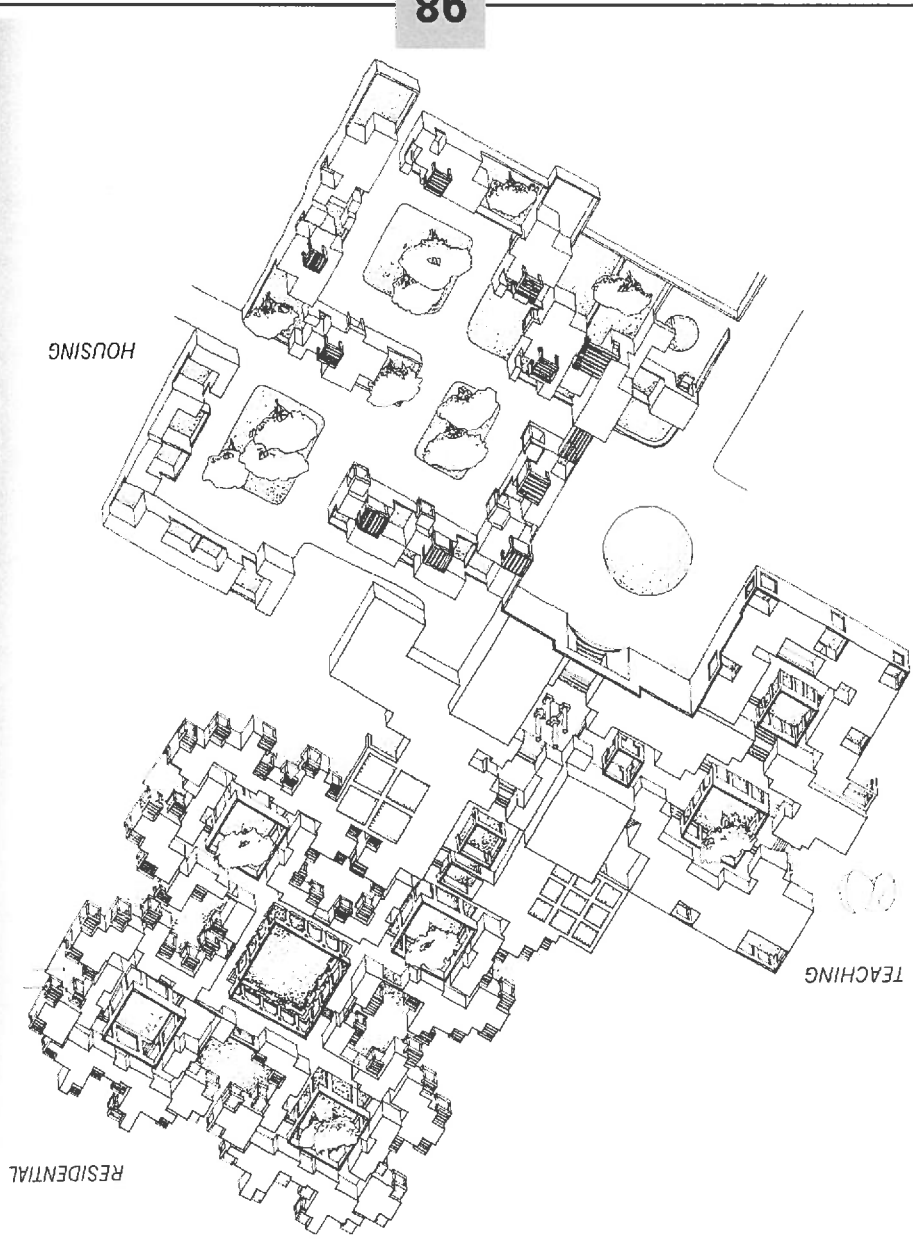
The projects in this book are presented in an order which is largely chronological - and also thematic. Thus we start with the issues of climate - which are of course of prime concern to us in India. Particularly so, in the 1950's and 1960's, when we were socialist and it was almost impossible to think of air-conditioning a house. So the built form had, by its very configuration, to create the climatic 'controls' that users need. This theme (now called energy-passive architecture) starts with hot-dry climates and describes ideas for generating conventional currents - shared alike by a small tube house for low-income families and a mill-owner's private residence. This develops into the notion of the Summer-Winter sections. The

next few projects describe parallel efforts we were making in other assignments located in hot-humid parts of our country, particularly in Bombay. In these, the principle of layered spaces are explored, in which outer rings of subsidiary zones protect the care ones - in a variety of different typologies, many of which are transformations of traditional bungalows (both the British example and the earlier indigenous ones).

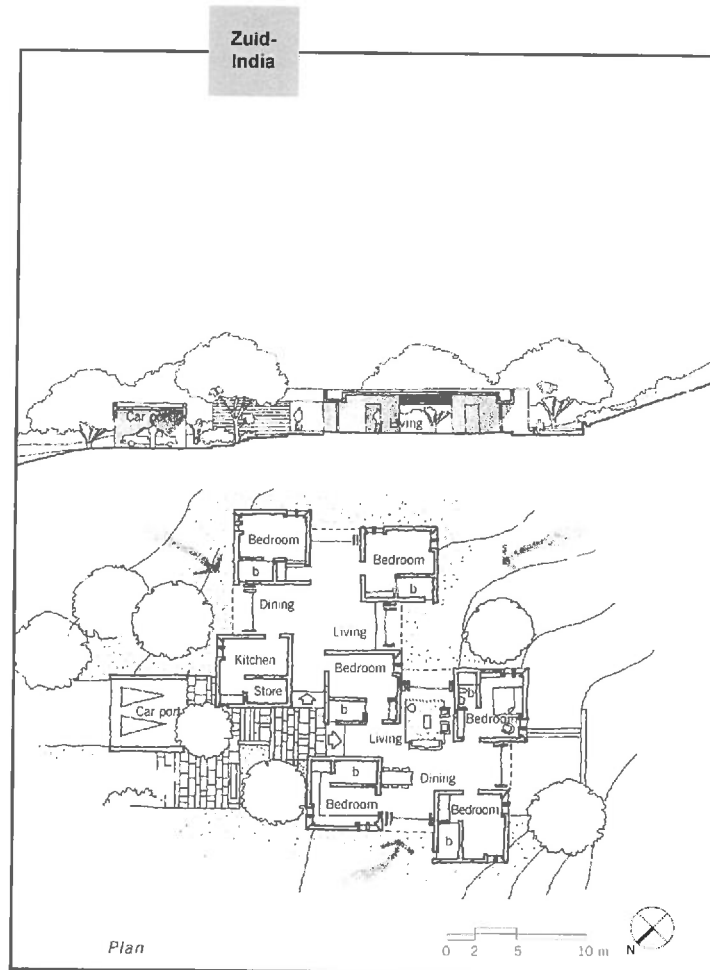
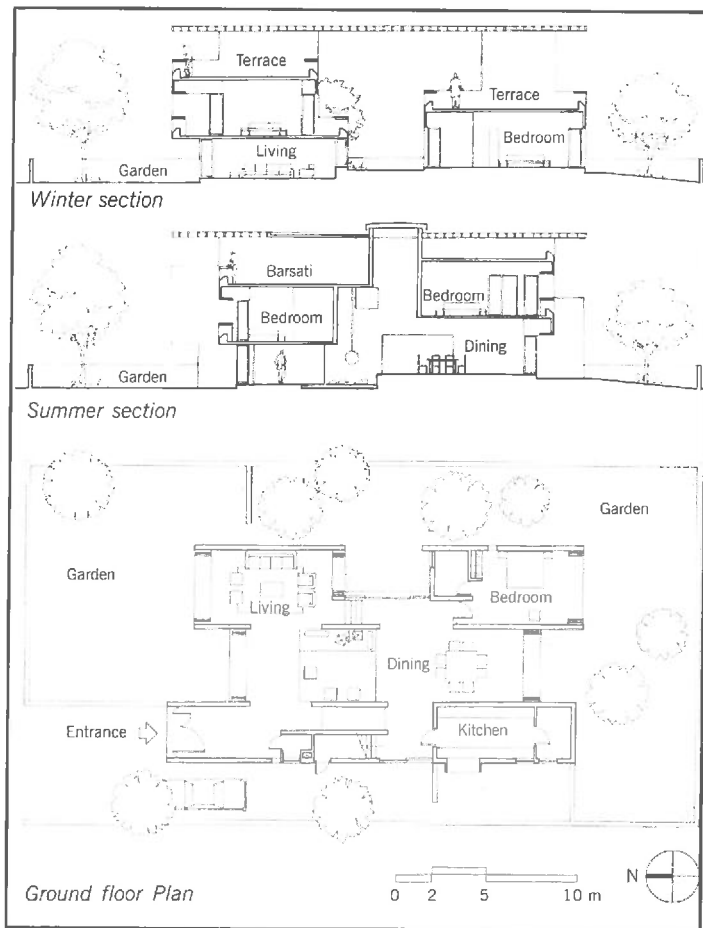
These are then followed by a group of projects which deal with centrality. These vary in size all the way from small weekend houses to entire townships. Here, of course, the open-to-sky space at the centre (whether in the form of a courtyard house, or the community space in the centre of the town has crucial implications - not only in practical terms, but in metaphysical ones as well. For there is nothing so profoundly moving as stepping out into an open-to-sky space and feeling the great arch of the sky above. This is where our housing and urban projects gained so much from their day-to-day proximity with other assignments, for museums and other public buildings, which we were designing simultaneously. And of course vice versa.

The lessons we were learning from all these various projects become part of the language we use in the later housing projects, which after deal with accommodation for Staff and Faculty of various Institutions we were designing. This of course complicates the issues involved, since such housing has to participate in the larger architectural discourse of the Institutional buildings - and yet must succeed, in

its own right, as housing. We end with two projects on a larger scale - and they lead us into the second section, which is on Urbanisation. Here the key issues (different from, and yet closely interwoven with those of housing, are identified and discussed - and culminate in an urban manifesto. This is followed by a series of examples where one tried to apply these principles, from the re-structuring of a major metropolis to the plight of hawkers and pedestrians on our urban streets. This section also describes a township, under construction in South India, which refers both to indigenous habitat (including street morphologies) as well as the grand overall organisational construct of the City as a Model of the Cosmos - in this case, expressing not just the traditional mandala, but the Expanding Universe in which we live.

This book ends with two Governmental assignments - one, at the metropolitan scale, involving the recycling of urban land in Bombay, and the other at the national scale, involving India's urban future. Here, too, the lesson comes home to me: that it was only possible to deal with these issues because of the architect's ability (necessity!) to move from the macro to the micro, back and forth, every day - in a synergy that informs the whole process. As Jack Robertson has so brilliantly pointed out, you can't design a spare-part without understanding what the machine should look like, and you can't conceptualise the overall machine if you can't design a spare part - and that American downtown (being imported indiscriminately all around the world) is just a

Zuid-India

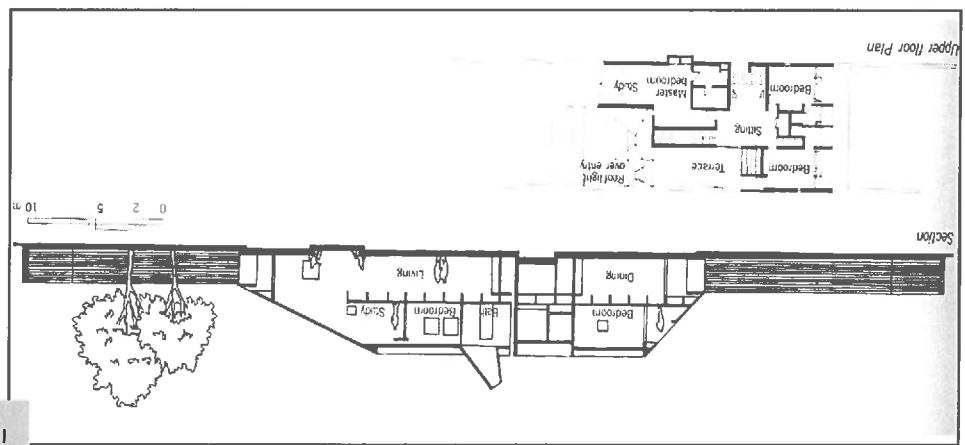
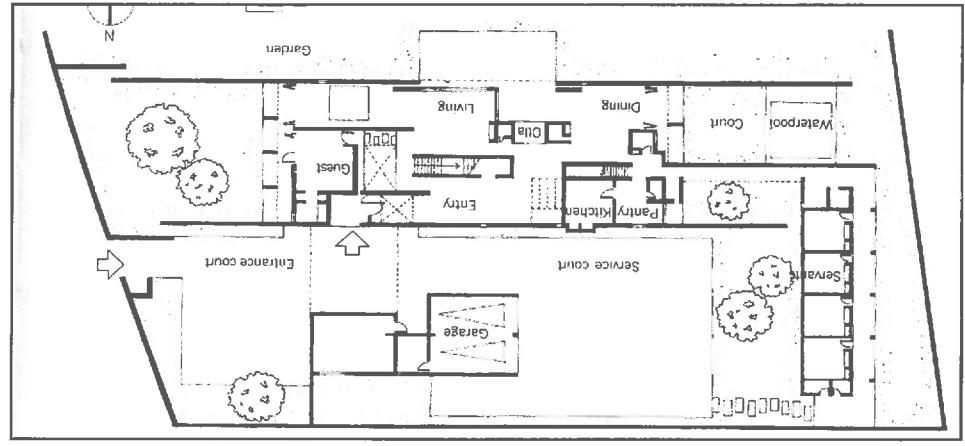
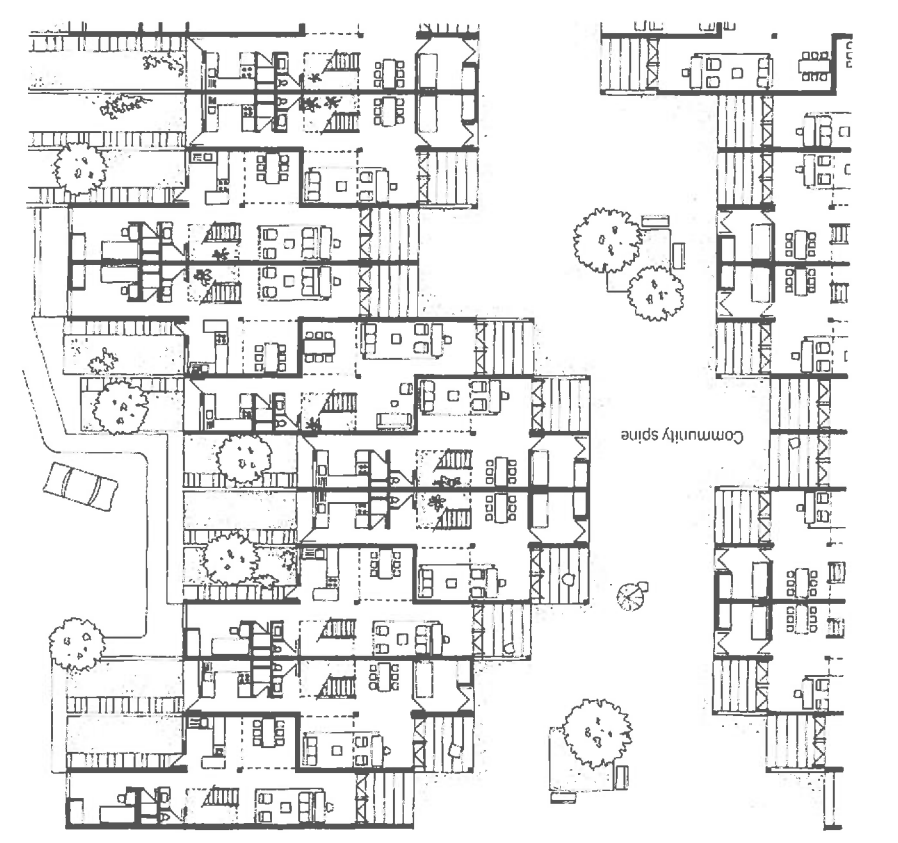
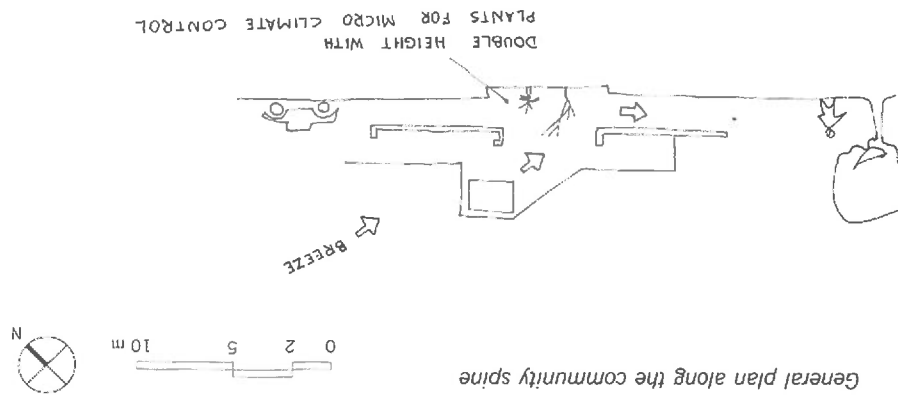
bunch of spare parts with no one responsible for the whole machine.

In summary, the contents of this book address a range of issues concerning a great many sections of our society, from the poorest to the most wealthy. And working here in India, one is constantly aware that the solutions have to be kept as simple as possible, using only locally available materials, in technologies which are almost timeless. This of course is the great advantage of life in the Third World. The issues are so much bigger than you are. If nothing else, they give you the chance to grow.

In closing, I would like to add two things. One is about the drawings. Many of these projects are decades aid - but rather than re-drafting the drawings (which might have nuanced and falsified the originals), we have wherever possible reproduced the aid drawings after these are construction documents, reduced here to almost postage-stamp size. In the interest of your eye-sight, we have superimposed the key words on these images, so as to better explain what the project is about.

The second task is to convey my profound thankfulness to all those who were intimately - and heroically! - involved in the production of this book. In particular, to Nondita Mehrotra who designed it, to Salil Simon who laid it out, to Sachin Agshikar and Sanjay Udamale who helped with the drawings and logistics, and to Sunil Mehta and Pankaj Mehta who handled the production. Without them, none of this would have ever got done.

Charles Corea.

Madurai by Philip Davies

Zuid-
India

Madurai, situated on the Vaigai river at a height of 135 m (442 ft), is one of southern India's oldest and most fascinating cities. Its main interest is the world famous Shree Minakshi Temple, a riot of Dravidian architecture, but this and the other Hindu and Jain buildings fall outside the scope of this volume. However, there are a few Islamic and British buildings of interest which should not be overlooked on any tour, even though they are only of secondary importance.

West of the main entrance to the People's Park is the Jami Masjid, which contains two tombs: that of Alauddin and his brother Shams-ud-Din. A pillar inside is inscribed with the date 1574 and describes the sanctuary as the 'Mosque of the Delhi Orukol Sultan'. The main feature of interest is the dome, cut from a single block of stone and measuring 6,7 m (22 ft) from base to apex and 21 m (69 ft) in diameter.

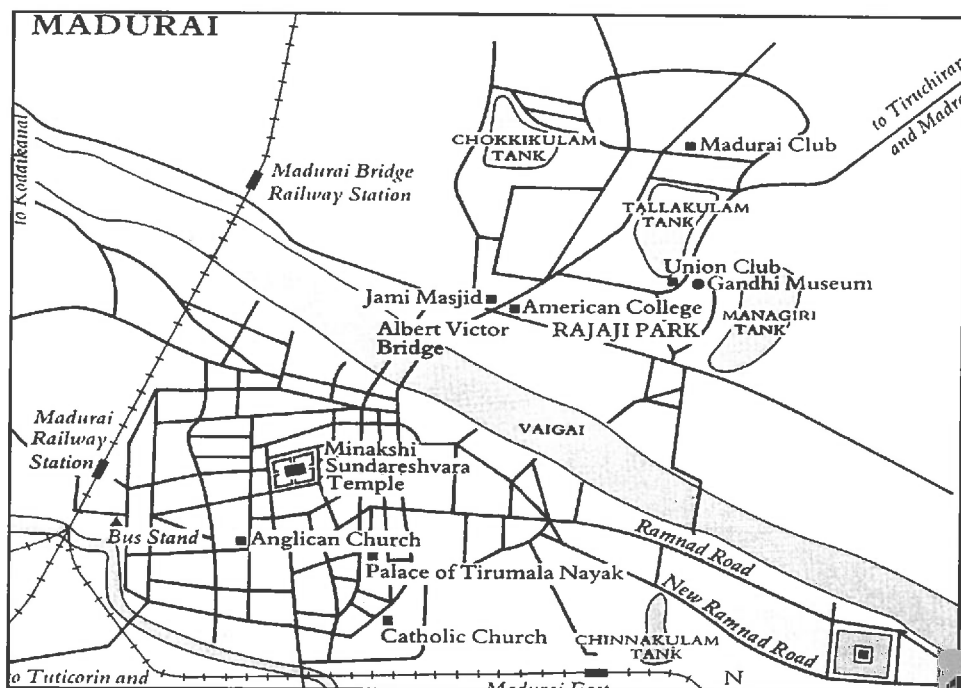
The Tirumalai Nayaka Palace, 1.2 km (3/4 mile) south-east of the Great Temple of Shree Minakshi, was built in 1636, but only a single section of the once superb complex remains since it was dismantled between 1662 and 1682 by Tirumala's grandson in the transfer of the capital to Trichinopoly. What survives comprises two oblong blocks in Indo-Islamic style connected at one corner. The larger is built around a spacious open court yard, which is surrounded by an elegant arcade. The columns are over 12.2 m (40 ft) high, enriched with foliated brick arches of finely chased chunam. Behind the arcade, three sides of the quadrangle have cloisters 13.1 m (43 ft) wide, carved in triple rows of

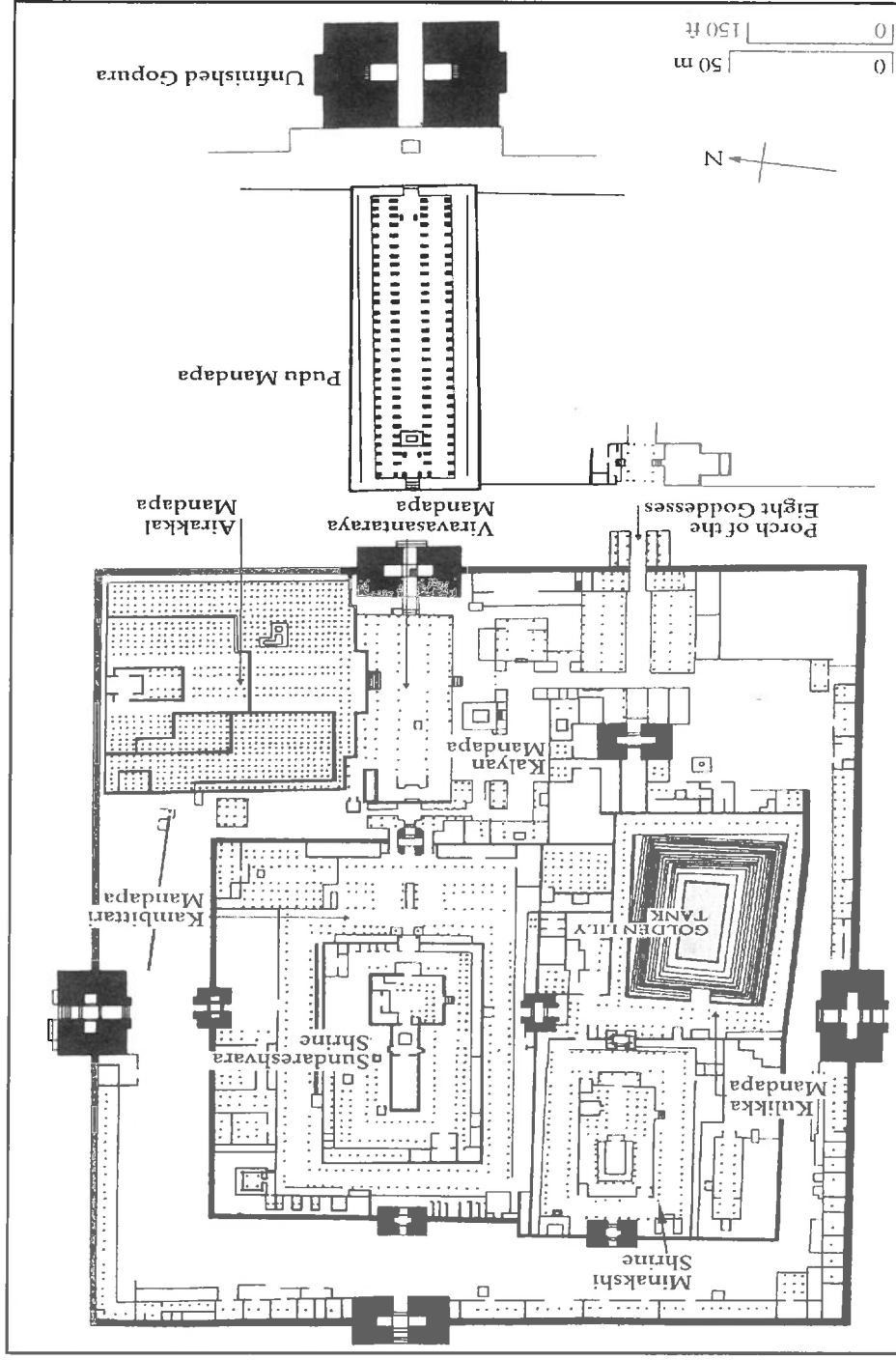
columns. Traces of the original turquoise, orange and red paint can still be seen on the capitals.

At the end of the court yard the cloister deepens into a hall with five rows of massive pillars and three great domes, the last 18.3 m (60 ft) in circumference and over 21.3 m (70 ft) high. The main entrance portico was built to commemorate Lord Napier and Ettrick, the Governor of Madras from 1866 to 1872 who was responsible for its restoration.

The Central School is housed in a handsome building (early 19th century) erected by Dodda Vira Rajendra as a reception house for English visitors.

Uit "Monuments of India" door Philip Davies, Penguin Books Ltd, 1989, ISBN 0-14-008425-8.

most elaborately adorned in southern India. They are exceptional for their elongated proportions and curved profiles which achieve a dramatic sweep upwards; that on the south reaches about 60 m (196 ft) high. As is usual with these structures, the lower portions, consisting of a moulded basement and pilastered wall, are constructed of granite. The towers are of brick and plaster with openings and

porticos at each level to admit light to the hollow chambers. They are completely covered with figures of divinities, celestial beings, monster masks, guardians and animal mounts which inhabit the diminishing storeys of the towers. Above are the vaulted roofs with arched ends and rows of pot finials. All of these elements are encrusted with plaster decoration and painted in vivid colours (recently restored).

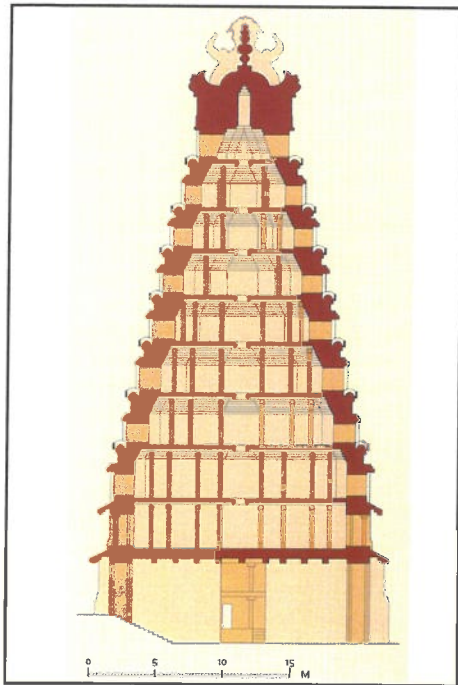
Visitors usually enter the temple through the porch of the eight goddesses (south of the east gateway), which projects beyond the enclosure of a door way flanked by images of Ganesha and Subrahmanya leads into a columned mandapa used for shops, stores and stables. At the far end of this mandapa is a doorway surrounded by a brass frame covered with small oil-lamps. Another towered gateway located here is on an axis with the Minakshi shrine further west.

Continuing westwards towards the Minakshi shrine, the courtyard of the Pottamari Kulam is reached. This contains the rectangular Golden Lily tank with stepped sides; a brass lamp-column stands in the middle. The

After the raid of Malik Kafur in 1310, Madurai became the headquarters of a small Muslim state, but this did not last beyond 1364, when it was absorbed into the new Hindu empire established by the kings of Vijayanagara. However, the local government, known as Nayakas, quickly asserted their independence. By the middle of the 16th century Madurai was virtually an independent kingdom, and continued to be so until the con-

ing of the British. Of the many powerful Nayaka rulers, Tirumala (1623-60) was one of the most prominent. The temple at Madurai was largely constructed under his patronage, but he also sponsored other projects and his portraits are found in temples throughout southern India, stands in the middle of the town. It is surrounded by braad thoroughfares for the annual chariot festivals. Less than 1 km (1 mile) to the south-east is the impressive palace of the Nayaka rulers (see Volume II). At the extreme eastern end of the town, about 3 km (2 miles) from the main temple, is a large rectangular tank.

Religious life at Madurai focuses on the cult of Minakshi, a local fertility goddess. The ceremonial marriage of this deity to the god Sundaresvara is the most important festival of the town. Minakshi Sundaresvara Temple, erected gateway located here is on an axis with the Minakshi shrine further west. Within the enclosure is a complex of colonnades, columned mandapas, tanks, stores, shrines and, at the care, the two temples of Shiva as Sundaresvara and Devi as Minakshi. The gopuras at Madurai are among the

Zuid-India

walls of the surrounding colonnade are decorated with murals representing the sixty-four miracles which Shiva is said to have performed in and around Madurai. The long friezes are notable for their vividly drawn figures and distinctive brown and ochre colouring. The ceilings are painted with large medallions. On the western side of the tank, the columns of the kulikka Mandapa are finely carved with yalis and figures of the five Pandava brothers.

A doorway in the west wall of the colonnade leads to the Minakshi temple. This stands in its own enclosure, within which are several subsidiary shrines. The 'bed chamber' on the north is where the image of Sundareshvara is brought each night. Passing northwards out of the colonnade around the tank, another rectangular enclosure is entered. It also has towered gateways in the middle of each side, but these do not reach the heights of the outer gateways. This enclosure is almost entirely colonnaded and surrounds on four sides the innermost enclosure, which contains the temple of Sundareshvara. In the middle of the east side (second enclosure) is the Kambittari Mandapa, a hall erected at the end of the 19th century. Columns here are carved with considerable virtuosity with images of Shiva dancing, Kali and Virabhadra; these figures have numerous limbs and elaborate jewels.

East of this mandapa (in the outermost enclosure) is the Viravasantaraya Mandapa, in which an image of Nandi is placed. To the south of this is the Kalyan Mandapa, where images of Minakshi and

Sundareshvara are brought at the festival that celebrates their marriage. In the north-west corner of the enclosure is the extensive Airakkal Mandapa, which now serves as a museum. Fine bronzes, especially of dancing Shiva, are displayed in the central pavilion (north); there are also stone sculptures and ivory fragments.

Here too is a small, possibly earlier, linga sanctuary. There are almost exactly one thousand elaborately decorated columns in this mandapa. The piers have attached colonnettes, while numerous divinities, female musicians and attendant figures are carved in full relief on to the shafts. Brackets with pendant buds project outwards from seated yalis.

Outside the complex, in front of the east gopura, is the Pudu Mandapa. This long hall has piers carved with magnificent yalis and portrait sculptures of the Nayaka rulers and their ministers (middle of the central aisle). Projecting brackets are carried on seated yalis. Within the mandapa there is a small pavilion fashioned of polished black granite (western end).

Beyond the mandapa to the east stands the lowest storey of Tirumala's unfinished gopura; this is more than twice the dimensions of other examples at Madurai. The door jambs, which are more than 15 m (49 ft) high, are finely carved with scrollwork.

Teppakulam

This large rectangular tank is surrounded by a balustrade with three flights of steps on each side. In the middle of the reservoir is a square island on which a small whitewashed towered temple stands allang palms

and flowering trees; pavilions are positioned at the four corners. Each year, images of Minakshi and Sundarashvara are placed in a raft lit by oil-lamps and floated on the water. This festival, which was originated by Tirumala, still takes place on the anniversary of this ruler's birthday.

A Taste of India by Madhur Jaffrey: Karnataka and Tamil Nadu.

Zuid-India

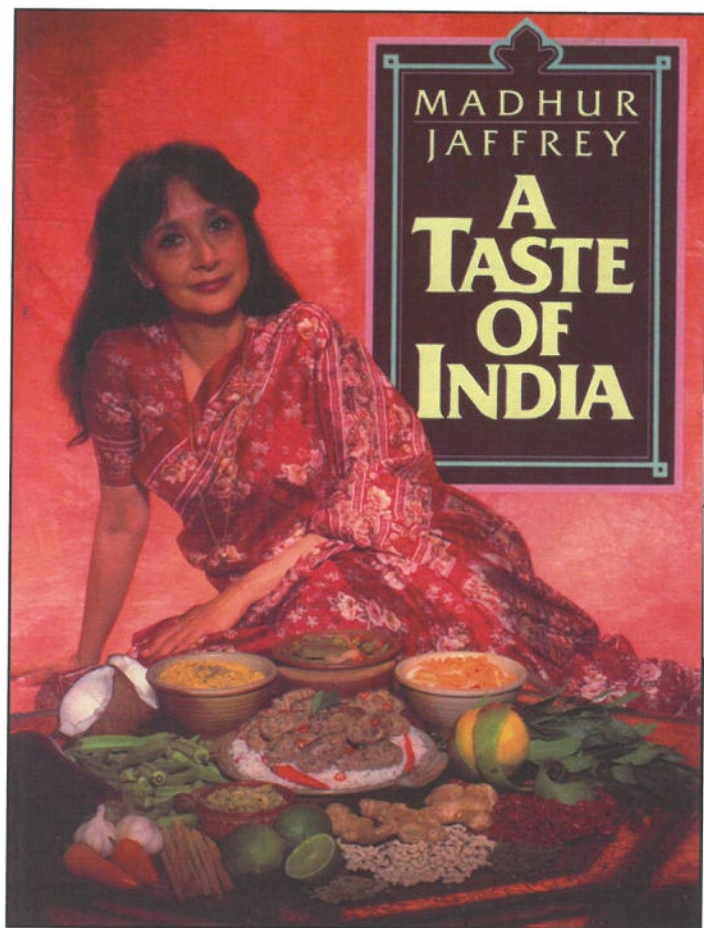
The children, large-eyed moppets with dark blue-light blue uniforms and coconut oiled hair, are sitting cross-legged on the sand in the breezy shade of casuarina trees. They are on a school excursion. Having inspected, with required awe, the carved granite temples built at Mahabalipuram on Tamil Nadu's eastern shore some one thousand two hundred years ago, they are about to embark upon the exceedingly pleasant business of eating their lunches. One girl opens up a newspaper bundle to reveal a second package made out of banana leaf. She smooths out the newspaper with her tiny hands, transforming it into an instant table-cloth. Then she undoes the second package to reveal two spongy idlis shaped like small flying saucers. To make them, a batter of ground, parboiled rice and split peas (urad dal) was left to ferment overnight. In the morning, when it was a mass of tiny, seething bubbles, it was poured into a whole tree of madeleine-like moulds and steamed. The small, fluffy cakes that formed in the vapour could, of course, have been eaten instantly with a coconut chutney but, for the child going on a trip, they were dipped into oil to prevent them from turning sour in the hot sun and then dipped again into milagai podi, a glorious mixture of roasted and coarsely ground seasonings such as sesame seeds, coriander seeds, red chillies and split peas (urad and chana dals). It is only in the South that tiny amounts of roasted or fried split peas are used as seasonings to give a warm, nutty – and recognizably South Indian – flavour to a host of foods.

A second child, her braided hair tied

up in two loops with crisp ribbons, has opened up her tiffin-carrier and is using a spoon to tuck into yoghurt rice - or curd rice, as they say here when speaking in English. The preparation of this dish has been nothing short of ingenious. In the morning, freshly cooked, slightly soft rice was mixed with milk and a few spoons of yoghurt. Then the combination was seasoned with mustard seeds, urad dal and red chillies, popped quickly in hot oil, as well as fresh bits of green coriander, green chillies and ginger.

As the child peered at massive elephants carved out of granite rocks or monkeys caught in playful poses on a stone frieze, the contents of her tiffin-carrier were going through a metamorphosis. The same heat that might have soured the first child's idlis had precautions not been taken, were working to the benefit of the second child by turning the milk in her container into yoghurt. A dish that was half-prepared when the child left home in the early morning was, by noon, the glorious, cooling, soothing, perky rice salad of the South, called thayir saadam in Tamil Nadu and masuru anna in Karnataka.

These two states, even though separated by differing languages, share a common heritage of foods, especially of foods that are basically vegetarian. There are, of course, many area specialities. Karnataka is justly renowned for its bisi hela huli anna, an inspired, hot and tart porridge of rice, split peas and vegetables. The Mysore palace kitchen has been known to produce superb, garlic-flavoured idlis as well as anay pad wade, large, 'elephant-foot' wadas (a kind of fried bread), all nice

Uit 'A Taste of India' door Madhur Jaffrey, 1985, Pavilion Books Limited, ISBN 0-907516-88-2.

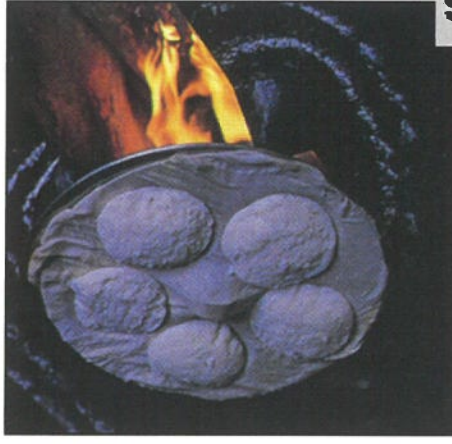
Madhur Jaffrey, schrijfster en actrice, groeide op in Delhi. Zij kwam naar London om toneel te studeren.

Ze is bekend van haar boeken, haar toneel-spel en de radio- en televisieprogramma's over Indian Cookery.

A family enjoys a picnic of okra, sambar and idlis.

Light, fluffy idlis, made from the batter of rice and split peas.

trees have been up-ended, including a precious sandalwood tree. Just as in England all swans belong to the monarch, in India all sandalwood trees belong to the government. Can it be saved? Or should woodcutters be called in to saw it up? Just then, coffee arrives. It's odour has been haunting the house for some time.

South Indians are serious coffee-drinkers who generally begin by buying the beans of their choice. 'I would like an equal mixture of Peabody beans and Plantation A beans,' I once heard a lady ask in a coffee store. The beans are bought raw. They can then be roasted, either in the store or at home.

The Iyengar family has a large coffee-roaster in its pantry. It consists of a roller with a handle sitting on a narrow, box-shaped brazier. Early in the morning, while the dew still lingers on the cascading Bougainvillea, the brazier is filled with lighted charcoal. The roller heats up. Coffee beans are emptied into it and a servant begins to turn the handle. First a single coffee bean

The roasted beans are spread out to cool and then ground in an aid, hand-cranked grinder attached to the wall. South Indians here make strong, filtered coffee. But they do not drink it strong, preferring to mix it with lots of hot milk. The proportions vary from house to house. Sometimes there is as little as twenty percent coffee and at other times it is a neat balance of half and half. Before the coffee can be poured into individual glasses or cups, there is one more ritual to be performed, that of pouring the mixture

and brown on the outside and yellow with turmeric inside; and its soppu pallya, a dish of delicately steamed spinach, enriched with thick milk and flavoured with mustard and cumin seeds, is as good as its kosimbir, a salad of cucumbers and raw but well soaked moong dal.

Still, there are more similarities than anything else. Rice is the king of grains in both states. No meal is possible without it making an appearance in one or many farms. Many people here are vegetarians. Grains and split peas farm the care of their diet. Those who might tend to dismiss these staples as 'poor man's food' or as lacking in possibilities of excitement and variety, have only to spend a few days in the South to see how, with grinding, pounding, fermenting, steaming, poaching and frying, these humble, basic grains and split peas can be transformed into slinky fresh noodles, such as sevai (how I long to have same right now!), and into delicate, shimmering, sweet jellies, such as the hubbal of Mysore.

Vegetarian diets are by no means confined to the poor. Just north of Mahaballipuram, on the same Bay of Bengal coastline, is Tamil Nadu's capital city, Madras. Here, in a fashionable district, is a sprawling house set within a large, flower-filled, walled compound. A prosperous Iyengar Brahmin family, all vegetarians, is seated around the dining table, waiting for breakfast. The morning has begun, as all mornings do, with a bath and prayers. An anxious discussion about trees is in progress. A cyclone, one of many that tyrannize this shore, has just passed through. Venerable old

Zuid-India

Luscious watermelons-refreshingly cool after a fiery southern meal.

At the banana-depot, another fine crop is ready for distribution. It will ripen in the shop.

from a height from one vessel to another in order to raise a nice head of froth!

Served with the coffee that morning are dosas. To call a dosa a pancake would be to do it no justice at all. At its best, it is a glorious, thin round - golden-red, crisp and smooth on one side, white, lined with concentric ridges and slightly yielding on the other. Made out of almost the same batter, both dosas and idlis are the breads of the South, as nourishing and digestible (due to the fermentation process) as they are delicious. They may be eaten with butter and honey, or with chutneys, or they may be stuffed with a spicy blend of potatoes and onions.

Their batter requires that rice and urad dal be soaked and ground separately, the former to a satiny paste, the latter to a light foamy one. This can only be done in an attu kal, a massive grinding stone in two parts, one with a hole in its centre and the other, an egg-shaped object designed to fit into the hole and do the actual grinding. Because of their weight, attu kals are permanently fixed in kitchen verandas, court yards and pantries, gracing the location where they are placed with all the strength and soft roundness of Henry Moore's sculptures.

With changing times, electrically run 'wet grinders' have been invented. The Iyengar family has one. Made out of both stainless steel and stone, half primitive, half modern, these practical grinders can be seen whirring and spinning in wealthier homes and in the kitchens of southern restaurants.

Simple vegetarian lunches in both Tamil Nadu and Karnataka consist of three courses, each eaten with

rice. I once watched a thousand people eat such a lunch. It was at the medieval Krishna temple in Udipi, on India's west coast. I had heard that many of the cooks who worked in South Indian restaurants across the country were trained in the temple and that the training was nothing formal. Since the temple opened its dining hall doors to all who wished to enter - and between two and five thousand people entered daily - the cooks learned by just being around.

It did not surprise me that a temple was associated with good food. At the Varadharaja Temple in Kanchipuram (Tamil Nadu), after worshipping before the diamond- and gold encrusted statues of Vishnu, the Preserver, and Laxshmi, his consort, I had been rewarded, so to speak, with the holy food, the famous Kanchipuram idli, a long, savoury loaf of rice, and moong dal, flavoured with the haunting tastes of cumin, coarsely crushed peppercorns and dried ginger. I suspect that the gods knew that I had timed my visit carefully so as not to miss the distribution of their 'lunch'. The Balaji Temple in Andhra Pradesh similarly offers akkaravadi, a gorgeous, thick rice pudding, delicately flavoured with cardamom, saffron and edible camphor and dotted generously with almonds, cashews and raisins. No devotee considers leaving without at least some of it in his possession.

When I visited the Udipi temple, it had its own cowshed with 400 cows, vast storage halls filled with yellow, green and orange gourds suspended from the ceiling like colourful mobiles (they last over a year this way) and, in the kitchen, Brobdingagian vessels of

Fishermen taking to the sea at sunrise from the beach of Madras.

The first shift rose to its feet and filed out. I lingered a bit and then headed towards an outside corridor. I had barely reached it when I heard a senator attendant call out, 'Haa, haa, haa!' There was aloud thundering of hooves. I glanced sideways to see a whole herd of cows, all 400 of them, I suspect, come leaping and charging down the corridor, up the steep temple steps, and into the dining hall. I was pinned to a wall, expecting fully to be gored or mashed. The cows were reconsiderate. They left me alone and proceeded to eat up all the banana leaves, after which service they left the way they had come, their exit somewhat less energetic than their entrance. The hall was washed down quickly and a second shift allowed in after the first one had vacated it.

Vegetarian meals, using the same basic theme of rice, rasam, sambar and yogurt, can, in the right hands, become much more elegant and elaborate. I remember one such lunch in Madras where the hostess, a superb cook, had prepared same choice dishes. We were served usal, an unusual pilaf made with toovar dal. The dal had been soaked, coarsely crushed and then steamed and crumbled. This base was then stir-fried with a host of ingredients - mustard seeds and peanuts added their nuttiness, green peppers and onions added a certain freshness, while green chillies and lime juice provided the necessary punch and tang. All the flavours were beautifully balanced. We were also served rasavangi, a kind of heady sambar with the tiniest of egg-shaped aubergines (eggplants) bob-

copper and brass large enough to hold several of me standing up. Paddles stood nearby for stirring. Parboiled rice was steaming in one pot, sambar in another. For the sambar, toovar dal had been boiled with turmeric. When it was soft, the solids - as happens with all dried beans - had settled to the bot-

tom. The thin broth at the top, a kind of vegetarian stock, had been ladled off to make the rasam. Same pieces of white pumpkin were poached in thin tamarind water and then added to the thick dal. Sambar powder, a ground spice mixture that includes red chillies, chana dal, coriander seeds and fenugreek, was mixed in and the dish perked up with mustard seeds and curry leaves popped in hot oil. The sambar was ready. For the soupy rasam, the dal broth was mixed with tamarind water and its own spice mixture containing lots of ground black pepper, red chillies and cum in. Chopped green coriander was scattered and left to float on the top.

To feed all those who entered the pillared dining hall, banana leaves had been laid out on the floor as plates. Pairs of temple attendants, each carrying a good-sized pot between them, doled out the first course consisting of long beans cooked with mustard seeds and red chillies, rice and rasam. The watery rasam wet the rice just enough so that it could be scooped up with the palm and eaten. More rice was served for the second course, this time with dollops of sambar. The last course was rice, pickles, yoghurt and papadums. Southern meals tend to end this way: hot, fiery courses followed by bland and soothing allies.

bing about in it; vendaka curry (currently, 'curry' seems to be the Tamil word for a dry, unsauced dish!), delightfully crisp fritters made by dipping cut okra sections into a spicy, chickpea flour batter and frying them; keerai poncha kootu, a kind of thick, soupy stew of toovar dal, spinach and fresh coconut, followed by the most exquisite dish of the day, rasawade, savoury urad dal doughnuts, immersed in a rasam just long enough to soften them and to soak up all its tart and fiery flavours. We ended the meal with some calming yoghurt rice. On that hot day, even the family dog stood up on its haunches and begged for some.

Not everyone in these two states is vegetarian. The fisherwomen on the coast near Udipi and Mangalore wait with the seagulls for the trawlers to come in. Most of the expensive fish, such as the seer and pomfrets, are bought for resale. But mackerel and sardines are cheap and plentiful. Some of these they keep for themselves. The plump mackerel are frequently slashed, rubbed with a mixture of tamarind paste, red chillies, ginger and garlic and then fried slowly in oil. Called bangude puli munchi, they are absolutely scrumptious. Mangaloreis also enjoy kori ruti, a dish of spicy chicken - its sauce a creamy amalgam of tamarind, coconut, cardamom, cinnamon and cloves - served on a bed of thin, crisp rice cakes. The cakes begin to soften as soon as they start soaking up the sauce. That is the moment to devour the dish - when the ruti is half crisp and half soft.

South-east of Mangalore are the cool and stunning highlands of

Coorg. The rising and falling tracts of land are covered with terraces of rice fields, open glades, bamboo thickets, acres of cardamom - and lots of coffee.

Coffee had been introduced to India's west coast by the Arabs.

Moplas, Muslim Keralites, carried it inland to these hills where it thrived happily. In the nineteenth century, most homes scattered across the lonely hills had their own banana trees, betel nut palms, tanks stocked with fish, vegetable patches and coffee gardens. In the 1850s the English decided to clear acre upon acre of land and plant coffee on a large scale. Today, it is the tall, handsome, warrior race of Coorgis who own some of these plantations. The Coorgis hunt and fish as they have always done and are known to enjoy a dish of partridge pie - a hang-over from colonial times - just as much as some of their own delicacies, such as the wonderful stew of young bamboo shoots and jungle mushrooms eaten with rotli, a flat rice bread. At a recent Coorgi lunch with a family now settled in Bangalore, I was fortunate enough to be offered pandi curry, an absolutely gorgeous hot and-sour, almost pickle-like park stew. It was served with kadambutte, round rice balls, the likes of which I had never seen in India before. To make them, pounded rice - it had the texture of very coarse semolina was cooked with water and coconut milk until it had turned into a sticky dough, at which point, while it was still hot, it was rolled into balls about 1 1/2 inches (4 cm) in diameter with the aid of wet hands, and steamed. The combination of the tart

as gold rattles - for the next generation. Being a shrewd business community, they see to it that the girls marry their cousins so that the wealth does not stray far from home, and in fact, if one plays one's cards right, it all comes back. It was one such charming, disarming - and, in many ways, simple and traditional-family that set before me a feast of over twenty dishes.

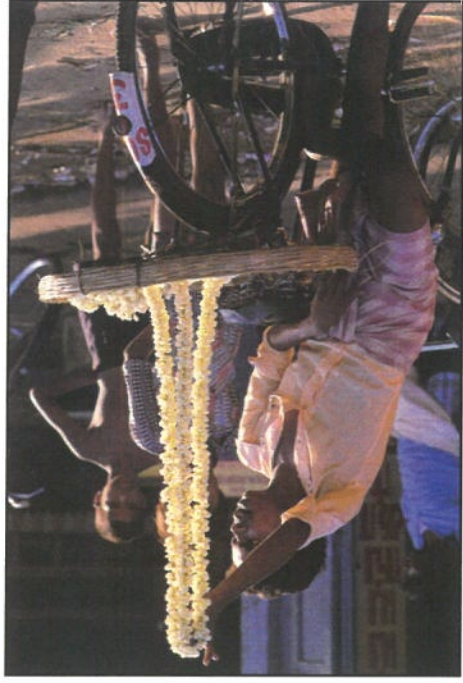
Banana leaves had been laid out on the French-polished dining table. On it were placed small servings of dishes such as fried fish (meen varuval); fried 'meatballs made with a very creamy paste of meat cashews, poppy seeds, coconut and fennel seeds (varuval kola); chicken cooked in spicy tamarind water (kall kulambu) and meat cooked with roasted coriander seeds and tomatoes (kan kulambu). There were mixed vegetables cooked with the second water used for washing rice (mandi), freshly made vermicelli, nicely seasoned with mustard seeds and urad dal (idi appam), as well as dishes of banana flowers, banana stems, dried mango, plus rasam and assorted pickles and sweets. And there was the chicken dish that I thought was just perfect.

It was one of the simplest stir fried dishes - and so good that it almost took one's breath away. Chicken, with its skin, was cut up into small pieces and rubbed with a little salt and turmeric. Oil was then heated in a wok. Same of the traditional seasonings of the area, mustard seeds, urad dal, fennel seeds, red chillies, were thrown in. Chopped onion was added and

stew, the hails that were just perfect for absorbing the sauce, and mangay-pajji, a salad of yoghurt and ripe mangoes, was quite breathtaking.

I found one of the most interesting chicken dishes of the region in the Chettiyar community. Traders, merchants and money-lenders by profession, the Chettiyars of Chettinad (about 250 miles south of Madras) have travelled the seas freely since ancient times, doing business in Vietnam, Hong Kong and Indonesia and running thriving plantations in Malaysia, Sri Lanka and Burma. Quick to adapt themselves to changing political climates, they are now expanding their businesses within India and have already turned their eyes westward towards the Middle East.

Their wealth is enormous, and what is more the Chettiyars are very comfortable and open about it. They are known to begin collecting dowries for their daughters at birth, literally filling one room with stainless steel utensils, one with copper, one with brass, one with aluminium, one with glass, one with china, one with wood (from coconut graters to furniture), one with stoneware (pickling jars), another with bedding (20 mattresses and 101 pillows are considered adequate), yet another with electric gadgets - to say nothing of the strong-room filled with gold and silver vessels. There are, of course, houses (one to house the dowry), land, shares, money, and jewels - the last described to me as sets of diamonds and red [rubies], diamonds and green [emeralds], diamonds and blue [sapphires] and so on. Oh yes, there are also toys - such

Salemanship. A young flower seller offers garlands from his bicycle.

Auroville by Geoff Crowther e.a.

Zuid-
India

*Uit "India", Geoff Crowther, Prakash A Raj en
Tony Weeler, Lonely Planet, 1981, ISBN 0-908086-
23-7.*

The brainchild of The Mother and designed by the French architect Roger Anger, Auroville was meant to be '80 experiment in international living where men and women could live in peace and progressive harmony with each other above all creeds, politics and nationalities'. It took off at a ceremony on 28 February 1968 when the President of India and representatives of 121 countries came to pour the soil of their lands into an urn to symbolise universal oneness. For a time, idealism ran high. The project attracted many foreigners particularly from France, Germany, the UK, Holland and Mexico and money poured in from various state governments, the central Indian government and UNESCO. Construction of living quarters, schools, an enormous meditation hall (the Matri Mandir), dams, reforestation, orchards and other agricultural projects were begun. The amount of energy and effort which went into Auroville in those days is obvious even now and the idealism with which the place kicked-off still surfaces in conversations with Aurovillians.

Unfortunately in 1973, the Mother, who was the undisputed spiritual and administrative head of the Sri Aurobindo Society and Auroville, died and a power struggle ensued for control of Auroville. In support of its case for control, the society quoted The Mother as having said that 'the township with all its property will belong to the Sri Aurobindo Society' but the Aurovillians countered this with another of her statements which was that 'Auroville belongs to nobody in particular, (it) belongs to humanity as a

whole.'

The struggle Boon developed into bitter acrimony with both sides trading accusations. On the one hand the Aurovillians accused the society of diverting and misusing funds meant for the project and of creating obstacles over the renewal of visas for the foreigners at Auroville. On the other hand, the society accused the Aurovillians of corrupting The Mother's concept by indulging in free sex and drugs. On two separate occasions, in August 1977 and again in April 1978, the cold war between the two erupted into violent and led to police intervention. Though the Aurovillians retained the sympathy of the Pondicherry administration, the odds were stacked against them since all funds for the project were channelled through the society. The society also had the benefit of powerful friends in the Indian Government - including three former Cabinet Ministers - who consistently sided with the Ashram. So, in order to demonstrate their hold over Auroville, the society began to hold up and delay funds for the project. This resulted in the abandonment of construction work, particularly on the Matri Mandir, and is why you will see so many moss-covered, half completed buildings when you visit Auroville.

The Aurovillians reacted to this takeover bid with admirable resourcefulness, pooling their assets to take care of the food and financial needs of the residents and setting up 'Auromitra', a friends of Auroville organisation to raise funds. Nevertheless, things got so serious in early 1976 that the Ambassadors of France, Germany and the USA were forced to step in

planting and agriculture; **Fratemity**, a handicrafts community which

works in close operation with local Tamil villagers, and **Aspiration**, at present the largest community, which is an educational, health care and village industry project. The huge Matri Mandir, designed to be the spiritual and physical centre of Auroville, is clearly visible from many points but its construction had to be abandoned when the Aurobindo Society cut off funds. Building will no doubt be resumed when the central government has sorted out funds for the project. Just off to one side of the Matri Mandir is a very pleasant communal kitchen and dining hall where you can get a meal for a small donation and have a chance to talk to the residents. The best way to visit Auroville is to rent a bicycle for the day through the hotel you're staying with in Pondicherry - average cost is Rs 3, no deposit necessary. The best places to enter are from the coast road at the village of O'ina Mudaliarchavadi and head towards Aspiration (don't worry about missing this turning: all the local people will point it out for you) or from the main road to Madras - at the first turning on the light past Promesse (Auroville Information Centre). There's no chance of you walking round Auroville in a day - it's too spread out.

with offers of help from their governments to prevent the residents from

starving. In the light of these conflicts the Indian government appointed a committee to look into the project and came up with the recommendations that the powers of the Aurobindo Society be transferred to a committee made up of representatives of the various interest groups including the Aurovillians and that there should be greater local participation. There was also an investigation of the financial affairs of the society which turned up some pretty unsavoury material regarding a grant of Rs 9.6 million which should have gone to Auroville. The committee's report was more or less shelved and events continued much as they had before until the news broke in November 1980 that the central government had decided to take over the running of the project. This has been greeted with cautious optimism by the Aurovillians.

At present, the project has 14 settlements and about 550 resident foreigners including children. The settlements include: **Promesse**, on the road to Madras, where the Auroville Information and Reception Centre is located; **Hope**, a 25 hectare farm with orchards set up as an experiment in organic farming; **Udavi**, where Aurovillians helping in the development of the nearby Tamil village of Edayanchavadi live; **Auroson's Home**, south of the Matri Mandir, which is involved with environmental research and the utilisation of natural sources of energy; **Discipline**, an agricultural project; **Fertile, Two Banyans** and **Utility**, all of them engaged in tree

Rural India Village Houses in Rammed Earth

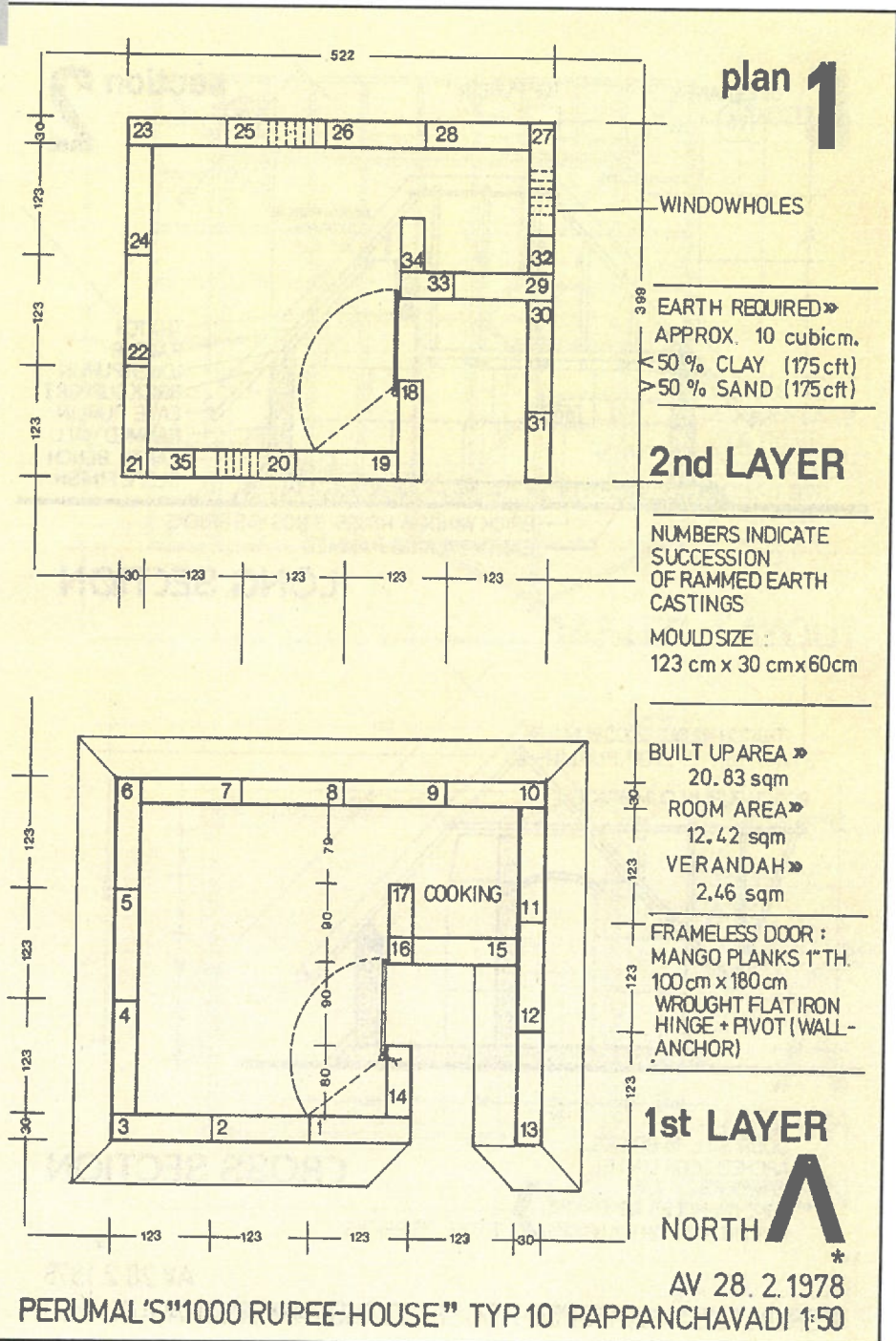
Zuid-India

Uit "Rural India Village Houses in Rammed Earth" by Poppowamy, 1979, Sri Aurobindo Ashram Press, ISBN 81-7058-412-4

To cope with the millions in need of a shelter, an unique experiment of building a "1000 Rupee House" in rammed earth (pisé) was carried out between 1974-78 in Tamil Nadu. The results of this experiment are presented in "Rural India Village Houses in Rammed Earth" as a manual for constructing a simple village house, with, clear, illustrative sketches and a text that is easy to read and practical to follow. The book received the President's National Award in 1980 and formed a part of the early revival of mud-architecture all over the world. India, which is facing an ever-growing population, exploitation of non-renewable energy resources and raw materials, a mass mania of imported technologies and industrialisation, now fortunately experiences a growing eco-

logical awareness, recognising the use of mud as a sustainable, ecological, economical and even fashionable building material. At such a juncture, this book once again reiterates the possibility of improving mud techniques, where already half the stock of houses in the country are traditionally of mud, amounting to more than 70 million.

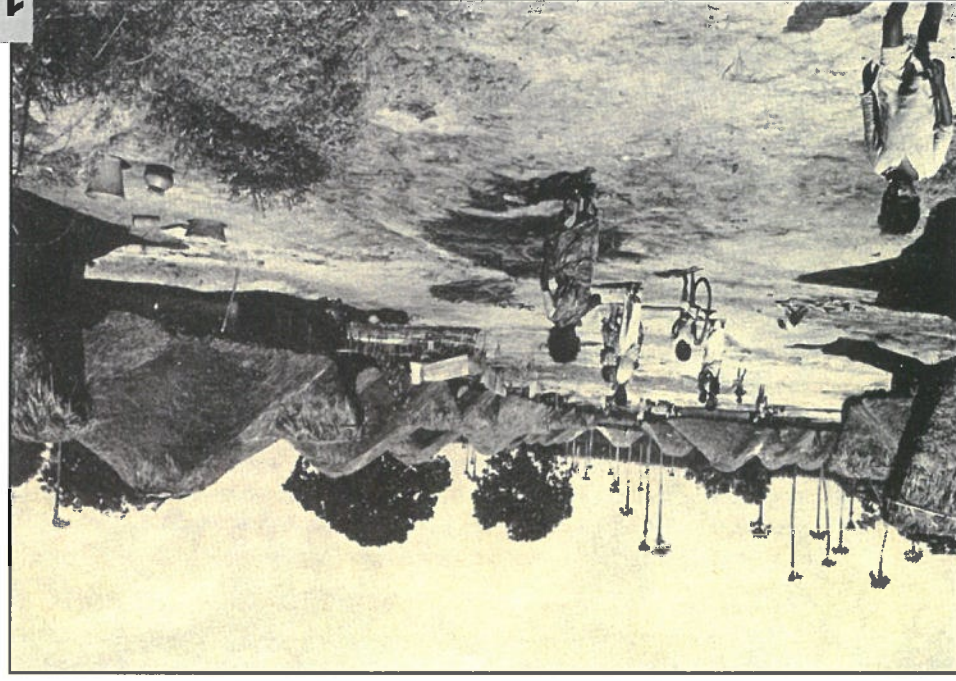
The author, a German architect, lives and works since more than 25 years in Auroville, an international settlement of a living experiment in human unity. Poppowamy was able to give practical share to the concept of a "1000 Rupee House" for the rural roof. Holding cost down to the one thousand mark was becoming extremely difficult after the spiralling price hikes of the mid-70s. The rammed

earth technique then became his ardent passion. "When I first tried ram ming the earth into a mould," he recalls, "it was like a revelation. Within half an hour the casting felt as strong as concrete. Instinctively, I could sense a revolution in mud housing techniques."

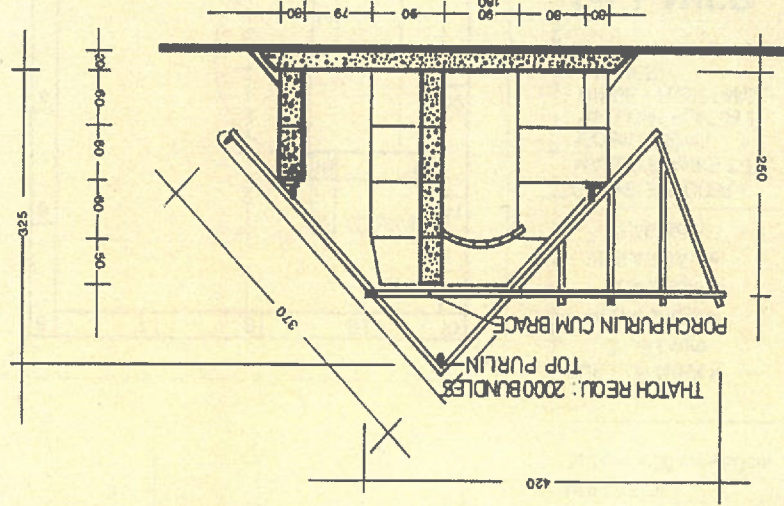
"Improved mud buildings allow villagers a considerable flexibility. Bricks and cement are so expensive that at best they can afford only small standardized concrete containers as dwellings, which are inhuman, dirty, slimy-creative and totally alien to the rural Indian way of life."

"It is not the roof man's fault that he does not want to live in mud houses," he argues, "but the fault of our value system which promotes housing as a status symbol."

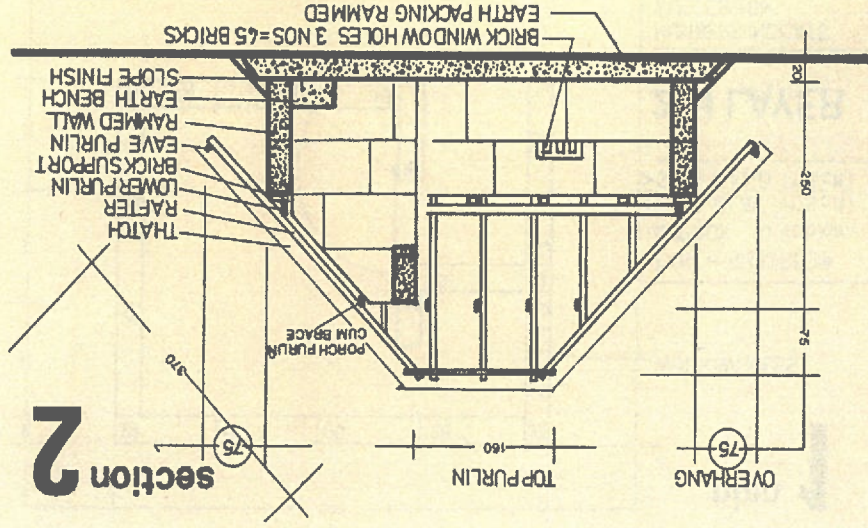
PERUMALS 1000 RUPEE-HOUSE TYP 10 PAPPANCHAVADI 1:50
AV 28.2.1978

CROSS SECTION

DOOR SILL 18 BRICKS
ARCHED DOOR LINTEL 15 BRICKS
WINDOW HOLES 45 BRICKS
PURLIN SUPPORT 21 BRICKS
TOTAL 99 BRICKS

LONG SECTION

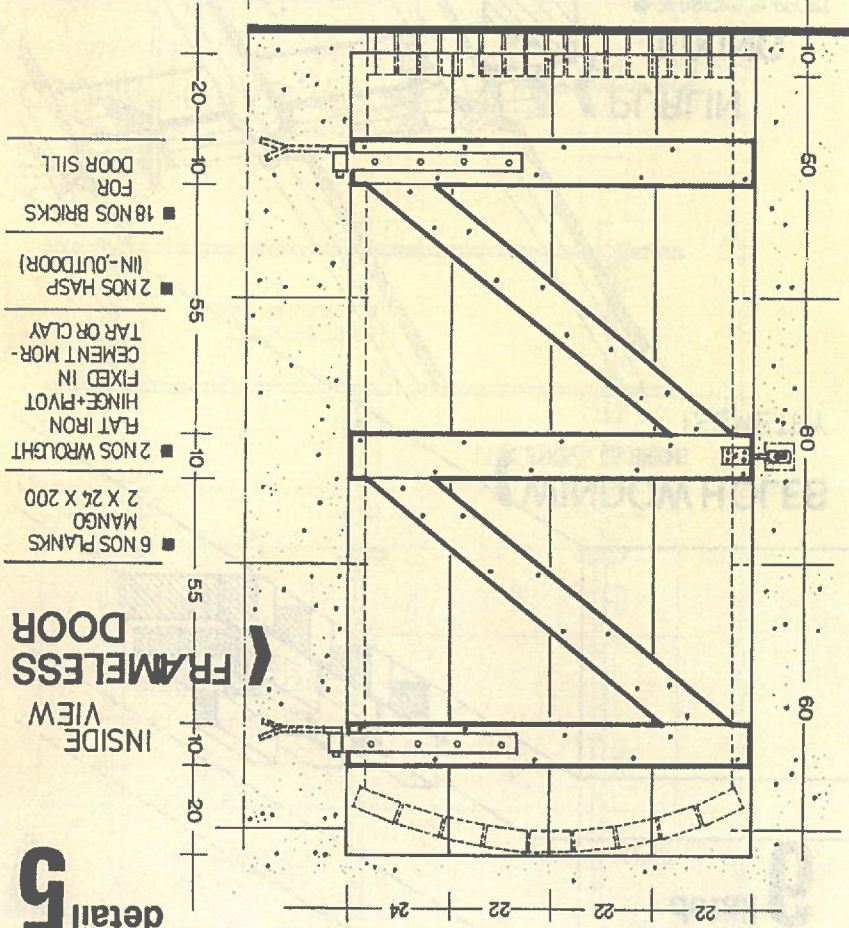

section 2

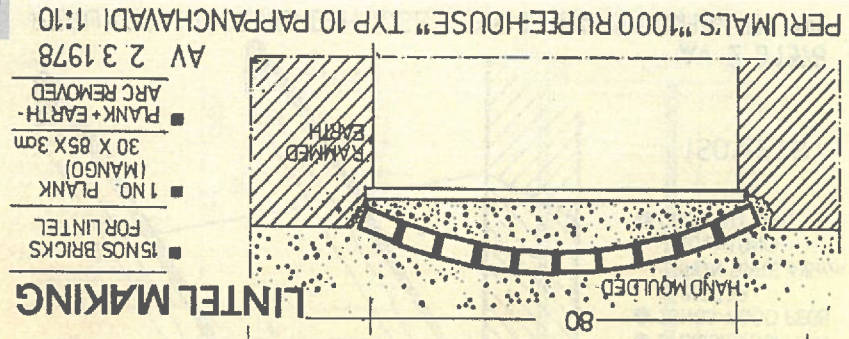

detail 5

FRAMELESS DOOR
INSIDE VIEW

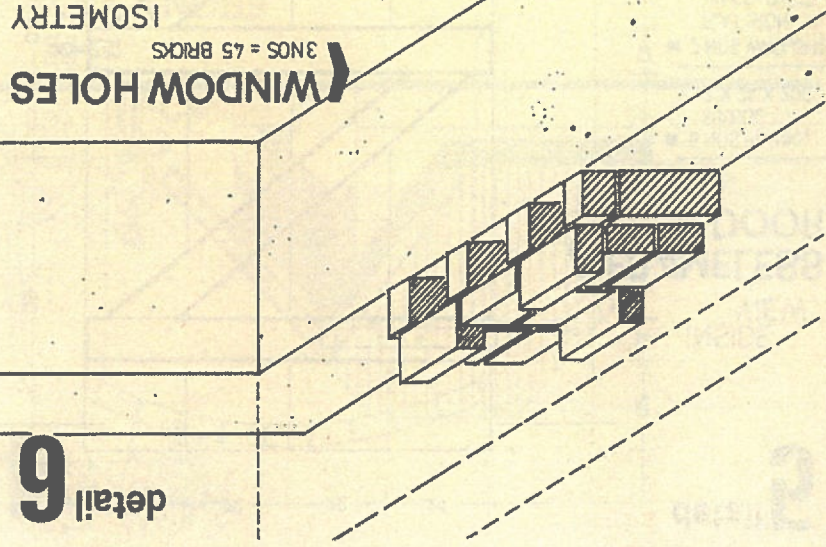
LINTEL MAKING

PERUMALS "1000 RUPEE-HOUSE" TYP 10 PAPPANCHAVADI 1:10
AV 2 3 1978

detail 6

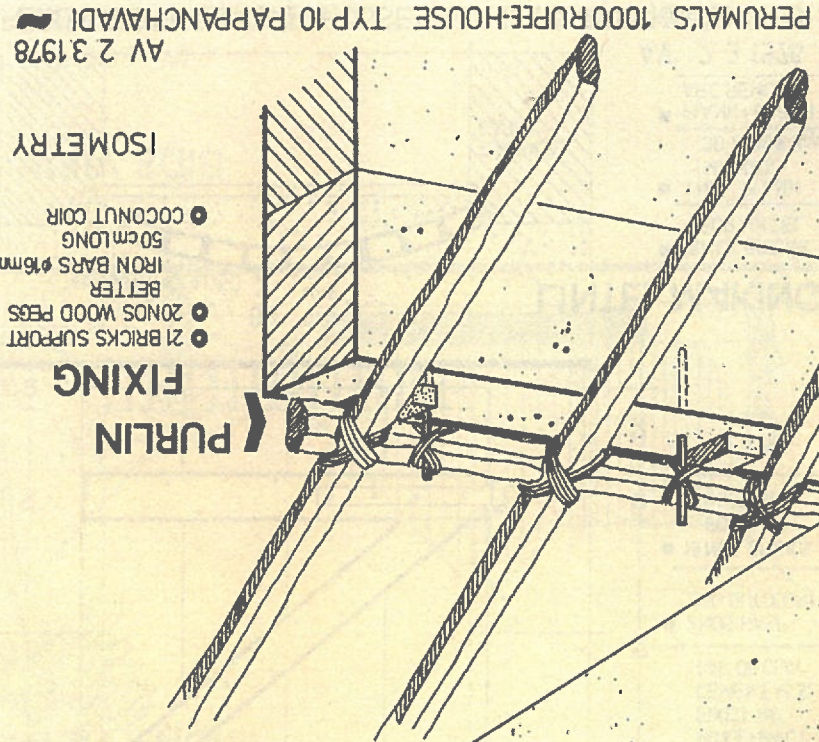
WINDOW HOLES
ISOMETRY

PURLIN
FIXING
ISOMETRY

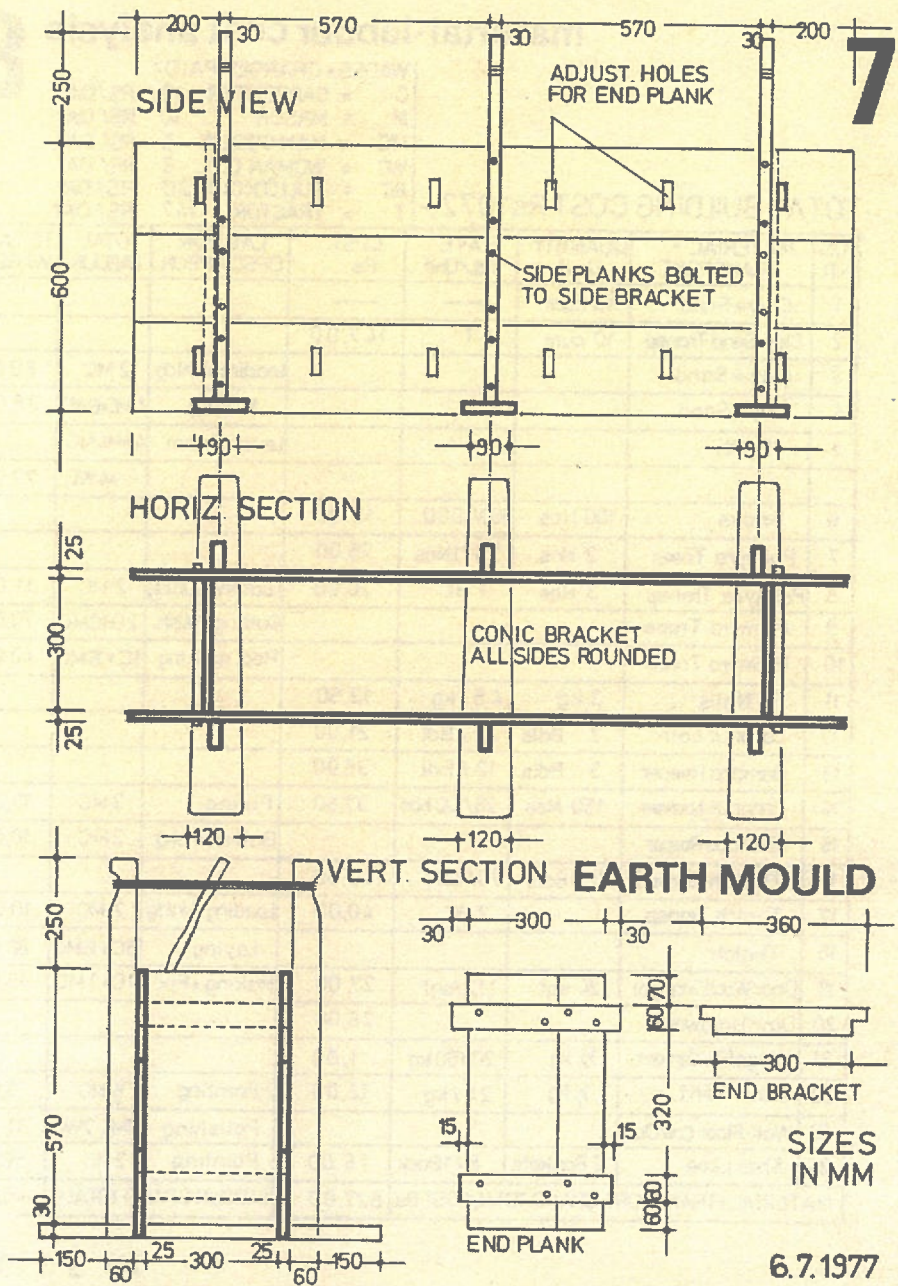
- 21 BRICKS SUPPORT
- 20 NOS WOOD PEGS BETTER
- IRON BARS ϕ 16mm
- 50 cm LONG
- COCONUT COIR

ISOMETRY

7

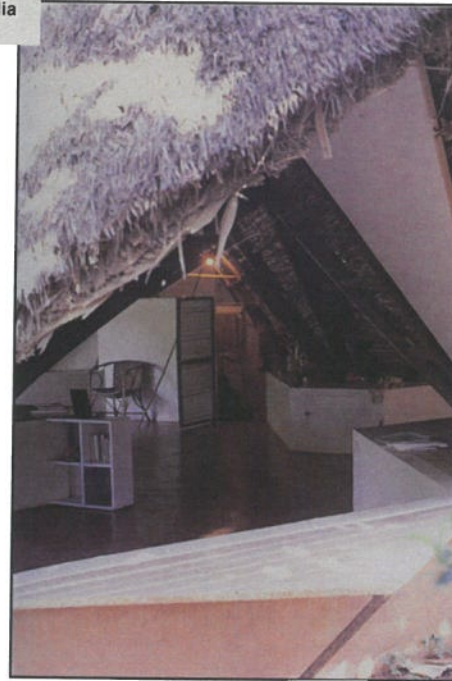

MUD MOULD III - HOUSE TYP 9 - PAPPANCHAVADI - 1:10

Aspiration Huts in Auroville by Piero and Gloria Ciconesi

Zuid-India

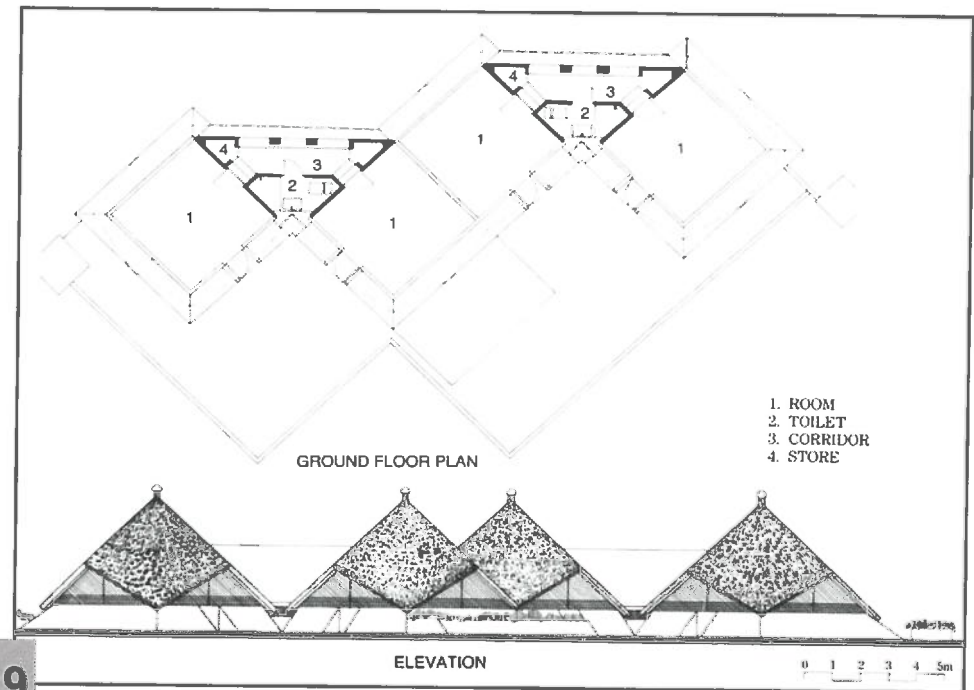
Uit "After The Masters" by Vikram Bhatt & Peter Scriver, 1990, Mapin Publishing Pvt.Ltd, ISBN 0-94-414219-2

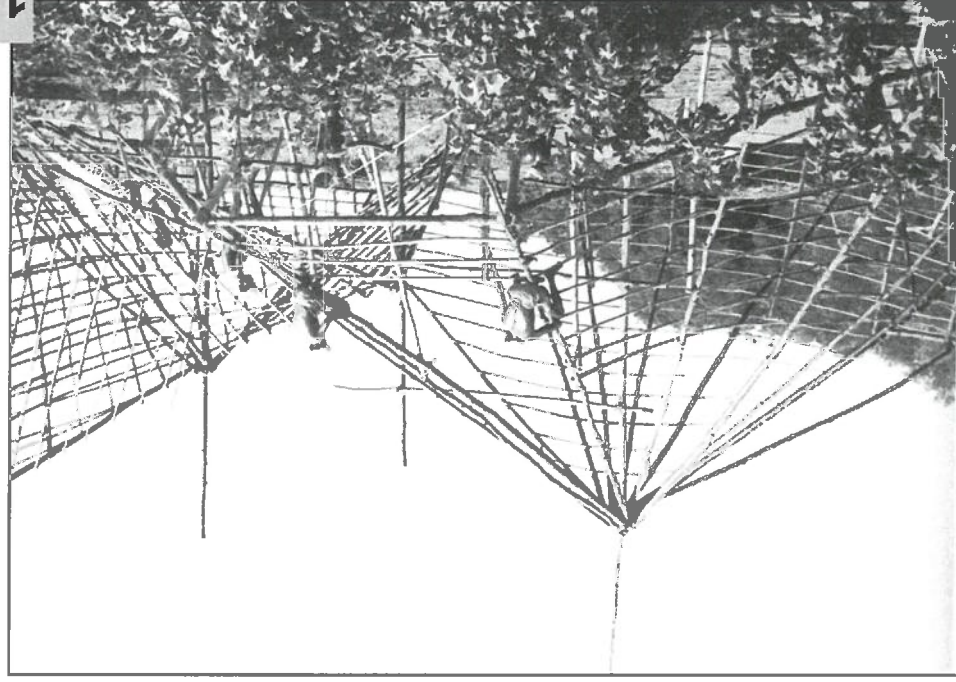
Aspiration Huts, Auroville
 Architects: Piero Ciconesi and Gloria Ciconesi
 Client: Auroville community
 Contractor: Built under direct supervision of the architects
 Year of Completion: 1971
 Area: 2936 m² (18 square units at 58 m² each, 16 hexagonal units at 62 m² each).

Over the past two decades same adventurous experiments with alternative technologies for building and living in resource deficient conditions have taken place at the experimental international settlement of Auroville near Pondicherry on India's south-east coast. Imbued with a pioneering spirit many of the residents have participated in building the settlement from scratch. Their philosophical and

logistical commitment to low-impact, low-energy building methods has inspired a variety of interesting 'do-it-yourself' structures. The handful of professional architects in the community have been responsible for broader planning issues and the design of common facilities.

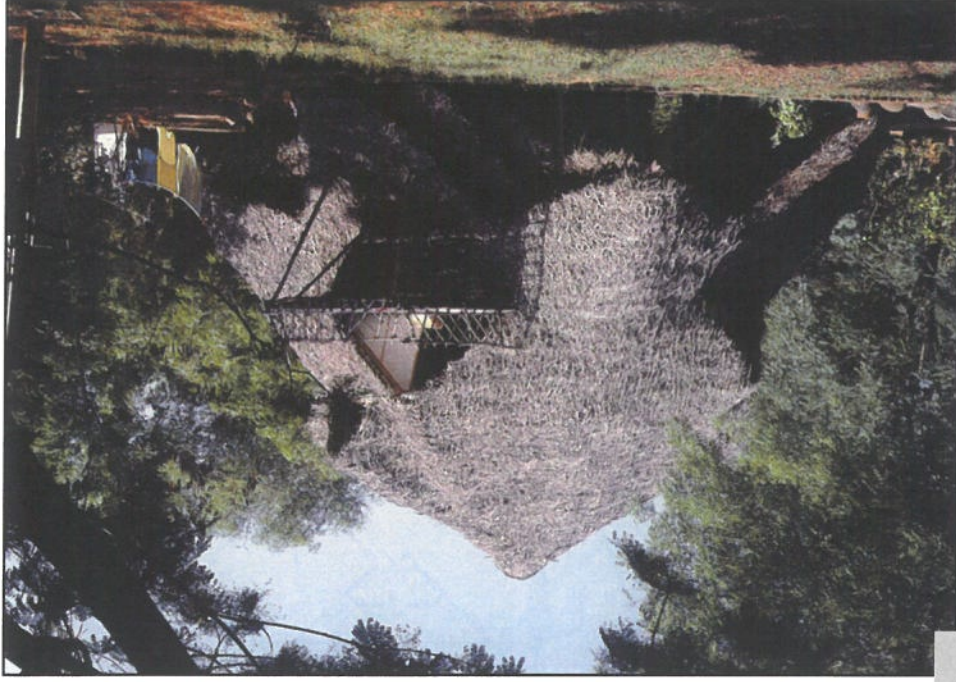
The Aspiration Huts were among the first buildings to be erected at Auroville, the work of a husband and wife team of Italian architects newly arrived in India. In this pioneering project a precedent was established for many of the tendencies observed in the design and construction techniques of later Auroville structures. The huts were designed as temporary accommodation for the original residents of the settlement, a group housing scheme comprising 34 units.

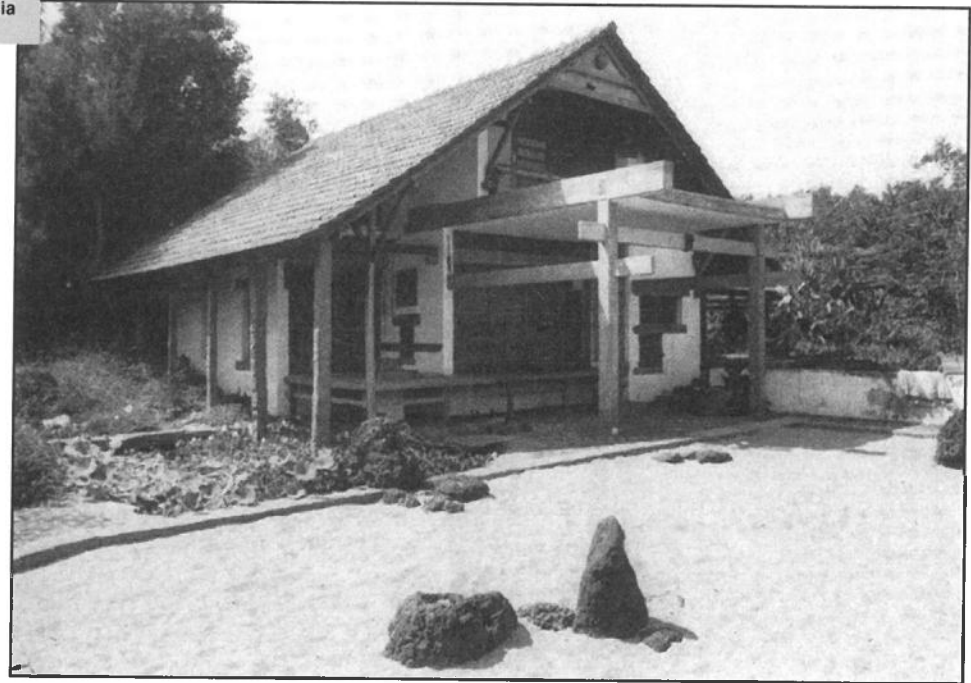
ous space. The storage and bath-room wing is contiguous with the adjoining unit. Roots are the dominant feature of the architecture; wooden structures sheathed with casuarina thatch transpose the base geometry into three dimensions. These float above a low terraced and sculpted plinth of smooth faced concrete. Air flows freely through the structures and light is admitted through innovative - though slightly clumsy triangular shutters that can be swung inwards or outwards against the slope of the roof.

The hut-like and a community kitchen. The breakdown of the housing gives the impression of a tropical village, though distinct in its form and order from the Tamil village that adjoins the site. A strong geometric rigour underlines this informality. The tidy clustering of volumes and hierarchical separation of service and served spaces testifies to the European modernist training of the architects, exercised here with the special challenge of a pre-industrial context. There are two unit types. Half of these are based on the square; the remainder on a hexagonal geometry, all paired in semi-detached clusters. Type one is composed of 2 square chambers linked by a corridor with built-in storage and bathroom. The hexagon-based units have three chambers fused together as a contiguous

Miraonevi Nivas in Auroville by Pappa Pingel

Zuid-India

Uit "After The Masters" by Vikram Bhatt & Peter Scriver, 1990, Mapin Publishing Pvt.Ltd, ISBN 0-94-414219-2

Miraonevi Nivas, Architect's Own House, Auroville

Architect: Pappa Pingel

Contractor: Built under direct supervision of the architect

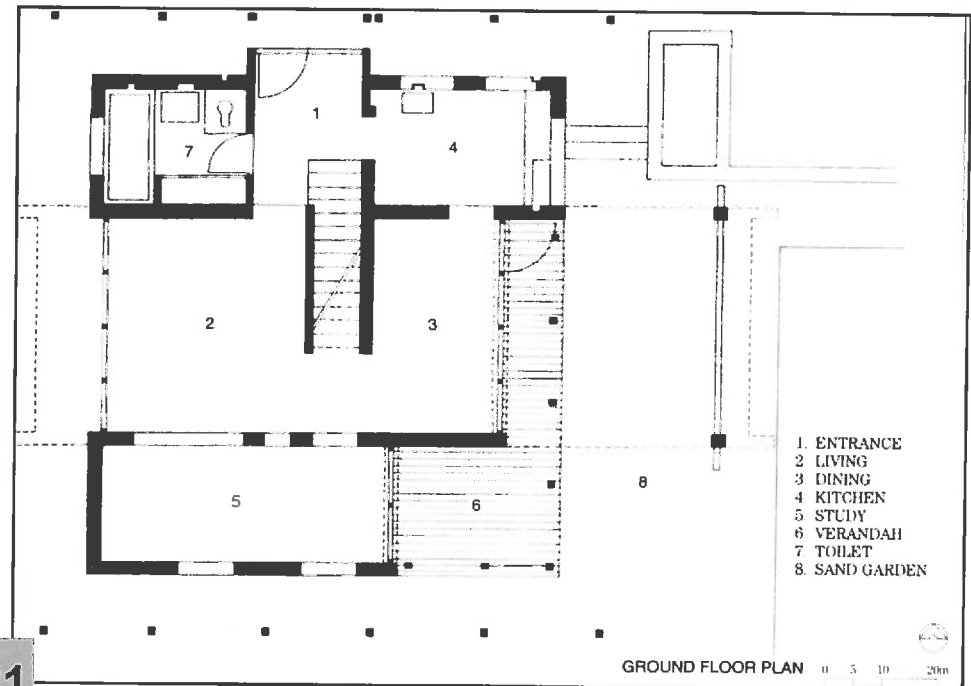
Year of Completion: 1981

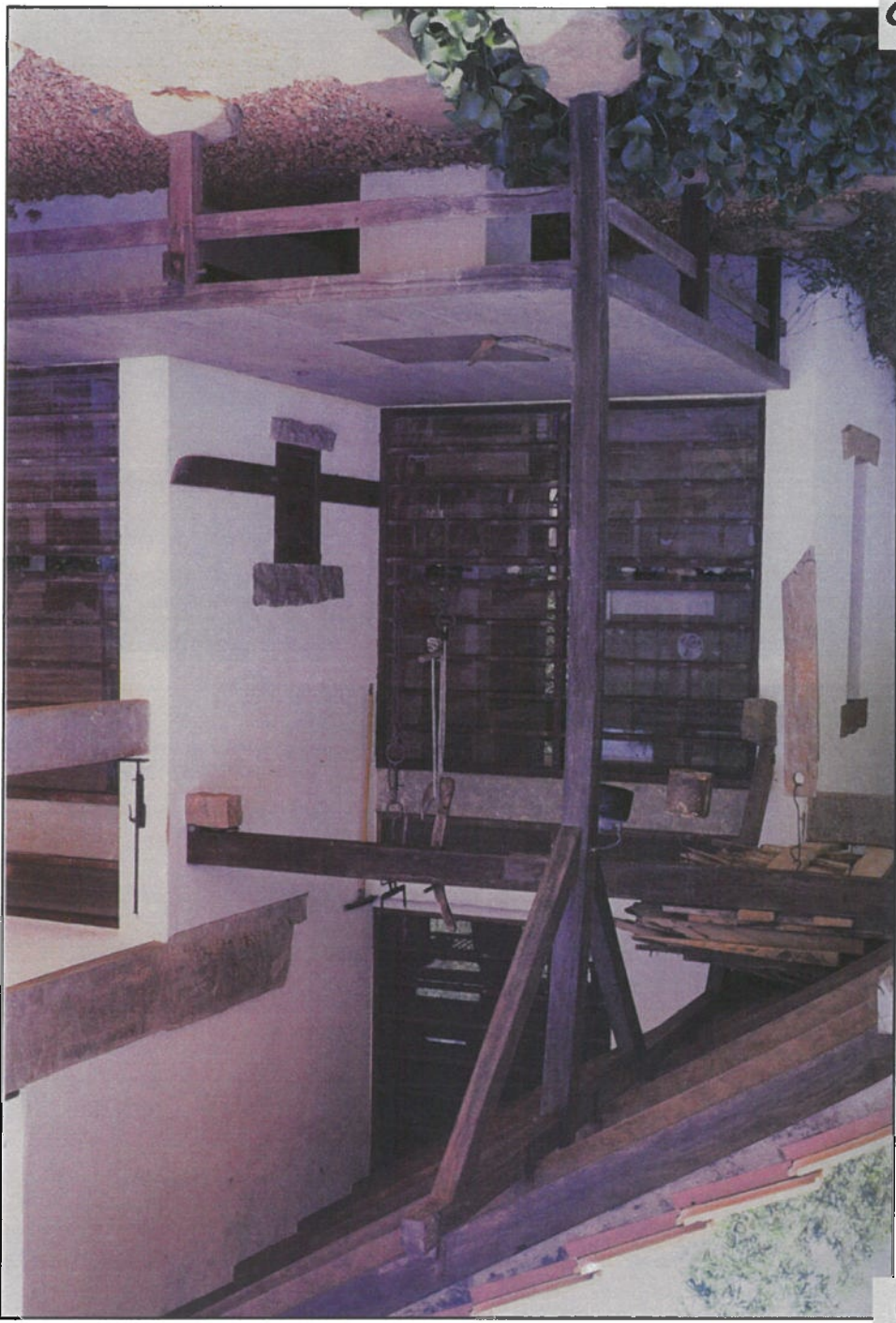
Area: 120 m²

A common theme in much of what is termed as 'alternative' architecture today is reunion and harmony with nature. This is particularly prevalent in the building efforts of Auroville where the relative isolation of most structures has encouraged a sympathetic integration with the rural setting. However, the literate craftsmanship of this architect's own dwelling debunks the premise that a natural, environmentally sensitive building must derive its form from the local vernacular, or alternatively, from the geometry and raw sub-

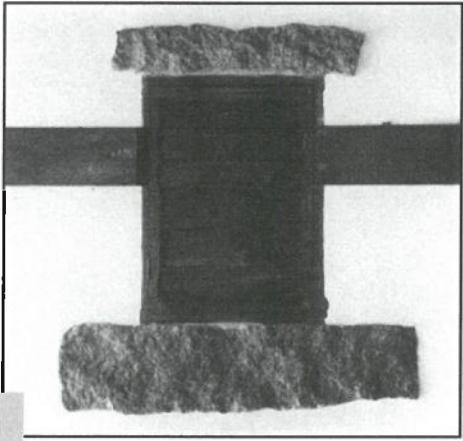
stance of nature itself. Miraonevi Nivas (Wind House) derives from a Japanese tradition of architecture and landscape. That special sensibility for the elements of landscape and construction is translated into a house of superior architectural merit at one with its transformed Indian milieu.

The architect likens the roof to the protective wings of a bird. A large simple gable with deep overhangs of 1.5 metres shelters the open spaces below from rain and sun. Thin, undressed granite posts locally available at little cost are integrated with timber and some precast concrete elements in a diaphanous post and beam structure. Granite members are also employed - with practicality and eloquence - as lintels over the broad door and window openings.

Zuid-
India

that pierce the whitewashed masonry
 portion of the structure. Floating plat-
 forms extend from the living space
 over the intensively landscaped gar-
 dens surrounding the home.

Sanskrit School in Auroville by Roger Anger

Zuid-India

Uit "After The Masters" by Vikram Bhatt & Peter Scriver, 1990, Mapin Publishing Pvt.Ltd, ISBN 0-94-414219-2

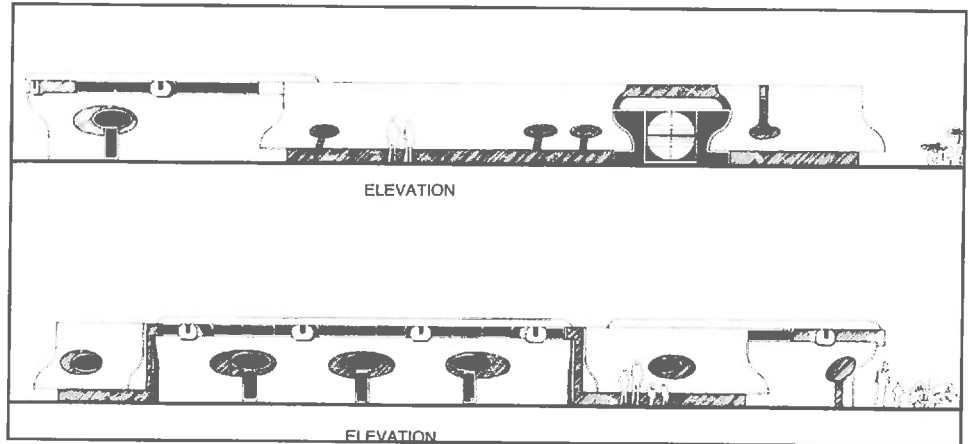
Sanskrit School, Auroville
Architect: Roger Anger
Client: Auroville community
Contractor: Built by Aurovillians Year of Completion: 1976
Area: 278 m²

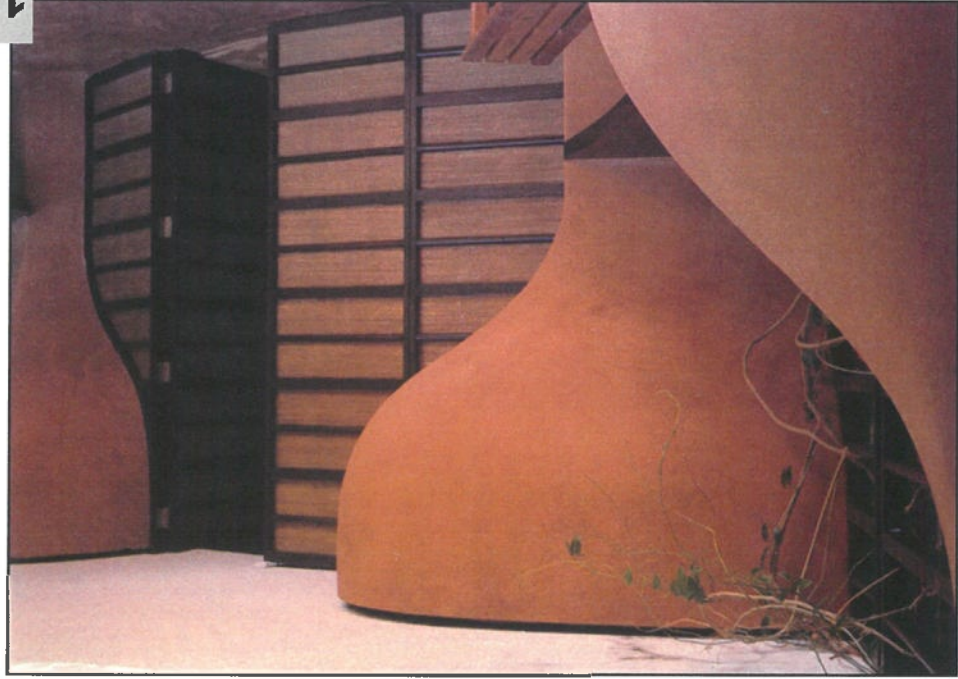
The inspiration and Sliding force for the foundation of the experimental community of Auroville was the utopian vision attributed to the Mother, the late spiritual leader of the Sri Aurobindo Ashram in Pondicherry. The difficult challenge of translating that vision into a unified architectural concept fell to a French architect and devotee named Roger Anger. His Sanskrit School typifies the peculiar curvilinear idiom he devised for the key institutions and sacred buildings of the settlement. Ferro-cement and terra forming, exploited for their low-

tech ease of construction and sculptural freedom, are the basis of this sensual, somewhat dated futuristic design.

The school has a simple, atavistic parti. Several small classrooms, a library and service spaces surround a small womb-like void filled with greenery and water. The swelling walls exclude the exterior environment from the inward looking sanctuary of study. One crosses a tiny moat to enter the building. Reflected light and breezes moistened by evaporation wash into the interior through elliptical apertures at floor level.

scaped gardens surrounding the home.

Madras by Philip Davies

Zuid-India

Madras was the first important settlement of the East India Company. It was founded in 1639 from the nearby factory at Armagaum by Francis Day on territory ceded by the Raja of Chandragiri. In 1644 a small fort was erected from which the city grew steadily and, until the emergence of Calcutta, it remained the nerve-centre of English influence in the East.

By 1690 the small fort had grown into a major city of over 300,000 people and its layout, on a distinctive grid pattern, represents the earliest example of English town planning on a large scale in India. The European settlement remained inside the fort, with Black Town outside the walls, although with greater security in the 18th century Europeans bought estates outside the walls and built beautiful garden houses, many of which still survive.

Madras has a fine legacy of colonial architecture, ranging from the elegant classical houses of the 18th-century nabobs to the spectacular Indo-Saracenic buildings of the late 19th century.

Fort St George, the starting-point for any tour of Madras, lies on the seashore, immediately north of the island. The east face is separated from the sea by the road and foreshore. Here is the Sea Gate. The west face is curved and set behind a fosse. It is crossed by drawbridges, which lead to the Wallajah Gate and St George's Gate. The San Thomé Gate is in the south wall, the North and Choultry gates are in the north wall.

The Fort was commenced in 1644. It was gradually converted into a formidable masonry structure by a

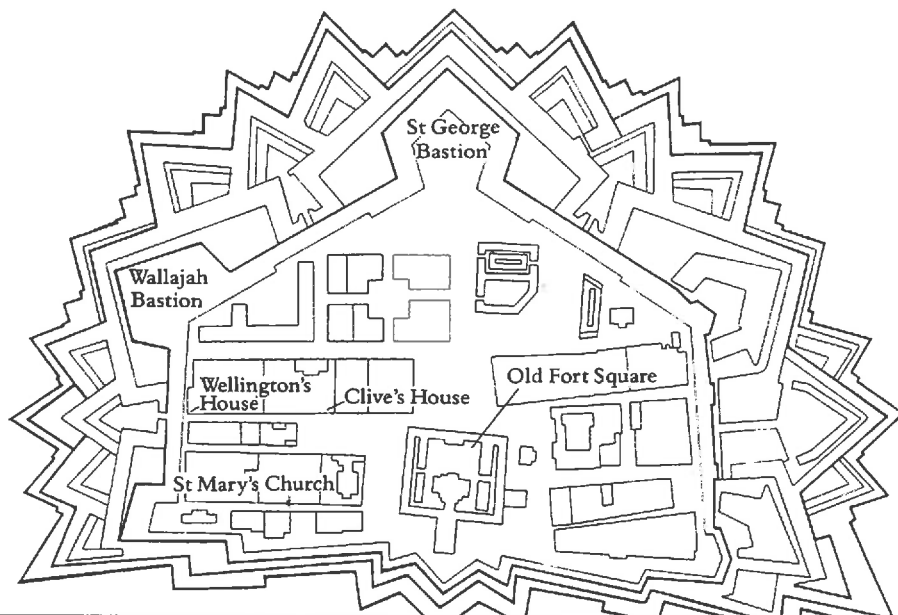
series of incremental changes. In 1694 the original Fort House was demolished to make way for a new one. This new forms the nucleus of the Secretariat. In 1711 the inner Fort walls and corner bastions were pulled down and Fort Square was created. The Fort was lost to the French under Labourdonnais in 1746, but was restored to the British by the Treaty of Aix-la-Chapelle of 1748. As a result of this reverse, designs for its remodelling were prepared in 1750 by Bartholomew Robins, FRS, a mathematician. From 1755 until its completion in 1783, the work was supervised successively by Captain Brohier, Colonel Scott, Colonel Call and Colonel Ross.

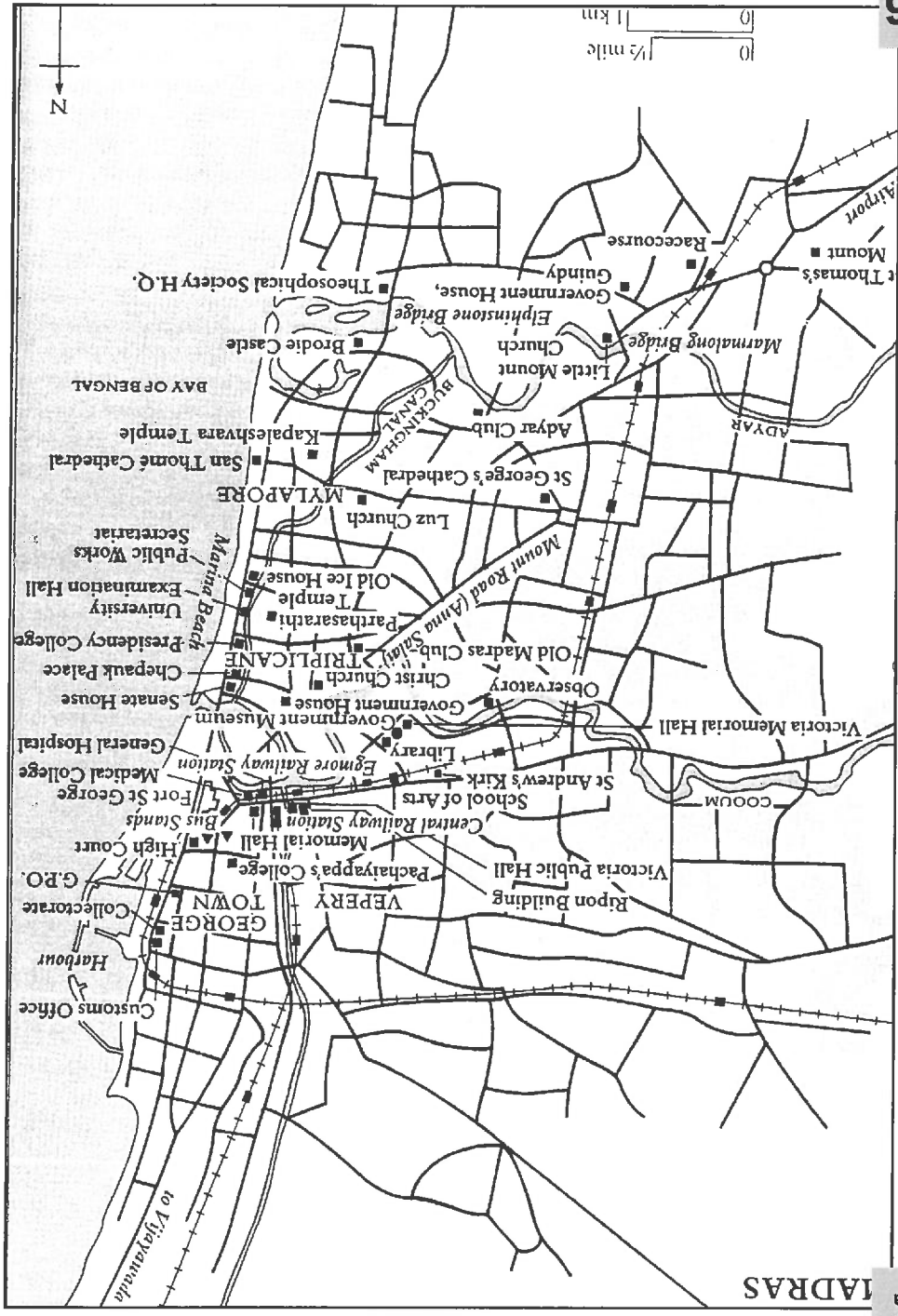
The French besieged the Fort again in 1758 under Count Lally. At this time St Mary's Church was used as a look-out post and store, but the French withdrew when a British fleet arrived. In April 1769 Haidar Ali briefly threatened, prompting the transformation of the outer fortifications from a half-decagon to a semioctagon in 1771.

At the heart of Fort St George lies St Mary's Church (1678-80), the spiritual and physical centre of the original settlement and the oldest surviving building in the East associated with the Anglican Church. It was built by Streyneham Master, the Governor, after a private appeal. Excavations began on Lady Day, 1678, hence the dedication to St Mary. The architect was probably William Dixon, Master Gunner of the Fort, and this accounts for its robust construction and simple plan. It is 24.3 m (80 ft) long by 17 m (56 ft) wide, with three aisles covered by semicircular roofs, built of solid

Uit "Monuments of India" door Philip Davies, Penguin Books Ltd, 1989, ISBN 0-14-008425-8.

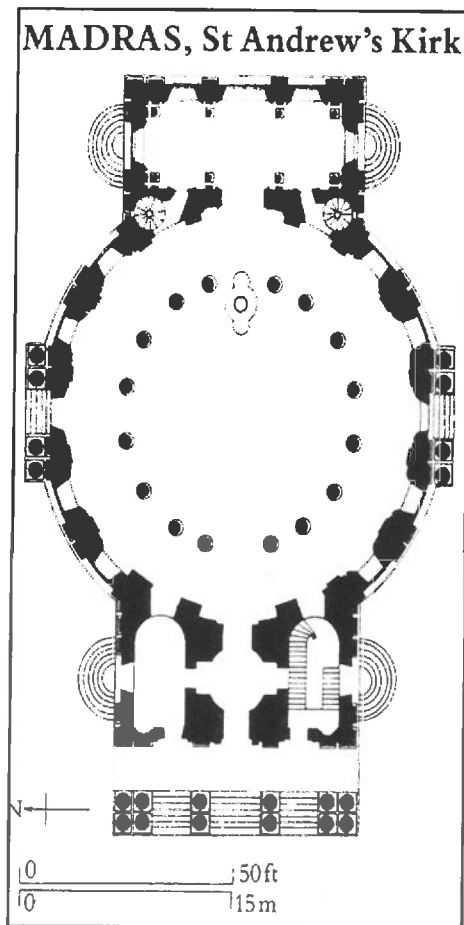
MADRAS, Fort St George (c. 1850)

and the first to marry in the church. Robert Clive married Margaret Maskelyne here on 18 February 1753. The church is crammed with evocative monuments which bear route testimony to the glories of British India and detached from the main body of the church until 1760, when a link was made. Severely damaged during Lally's siege of 1758, the building was repaired and the distinctive, fluted obelisk spire added in 1795 to the design of Colonel Gent. Other than the minor addition of two vestries at Hood (1814). At the west end of the church lie four distinguished wives: the lovely Lady Elizabeth Gwillim (1807), Baroness Hobart (1796), Lady Elliot (1819) and Jane Amelia Russell (1808), to whom there is a monument by John Bacon, Jr, close to the font. On the north wall there are four monuments. Close to the door is Flaxman's Memorial to Rev. Christian William Gericke, an associate of F. C. 1761 and again in the early 19th century. The font of black Pallavaram granite is original. The three daughters of Job Chamock, founder of Calcutta, were baptized in it on 19 August 1689. The ornamental font cover was added in 1885. The Altarpiece, a painting of the Lord's Slipper, is by a pupil of Raphael, who actually painted the chalice. It was probably captured from the French in Pondicherry in 1761. The present organ, the fifth, was installed in 1894. Conway (the soldiers' friend), by Ternouth (1837). Other notable monuments include, in sequence, a brass to Sir Herbert Taylor Macpherson, VC (1886); a marble relief to Charles Robert Ross, (1816), by John Bacon, hearing the pelican motif of

future benefactor of Yale University ed in 1687 by Governor Elihu Yale, the interest. A silver alms dish was donated in 1886); a marble relief to Charles Sir Herbert Taylor Macpherson, VC (1886); a marble relief to Charles Ternouth (1837). Other notable monuments include, in sequence, a brass to Sir Herbert Taylor Macpherson, VC (1886); a marble relief to Charles Robert Ross, (1816), by John Bacon, hearing the pelican motif of future benefactor of Yale University

self-sacrifice; a large monument to Sir Barry Close (1813), probably by Flaxman, depicting a British soldier and a sepoy in early-19th-century dress; a memorial to Joseph Moorhouse (1791), by C. Peart, with Britannia seated on a lid; a life-sized statue of Hercules Henry Pepper (1826), by G. Clarke, 'the Birmingham Chantrey; and a statue of George Gilbert Keble (1811), by John Bacon Jr, representing Friendship and Charity with masonic devices. There are six detached pillars within the church, all of which carry memorial tablets.

The churchyard is enclosed by iron railings. Along the north side of the church and extending round the east and west sides are a number of ancient grave stales taken from the old graveyard and relocated here in 1763. The sepulchral tombs provided cover for Lally's troops during the siege of 1758, after which the stales were removed to the church. Many are worn or broken, but some inscriptions and dates may be discerned.

On the west side of Charles Street, leading to the San Thomé Gate, are the ruins of Wellesley's House, a late-18th-century building once occupied by Colonel Arthur Wellesley (later the Duke of Wellington). Parts collapsed in 1980. Its future remains uncertain.

South of St Mary's Church is the Accountant-General's Office, used as Government House until 1799. The house was purchased from an Armenian in 1749 as a residence for the Deputy Governor. It was extended in 1762 and again in 1778-80. Clive's House is marked by a small plaque, which claims he resided here. There

Zuld-India

is a small museum to his memory in a corner of the Par and Accounts Office.

Beyond is the Arsenal (1722), designed by Colonel Patrick Ross and built by John Sullivan. The first storey has inverted arches to create a bombproof structure. The court yard has an impressive portico crowned by two lions in alto-rilievo carrying the East India Company's coat of arms.

The Museum was founded in 1944 by Lieutenant-Colonel D. M. Reid in the former Officers' Mess of the Madras Guards, once the Old Exchange. The Hall of Arms contains mediaeval artillery, regimental Bags, weapons and armDUr. The ground Boor also contains the cage in which Captain Philip Anstruther was imprisoned for over a year in China in 1840. The Prints Section has same early views of Madras, while other rooms retain correspondence from Clive, Pigot, Wellesley, Corpwallis, Bentinck and other notable figures. At the foot of the stairs is a statue of Lord Cornwallis (1800), by Thomas Banks, which once stood under the rotunda in Fort Square.

The first-floor Portrait Gallery contains collections from Government House, Guindy and Ootacamund. Notable portraits are those of Streynsham Master, George III, Queen Charlotte, Stringer Lawrence, Robert Clive and Henry Havelock.

The Secretariat is the oldest secular building in the Fort, the care of which incorporates the second Fort House, built in 1694. Wings were added in 1825, when the building became government offices, but the earlier structure can be traced inside. The

Secretariat surrounds the Legislative Council (1910), the Opper House of the State Legislature. The building incorporates twenty black granite columns, which once formed a colonnade linking Fort Square to the Sea Gate built by Governor Pitt in 1732. A brass tablet records the fact. In the hall are busts of Edwin Montague, Sir P.Rajagopala Achariyar and Diwan Bahadur L. D. Swamikannu, the first elected President of the Council.

Outside the main entrance on the fortifications facing the sea is the Flagstaff, reputed to be the tallest in India and a local landmark for over 300 years.

In the Fort Square is an Ionic rotunda, erected in 1799 to accommodate the statue of Cornwallis which now stands in the Museum. Elsewhere throughout the Fort are numerous fine colonial barrack buildings of the late 18th and 19th centuries.

To the north of the Fort lies the High Court (1888-92), a spectacular complex of Indo-Saracenic buildings designed by J. W. Brassington but revised and completed by Henry Irwin and J. H. Stephens, the engineer. The four corner towers are crowned by Mughal domes, but the tour de force is the central tower, 48.7 m (160 ft) high, which forms a huge, bulbous-domed minaret with its upper stage designed as a lighthouse, visible for 32 km (20 miles) at sea. A plaque on the boundary wall commemorates the shelling of the building by the German cruiser Emden in 1914. It is a wonderfully exuberant synthesis of Western Gothic forms and Eastern ornamental details. The light tower is open to the public on most working days. The view from the

Street. Next door is the YMCA, in Madras. The Collector's Office (Bentinck's Building) is a long galleried range with odd intercolumniation and a bowed centrepiece. From 1817 it was used as the Supreme Court, but it is now in a precarious state of disrepair. Opposite is a fine octagonal pavilion dedicated to Lord Cornwallis. The Customs House (early 19th century) lies beyond.

Several banks and other institutions line the road and face the Harbour. This was commenced in 1875 JO provide an all-weather facility to replace the colourfrui 'masula' baars which once constituted a shuttle service to the share for passengers Erom baars anchored in Madras roads. Beach Railway Station lies beyond.

The Armenian Church (1772) is hidden behind tall walls and high black doors. It has a large white dome with a peal of six bells. In Portuguese Church Street is the Church of Assumption of Our Lady (1650), the first church built in British India.

Armenian Street, running parallel to First Line Beach, contains the Mosque of Nawab Muhammad Ali and the Roman Catholic Cathedral of St Mary of the Angels (1775). The date 1642 is inscribed on the door. Inside are same rare oil paintings of the Crucifixion and of St Mary Magdalene.

The Evening Bazaar is a continuation of the Rattan Bazaar, at the end of which is the Memorial Hall (c. 1855), by Captain Winscom, modified by Colonel Horsley, and built as a thanks-giving for the preservation of southern India from the Mutiny. It has a handsome Ionic portico inscribed with the name and date.

top is stunning and worth the steep climb. In the crypt beneath the tower is a marble statue of Sri T. Muthasamy Iyer, the first Indian judge, by Wade. Near the compound walls is a statue of Dr Miller, the educationalist, who developed the Christian College which once stood opposite.

In the south-east corner is a huge fluted Greek Doric column 38.1 m (125 ft) high, constructed in hard Pallavaram granite on a firm laterite and brick base. This was the former Lighthouse, commenced in 1838 and completed in 1843 to the design of Captain]. E. Smith of the Madras Engineers, later superseded by the tower of the High Court. The earliest lighthouse was a rudimentary affair on the roof of the Old Exchange in the Fort, now the Museum.

The south range of buildings is the Small Causes Court and to the west is the Law College. In the Court precincts there are two tombs from the old graveyard which lie here. The Tomb of David Yale and [Joseph Hymers is a square, pyramidal structure surrounded by a spire, visible from Esplanade Road. Access can be obtained from the High Court compound.

The Powney Vault close by is a typical square tomb surrounded by an iron fence. It contains at least six members of the family. Another tomb near the Medical College is that of Edward Bulkey, physician of the new hospital, who was buried in his own garden on 8 August 1714. Opposite to the High Court stood the Madras Christian College, now the Mysore Bank; part of the old College buildings survive in Linghi Chatty

beneath which is a verse from the 15th Psalm: 'The Lord hath been mindful of us. He will bless us.' The Biblical Society occupies the basement. The hall is used for public meetings, but it has fallen on hard times. Across the road are the Medical College and General Hospital (1859). The Jatter bears a misleading plaque: 'Founded in 1753'. The original hospital buildings were erected in 1772, redeveloped in 1859 and then further altered in 1929. Opposite is the Central Railway Station (1868-72), two-storey Gothic arcaded ranges with corner pavilions disposed around a central clocktower 41 m (136 ft) high. It was designed by George Hardinge. The Southern Railway Office (c. 1916), across Walltax Road, is an elegant fusion of classical and Mughal motifs, executed in hard local granite. Both the station and offices are festooned with coloured lights during festivals.

The Cochrane Canal was built by Basil Cochrane and opened by Clive. Until 1985, Moore Market (c. 1900) stood on its western bank, a low, red-brick, arcaded building in Indo-Saracenic style with cusped arches and hood moulds designed by R. E. Ellis and now sadly demolished. To the east is the Victoria Public Hall (1883-8), in Romanesque style by Henry Irwin, designed to commemorate Queen Victoria's Golden Jubilee with the aid of the donation from the Maharaja of Vizianagram. This is threatened with imminent demolition for a railway development. Nearby is the Memorial to Sir Charles Trevelyan, responsible for the People's Park, 47 hectares (116 acres), including the Cor-

poration Stadium, Royal Swimming Pool, My Lady's Garden, which is a showpiece of exotic Indian flowers, and the zoo.

The Ripon Building (c. 1900) by Harris accommodates the offices of the Corporation of Madras, inaugurated in 1688. It is a handsome three-storey stucco range in an Italianate style, reminiscent of Sancton Wood's Lancaster Gate in London but with a central clocktower. At the centre is a statue of Conran Smith, a former Commissioner. At the front are statues of Sir P. Theagaraya Chetty and Sri P. M. Sivagnana Mudaliar, former Corporation presidents. A statue of Ripon, former Governor and Governor-General, has been relocated here. To the west are the Everest Hotel and the School of Arts, founded by Dr Alexander Hunter in 1850.

Further west, beyond the viaduct, is St Andrew's Kirk (1818-21), by Major Thomas Fiott de Havilland and Colonel James Caidwell. This is the most accomplished neo-classical church in India, a magnificent building of considerable sophistication. It is modelled on St Martin-in-the-Fields, London, with a tall steeple and spire over a massive pedimented Ionic portico, inscribed with the word Jehovah in Hebrew. The exterior of the chancel also carries a huge pediment, inscribed with the motto of the East India Company: 'Auspicio Regis et Senatus Angliae'.

The interior is circular in plan, with a delightful shallow self-supporting dome decorated with stars on a blue background and carried on fluted Corinthian columns. Note the canopy pews and the louvered doors, which

can be thrown open to allow a cool flow of air through the church. In the churchyard, close to the road, is a pleasant early-19th-century bungalow enriched with an Adamesque fan motif in raised stucco relief.

The footbridge next to the church leads to Egmore Railway Station, a splendid Indo-Saracenic pile, attributed to Chisholm.

Pantheon Road lies on the site of the Pantheon, a place of public entertainment and halls in the late 18th century. Today it is the main museum area. The Government Museum (1854) is a circular arcaded rotunda in an Italianate style, faced in red brick with a carved ornamental frieze. It was started in 1851 as a Museum of Practical Geology and Natural History and now contains an internationally famous collection of exhibits from the Pallava, Chola, Pandya and Vijayanagara periods. (For details of these fascinating exhibits see Volume L) The ethno-industrial and art departments contain the statue of Brigadier-General Neill which was removed from Mount Road.

Part of the Museum complex houses the Connernara Public Library (1896), by Henry Irwin, which has a central hall crowned by a high stained-glass roof. The Museum Theatre, parts of which are 18th century, has a roof over the stage which is laid with iron grooves to allow heavy cannon shot to be rolled across to simulate the sound of thunder.

The Ernpess Victoria Memorial Hall and Technical Institute (1909), now the National Art Gallery, is the jewel in the Museum's crown. Designed by Henry Irwin in rich pink Tada sandstone, it is

eighteen Ionic columns carrying an arched ceiling, which is decorated in

raised plasterwork. The aisles have semicircular headed stained-glass windows over louvered doors. The chance! is apsidal, with a marble altar-piece of St George crowning a braken pediment. The monuments include same fine neo-classical works. The Memorial to Archdeacon John Mousley (1823), by Flaxman, depicts Faith leaning on the Cross. Chantrey's sculpture of Bishop Heber (1830), author of the hymn 'From Greenland's Icy Mountains', who drowned in a bath at Trichinopoly (1877). Next door is the Women's Christian College and Memorial to Or James Anderson is also by Chantrey. Others of Date are these to Bishop Corrie and the astronomer Norman Robert Pogson.

The burial ground lies to the northeast

of the church and is approached gonal-ly. The first interment was Elizabeth de Havilland, the architect's wife, in March 1818. The cemetery is enclosed by a railing made from musket barrels, pikes and discarded weapons, allegedly brought from Tipu Sultan's arsenal at Seringapatam in 1799.

From the Cathedral the road to the south via Guindy runs through the suburbs, past the Teachers' College and Richard's Park on the banks of the Adyar river, to Marmaloo Bridge, built by a devout Armenian merchant, Khoja Petrus Usan, in 1726. It spans the river in a series of twenty-nine arches.

based on the Duland Darwaza at Fatehpur Sikri, a robust and vigorous composition of exceptional quality. The large inner hall is overlooked by balconies. It has a fine ceiling and marble floor. There is a wide collection of paintings of various south Indian schools and Rajput and Mughal art of the 16th to 18th centuries.

The road over Anderson's Bridge leads to aid College Road and the Old College of Fort St George, set behind a large arched gateway. Adjacent, in a pleasant building similar in style to the Police Station on North Beach Road by the Harbour, is the Literary Society (1877). Next door is the Women's Christian College and Memorial to Or

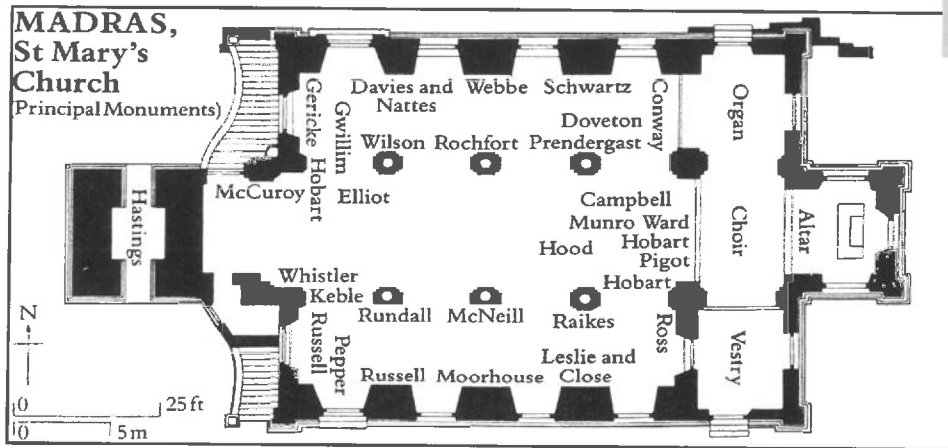
James Anderson is also by Chantrey. Others of Date are these to Bishop Corrie and the astronomer Norman Robert Pogson. The burial ground lies to the northeast of the church and is approached gonal-ly. The first interment was Elizabeth de Havilland, the architect's wife, in March 1818. The cemetery is enclosed by a railing made from musket barrels, pikes and discarded weapons, allegedly brought from Tipu Sultan's arsenal at Seringapatam in 1799.

From the Observatory the route runs south to the Horticultural Gardens, 8.9 hectares (22 acres), founded in 1836 by Dr Wright, and on to the Cathedral Church of St George (1814-16), by Colonel James Caldwell and Major Thomas Flett de Havilland, with a steeple and spire 42.5 m (140 ft) high, modelled on St Giles-in-the-Fields, London. The cathedral is faced in dazzling white Madras chunam with Ionic porches to each flank and an imposing entrance portico. A double row of

the apostle St Thomas. It is alleged that the apostle founded same Christian communities on the west coast and came to Mylapore, where he was killed in 68 by outraged Hindus. The Church was built by Antonio Goncalves de Taide, a Goanese, in 1612. Steps lead down to a cavern in the rock beneath the altar which is reputed to be the cave where he lived. An opening in ODe side is said to have been miraculously formed to permit his escape and certain marks are supposed to be his handprints. Behind the church is a small spring to which are attributed miraculous powers. To the north is a stAde cross marking the spot where he preached. A fine view of the area can be obtained from the visitors' room in the parochial house.

About 3.2 km (2 miles) from Little Mount, south of Guindy railway station, is St Thomas's Mount, approximately 91.5 m (300 ft) high. The approach is via 132 steps, built by the Armenian Petrus Usan, who built the Marmaloo Bridge. On the main road is St Thomas's Church (1547), built by the Portuguese. An archway carries the date 1726 and several epitaphs can be traced. The main gate and portico were built by C. Zacharias in 1707. The central altar the apostle was kneeling when attacked with a lance. Behind the altar is the Bleeding Cross, with a Nestorian inscription in Sassanian Pahlavi (c. 800) which reads: 'Ever pure is in favour with Him who bare the cross.' Tradition asserts that two red spots on it represent bleeding. The picture of the Virgin Mary is supposed to have been

**MADRAS,
St Mary's
Church**
(Principal Monuments)

Zuid-
India

Painted by St Luke and brought here by St Thomas.

Next door is the Convent of Franciscan Missionary Nuns of Mary, who run an orphanage and school.

At the base of St Thomas's Mount is the old Cantonment, which still retains numerous Madras flat-tops, colonial-style bungalows. ODe was the former headquarters of the Madras Artillery and the home of Warren Hastings between 1769 and 1772. The Anglican Church is an elegant classical edifice containing numerous military monuments.

Close to Little Mount is the former Government House (1817; altered), now Raj Bhavan, the country residence of the Governor. It is a typical colonial bungalow, faced in bright white chunam and first used by Sir Thomas Munro. The hall has a bust of Wellington and some of the paintings which once adorned the Banqueting Hall have been rehung here. Adjacent is the Gandhi Memorial Pavilion (1956), designed in the manner of a south Indian temple. The central tower is Chola and the vimanas are Pallava in style. West of Government House is Madras Racecourse.

Elliot Beach Road leads to Adyar Bridge Road, where Elphinstone Bridge crosses the Adyar river. On the south bank are the World Headquarters of the Theosophical Society, set in 107.6 hectares (266 acres) of woodland. In the Headquarters Hall are statues of founders of the various religions. The famous Adyar Library, Museum, Chapel of St Michael and All Angels, Zoroastrian temple, Mosque, Besant Theosophical School and ODe of

the largest banyan tree crossing the bridge, built as a famine-relief measure in 1876-8, about 1.6 km (1 mile) to the west over the Buckingham Canal lies the Adyar Club, now the Madras Club. The club was founded in 1891 in a late-18th-century house originally owned by George Moubray, who arrived in Madras in 1771. The riverfrontage is embellished with a stately octagonal cupola over a semicircular bar. The octagon room has an arched perimeter and trompe-l'oeil paintwork. The club stands in beautiful gardens which sweep down to the Adyar river.

Also in Adyar is Brodie Castle (1776), a white stucco garden house built on Quibble Island, a peninsula formed by two branches of the Adyar river. It has two castellated towers flanking the frontage. The house is named after James Brodie, an East India Company servant who drowned in the river. Today it is the home of the College of Carnatic Music.

The Chettinad Palace, set in sprawling grounds by the Adyar river, has an old garden house, Somerford, on the estate. Ramalayam, the Maharaja of Travancore's garden house, now a school, is another notable example of colonial-style classical architecture in the same area.

South Beach Road leads to San Thomé or old Mylapore, legendary burial place of St Thomas the Apostle. Nestorian Christians from Persia erected a chapel over the tomb and the site was renowned for centuries as a holy Christian shrine. The Portuguese arrived in 1522, built the chapel and founded a church nearby.

The Presidency College comprises two separate blocks, the northern block. A plaque in the south-west corner records its history. The Khalsa Mahal is now part of the Public Works Department buildings. The northern range is the Board of Revenue Offices. The Senate House and University buildings form a famous landmark on the foreshore. The Senate House was designed by Chisholm and opened in 1873. It is a symmetrical composition in a Gothic-Saracenic style, with four polychrome corner towers which are capped by dames and linked by a giant arcade. Outside the south entrance is a Golden Jubilee Statue of Queen Victoria (1887) under an ornate cast-iron pavilion made by Macartlane's of Glasgow. Facing the road on the east side are statues of

Gokhale, Sri V. Krishnaswami Iyer and Judge Subramania Iyer. To the north are departmental buildings marked by a redbrick and stone tower in the same Indo-classical vein as the Examination Hall.

North of the University Buildings Napier Bridge crosses the sluggish Cooum river. Close by is the Victory Memorial, built in 1936 from public subscriptions in memory of the fallen of the First World War. A statue of George V stands nearby.

Mount Road leads to the island. Beyond the Willingdon Bridge is Chantrey's famous bronze equestrian Statue of Sir Thomas Munro' (1839), ODE of the most popular Englishmen to have served in India. In the south-west corner of the island is the Gymkhana Club. Outside the entrance to old Government House, marked by huge iron gates, are statues of

The old cathedral was demolished in 1893 and the New Cathedral was opened in 1896. St Thomas's remains are alleged to rest beneath an altar in a subterranean niche. Adjacent is a small Anglican Church. San Thomé fell in 1672 to the French, who in turn were expelled by the Dutch in 1674. In 1749 the British occupied the site.

South of San Thomé Cathedral, in the grounds of 'Leith Castle', is an old circular fortification built in 175-1. Further inland is the Luz Church (1516), with a Franciscan coat of arms, reputedly built in honour of Our Lady of Light, who aided a Portuguese landing here during a fierce gale.

The Marina, running along the sea-front, is Olie of the most beautiful marine promenades in the world. It was planned by the Governor Grant Duff (1881-6). It runs from San Thomé right along the seashore, past Fort St George, and contains a series of impressive private and public buildings. Running northwards are Queen Mary's College and Lady Willingdon Training College (1917), then the farmer Iee House (1842), now Vivakanand House, a curious circular building with a roof pavilion capped by a slender pineapple. It was used by the Tudor Iee Co. to store blocks of ice imported from America. Later it was a home for Brahmin widows. It is now a hostel for the Lady Willingdon Training College.

Next is the University Examination Hall, a really excellent essay in the Indo-classical style, in the manner of Lutyens at New Delhi, with a distinctive hehnét dame derived from a Buddhist stupa, all in warm red brick and crisp white stone.

Next in line is the Public Works Secretariat, with curved corner turrets and a monumental arched entrance over a porte-cochère (c. 1870). Next comes the Chepauk Palace. The original buildings were designed by Philip Stowe in 1768 for Wajajah, Muhammad Ali, the anglophile Nawab of the Carnatic. There were two blocks: the southern, the Khalsa Mahal, a two-storey pile with small domes, and the northern, a single-storey block containing the Humayun Mahal and Diwan Khana with the Durbar Hall. The title lapsed in 1885

and the buildings were acquired by the government "as offices. The dis-

Chasing Rickshaws by Tony Wheeler.

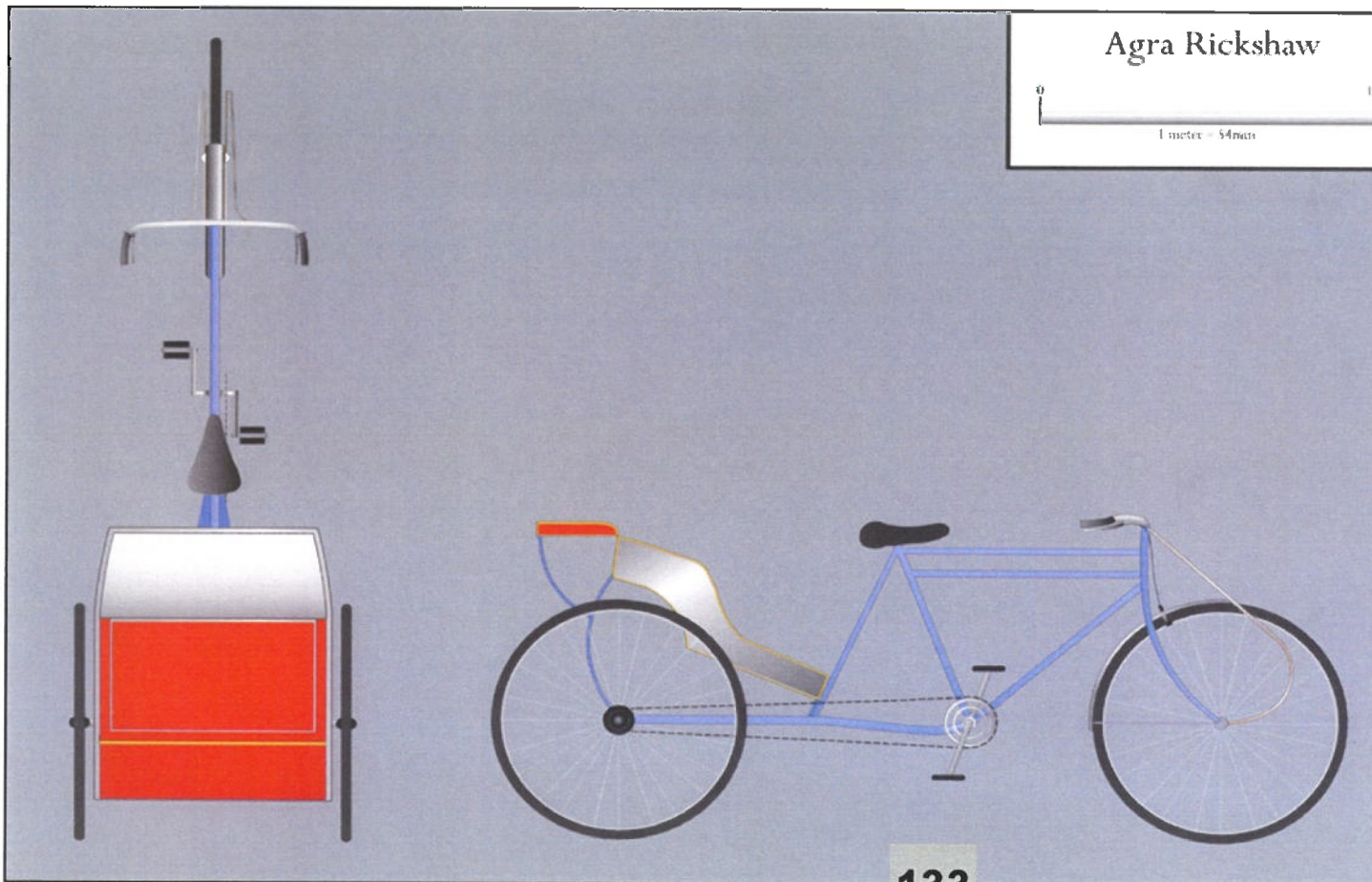
Zuid-
India

Uit 'Chasing Rickshaws' door Tony Wheeler en Richard l'Anson, 1990, Lonely Planet, ISBN 0-86442-640-2.

Weliswaar gaat het in dit hoofdstuk om de rickshaws in Agra maar veel verschillend ten opzichte van die van bijvoorbeeld Madras of Bangalore zullen ze wel niet zijn.

India's great icon, the Taj Mahal, defines Agra. Otherwise it's a just a middling-size city (population a little over a million) with a densely crowded chowk, or old quarter, and a sprawling cantonment dominated by an amazing number of military encampments. The imposing Agra Fort adds to the attractions but the horribly polluted Yamuna River is a definite detraction. Agra also has a huge fleet of rickshaws and the city's steady flow of international tourists keeps them very busy. Agra's rickshaw wallahs have a reputation for being a predatory band, happy to pedal tourists to the Taj but even happier if they can make a few detours to souvenir outlets and marble workshops on the way. Many of the city's rickshaw riders keep to the convoluted and narrow streets of the old quarter, but those who ply the tourist trade of ten have a good command of English and are happy to talk about the rickshaw business and their lives.

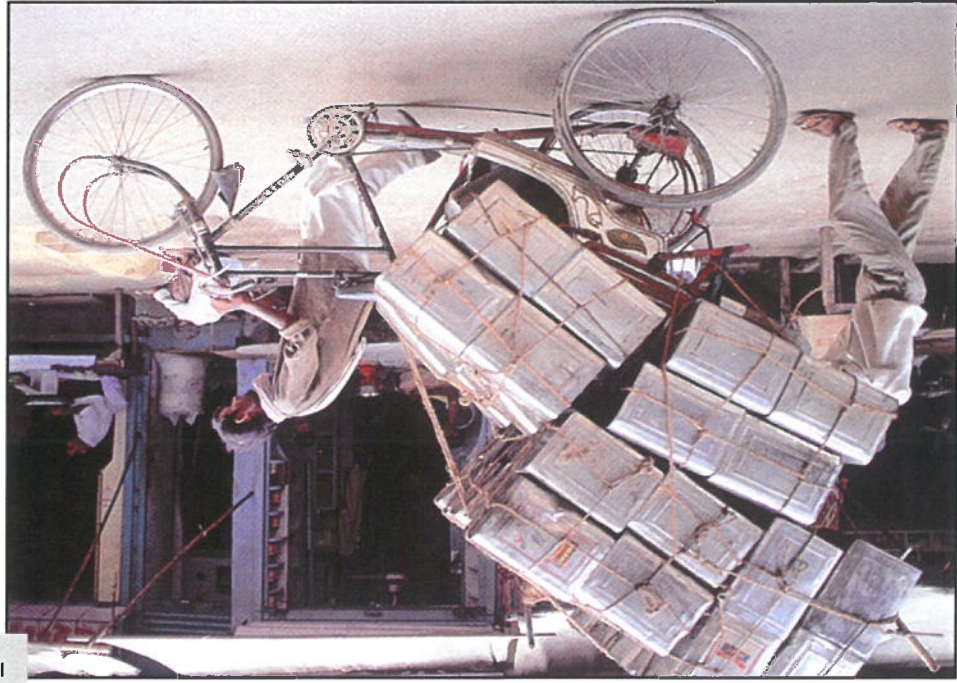
Agra Rickshaw

Rickshaw Design

Agra's rickshaw design follows the subcontinent norm, attaching the passenger seats and rear wheels on to a more-or-less regular bicycle front assembly. The rickshaws are smaller, narrower and much less colourful than their exuberantly gaudy Bangladeshi cousins.

Cycle-rickshaws regularly carry freight, like this load of metal-containers, as well as passengers.

'Here I am', a rider calls to a potential passenger.

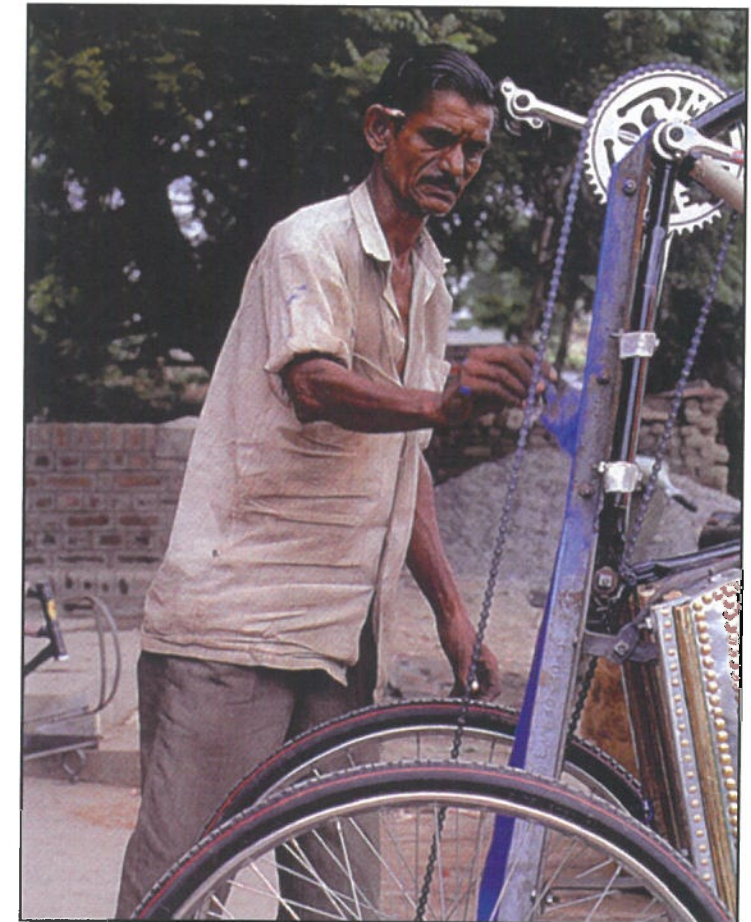

Blue paint is applied to the frame of a new rickshaw.

A rickshaw assembler bolts on the wheels.

India's great icon, the Taj Mahal, defines Agra. Otherwise it's a just a middling-size city (population a little over a million) with a densely crowded chowk, or old quarter, and a sprawling cantonment dominated by an amazing number of military encampments. The imposing Agra Fort adds to the attractions but the horribly polluted Yamuna River is a definite detraction. Agra also has a huge fleet of rickshaws and the city's steady flow of international tourists keeps them very busy. Agra's

ricksshaw wallahs have a reputation for being a predatory band, happy to pedal tourists to the Taj but even happier if they can make a few detours to souvenir outlets and marble workshops on the war. Many of the city's ricksshaw riders keep to the convoluted and narrow streets of the old quarter, but those who ply the tourist trade often have a good command of English and are happy to talk about the ricksshaw business and their lives.

Ricksshaw Design

Agra's ricksshaw design follows the subcontinent norm, battling the passenger seats and rear wheels on to a more-or-less regular bicycle front assembly. The ricksshaws are smaller, narrower and much less colourful than their exuberantly gaudy Bangladeshi cousins.

Ricksshaw Assembly. Narain Kumar Sawhney with assistance from his 15-year-old son Manish, is a typical Agra ricksshaw manufacturer. The dozen or so staff assemble, paint and finish up to 20 cycle-ricksshaws a week. A brand-new ricksshaw sells for less than \$200.

India is a crowded place so 10 neatly dressed school children is not an unusual load for an Agra ricksshaw. School bags and thermos flasks hang from the handlebars and from each side of the ricksshaw.

Zuid-
India

Padmanabhapuram

Zuid-India

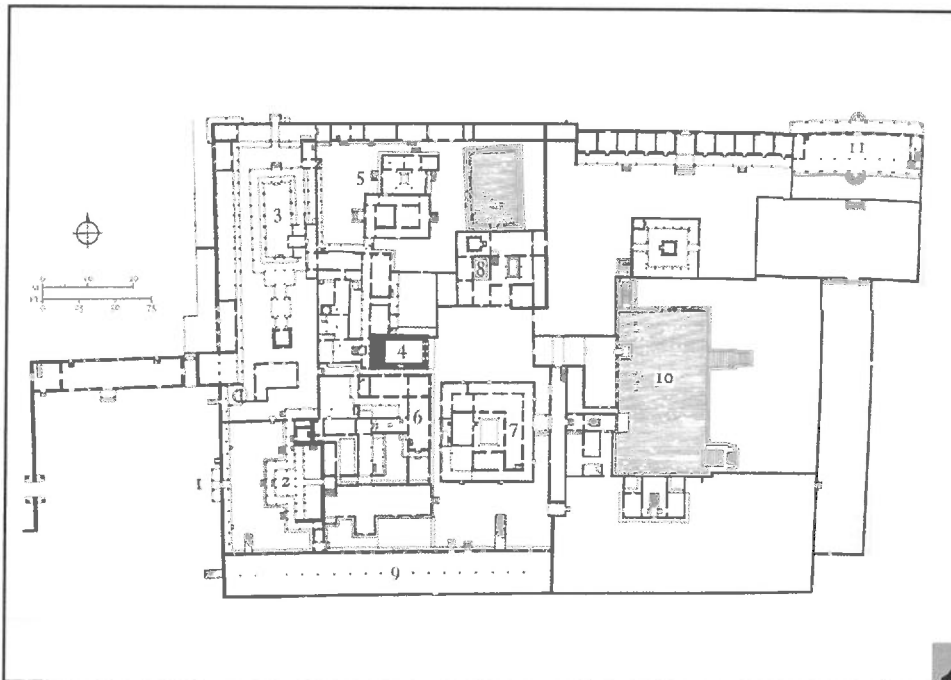
Uit 'The Royal Palaces of India' van George Michell en Antonio Martinelli, Thames & Hudson Ltd., ISBN 0-500-34127-3.

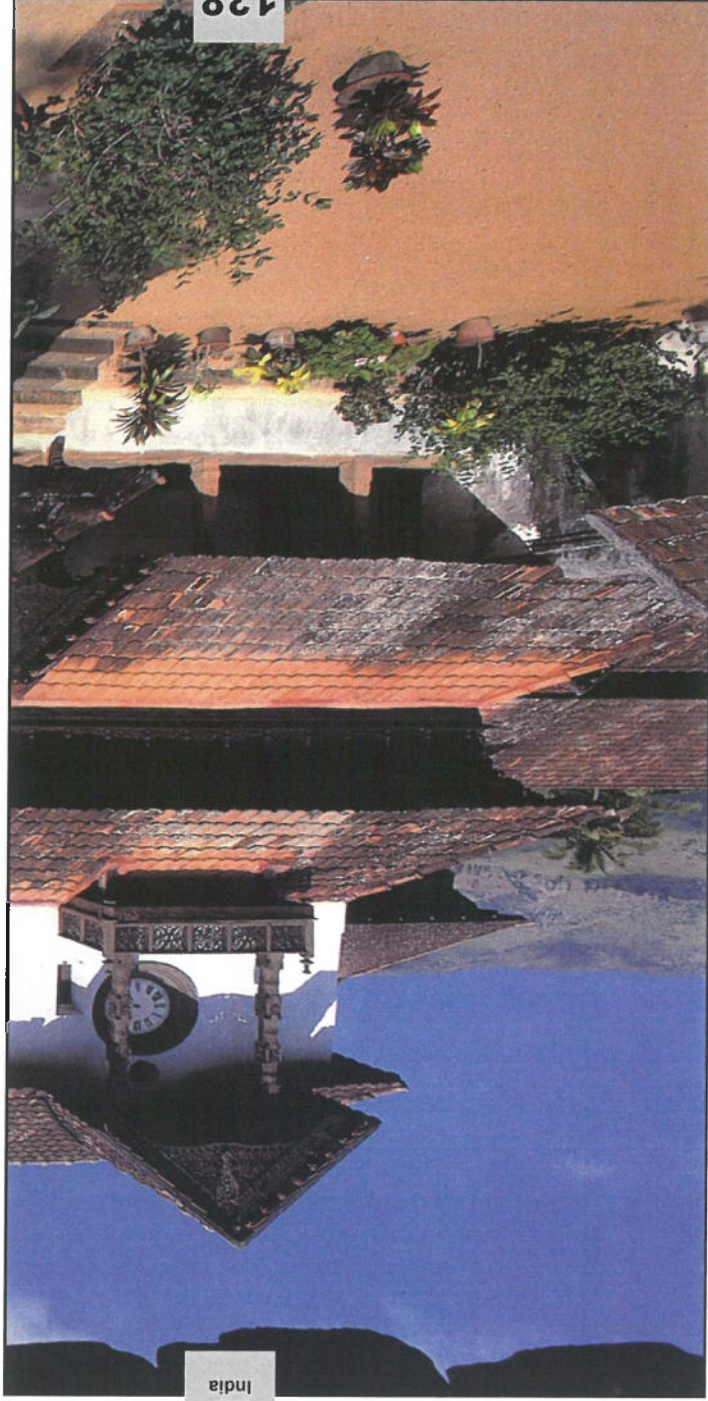
Cut off from the rest of Southern India by the forested ridges of the Western Ghats, the Travancore maharajas enjoyed autonomous rule over the southern portion of Kerala. Their fortified headquarters were located near Cape Comorin (Kanyakumari), the southernmost point of the Indian peninsula. Under Martanda Varma (ruled 1729-58), the palace was rebuilt and renamed Padmanabhapuram, City of the Lotus Born (Padmanabha, an aspect of Vishnu, tutelary deity of the ruling family). After 1790, when the capital was shifted to Trivandrum (Thiruvananthapuram), Padmanabhapuram was used only as a summer residence.

The palace is laid out in a sequence of four adjoining walled compounds, providing a transition from public to private zones, connected by small and simple doorways. The complex displays no evidence of overall axial planning; rather, individual courtly structures are linked together by a maze of corridors, colonnades, verandahs and interconnecting courts. The principal entrance on the west is through an outer court reserved for public ceremonies. The Padipura, or main gate, is a traditional Southern Indian structure with an ornamented gabled roof. Facing it in the second court is an audience hall, the Pumukham, which occupies the upper level of a two-storeyed structure with large circular wooden columns. Delicately carved wooden screens adorn the entrance gable; angled timber screens filter light in the upper chamber. To the north stands the Dance Hall, known also as the Navaratri Mandapam, after the festi-

val that was celebrated there. The blackened plaster floor reflects the carvings of female attendants on the rows of granite piers. A small shrine dedicated to the goddess Sarasvati opens off the south side.

The private zone begins with the third court. Here stands the tallest structure of the complex, the Upparika Malika, a masonry tower soaring above the sloping tiled roofs of the adjacent buildings erected in 1749 by Martanda Varma. It has four chambers arranged one above the other: treasury, sleeping room for the king, fasting room also for the king, and shrine room with an empty bed for Padmanabha. Narrow steep steps provide access to the upper levels, from which wooden balconies with angled screens project outwards. Shutters in the screens permitted the ruler to survey the court below, where warriors and courtiers assembled. The shrine room at the top has brightly painted compositions covering all four walls. Among the gods and goddesses depicted in these murals is the image of Padmanabha. Residences of other members of the royal family are also situated within the third court. The Lakshmi Vilasam and Pilamuttu Kottaram are for courtly women. The residence of the queen mother, the Thai Kottaram, is one of the oldest buildings in the complex. Its chambers are arranged around a small square court with a shallow pool in the middle to collect rainwater. The building has a pyramidal tiled roof, with wooden screens at the upper level overlooking the inner court. Nearby structures include the Homapura, a building for ritual use provided with its own stepped tank,

and the Uttapura, which consists of two exceedingly long dining halls, one above the other, with central lines of columns. The fourth court occupies the eastern-most part of the complex; here, additional dining rooms and residences are disposed around the Kalkulam, a reservoir reached down a flight of steps. The Indra Vilasam incorporates a residence and audience hall for European visitors, and is partly built in a Western classical style; it faces a garden, now sadly neglected. The offices for the palace are situated at the northern end of this compound, with access from the street that runs outside the palace walls.

Pondicherry by Philip Davies

Uit "Monuments of India" door Philip Davies,
Penguin Books Ltd, 1989.

Zuid-
India

Pondicherry, 161 km (100 miles) south of Madras, is the capital of the Union Territory of Pondicherry, which is an amalgamation of all the former French settlements which were handed over to the Indian government in November 1854. The other territories - Mahé, Karaikal and Yanam - are administered from here. The French influence is still noticeable if superficial.

In 1672 Pondicherry was bought by the French from the King of Bijapur, but its subsequent history was one of endless disturbance and warfare. The old town was established by François Martin in 1674 as a trading settlement. In 1693 it fell to the Dutch, only to be restored four years later by the Treaty of Ryswick. After that it changed hands between the English and French no less than nine times. Under Dupleix from 1741 to 1754 it regained its former pre-eminence, but in 1761, during the Seven Years War, the British captured the town and razed its buildings. After repeated exchanges, the town was restored to the French in 1817. In 1940 it declared for the Free French.

The area of greatest French atmosphere is the waterfront. The present town, with its distinctive grid pattern set within a circular road, was laid out by Jean Law between 1756 and 1777. It is divided into White Town, near the waterfront, and Black Town beyond.

At the entrance to the Pier is a semicircle of eight pillars, each 11.6 m (38 ft) high, brought from Gingee. On the third from the left is an astronomical plan which fixes the longitude of the town. In front of the pillars is a statue of Mahatma Gandhi. To the left of

Gandhi -Square is the War Memorial, a curiously lumpy affair erected to commemorate the French fallen in the First World War (1938). Nearby is a statue of Joan of Arc.

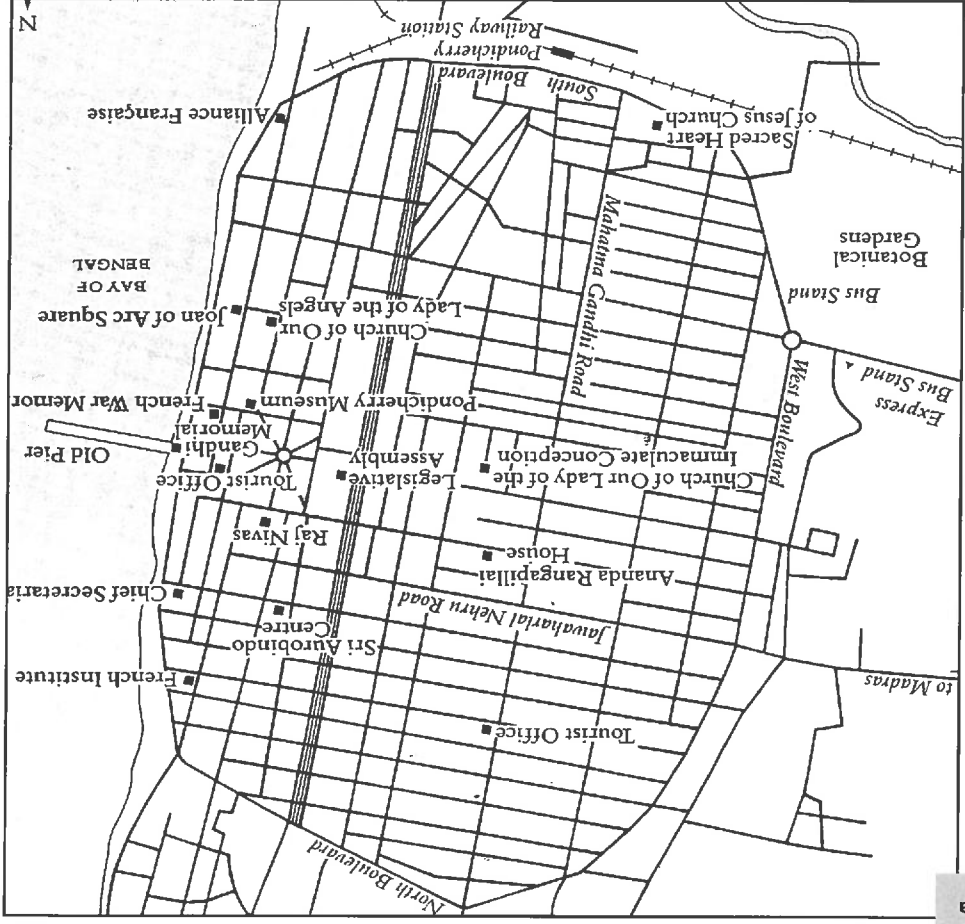
Beyond is the lighthouse (1836) 27 m (89ft) high. On rue Jawaharlal is a statue of Dupleix (1870).

Behind Dupleix's statue is Raj Nivas, formerly Dupleix's Palace (1752), a fine example of French colonial architecture. Opposite is Government Park, which contains numerous fountains and a fine neo-classical pavilion with pedimented façades and fluted Tuscan columns, crowned by a foliated urn. The French Institute on Dumas Street was established in 1955. The Botanical Gardens, off West Boulevard, were laid out by C. S. Perrotet in 1826, since when they have been well maintained.

The Pondicherry Museum occupies the former Government Library and has extensive collections on French India and of sculptures, bronzes, arms, art and handicrafts; there is even a Roman-style sword found locally.

The interior is magnificently appointed in French style. The drawing-room, dining-room and bedroom are particularly noteworthy, with furniture, paintings and other pieces. From various French homes in the town, including Dupleix's bed.

The churches in the town are well worth a visit. The Church of the Sacred Heart of Jesus, on South Boulevard, is in 19th-century Gothic style, with a large crocketed central gable flanked by two towers in white stucco with red dressings. The interior has some good stained glass.

affluent in India, based on the teachings of the philosopher-poet Auroville is a new city, an international community and education centre with fascinating buildings designed by the French architect Roger Anger in the International Modern style. The European cemeteries south of the railway station are worth seeing.

The Eglise de Notre Dame de la Conception was commenced in 1691 and completed in 1765. On me Dumas the Eglise de Notre Dame des Anges (1855) was designed by Louis Guerre and has a rare Dill painting of Our Lady of Assumption presented by Napoleon III. Opposite, in the cemetery, is the Tomb of Charles, Marquis de Bussy (1785), the most enterprising of all Duplex's followers.

At Villenour, outside the town, is the Eglise de Notre Dame de Lourdes (1876), in the style of the Basilica at Lourdes. The statue of Our Lady was given by the French Government a year later. The church is unique as a Catholic shrine in that it boasts its own tank. There is an annual festival here in June. The Chapel of Our Sisters of Cluny is a small 17th-century shrine. At Ariyankuppam, about 4 km (2V2 miles) outside Pondicherry, is an 18th-century chapel, reputed to have been a favourite resort of Duplex and his wife.

The town also boasts the homes of two notable Indian poets: 20 Easwaran Koil is the humble home of Subramania Bharati; 95 Perumalkoil Street is the home of his disciple Bharatidasan. Both are preserved as museums.

69 rue Rangapillai is the house of Ananda Rangapillai (mid-18th century), the 18th century diarist. Described as 'the Pepsy of India', he became Duplex's protégé and his house is a fascinating mixture of Eastern and French colonial styles. It too is now a museum. Today the main attraction of the town is the Sri Aurobindo Ashram, founded in 1926, one of the most popular and

Verantwoording

Zuid-
India

De opzet van deze itineraire is uiteraard informatief en dient geen commercieel doel. Het copieren vanuit allerlei bronnen, wat onder andere omstandigheden niet kan, vond ik daarom niet ongepast. Daar waar enigszins mogelijk heb ik de bron vermeld. Afbeeldingen zijn van een kader voorzien, voor zover deze ook ergens uit zijn gecopieerd.

Er zitten fouten in. De ogenschijnlijke typefouten zijn een gevolg van het inscannen en vervolgens bij het corrigeren over het hoofd zien, het zijn dus mijn fouten en niet van de verschillende auteurs.

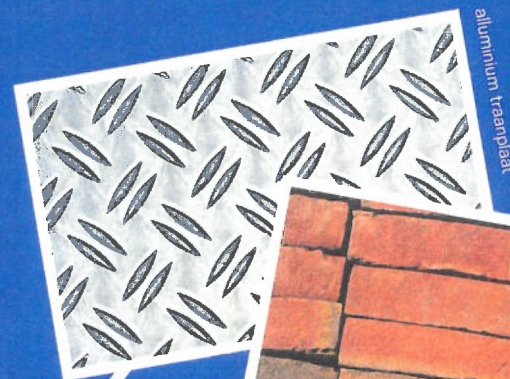
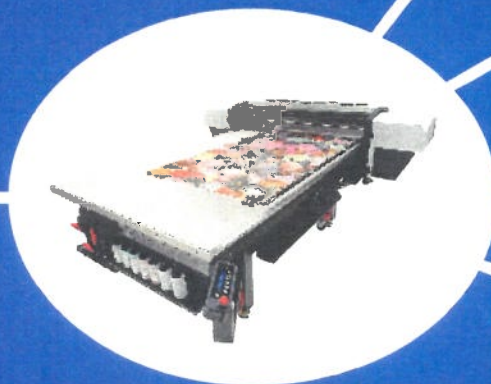
De totstandkoming van de itineraire is mede dankzij de welwillende medewerking van Peter van de Kamp van Repro- van de Kamp in Den Haag, een bescheiden naamsaanduiding vond ik wel aan de orde,

Rugier Timmer, Heemstede, 7 december 2003.

Een goed idee verdient meer dan een stukje papier

Voortaan is het mogelijk om te drukken zonder dure voorbereidingskosten. Zo kunnen goede ideeën eindelijk worden uitgevoerd op het materiaal dat ze verdienen. Laat u niet langer beperken door hoge kosten of technische onmogelijkheden. Bel ons, of kijk op onze internetpagina.

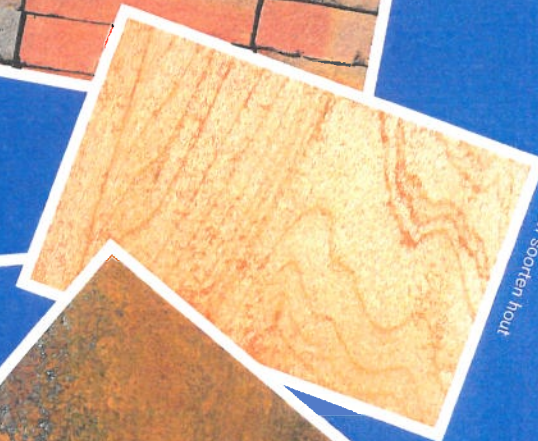
Digitaal zeefdrukken, het nieuwe toverwoord bij Repro- van de Kamp.

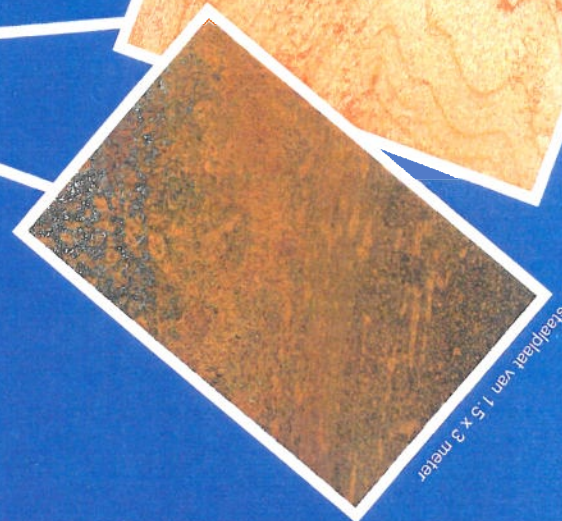
aluminium traanplaat

steen of keramiek

diverse soorten hout

staalplaat van 1,5 x 2 meter

REPRO- van de Kamp B.V.

Wegastraat 40 • 2516 AP Den Haag • Telefoon (070) 347 64 64 • www.reprovandekamp.nl

Plotservice • Lichtdrukken • Kopiëren • Grootformaat kopiëren en plotten in zw/w en kleur • Digitaal printen • Digitaal drukken • DTP ontwerpservice • Vectoriseren
Scannen (ook naar bestand) • Vouwen, rillen, inbinden & handlijmen • Digitaal zeefdrukken • Lamineren & Cacheren • Gratis haal- en brengservice in West Nederland

